

unfolding**Word**®

Open Bible Stories

Čergari
rmy-x-vc

Bibliske paramiče pale savorende

unrestricted visual Bible stories

50 key stories of the Bible, from Creation to Revelation, in text, audio, and video, in any language, for free.

<https://openbiblestories.org>

This work is a translation of unfoldingWord® Open Bible Stories. The original work by unfoldingWord is available from <https://openbiblestories.org>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

If you would like to notify unfoldingWord regarding your translation of this work, please contact us at <https://unfoldingword.org/contact/>.

Attribution of artwork: All images used in these stories are © Sweet Publishing (www.sweetpublishing.com) and are made available under a Creative Commons Attribution-Share Alike License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>).

To our brothers and sisters in Christ all over the world—the global church. It is our prayer that God would use this visual overview of His Word to bless, strengthen, and encourage you.

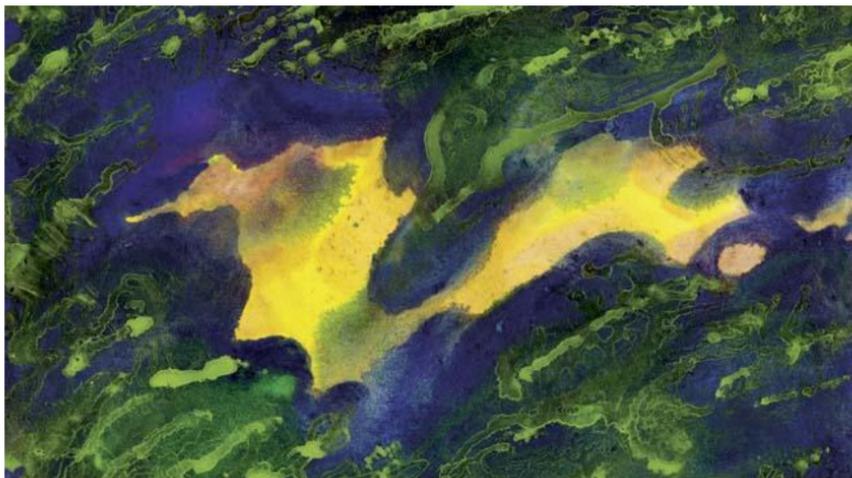
Bibliske paramiče pale savorende

1. Stvoripe	5
2. O bezah del ando them	14
3. Potop	21
4. Devlesko savezo e Avraameja	30
5. Obećime čhavo	36
6. O Del vodil briga palo Isako	42
7. O Del blagoslovisarel e Jakove	47
8. O Del spasisarel e Josife thaj lešće familija	53
9. O Del akharel e Mojsija	62
10. Deš bare nevolje po Egipt	71
11. Pasha	78
12. Inkljistipe andar o ropstvo	83
13. E Devlesko savez e Izraelconenca	91
14. O Them lutilas e divljinasas	100
15. Obećime phuv	109
16. E osloboditeljurja	117
17. Devlesko savezo e Davidosa	127
18. Podelime carstvo	135
19. Prorokurja	143
20. Izganstvo thaj boldipe palpale	153
21. O Del obićisarel e Mesija	161
22. E Jovanesko bijandipe	170
23. E Isusesko Bijandipe	175
24. O Jovano bolel e Isuse	181
25. O Beng iskušil e Isuse	187
26. O Isus započnisarel piri služba	192
27. Paramiči katar o lačno Samaritanco	198
28. Barvalo terno čhavo	205
29. Paramiči katar o nemilosrdno sluga	211
30. O Isus pravarel pandž milja manušen	217
31. O Isus phirel po paj	223
32. O Isus sastarele nasvale romnja thaj rome save sas nečisto duho	228
33. Paramiči katar o sejači	237
34. O Isus sikavel vi aver paramiča	243
35. Paramiči katar o suosečajno dad	249
36. Preobražipe	257
37. O Isus vazdel e Lazeres andar e mul	262

38. O Isus si izdajime	269
39. O Isus si osudime	278
40. O Isus si razapnime	285
41. O Del vazdel e Isuse andar e mule	291
42. O Isus boldelpes po nebo	296
43. Počnil e prvo khandiri	303
44. O Petar thaj o Jovano sastaren e prosijako	311
45. O Stefan thaj o Filip	317
46. O Pavle postajil hriščanino	325
47. O Pavle thaj o Sila ande Filipe	331
48. O Isus si obečime Mesija	339
49. E Devlesko nevo savezo	347
50. O Isus boldelpe	357

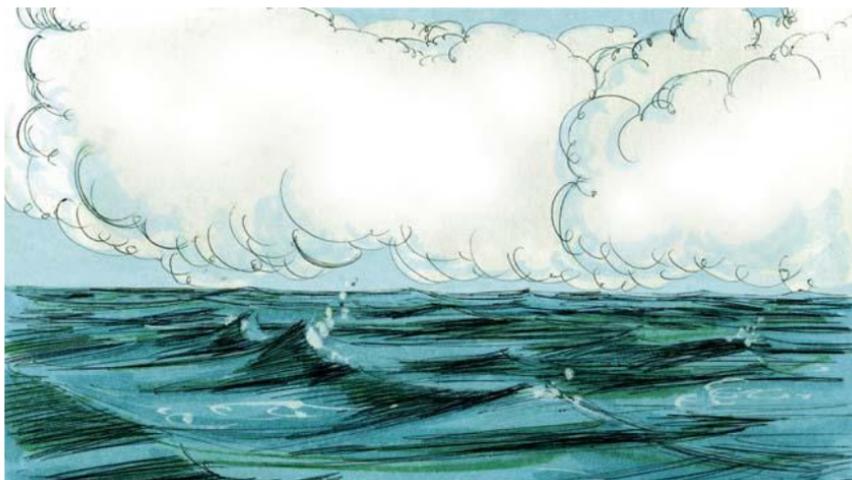
1. Stvoripe

Ake sar sas sa maj sigo nego so bilo so postoilas, o Del stvorisardas o svemir thaj sa ande leste. Nakon so o Del stvorisardas e Phuv, e phuv sas ando tunjariko thaj nas nikaj ni cara svetlo niti khanči aver nas oblikujime pe phuv. Ali e Devlesko Duho sas po paj.

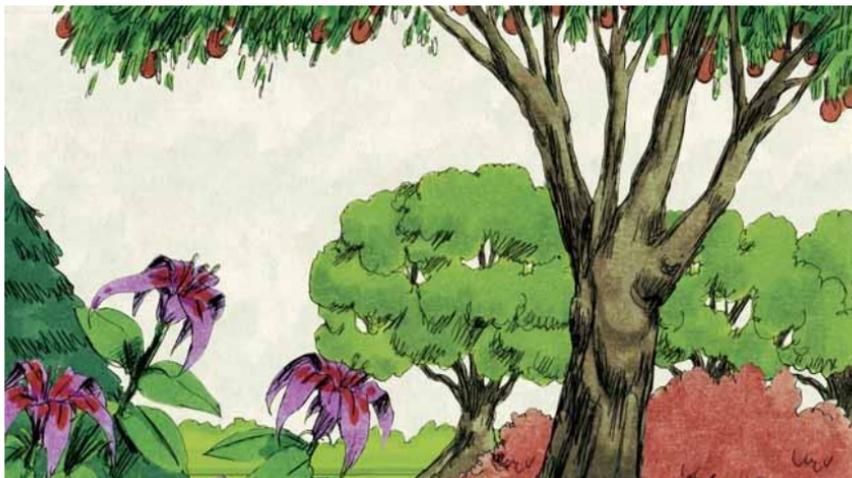
Aska o Del phenda: "Neka avel svetlo!" Thaj sas o svetlo. O Del dikhla kaj si o svetlo lačo thaj akharda o svetlo "đes". Odvojisarda les katar o tunjariko, savo akhardas "rjat". O Del stvorisardas o svetlo po prvo đes kana počnisardas te stvoril.

O dujto đes, kana stvorilas, o Del phendas alav thaj stvorisardas o nebo opral pe phuv. Stvorisardas o nebo gajda kaj odvoisardas o paj tele katar o nebo opre.

O trito đes, o Del phendas alav thaj odvoisardas o paj katar o kopno. O kopno akhardas "phuv" a o paj "more". O Del dikhla kaj si lače okova so stvorisardas.

Aska o Del phenda: "Neka andar e phuv prokljijol svako vrsta kaš thaj biljke. "Thaj godova vi sas. O Del dikhla kaj okova so stvorisardas si lačhe.

Po štarto đes stvorimasko, o Del phenda thaj stvorisarda o kham, o čhonut thaj e čerenja. O Del stvorisardalen te den svetlo e phuvja thaj te označin e rjat thaj o đes, bršešči vrjama thaj e brša. O Del dikhla kaj okova so stvorisarda si lačhe.

O pančto đes, o Del phendas alav thaj sa stvorisardas sa so plivil ando paj thaj sa e čirikljen. O Del dikhla kaj si sa lače thaj blagoslovisarda len.

O šovto đes sar o Del stvorilas, o Del phendas: "Neka avel svako vrsta životinje save si po kopno!" Thaj dogodisajlo tačno sar o Del phendas. Varesave životinje sas domaće a varesave crdenas pes pe phuv, a varesave sas divlje. Thaj o Del dikhla kaj si godova lače.

Askal o Del phenda: "Hajde te ćeras manušen pe amari slika te aven sago amen. Len avela vlast pe phuv thaj pe životinje."

Thaj gajda o Del lijas cara phuv, thaj oblikosarda lat ando manuš, thaj udahnisardas o trajo ande leste. Thaj godole manušesko alav sas Adam. O Del zasadisarda vrto kaj o Adam šaj trailas, thaj čhutale okote te šaj te vodil briga palo o vrto.

Maškaral ando vrto, o Del zasadisarda duj posebne kaš – o kaš e trajosko thaj o kaš te pindžarel pes o lačhipe thaj o bilačhipe. O Del phenda e Adamešće kaj šaj hal katar bilo savo kaš ando vrto osim katar o kaš katar savo pindžarel pes o lačhipe thaj o bilačhipe. Te o Adam hala katar godova kaš, merela.

Askal o Del phenda: "Naj lače te o manuš avel korkoro." Ali nijek katar e životinje nas lači te avel e Adamešći pomoćnica. .

Thaj gajda, o Del čvrsto sovljardas e Adame. Askal o Del lija jek katar e Adamešće pašvare thaj čerda lestar manušnji thaj andala e Adamešće.

Kana o Adam dikhlala, phenda: "Napokon! Voj si sago me! Neka akhardol 'Manušnji', kaj si čerdi katar o manuš." Zato o manuš mućel pire dade thaj pire deja thaj avela jek pire romnjasa.

O Del stvorisardas e manušes thaj e manušnja pe piri slika. Blagoslovisarda len thaj phendas lenđe: "Neka aveltumen but čavra thaj unukurja thaj pheren e phuv." Askal o Del dikhlas kaj si sa so stvorisardas lače thaj sas but zadovoljno. Godova sa sas o šovto đes sar počnisardas te stvoril.

Kana avilo o eftato đes, o Del završisarda piri bući. Thaj gajda o Del odmorisajlo katar sa so ćerdas. Blagoslovisardas o eftato đes thaj ćerdas te avel sveto, kaj pe godova đes odmorisajlo katar piri bući. Gajda o Del stvorisardas o svemir thaj sa so si ande leste.

Biblijaće paramiča andar o: Postanak 1-2

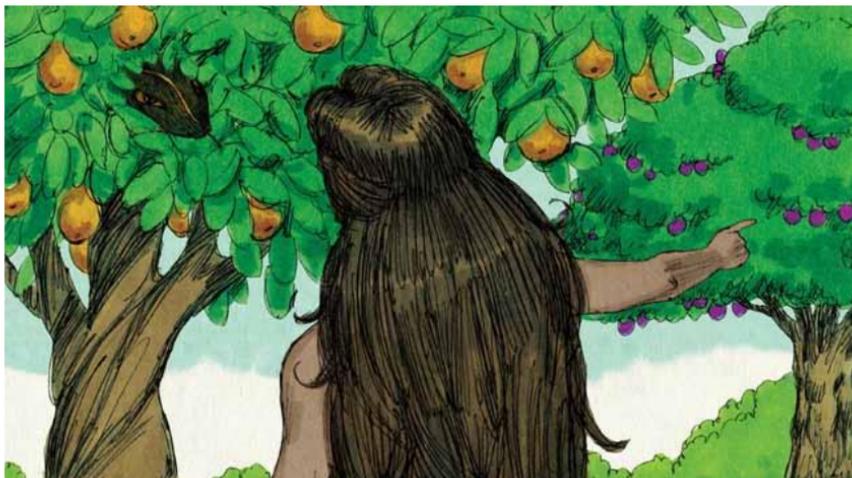
2. O bezah del ando them

O Adam thaj lešči romnji sas but bahtale kaj trainas ando but šukar vrto savo o Del ćerdas pale lende. Ni jek lendar či indarelas pe peste drze, ali či ladžanas zbog godova, kaj ando them nas o bezah. Često phirenas e vrtosa thaj ćerenas svato e Devlesa.

A ando vrto sas jek but džanglo sap. Thaj phučlas e manušnjja: "Dali o Del ćačes phendas tumenđe kaj čitroman te han katar ni jek plodo katar o kaš ando vrto?"

E manušnji phendas: "O Del phendas amende kaj šaj has katar bilo savo kaš, osim katar o kaš katar savo šaj pindžarel pes o lačhipe thaj o bilačhipe. O Del phendas menđe: 'Ako line te han ili samo dirisardine godova plodo merena.'"

A o sap phendas e manušnjače: "Godova naj čače! Či merena. O Del džanel kaj čim hana katar godova kaš o plodo, avena sar o Del thaj hačarena so si lače a so bilače sago vi vo."

E manuŝnji dikhlas kaj si o plodo ŝkar thaj izgledilas ukusno. Sa jek voj kamlas te avel mudro, thaj kuŝlas katar godova kaŝ o plodo thaj hala. Aska dijas vi pire romes, savo sas lasa thaj vi vo halas.

Katar jekhvar, putajle lende jakha thaj haĉardine kaj si nanĉe. Probisardine te uĉarenpes gajda kaj khudine e patrja te ĉeren peŝĉe drze.

Aska o manuš thaj e manušći ašundine e Devles sar phirel e vrtosa, thaj liduj garadile katar o Del. Askal o Del akhardas e manuše: "Kaj san?" O Adam phendas: "Ašundem tut sar phires maškar o vrto, thaj darajlem, kaj sem nango thaj garadilem."

Aska o Del phučlas les: "Ko phendas tuće kaj san nango? Dali halan katar o plodo savo phendem te na has?" O manuš phendas: "Tu dijanman akale manušnja, thaj voj dijas man godova plodo." Askal o Del phučlas e manušnja: "Sostar ćerdan godova?" E manušnji phenda: "O sap hohadas man."

O Del phendas e sapešče: "Tu proketo te aves! Puzija pe čiro di thaj haja e phuv. Tu thaj e manušnji mrizarena tumen, a vi čire čavra thaj laće čavra isto mrizarena pes. E manušnjako potomko smrskola čiro šoro, aj tu ranija lešči khuv."

O Del aska phenda e manušnjaće: "Čerava te kana bijanes avel zurale dukhano pale tute. Kameja čire romes, aj vo vladila pe tute."

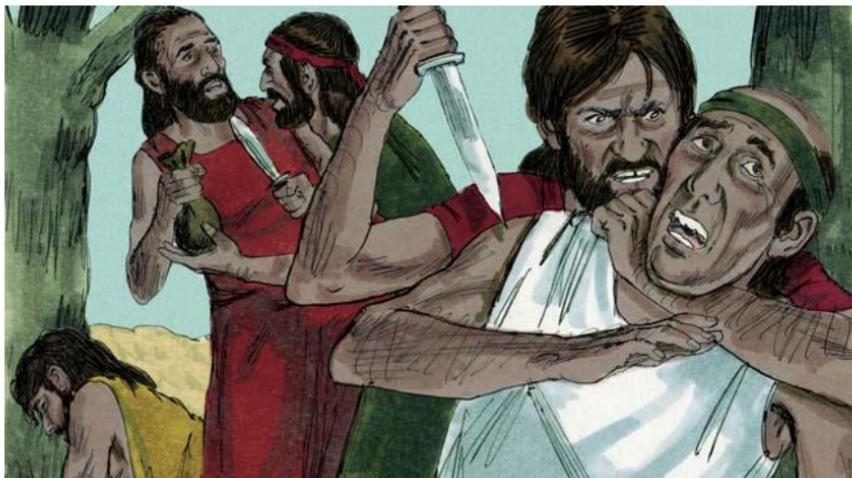
O Del phendas e menušešče: "Čhutan kan ke čiri romnji, a mande sanas neposlušno. Akana si e phuv prokleta, aj tu phare pe late čereja buči te barjol andar late hamasko. Askal mereja, aj čiro telo boldelape ande phuv." O manuš dijas alav pire romnjače "Eva", so značil "O koja savi del trajo", kaj voj avela dej sa e manušeđe. A o Del dijas po Adamo thaj pe Eva drze save čerdas katar e životinjendi morči.

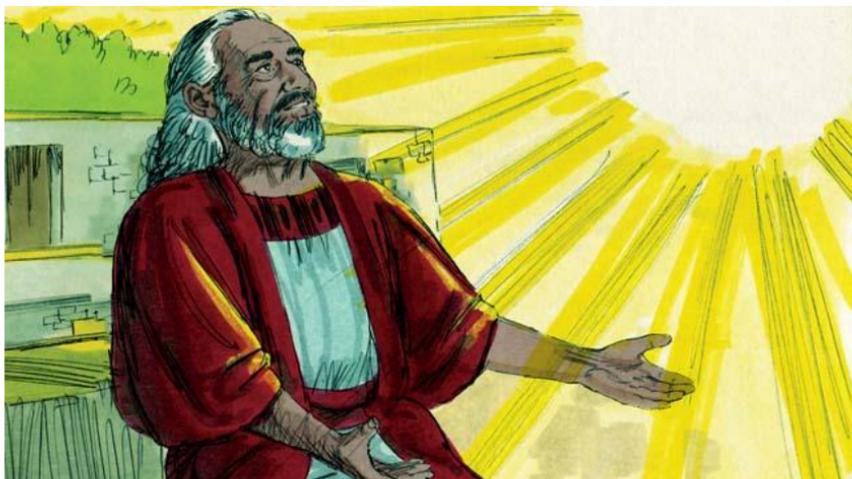
Pale godova o Del phendas: "Akana si e manuša sago amen gajda kaj džanen so si lačhipe thaj bilačhipe, čitromal te avel lenđe muklino te han o plodo katar o kaš e trajosko thaj te trajin večno." Gajda o Del tradas e Adames thaj e Eva andar o but šukar vrsta. O Del čhutas e močno anđelonen anglo vudar e vrtoško te ačhaven bilo kas te na han o plodo katar o kaš e trajosko.

Biblijače paramiča andar o: Postanak 3

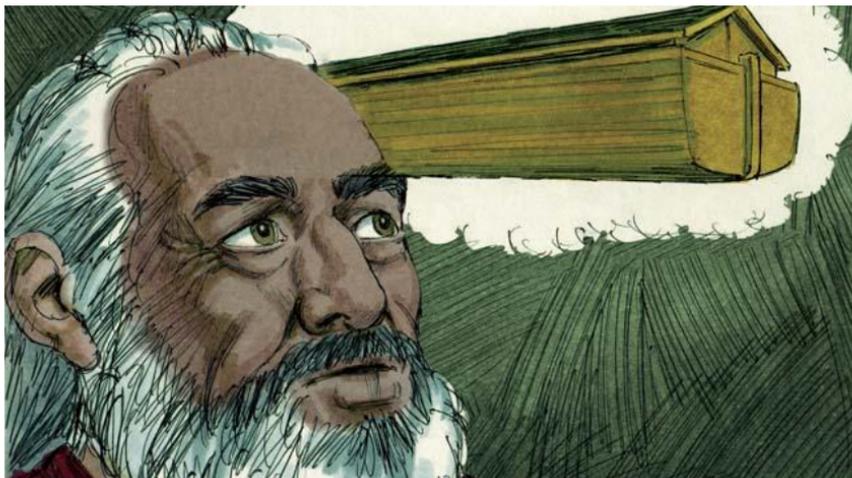
3. Potop

Nakon lungo vrjama, po them trailas o but o them. Thaj postanisardine but bilače thaj opasne. Thaj sas gajda bilačhipe kaj o Del odlučisarda te uništil sasto them bare potopesa savo sas baro handuk paj.

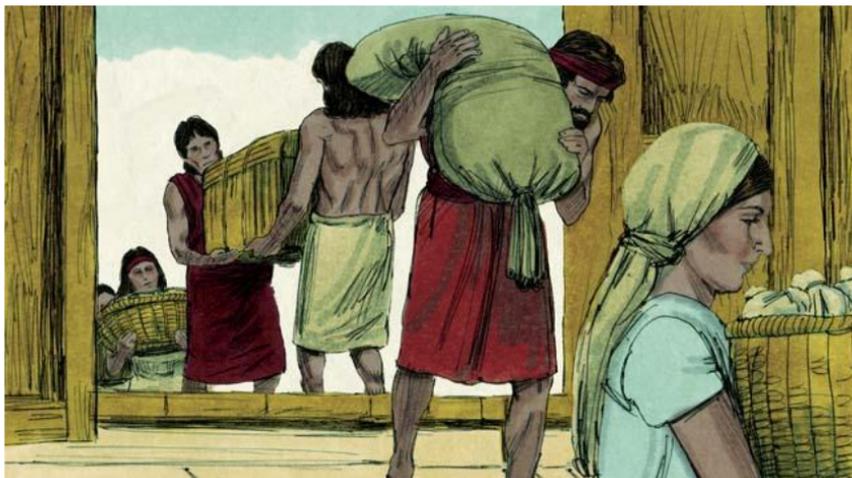
O Del smiluisajlo e Noašće. Vo sas pravedno rom savo trajilas maškar bilače manuša. O Del phenda e Noašće palo potop savo planirisarda te bičhalel. Phenda e Noašće te ćerel baro brodo.

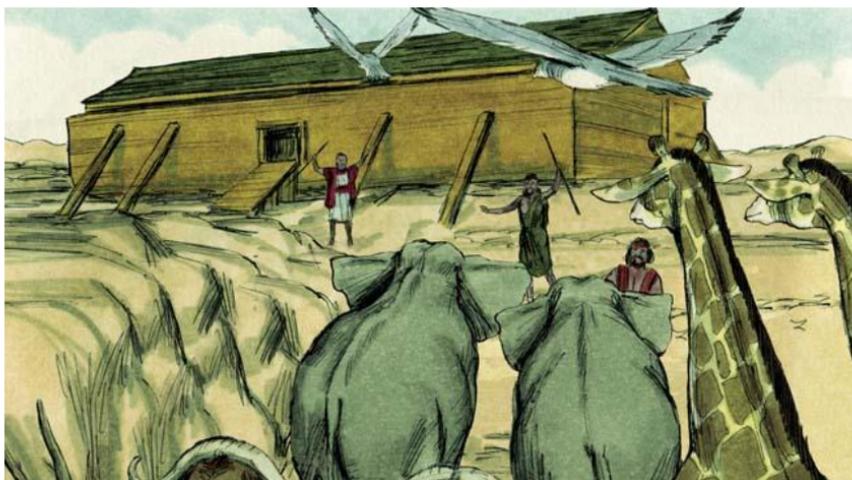
O Del phenda e Noašče te ćerel lungo brodo katar 140 meterja, bulo 23 meterja, thaj vućo 13,5 meterja. O Noa trubujas te ćerel les katar e kaš, te avel pe trin spraturjra, but sobe, krovo thaj pendžere. O brodo arakhlas e Noa thaj lešće familija thaj svako vrsta životinje save trainas pe phuv katar o baro handuk paj savo akhardolas potop.

O Noa ćhutas kan ko Del. Vo thaj lešće trin ćhave sagradisardine o brodo taćno sar o Del phendas. Trubujalen but brš te sagradilpes o brodo, kaj sas but baro. O Noa phenelas e themešće te lenpe sama kaj avel o baro handuk paj savo akhardol potopo thaj phenda lenće te bolden pes e Devlešće, ali von ći paćaine lešće.

O Del isto zapovedisarda e Noašće thaj lešće familijaće te ćiden but hamasko pale peste thaj pale životinje. Kana sas sa gata, o Del phenda e Noašće kaj si e vrjama te vo, lešći romnji, lešće trin čhave thaj lende romnja, den ando brodo–ukupno ohto manuša.

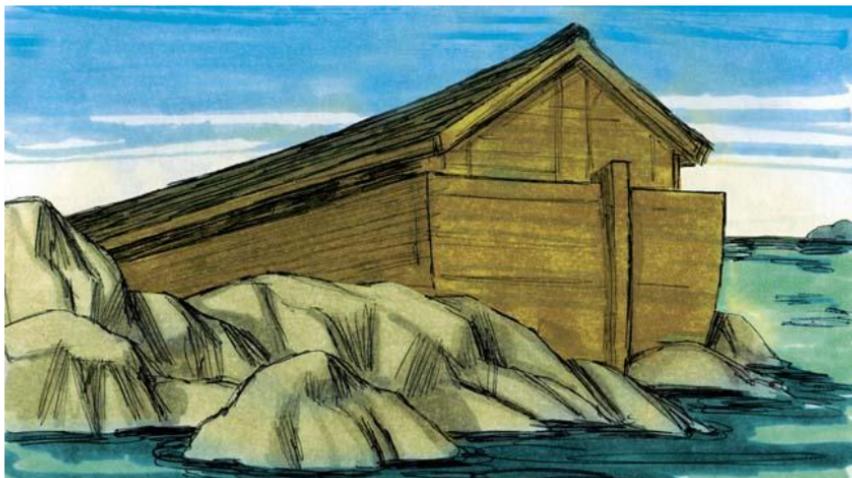
O Del bičhaldas muško thaj žensko katar svako životinja thaj katar sa e čiriklja ko Noa te šaj den ando brodo thaj te aven po sigurno than pale potopošći vrjama. O Del bičhaldas efa muške thaj efa ženske katar svako vrsta e životinje save šaj te žrtvuin. Kana sas savora ando brodo, korkoro o Del phandadas o vudar.

Aska teljardas o bršnd te perel, te perel, thaj te perel. Perelas štarvardeš đes thaj štarvardeš rjat thaj či ačhelas! O paj inkljelas vi andar e phuv. Sa ando sasto them sas učardo e pajesa, čak vi e maj vuče planine.

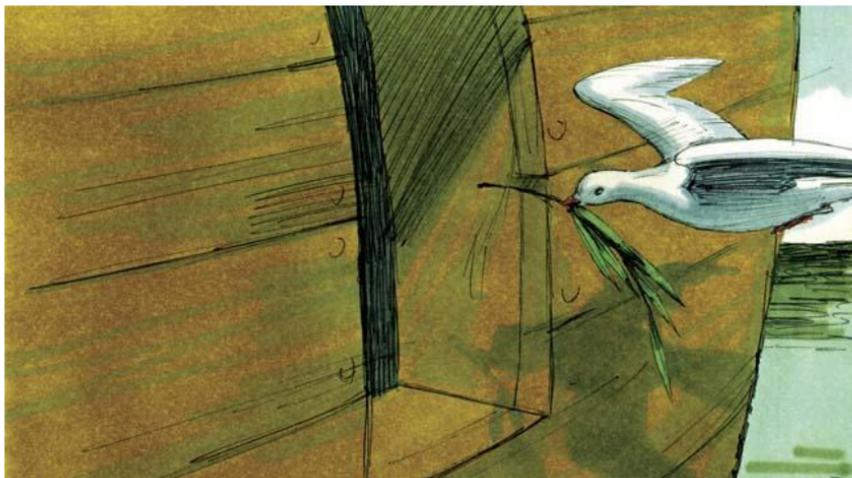
Sa so trajilas pe phuv mulo, osim o them thaj e životinje save sas ando brodo. O brodo plutilas po paj thaj lelas sama pe sa so sas andre ando brodo katar godova ta či tasadon.

Kana o bršnd ačhilo, o brodo plutilas po paj još pandž čhon, a pale godoja vrjama o paj počnisarda te perel. Aska jek đes o brodo ačhilo po vrho e planinako, ali o them sas još uvek talo paj. Kana nakhlo već trin čhon, dičhonas e vrhurja e planinaće.

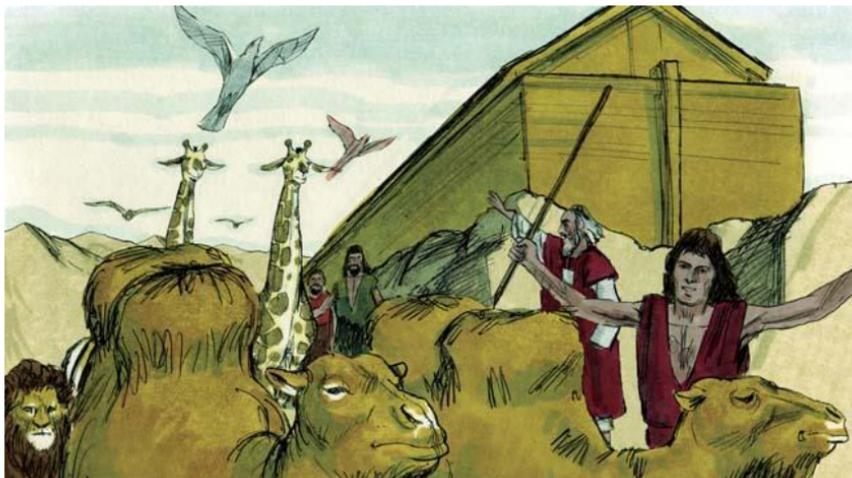
Kana nakhlo još štarvardeš đes, o Noa bičhaldas e čiriklja savi akhardol gavran te dičhel dali o paj šučilo. O gavrano džalas thaj boldelaspes, rodelas o kopno, ali či arakhla les.

Maj posle o Noa bičhaldas e čiriklja savi akhardol golubica. Ali ni voj či arakhlas o kopno, thaj boldape palpale ko Noa. Palo kurko đes palem bičhalda e golubica, savi boldapes e maslinaće ranjava ando kljuno! O paj crdaspes, thaj e biljke palem počnisardine te barjon.

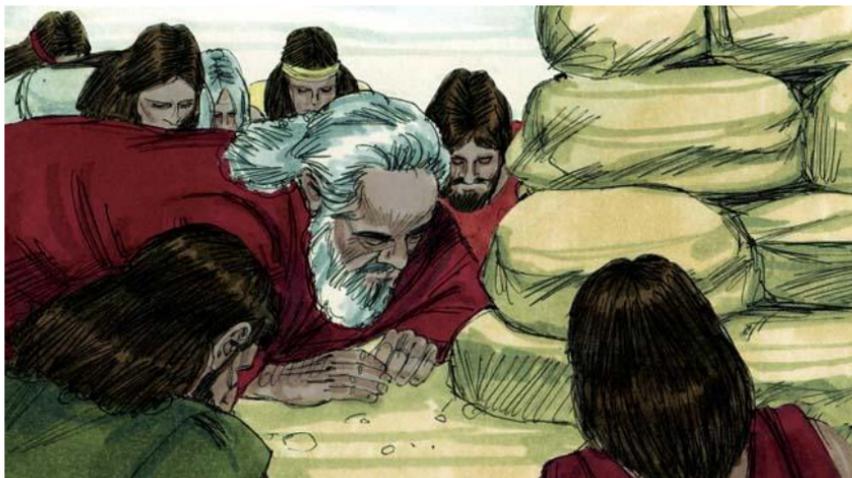
O Noa ažućarda još kurko đes thaj bičhaldas e golubica po trito drom. Akava drom arakhla kaj šaj te ačhel thaj či boldapes. O paj šučolas!

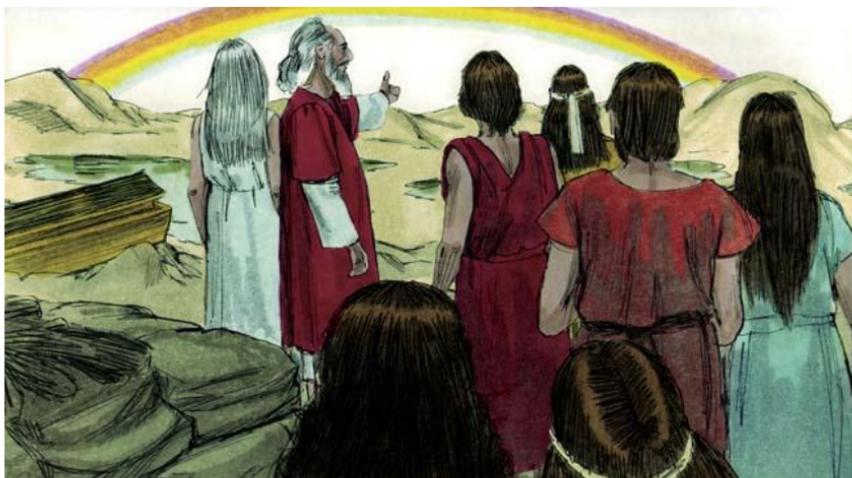
Duj čhon maj posle, o Del phendas e Noašće: "Tu thaj ćiri familija thaj e životinje akana šaj te inkljen andar o brodo. Thaj te aveltumen but čavra thaj unukurja thaj te pheren e phuv." Gajda kaj o Noa thaj lešći familija inkljistine andar o brodo.

Kana o Noa inkljisto andar o brodo, sagradisardas žrtveniko thaj žrtvaisarda katar svako vrsta životinje save šaj koristil pale žrtva. O Del sas bahtalo godole žrtvasa thaj blagoslovisardas e Noa thaj leše familija.

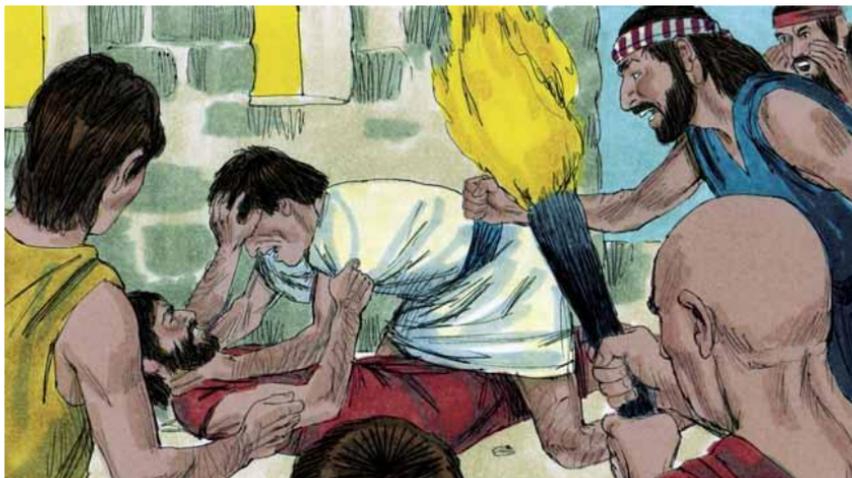
O Del phenda: "Obečisarav kaj nikada majbut či proklinjiva e phuv zbog o bilačhipe savo čeren e manuša niti uništiva lat e potopesa, vi ako si e manuša bezehale katar o ciknipe."

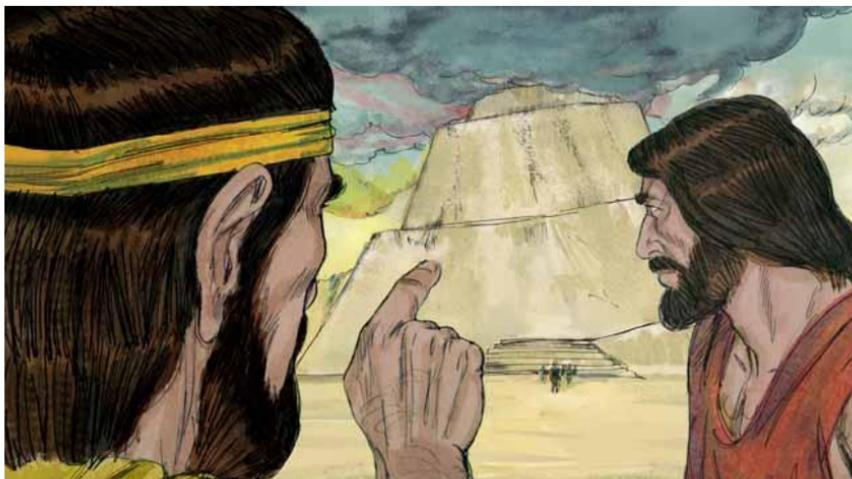
O Del čerdas e prvo duga sago znako kaj obečisardas. Svako drom kana pojavilpes e duga po nebo, o Del delapes gođi so obečisardas, gajda delapes gođi vi lesko them.

Biblijaće paramiča andar o: Postanak 6–8

4. Devlesko savezo e Avraameja

But brš nakon so sas o potopo, po them sas palem but manuša, thaj savora von érenas svato jek čhibjava. Umesto te pherdinesas e phuv sago kaj o Del zapovedisardas, čidinepes thaj sagraadisardine gav.

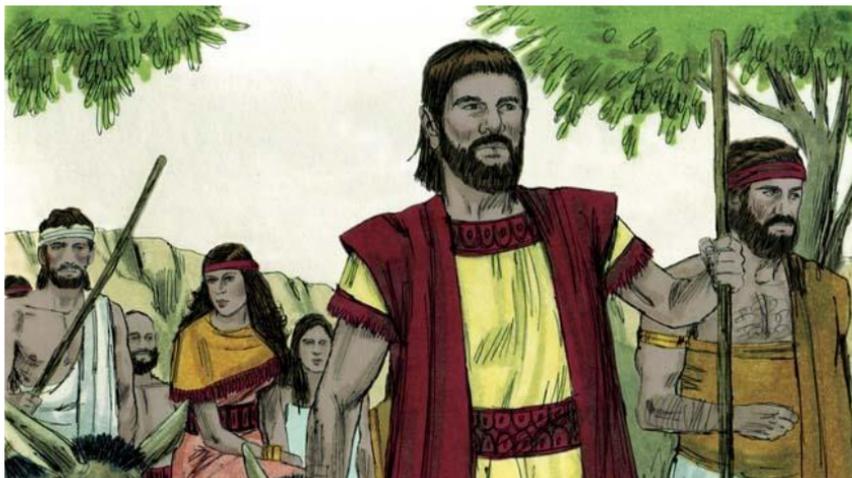
Von sas but barikane, thaj či marinas pale okova so o Del phendas. Čak počnisardine te vazden vučo tornjo te aven džiko nebo. O Del dikhla kaj te nastavisardine zajedno te éren bilačhipe, šaj te éren but majbaro bezah.

Zato o Del promenisardas lenđe čhibja ande but različite čhibja thaj buljardas e manušen pe sasto them. Gav savo počnisardine te čeren akhardolas Babel, so značil "zbunime".

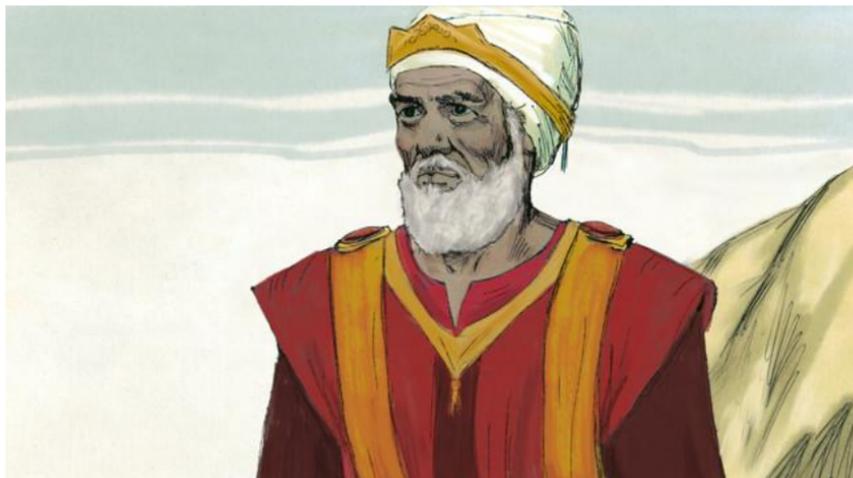
Kana nakhlo šel brš, o Del phendas e manušesće savo akhardolas Avram. O Del phendas lešće: "Muk čiri phuv thaj čiri familija, thaj dža ande phuv savi me sikavava tuće. Blagosloviva tut thaj čerava tutar baro them. Čerava čiro alav slavno. Blagosloviva okolen save tut blagoslovin thaj prokljinjiva okolen save tut proklin. Sa e familije pe phuv avena blagoslovime zbog tute."

Gajda o Avram čutas kan ko Del. Lija pire romnja e Saraja, zajedno lešće slugonenca thaj sa so sasle, thaj đelotar ande phuv savi o Del sikadas lešće, phuv savi akhardolas Kanan.

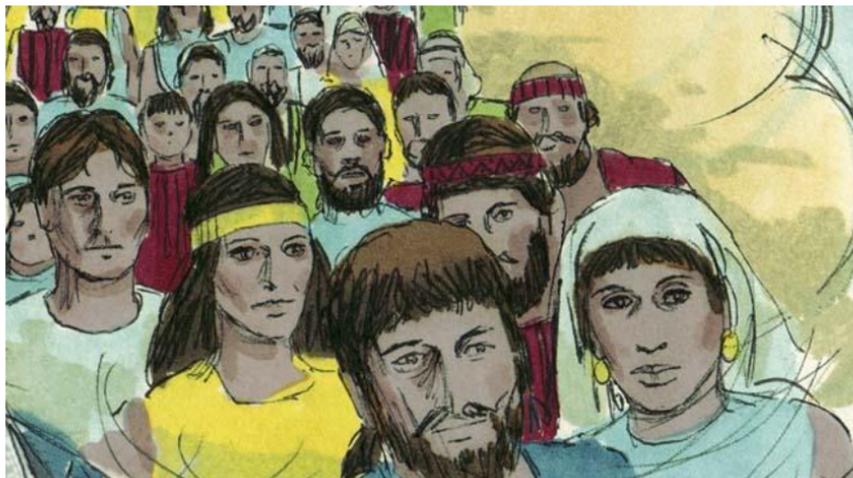
Kana o Avram avilo ando Kanan, o Del phendas lešće: "Dik svugde oko tute. Dava tuće thaj čire potomkonđe ando naslestvo sa akaja phuv savi šaj te dičhes." Aska o Avram doselisajlo ande godoja phuv.

Jek đes, o Avram maladas e Melkisades, savo sas o rašaj e bare Devlesko. O Melkisadek blagoslovisarda e Avrame thaj phenda: "Neka o Baro Del savesko si o nebo thaj e sasti phuv blagoslovil e Avramo." Aska o Avram dijias e Melkisades deš posto katar sa so sasles.

But brš nakhline, ali e Avrame thaj e Saraja još uvek nas čhavo. O Del phendas e Avramešče thaj palem obečisardas kaj avela les čhavo thaj gači potomkurja kozom si čereja po nebo. O Avram pačaja e Devlešče so obečisardas. O Del proglasisarda e Avramo kaj si pravedniko, zato kaj pačaja ande okova so o Del obečisardas.

Askal o Del ćerdas savezo e Avramesa. Savezo si kana duj riga dogovorinpes. O Del phendas: "Dava tut čhave katar ćiro telo. E phuv Kanan dava ćire potomkonenđe." Ali e Avrame još nas čhavo.

Biblijaće paramiča andar o: Postanak 11-15

5. Obećime čhavo

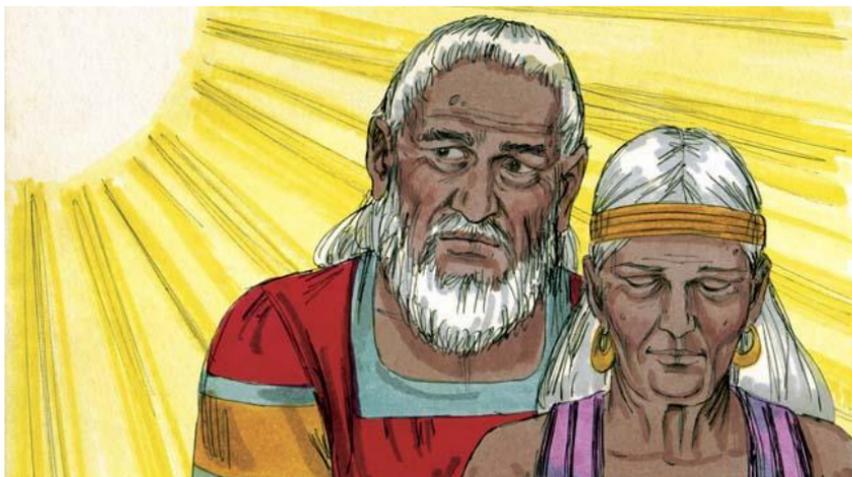
Deš brš nakon so o Avram thaj e Saraja aresline ando Kanan, još uvek naslen čavra. Pa e Avraamešči romnji, e Saraja, phendas lešće: "Pošto o Del či muklas te avelman čavra a akana sem purani te avelman čavra, ake mungri sluškinja e Agara. Le vi lat romnjaće sar voj šaj bijandasas čhaves pale mande."

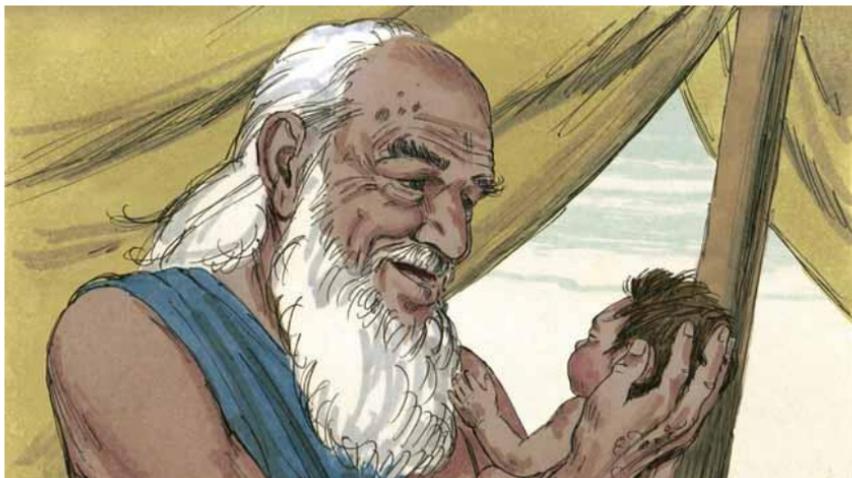
Thaj gajda o Avram lija e Agara pale piri romnji. E Agara bijanda čhave thaj o Avram dija les alav Jišmael. Ali e Saraja postanisardas ljubomorno pe Agara. Kana sas e Jišmaeles dešutrin brš, o Del palem phendas e Avramešće.

O Del phenda: "Me sem o Del svemogučo. Sklopiva savezo tusa." Aska o Avram poklonisajlo džike phuv. O Del askal phenda e Avraamešće: "Aveja dad but e themešće. Dava tuće thaj čire potomkonenđe e phuv Kanan te avel tumari thaj me avava lengo Del zauvek. Moraš te obrezis svako čhavres thaj e muškarco ande čiri familija."

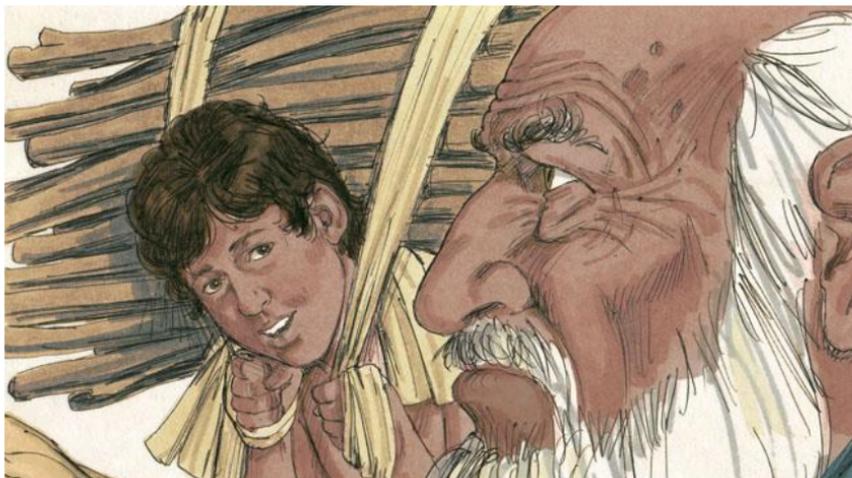
"Čire romnja, e Saraja, avela čhavo--vo avela čhavo saves obečisardem. Deles alav Isak. Lesa me sklopiva mungro savezo, a lestar avela baro them. Thaj vi e Jišmaelestar čerava baro them, ali mungro savezo avela e Isakosa." Askal o Del promenisardas e Avraamesko alav ando "Avraam", So si o "dad e butendo". O Del promenisardas vi e Sarajako alav ande "Sara" so značil "prinčeza".

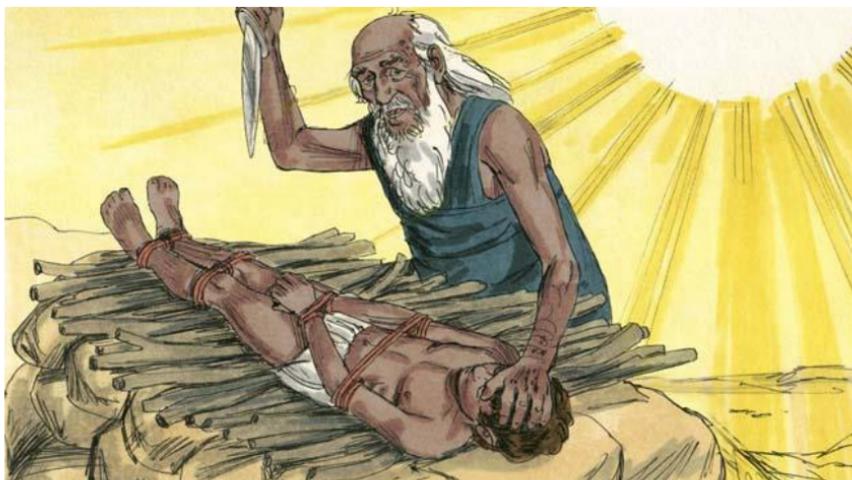
Godova đes o Avraam obrezisardas svako čhaves thaj svako mužkarce ande piro čher. Palo brš ćes maj posle, kana sas e Avraame 100 brš, a e Sara 90, e Sara bijandas e Avraamešće čhave. Thaj akhardineles Isak, sago kaj o Del phenda lenđe.

Kana sas o Isak čhavo, o Del probisardas e Avraamesko paćipe gajda kaj phendas lešće: "Le e Isako, ćire jedine čhave, thaj mudar les sago žrtva mande." O Avraam palem paćaja e Devlešće thaj pripremisajlo te žrtvuil pire čhaves.

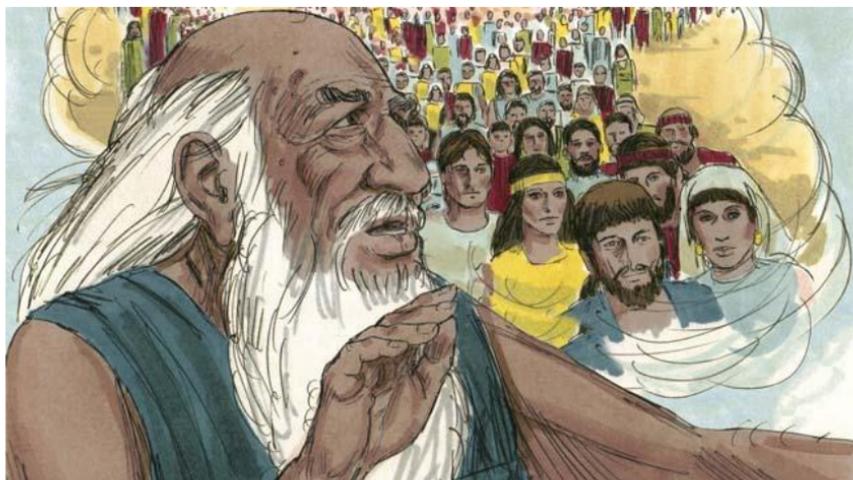
Dok o Avraam thaj o Isak džanas dži ko than kaj trubujas te žrtvuil, o Isak phučlas: "Dade, dali siamen kaš pale žrtva, ali kaj o bakhro?" O Avraam phendas: "E Devlešči briga si o bakhro, pale žrtva, čhaveja mungreja."

Kana arestline džiko than kaj trubuline te žrtvuin, o Avraam phangla pire čhave e Isako thaj čhutaes po žrtveniko. Thaj o Avraam taman spremisajlo te mudarel pire čhave, o Del phendas: "Ač! Na te naudisares e čhavešće! Akana džanav kaj daras mandar kaj či ni čire ječe čhaves uskratisardan mandar."

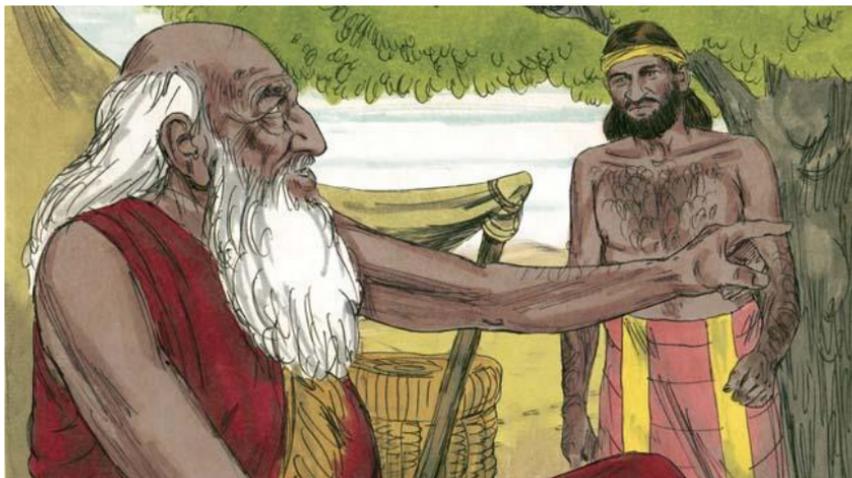
O Avraam paše lende dikhla bakhres savo zapnisarda ande kangre. O Del pobrinisajlo te o bakhro avel žrtva umesto o Isak. O Avraam bahtalo prinosisarda e bakhre sago žrtva.

Askal o Del phenda e Avraamešče: "Pošto sanas spremno te des man sa, čak vi čire ječe čhaves, obečisarav tuče kaj blagosloviva tut. Čire potomkurja avena majbut nego e čerenja po nebo. Zbog godova kaj ašundan man, sa e familije pe phuv avena blagoslovime kroz čiri familija."

Biblijaće paramiča andar o: Postanak 16-22

6. O Del vodil briga palo Isako

Kana sas o Avraam zurales purano, lesko čhavo o Isak barjilo ando baro manuš. Gajda kaj o Avraam bičhaldas jeche katar pire slugen te boldelpes ande phuv kaj trajilas e Avraamešči familija, te anel okotar lešče čhavešče e Isakošče romnji.

Nakon so dugo putuilas ande phuv kaj trailas e Avraamešči familija, o Del anda e sluga džike Reveka. Voj sas e Avraamešče phralešči unuka.

E Reveka pristanisardas te mučel pire familija thaj te teljarel e Isakošče slugasa ande Isakosko čher. Thaj čim arekli o Isak lijalat pešče pale romnji.

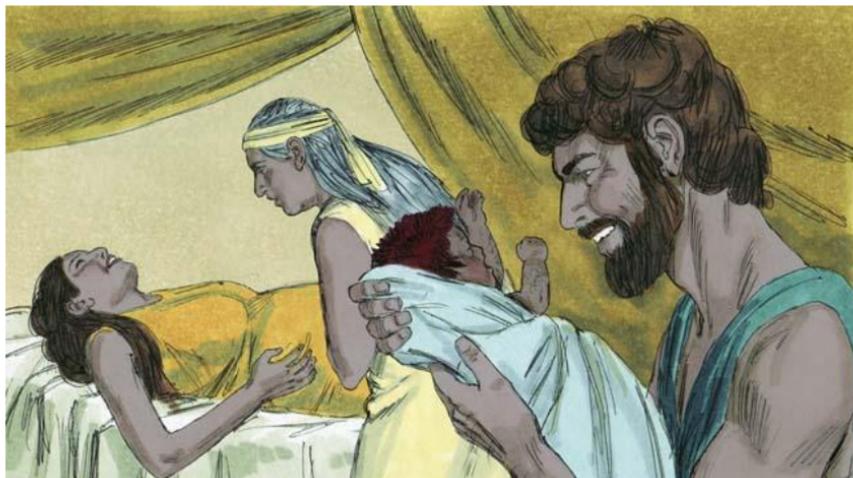
Nakon but e vrjama, o Avraam mulo, a sa so o Del obečisardas lešče thaj o savez savo sklopisardas lesa nakhline po Isak. O Del obečisardas e Avraamešče kaj avelale les potomkurja kaj naštik te đinavena pes, ali e Isakošči romnji, e Reveka, naštik ačhelas khamni.

O Isak pomolisajlo pale Reveka, thaj o Del muklas te vi voj ačhel phari, e blizancenca. E duj čhavra borisajle maškar peste dok sas ande Revekako đi, pa e Reveka phučlas e Devle so si godova.

O Del phenda e Revekaće: "Duj them inkljela katar čire duj čhave save si ande tute. Borina pes maškar phende thaj o maj purano služila e maj ternese."

Kana e Revekaće čhave sas bijande, o maj purano čhavo inkljisto sa lolo thaj balalo, thaj akhardinele Esav. Aska inkljisto vi o maj terno, inđarelas e Esavešči khuv thaj akhardinele Jakov.

Biblijaće paramiča andar o: Postanak 24,1-25,26

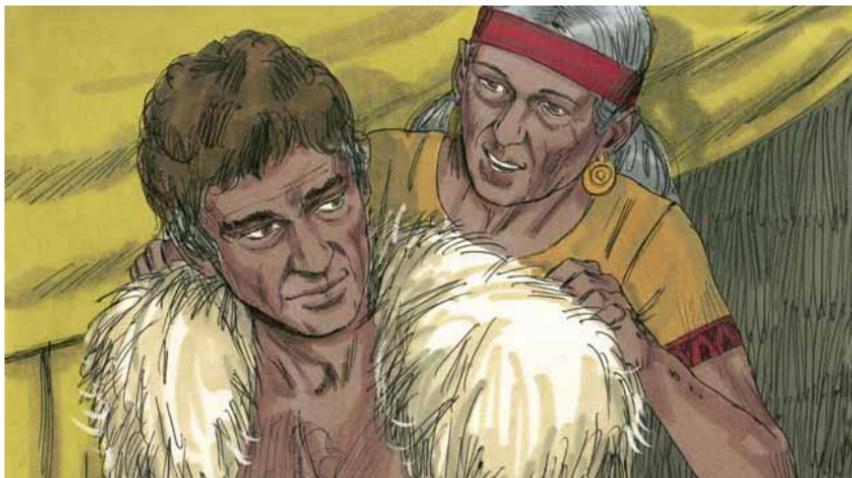
7. O Del blagoslovisarel e Jakove

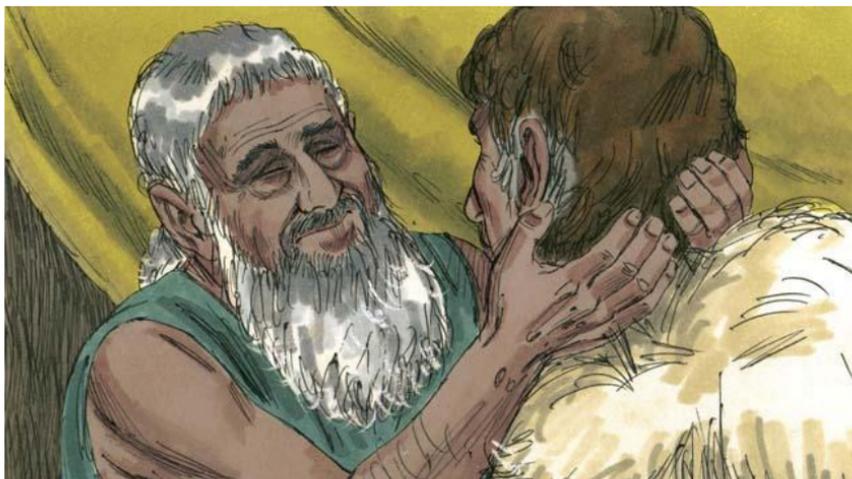
Sar e čavra bajronas, o Jakov volilas te ačhel čhere, dok o Esav volilas te džal ando lovo. E Reveka majbut volilas e Jakove a o Isak e Esavo.

Jek đes, dok o Esav boldelaspes andar o lovo, sas zurale bokhalo. O Esav phendas e Jakovešće: "Moliv tu, deman cara te hav katar okova so čiradan." A o Jakov phendas: "Prvo tu deman čiro pravo sago savo si tut sago majpurane čhaves." Thaj gajda o Esav dijas e Jakove piro pravo maj purane čhavesko. Askal o Jakov dijales te hal.

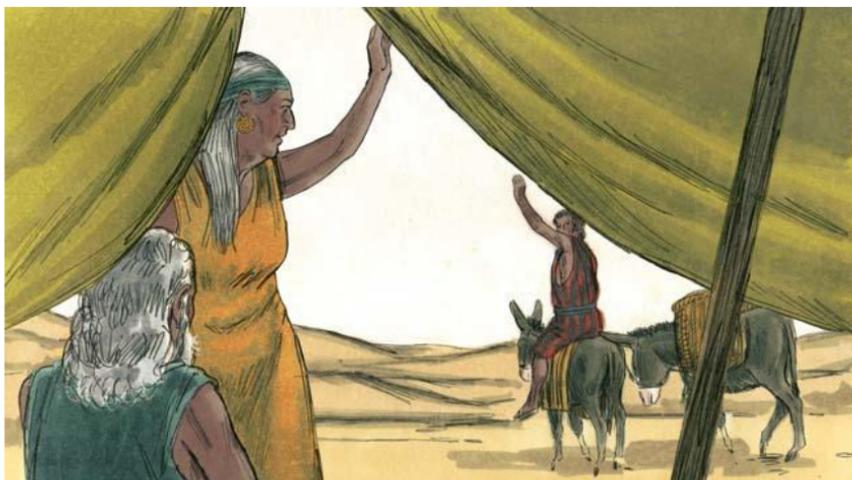
O Isak lijas te del piro blagoslov e Esavešće. Ali majsigo so areslo te ćerel godova, e Reveka thaj o Jakov hohadine les gajda kaj o Jakov ćerdapes kaj si o Esav. O Isak phurajlo thaj naštik majbut te dikhlas pe pire jakha. Gajda o Jakov lijas pe peste e Esavošće drze thaj ćhutas e buznjaće bal pe pire vas thaj pe piri kor.

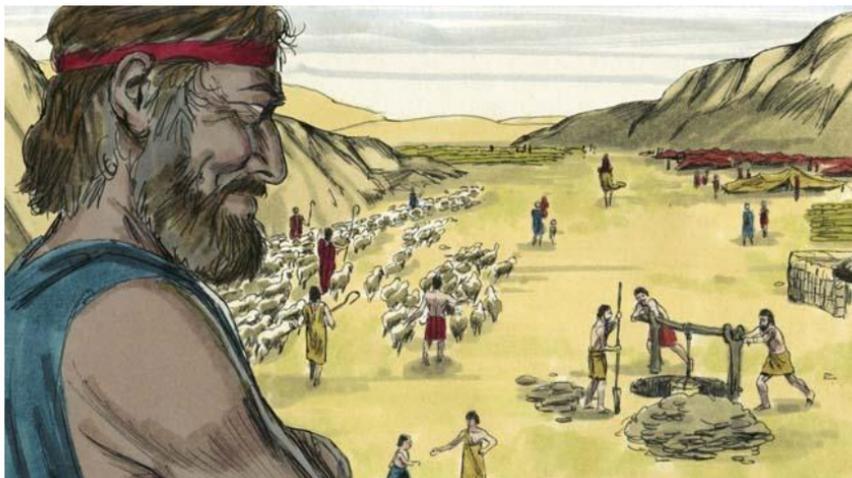
O Jakov avilo ko Isak thaj phendas: "Me sem o Esav, thaj avilem te tu blagoslovis man." Kana o Isak haćarda e buznjaće bal thaj pomirišisarda e drze, gndisardas kaj si godova o Esav thaj blagoslovisardas e Jakove.

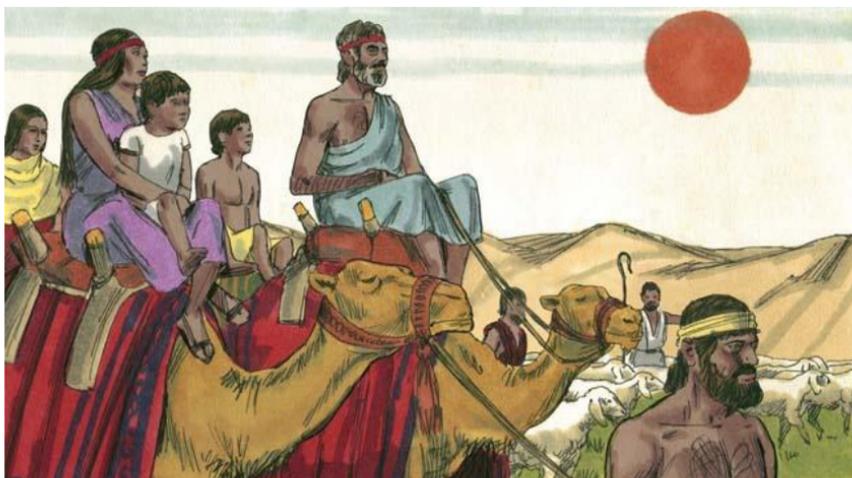
O Esav zamrzisardas e Jakove kaj o Jakov čordas lesko pravo sago e maj purane čhavesko, a vi lesko blagoslov. Zato planirisarda te mudarel e Jakove nakon so merel lengo dad.

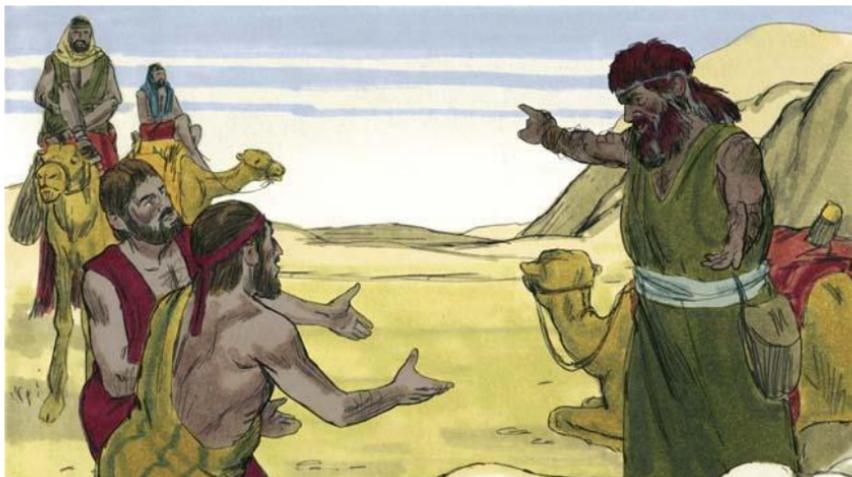
Ali e Reveka ašundas e Esavesko plano thaj gajda voj thaj o Isak bičhaldine e Jakoves te džaltar dur te trajil pire dejaće familijava.

O Jakov trajisardas e Revekaće familijava but brš. Pale godoja vrjama oženisajlo thaj sasles dešuduj čhave thaj jek čhej. O Del ćerda les te avel but barvalo.

Nakon biš brš sar trailas majdur katar piro ćher ande phuv Kanan, o Jakov boldapes palpale pire familijava, pire slugonenca, thaj pire životinjenca saven sas les put.

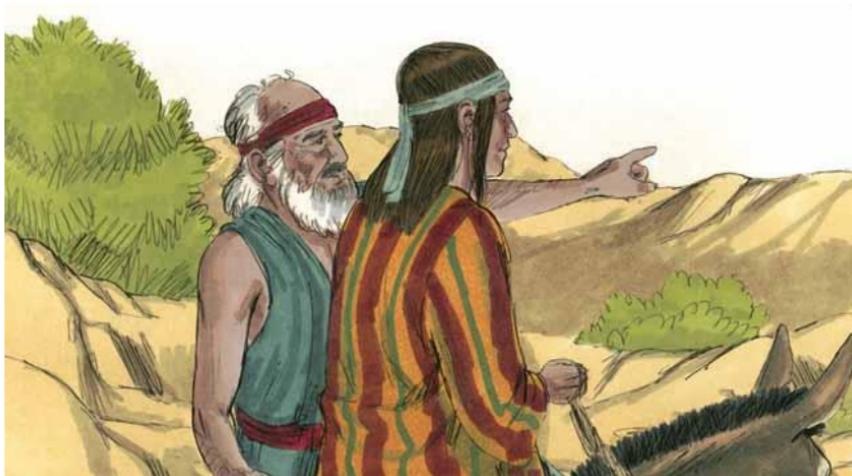
O Jakov zuralas daralas kaj gndisardas kaj o Esav vi maj dur kamel te mudarel les. Zato bičhaldas but stadaurja životinje e Esavošče sago poklono. O sluga savo anda e životinjen phendas e Esavešče: "Čiro sluga o Jakov, vo bičhaldas thaj del tut akala životinje. Vo avela maj posle."

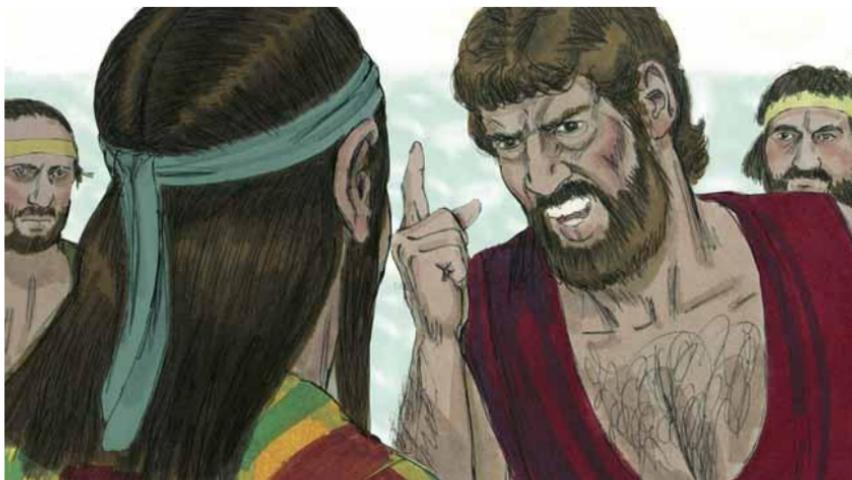
Ali o Esav već jartosardas e Jakovešče, thaj sas bahtale kaj palem dikhlinepes. O Jakov askal mirno traisarda ando Kanan. Askal o Isako mulo, o Jakov thaj o Esav prahosardine les. A o savezo thaj o obečanje savo o Del dijas e Avraamešče nakhline katar o Isak po Jakov.

Biblijaće paramiča andar o: Postanak 25,27-33,20

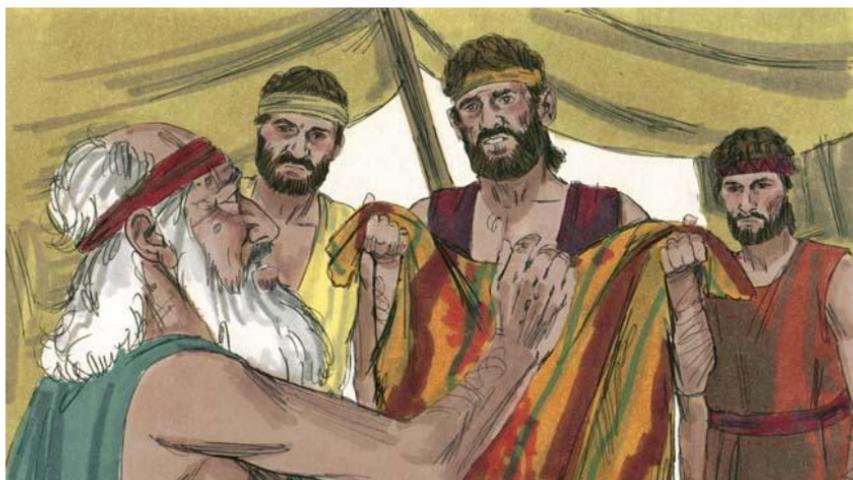
8. O Del spasisarel e Josife thaj lešće familija

But brš maj posle, kana sas o Jakov purano, bičhaldas pire maj purane čhaves saves majbut volilas, e Josife, te dičhel pire phralen save vodinas e briga palo stado.

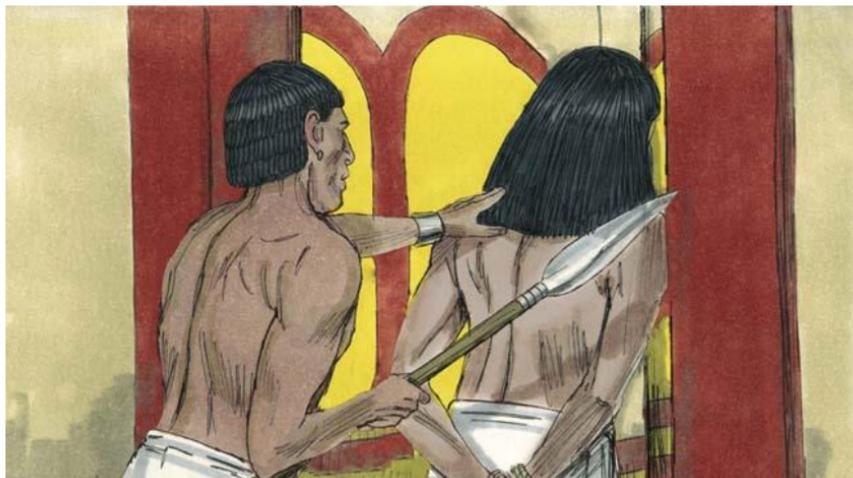
E Josife mrzanas lešče phral zato kaj lengo dad maj but volilas les thaj zato kaj o Josif dikhlas suno kaj vo avela lengo vladari. Kana o Josif avilo đi ke pire phral, otmisardine les thaj bičinde les varesošče trgovconenđe save trguinas e robonenca.

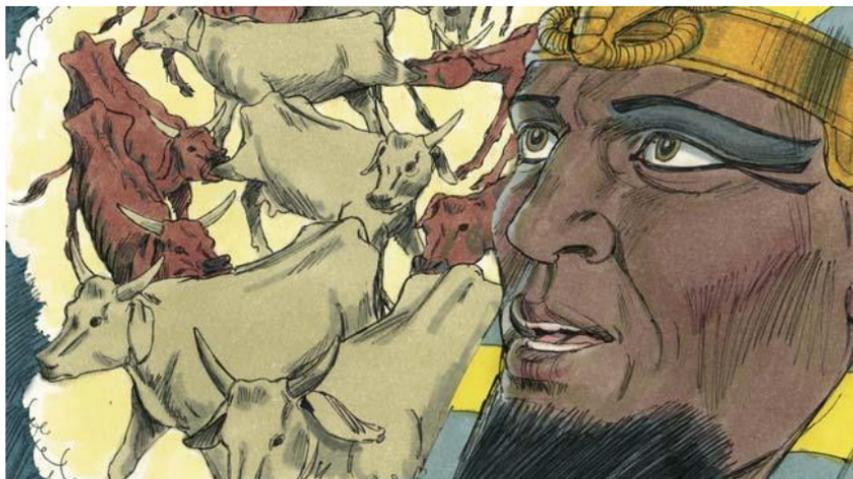
Maj sig nego so e Josifešće phral boldinepes čere, pharadine e Josifešće drze thaj namočisardine ando rat e buznjako. Askal sikadine e drze pire dadešće gajda te vo gndil kaj e divljo životinja mudardas e Josife. O Jakov sas put tužno.

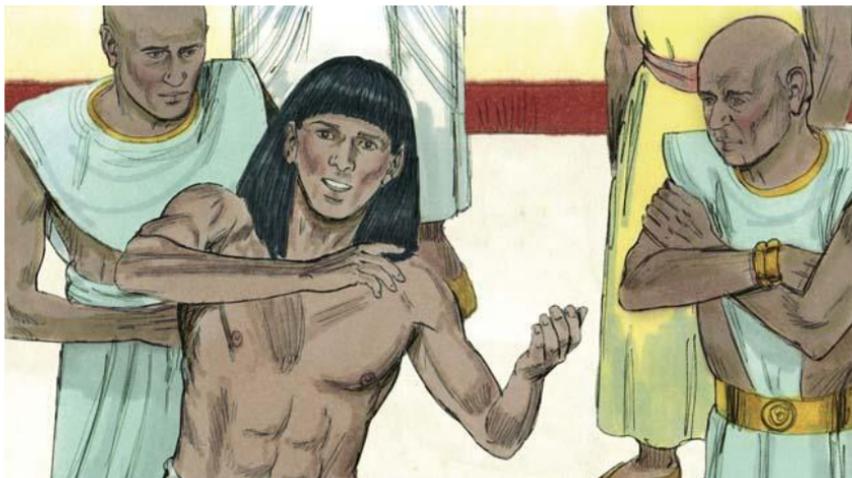
E trgovcurja save trguinas e robonenca e Josife inđardine ando Egiptat. O Egiptat sas bari, thaj močno phuv savi sas lungo niz e reka Nil. E trgovcurja bičindine e Josife sago robo e barvale državne službenikošće. O Josif služisarda pire gospodare lače, thaj o Del blagoslovisarda e Josife.

E romnji lešče gospodarešče probisardas te sovel e Josifesa, ali o Josif odbisardas te čerel bezah protiv o Del. Pe godova voj zurales holjali thaj hohadas po Josif te vo avel phanglo thaj bičhaldo ando phanglipe. Čak vi ando phanglipe o Josif ačilo verno e Devlešče thaj o Del blagoslovisardas les.

Vi ako nas došalo nakon duj brš o Josif sas još uvek ando phanglipe, Jek rjat, e Faraone (gajda e Egipčanurja akharenas pire caronen), sas duj sune save but uznemirisardine les. Khonik katar lešče savetnikujra naštik te phenel lešče so značin godola sune.

O Del e Josife dija daro te šaj tumačil e sune, pa o Faraon rodas te anen lešće e Josife andar o phanglipe. O Josif protumačisarda lešće e sune thaj phendas: "O Del bičhalela efta brš barvali žetva, nakon save avena efta brš bokhalipe."

O Faraon sas gajda oduševime e Josifesa kaj čhuta les te avel dujto maj baro manuš ando sasto Egipat.

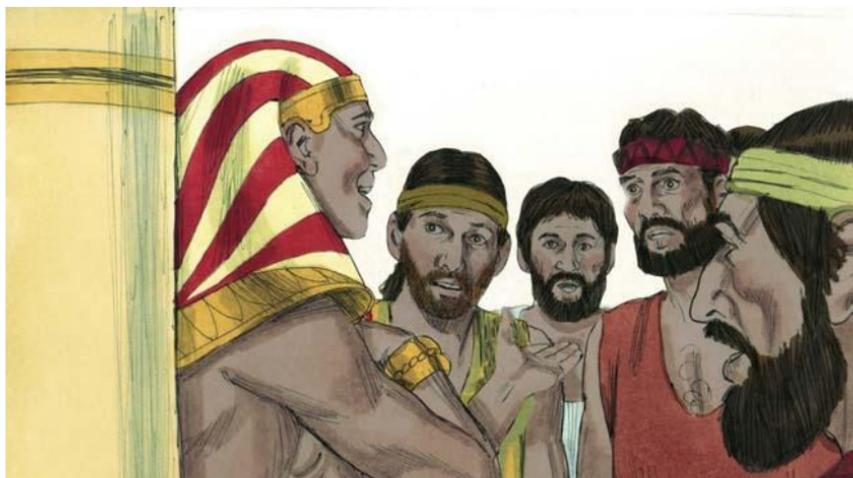
O Josif phendas e themešće te mučen pe rig bare količine điv dok si akala efta barvale brš. Askal o Josif bićinel o hamasko e themešće kana aviline okola efta brš bokhalipe gajda kaj sas savoren dovoljno te han.

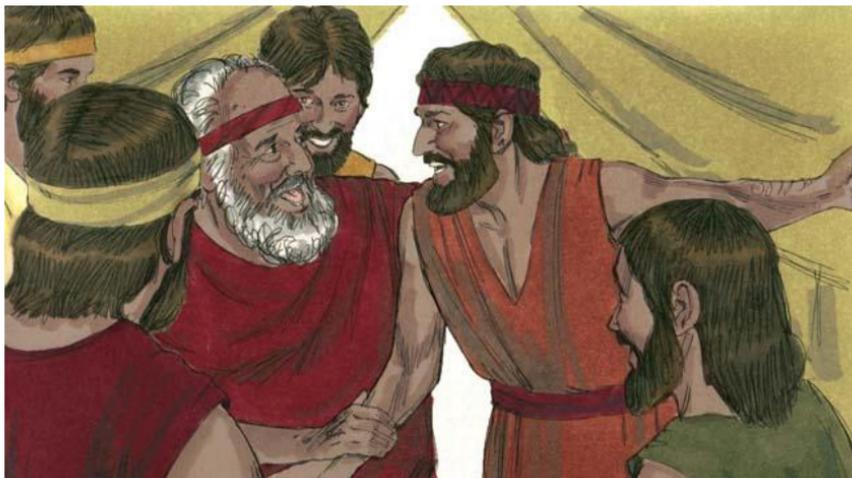
E bok nas zurali samo ando Egipt, nego vi ando Kanan, kaj trajilas o Jakov thaj lešči familija.

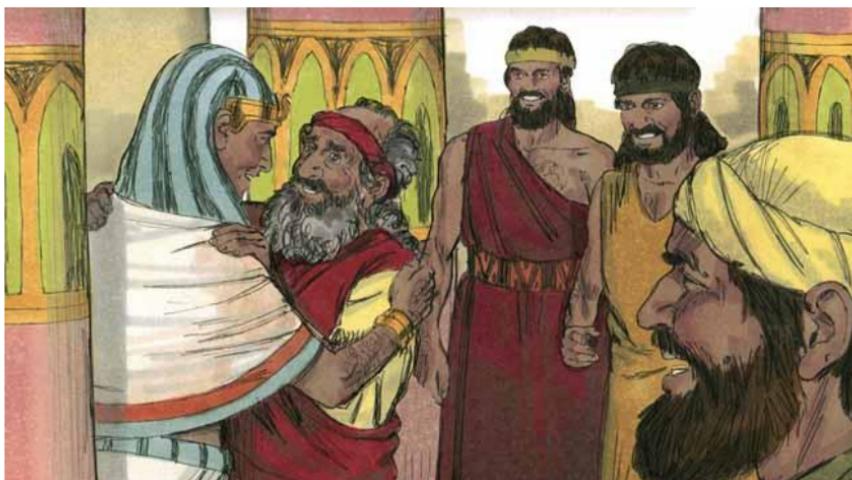
Gajda kaj o Jakov bičhaldas pire maj purane čhaven ando Egipat te činen hamasko. E phral či pindžardine e Josife kana ačhenas angle leste te činen hamasko. Ali o Josif pindžardas len.

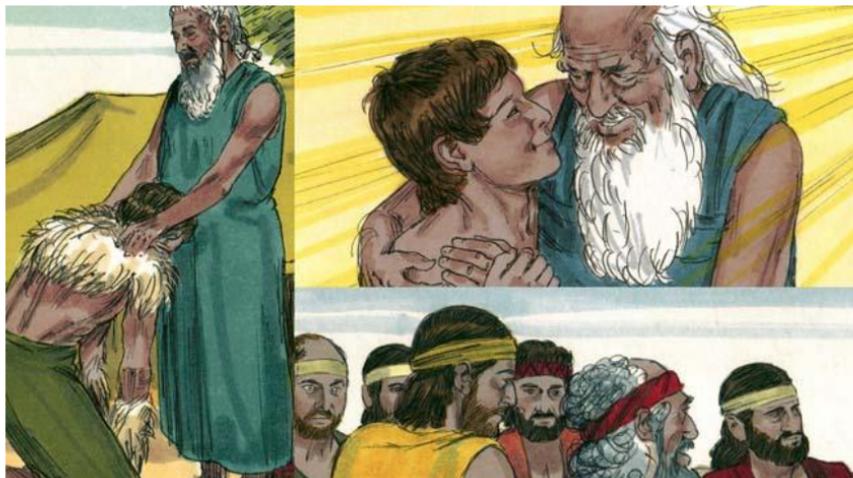
Nakon so probisardas pire phralen te dičel dali promenisajle, o Josif phendas lenđe: "Me sem tumaro phral, o Josif! Na daran. Tumen mande line te čeren bilačhipe kana bičindineman sago robo, ali o Del godova bilačhipe boldas po lačhipe! Aven thaj trajisaren ando Egipat te me šaj vodisarav e briga pale tumende thaj pale tumari familija."

Kana e Josifešče phral boldinapes čhere thaj phendine pire dadešče, e Jakovešče, kaj si o Josif još uvek džudo, vo sas but bahtalo.

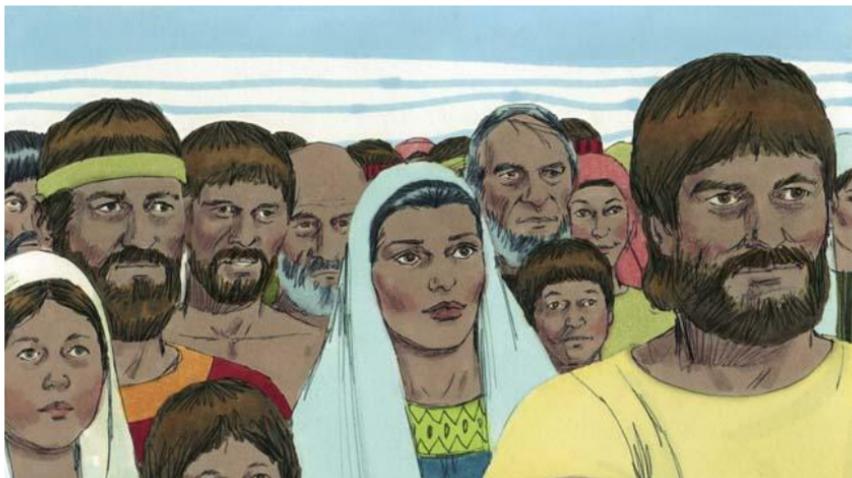
Vi ako sas o Jakov phuro, nakhlo te trajil ando Egipat pe saste familijava, thaj sa von traisardine o kote. Maj sigo nego so o Jakov mulo, blagoslovisardas svakone katar pire čhave.

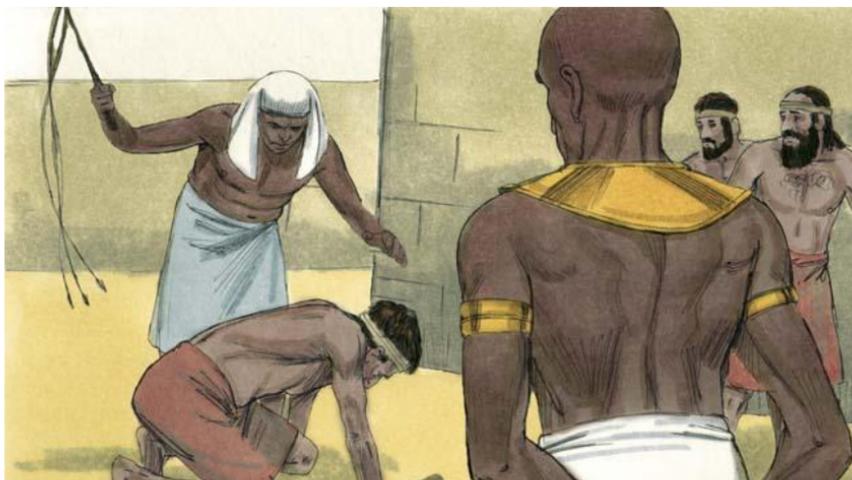
E savezošće obećanja save o Del dijas e Avraame nakhline po Isak, pa po Jakov thaj aska pe Jakovešće dešuduj čhave thaj pe lenđe familija. Potomkurja katar godola dešuduj čhave postanisardine dešuduj Izraelošće plemenurja.

Biblijaće paramiča andar o: Postanak 37–50

9. O Del akharel e Mojsija

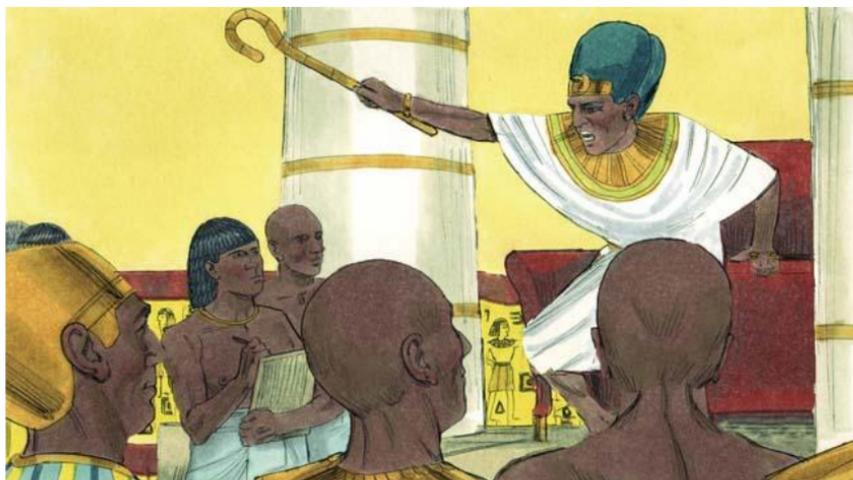
Nakon so mulo o Josif, sasti lešči familija ačhiline ando Egipat. Von thaj lenđe potomkurja nastavisardine okote te trajin but brš. Thaj saslen but čhavra. Von akhardonas Izraelcurja.

Kana nakhlo varesave šel brš, brojjo e Izraelconengo zurale barjilo. E Egipcánurja majbut či denas pes gođi ko Josif thaj sa so vo čerdas pale lende. Počnisardine te daran katar e Izraelcurja kaj saslen zurale but. Gajda kaj o Faraon savo askal vladilas e ando Egipat čerda e Izraelconen te aven roburja ando Egipat.

E Egipcánurja tradine e Izraelconen te ćeren e but e zgrade thaj ćak saste gava ćerenas. E phare buća ćerdine lengo trajo bedno, ali o Del blagoslovisarda len, thaj saslen joř majbut ćhavra.

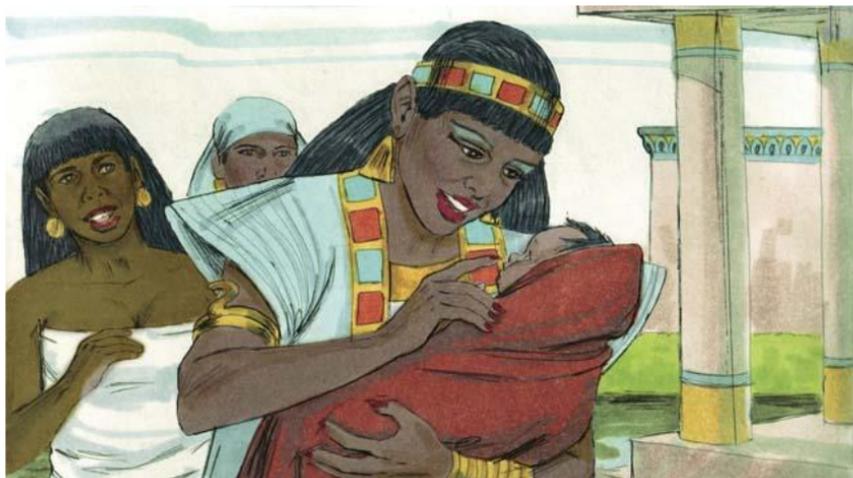
O Faraon dikhlas kaj e Izraelconen sas joř majbut ćhavra, thaj naredisardas pire manuřeńde te mudaren sa e izraelconenńde muřke ćhavren gajda kaj ćhudenas len ande reka Nil.

Jek manuŝnji andar o izrael bijanda čhave. Voj thaj lako rom garavenas e čhavres kozom god dugo šaj.

Kana lesko dad thaj lešči dej majbut naštik te garavenas les, čhutileles ande korpa savi šaj džalal po paj ande trska paše obala e reka Nil, te spasinles te na avel mudardo. Lešči phen maj purani lestar pratilas te dičhel so avela lesa.

E faraonešči čhej dikhla e korpa thaj dikhla so si andre. Kana dikhla e čhavre, lijales thaj prihvatisardales sago pire rođene čhaves. Unajmisardas ječe Izraela te del les čučli ali či hačardas kaj si godoja manušnji e čhavrešči pravo dej. Kana sas o čhavro cara maj purano thaj či trubulas les majbut e dejako thud, e manušnji e čhavres boldas e faraonešče čhejače, savi dijales alav Mojsije.

Jek đes, kana o Mojsije sas već baro manuš, dikhla sar varesavo manuš savo sas Egipcđano marel e Izraelcošče robo. O Mojsije probisardas te spasil e manuše savo sas Izraelco sago vi vo.

Kana o Mojsije gndisarda kaj khonik či dićel, mudardas e Egipcānes thaj prahasarda les. Ali vareko dikhlas so ćerdas o Mojsije.

Kana ašundas o Faraon so ćerdas o Mojsija, probisarda te mudarel les. O Mojsija našlo andar o Egipat ande divljina kaj avela sigurno katar e Faraonešće vojnukurja.

O Mojsije postanisardas pastiri ande divljina dur katar o Egiptat. Lijas pešče romnja andar godova than thaj sasles duj čhave.

Jek đes, dok o Mojsije aračhelas pire bakhren, dikhlas sar jek kaš phabol. Ali o kaš či phabilo. O Mojsije nakhlo ko kaš te majlačhe dičhel les. Sar načhelas ko kaš savo phabolas, e Devlesko glaso phendas lešče: "Mojsije fuljar e sandale katar čire pungre kaj o than pe savo ačhes si sveto than."

O Del phendas: "Dikhlem e patnja mungre themešći. Bičhalava tut ko Faraon te tu inkales e Izraelconen andar o ropstvo andar o Egipt. Me dava len e phuv Kanan, e phuv savi obečisardem e Avraamešće, Isakošće, thaj e Jakovešće.

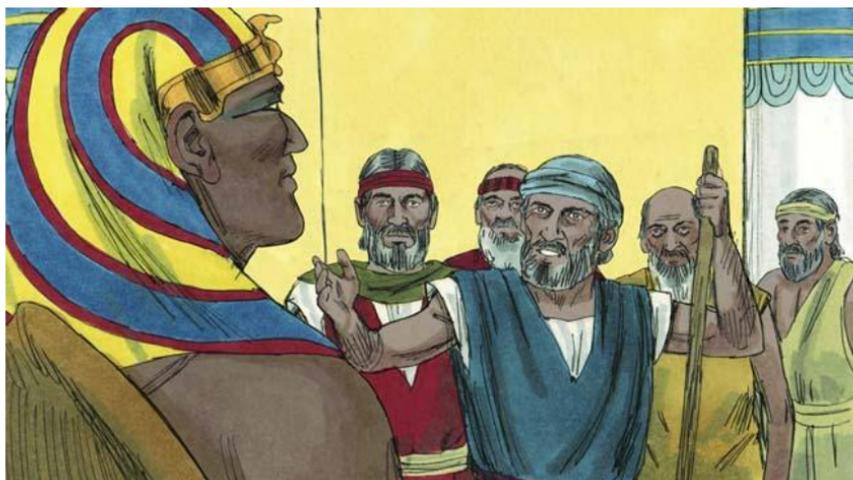
O Mojsije phučlas: "A so ako o them kamlas te džanel ko bičhalda men, so te phenav lenđe?" O Del phenda: "ME SEM OKOVA SAVO SEM. Phen lenđe: "ME SEM bičhalda man tumenđe." Isto phen lenđe: "Me sem Jahve, o Del tumare paponengo, o Del e Avraamesko, e Isakosko thaj e Jakovesko.' Akava si mungro alav zauvek."

O Mojsije darajlo thaj či kamlas te džal ko Faraon kaj mislisardas kaj či džanel lačhe te ćerel svato, pa o Del bičhaldas e Mojsiješće phrales, savo akhardolas Aron, te pomožil les. O Del upozorisardas e Mojsija thaj e Arone kaj o Faraon avela tvrdo glavo.

Biblijaće paramiča andar o: Izlazar 1-4

10. Deš bare nevolje po Egipat

O Mojsije thaj o Aron đele ko Faraon. Thaj phendine lešće: "Akava phenel o Del e Izraelosko: 'Muk mungre theme!'" O Faraon či čhutas kan lende. Umesto te mućel e Izraelconen, tradalen te ćeren još maj phare buća!

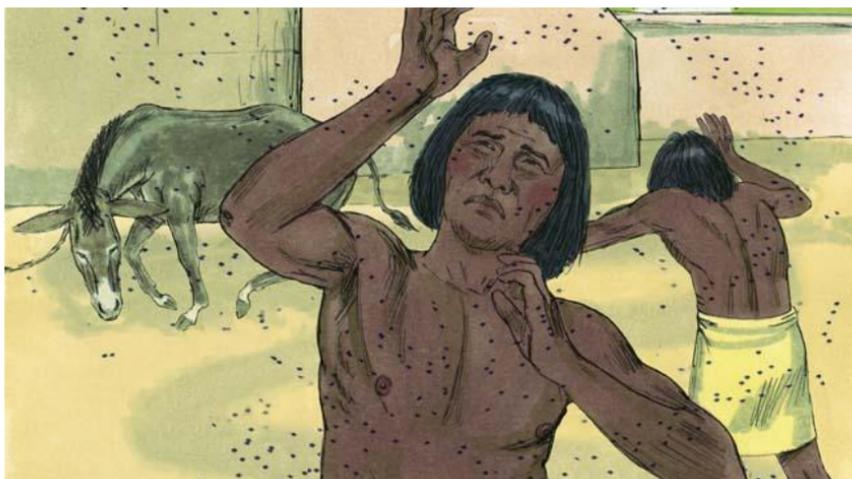
O Faraon či kamelas te mućel e theme, pa o Del bičhaldas deš bare nevolje po Egipat. Kroz akala nevolje, o Del sikadas e Faraonešće kaj si vo maj moćno katar sa e Egipatske devla thaj čak vi katar o Faraon.

O Del pretvorisardas e reka Nil ando rat, ali o Faraon još uvek či kamlas te mučel e Izraelconen te džantar.

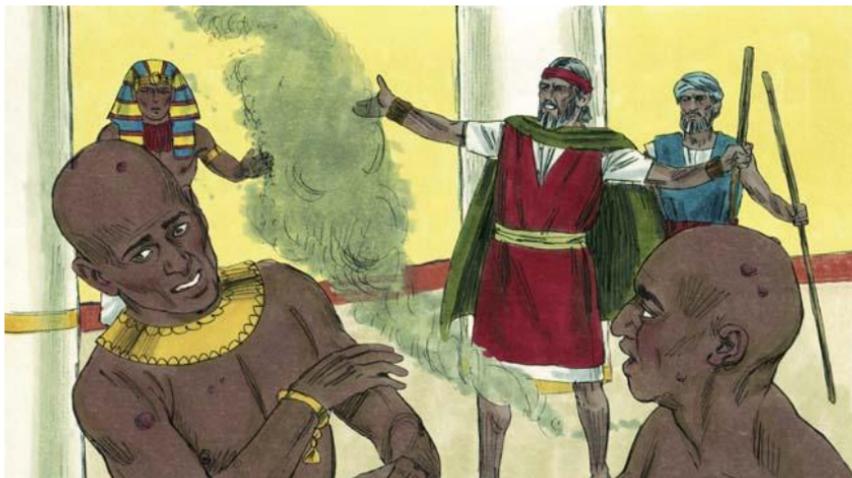
O Del bičaldas e žamben pe sasto Egipat. O Faraon molisardas e Mojsija te crdel e žamben. Ali nakon so muline sa e žambe, e Faraonesko ilo zurajlo thaj či muklas te o Izraelsko them inkljed ando Egipat.

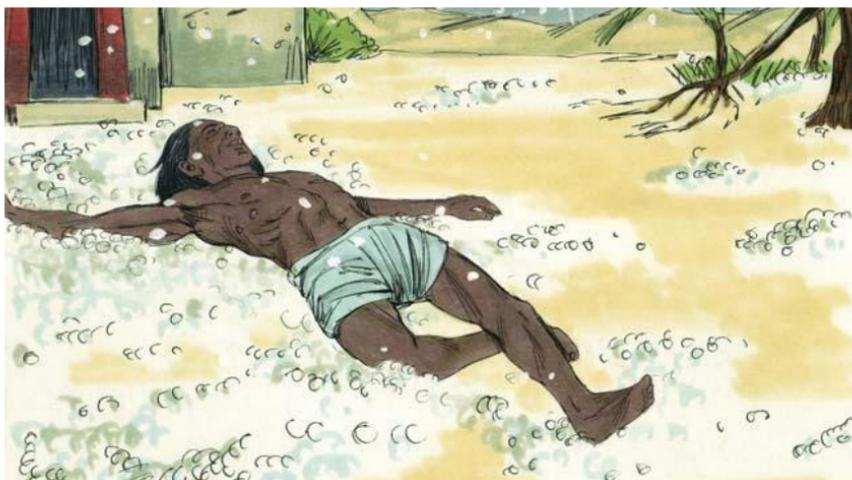
Pa o Del bičhaldas e cincaren. Askal bičhaldas bare biromnja sago e nevojle. O Faraon akhardas e Arone thaj e Mojsija thaj phendas lenđe te ačhadine akala nevojle e Izraelcurja šaj te inkljen andar o Egipat. Kana o Mojsija pomolisajlo, o Del crdas e biromnja andar o Egipat. Ali e Faraonesko ilo zurajlo thaj či muklas e theme te džantar.

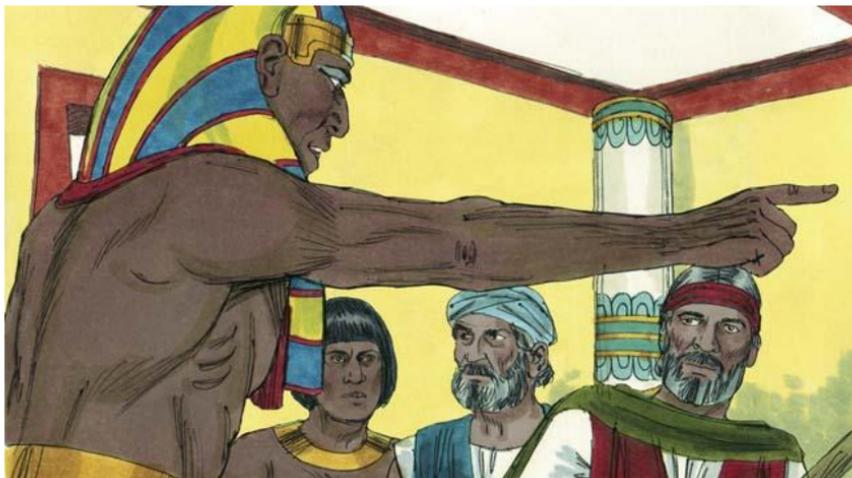
Posle godova, o Del ćerdas te sa e domaće životinje save pripadinas e Egipčanenđe nasvajle thaj muline. Ali e Faraonesko ilo zurajlo thaj či muklas e theme te džantar.

Askal o Del phendas e Mojsijašće te čudel o praho ando vazduh anglo o Faraon. Kana vo godova ćerdas dukhane čirurja pojavisajle pe Egipcánurja, ali či pe Izraelcurja. O Del zurardas e Faraonesko ilo, thaj o Faraon čikamlas te mućel e Izraelconen te džantar.

Nakon godova, o Del bičhaldas o baro ledo thaj sa uništisardas e njive ando Egipat thaj mudardas bilo kas ko inkljisto avri. O Faraon akhardas e Mojsija thaj e Arone thaj phendas lenđe: "Sagrešisardem. Šaj te džantar." Thaj o Mojsija pomolisajlo thaj o ledo ačhilo te del andar o nebo.

Ali o Faraon palem sagrešisardas thaj zurardas piro ilo. Vo čikamlas te mučel e Izraelconen te džantar.

Pale godova o Del bičhaldas rojo skakavconen te učharen o Egipat. E skakavcurja haline sa so ačhilo pe njive a so či uništisardas o ledo.

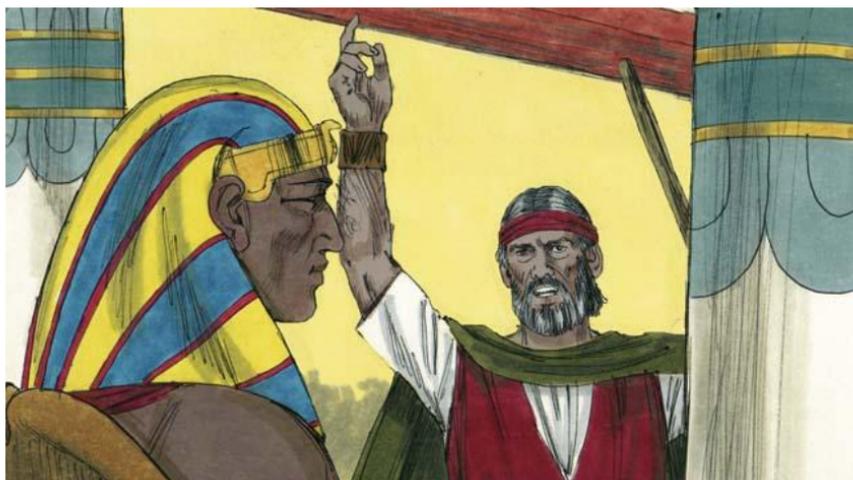
Askal o Del bičhaldas e rjat savi sas trin đes. Sas gajda bari rjat kaj e Egipcanurja naštik te inkljen andar pe čera. Ali sas đes kote kaj e Izraelcurja trainas.

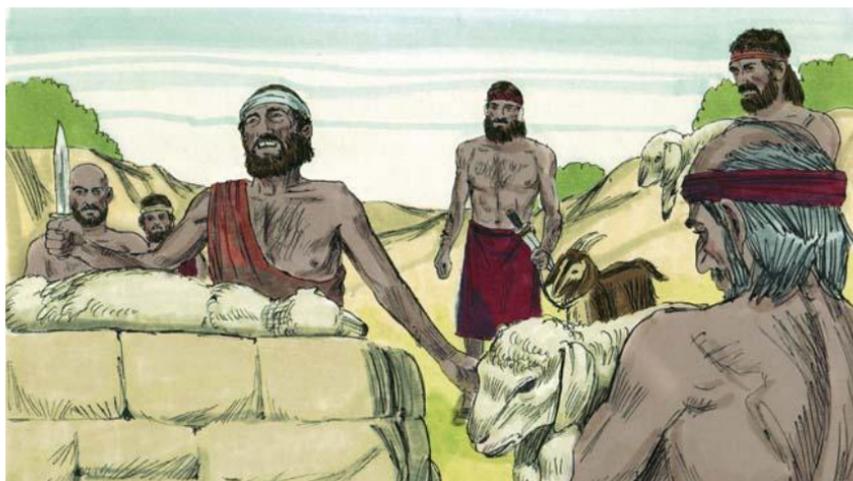
Ali čak vi nakon akala inja bare nevolje, o Faraon odbisardas te mućel e Izraelconen te džantar. Pošto o Faraon či kamlas te paćal, o Del planirisarda te mućel još jek bari nevolje. Akaja nevolja promenila e Faraonesko ilo.

Biblijaće paramiča andar o: Izlazak 5–10

11. Pasha

O Del upozorisardas e Faraone kaj ako či mućela e Izraelconen te džantar, mudarela svako prvo muško Egipcáno katar o them dži ke e životinje. Kana o Faraon ašundas akava još uvek odbilas te paćal thaj te ašunel e Devles.

O Del dikhla sar šaj te spasil svako prvo bijande čhaves okolešće savo paćalas ande leste. Svako familija trubujas te izbiril savršeno bakhro thaj te del les čhurjasa.

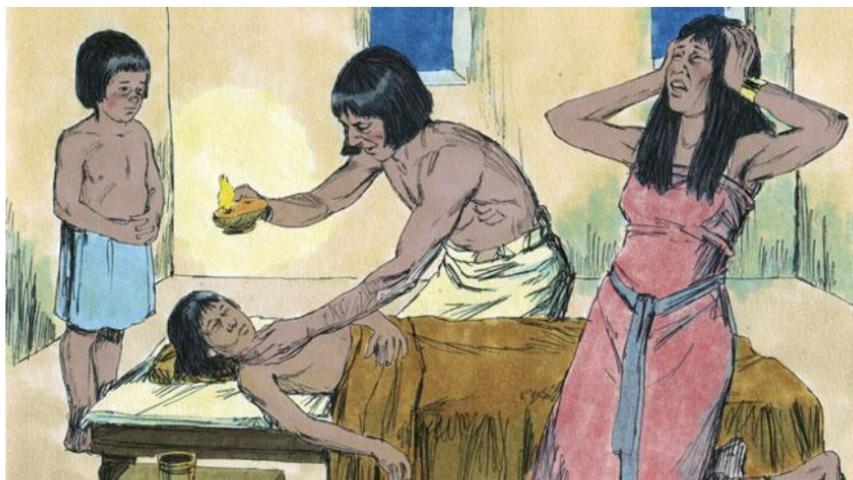
O Del phendas e Izraelconenđe te mačhen e bakhresko rat pe dovratkurja pire čherenđe, te pečen e bakhresko mas thaj te han les brzo, zajedno e mangresa savo sas ćerdo bi kvascosko. Isto phendas lenđe te aven spremno te mućen o Egiptat čim han.

E Izraelcurja ćerdine sa tačno sar o Del phendas lenđe te ćeren. Maškaral ande rjat, o Del nakhlas maškar o Egiptat thaj mudardas svako prvo bijande čhaves.

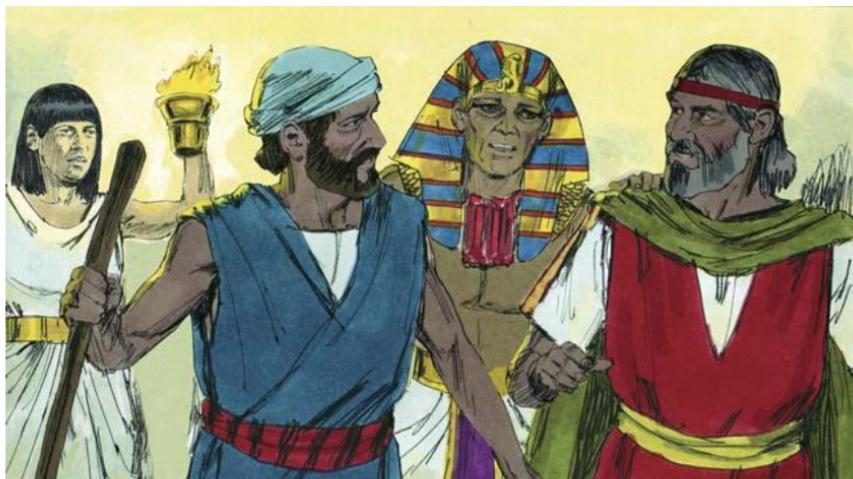
Svako čer e Izraelsko pe dovraturja sas makhlo e rateja, pa o Del nakhla samo paše godola čera. Sa save sas andre sas sigurne. Thaj sas spasime zbog e bakhresko rat.

Ali e Egipcánurja či pačanas e Devlešče niti čhutine kan ke Devlešče zapovedi. Pa o Del či samo nakhlas paše lenđe čera. O Del mudardas sa dži ke ječe prvo bijande Egipcānes.

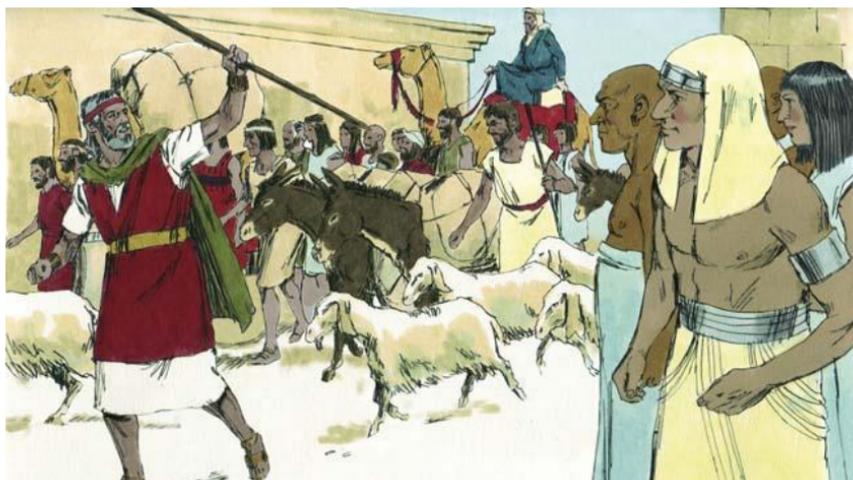
Svako prvo bijanda muško Egipćano mulo, katar okova savo sas ando phanglipe dži ke prvo bijando Faraonesko čhavo. But o them ando Egipat rovelas thaj jadikuilas katar piri bari duk.

Godoja isto rjat o Faraon akhardas e Mojsija thaj e Aron thaj phenda lenđe: "Inđaren e Izraelconen thaj inkljen andar o Egipat odma!" O Egipatsko them nagovorilas e Izraelconen te odma inkljen andar o Egipat.

Biblijaće paramiča andar o: Izlazak 11,1-12,32

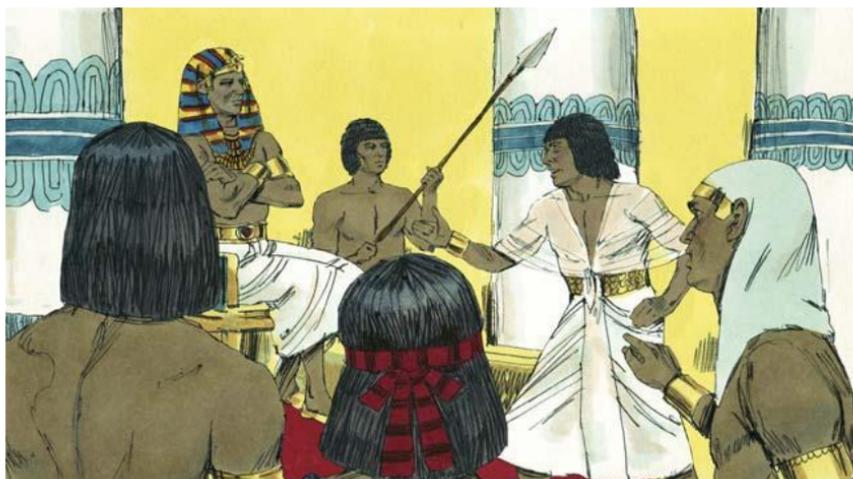
12. Inkljistipe andar o ropstvo

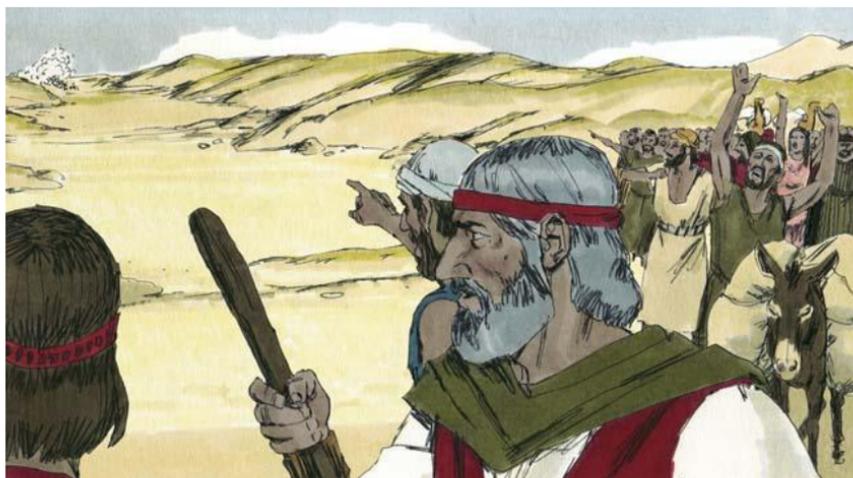
E Izraelcurja sas zurale bahtale zato kaj inkljistine andar o Egipat. Nas majbut roburja, a teljardine ande obećime phuv! E Egipćanurja dine e Izraelconen sogod mangline, čak vi o rub, sunakaj thaj ostale vredne stvarja. Varesave manuša andar e aver thema počnisardine te paćan ando Del thaj teljardine pale Izraelcurja dok von inkljenas andae o Egipat.

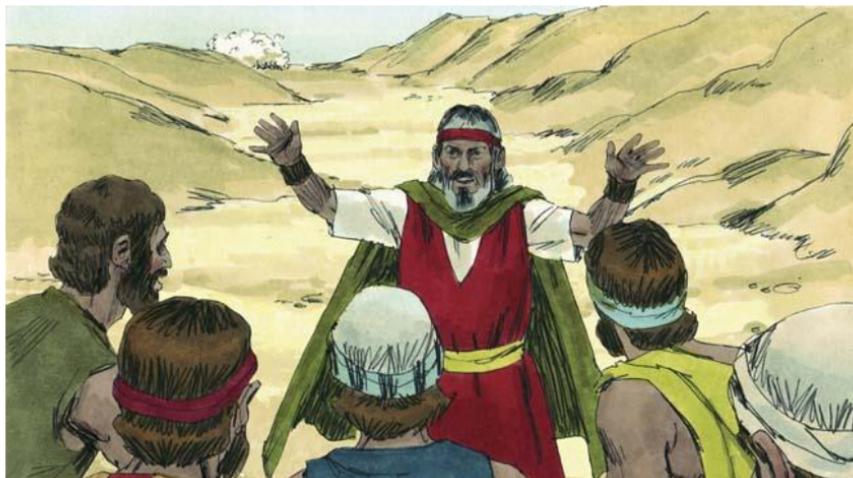
O Del vodisardaslen e vuće stuposa katar o oblako savo džalas angle lende e đesesa a e raćasa postoilas vućo stupo katar e jag. O Del sas uvek lenca thaj vodilas len dok putuinas. Von trubuine samo te džan pale leste.

Nedugo posle godova, o Faraon thaj lesko them pokaisajle kaj mukline e Izraelconen thaj mangline te e Izraelcurja palem aven lenđe roburja. O Del ćerdas te o Faraon avel tvrdoglavo te o them šaj dićhel kaj si Vo jedino thaj pravo Del, thaj te haćaren kaj si Vo, o Jahve, maj moćno katar o Faraon thaj lešće dela.

Gajda kaj o Faraon thaj lešći vojska vijinas e Izraelconen sar palem ćerdinesas len te palem aven lenđe roburja. Kana e Izraelcurja dikhline e Egipatsko vojska sar aven, haćardine kaj si zarobime maškar e Egipatske vojnijkurja thaj o lolo more. Von zurales darajle thaj čhutine muj: "Sostar inkljistam andar o Egipat? Akana merasa!"

O Mojsije phendas e Izraelconenđe: "Nadaran majbut! O Del ađes borilpe pale tumende thaj spasila tumen." Askal o Del phendas e Mojsijašće: "Phen e themešće te crdenpe paše dži ko lolo more."

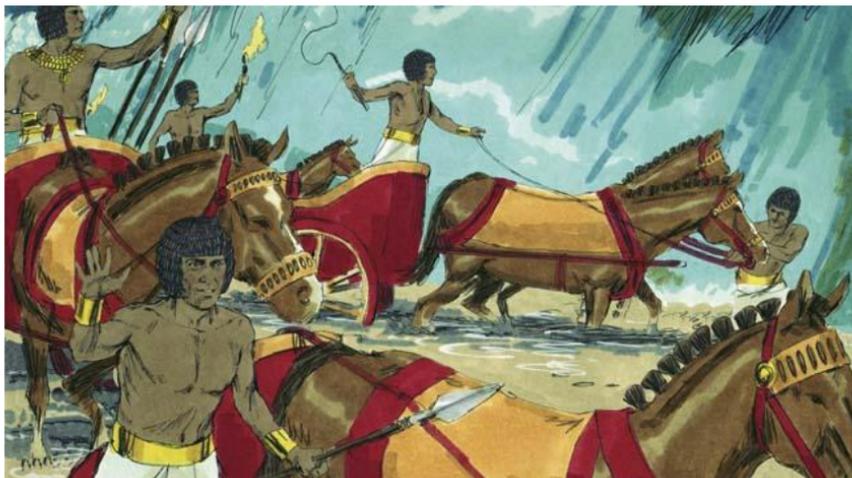
Askal o Del crdas o stupo katar o oblako thaj čhtas les maškar e Izraelcurja thaj e Egipcánurja gajda kaj e Egipcánurja naštik te dikhline e Izraelconen.

O Del phendas e Mojsijašče te vazdel piro vas po more thaj te razdelil o paj. Askal o Del ćerdas bari bavlal savi phurdas po paj ando more levo thaj desno, gajda kaj pojavisajlo o drom maškaral po more.

E Izraelcurja marširinas kroz o more pe šući phuv e zidonenca katar o paj pe liduj riga.

Askal o Del crdas o stupo katar o drom te e Egipcánurja šaj dičhen e Izraelconen sar našen. E Egipcánurja odlučisardine te prasten pale lende.

Gajda kaj sledinas e Izraelconen po drom kroz o more ali o Del ćerdas te Egipcánurja uspaničinpes thaj te zaglavin pes e grastešće vordona. Počnisardine te čhon muj, "Crdentumen! Dičhen kaj o Del borinpes pale e Izraelcurja!"

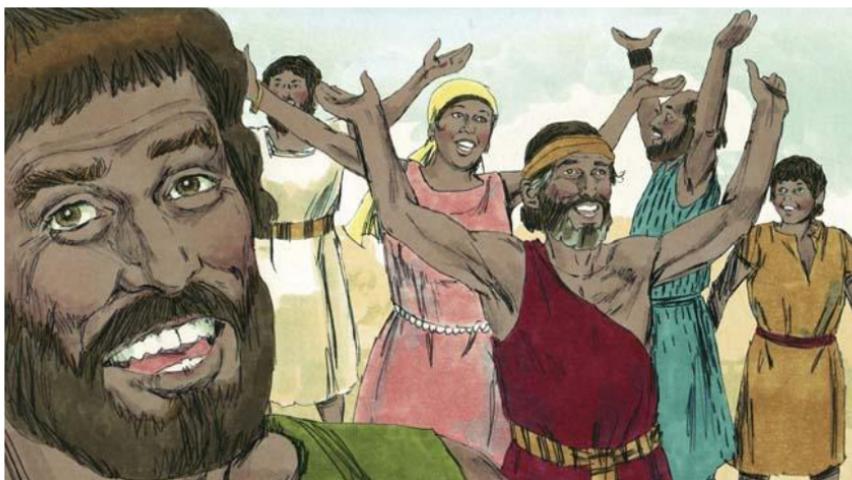
Nakon so sa e Izraelcurja nakhline sigurne pe okoja rig e morešči, o Del phendas e Mojsijašće te palem vazdel pire vas. Thaj kana palem vazdas pire vas, o paj boldapes palpale pe piro than thaj potopisardas e egipatsko vojska. Thaj sasti egipatsko vojska tasadili ando more.

Kana e Izraelcurja dikhline kaj si e Egipcánurja mule, pouzdisajle ando Del thaj paćajine kaj si o Mojsije proroko e Devlesko.

E Izraelcurja sasa zurale bahtale zato kaj o Del spasisardalen katar o smrto thaj katar o ropstvo. Akana sas slobodne te služin e Devlešće. E Izraelcurja đilabadine but đilja te slavisaren piri nevi sloboda thaj te slavin e Devle kaj spasisardaslen katar e Egipatsko vojska.

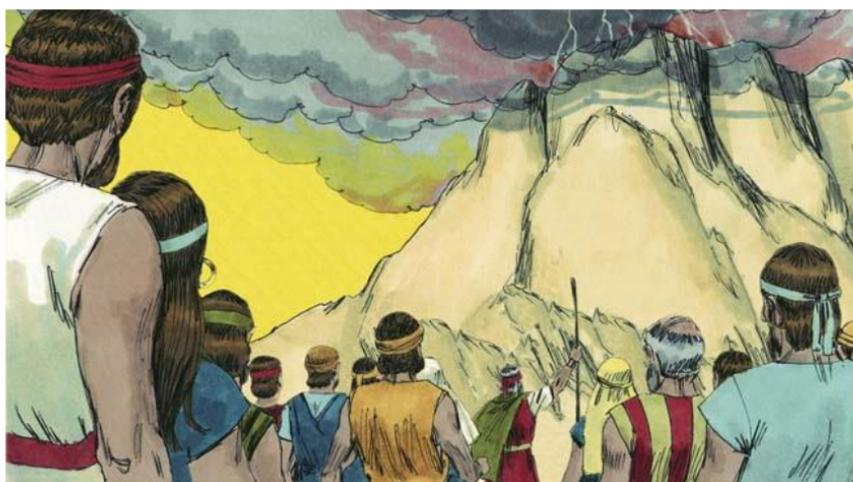
O Del zapovedisardas e Izraelconenđe te svako brš slavin e Pasha sar dinesas pes gođi kaj o Del dija len pobeda pe Egipcánurja thaj spasisardaslen katar o ropstvo. Slavinas gajda kaj denas čurjasa bakhre saves nas mana, thaj hanas les e mangresa savo sas čerdo bi kvascosko.

Biblijaće paramiča andar o: Izlazak 12,33–15,21

13. E Devlesko savez e Izraelconenca

Nakon so o Del nakhadas e Izraelconen kroz o lolo more, inđardaslen kroz e divljina džike planina savi akhardolas Sinaj. Godoja planina sas isto okoja planina pe savi o Mojsije dikhlas o kaš sar phabolas. E manuša razapnisardine pire šaturja tele paše e planina.

O Del phendas e Mojsijašće thaj e Izraelošće themešće: "Ako avena mande poslušno thaj inčaren mungro savezo, avena mungri dragoceno svoina, carstvo rašajengo thaj sveto them."

Trin đes maj posle, nakon so o them duhovno pripremisajle, o Del fuljisto po vrho e planinako Sinaj e grmljavinasa, e munjesa, thuvesa, thaj glasno trubaće zvukosa. Samo e Mojsijašće sas muklo te lelpe opre po vrho e planinako.

Askal o Del dija len savezo thaj phendas lenđe: "Me sem o Jahve o Del tumaro, savo spasisardem tumen andar o ropstvo ando Egiptat. Na slavin aver devlen."

"Na čer idolurja niti slavisar len kaj me, o Jahve, sem ljubomorno Del. Na koristisar mungro alav po bilačhipe. Dik te o Savatosko đes avel tuće sveto. Aver alavenca, čer sa čire buća ande šov đesa kaj eftato đes si đes kana trubul te odmoris tu thaj detut gođi mande."

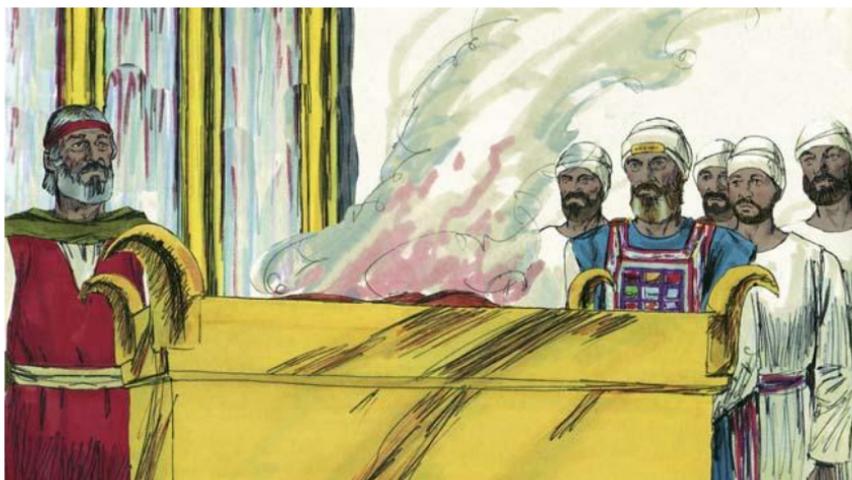
"Poštuisar čire dades thaj čire deja. Na mudar. Na čer preljub. Na čor. Na hohav. Na mang te aveltut romnji, čere, ili bilo so aver so naj čiro."

Askal o Del ramosardas kala Deš zapovedurja pe duj ploče katar o bar thaj dijalen e Mojsijašće. O Del askal dijas vi but aver zakonurja thaj pravilurja save trubun te sledin. Ako o them čhola kan ke akala zakonurja, o Del obečisardas kaj blagoslovila len thaj štitila len. A ako či čhon kan ke Devlešće alava, o Del kaznila len.

O Del dijas vi e Izraelconende detaljno opis palo šatori savo kamlas te čeren. Akarda les Šator e sastankosko, ande savo sas duj sobe, save delilas o bari firanglja. Samo o baro rašaj tromalas te del andre aver soba pale firanglja, kaj okote trajilas o Del.

Ko god prekršisardas e Devlesko zakono, šaj andasas e životinja po žrtveniko anglo Šatori e sastankosko sago žrtva e Devlešće. O rašaj dijasas čhurjasa e životinja thaj dijasas lat jag po žrtveniko. O rat e životinjako savi sas žrtvujime učharel o bezah godole manuško thaj čerelas godole manuše čisto ande Devlešće jakha. O Del odabirisardas e Mojsiješće phrales e Arone thaj e Aronešće potomkonen te aven lešće rašaja.

Nakon varesavi vrjama o them nas majbut čhonas kan ke zapovedi save dijas len o Del, te poštuin e ječhe Devle thaj te aven lesko posebno them. Ali na dugo nakon so obečisardine kaj avena poslušne e Devlešće, gadno sagrašisardine.

O Mojsije sas but đesa po vrho e planinako Sinaj thaj ćerelas svato e Devlesa. E themešće dojadisardas te ažućarenle te boldelpes. Thaj andine sunakaj e Aronešće thaj mangline lestar te ćerel lenđe idole!

O Aron ćerdas sunakuno idoli ando obliko e guruvesko. O them počnisardas divlje te slavin godole idoles thaj te anen lešće žrtve! O Del zurale holjajlo pe lenđe kaj sagrašisardine thaj planirisarda sa te uništil len. Ali o Mojsije molisajlo pale lenđe, thaj o Del ašundas lešći molitva thaj či uništisarda len.

Kana o Mojsije fuljisto katar e planina thaj dikhlas e idoles, sas gajda holjariko kaj phaglas e barune ploče pe save o Del ramosardas e Deš zapovedurja.

Askal o Mojsije phaglas e idoles thaj čerdas lestar praho, o praho čhutas ande varesosko paj thaj tradas e themes te pen godva paj. O Del bičhaldas e bare nevolje po them thaj but lendar muline.

O Mojsije ćerdas aver barune ploče pale Deš zapovedi save zamenina okolen kaj phaglas. Askal palem lijapes opre pe planina thaj molisajlo te o Del jartosarel e themešće. O Del ašunda e Mojsija thaj jartosardas lenđe. O Mojsije boldapes katar e planina e Deš zapovedenca pe neve ploče. Askal o Del inđardas e Izraelconen katar e planina Sinaj dromesa pale obećime phuv.

Biblijaće paramiča andar o: Izlasko 19–34

14. O Them lutilas e divljinasa

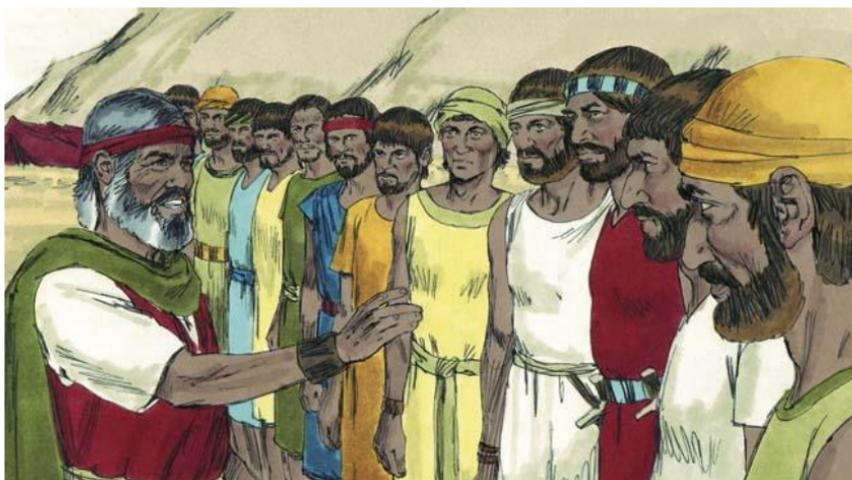
Nakon so o Del objavisardas e Izraelconenđe e zakonurja savenđe kamlas te aven poslušne te gododova avel sago deo lesko savezo lenca, askal đeletar katar e planina Sinaj. O Del počnisardas te inđarelen prema e Obećime phuv, savi još akhardolas Kanan. O stupo katar o oblako džalas angle lende prema o Kanan a von sledinas les.

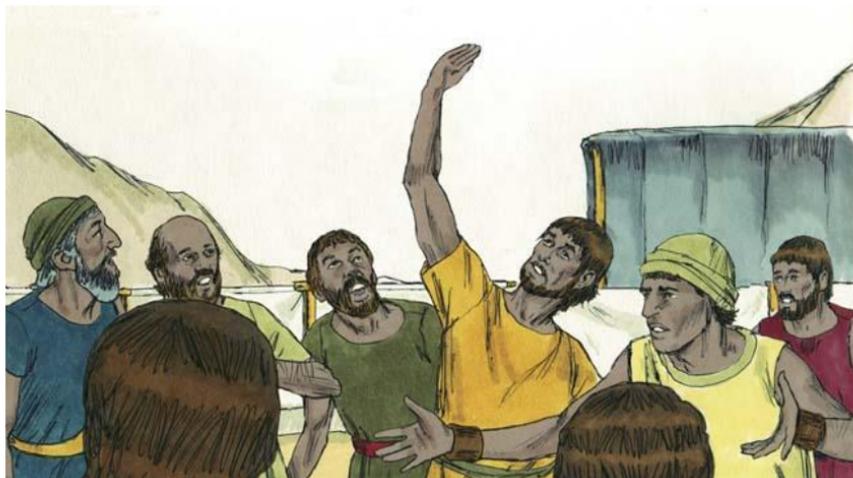
O Del obećisardas e Avraamešće e Isakošće thaj e Jakovešće kaj dela e obećime phuv lende potomkonenđe, ali akana okote trajilas but o them. Saven akharenas kanancurja. E Kanancurja či poštuinas niti slavinas e Devles. Von poštuinas e hohamne devlen thaj ćerenas o baro bilačhipe.

O Del phendas e Izraelconenđe: "Moraš te traden sa e Kananconen andar e obećime phuv. Na te sklopin o miro lenca thaj na te ženin tumen lenca. Moraš te potpuno uništin sa lenđe idolurja. Ako či čhon kan mande, poštujina lenđe idolen umesto man."

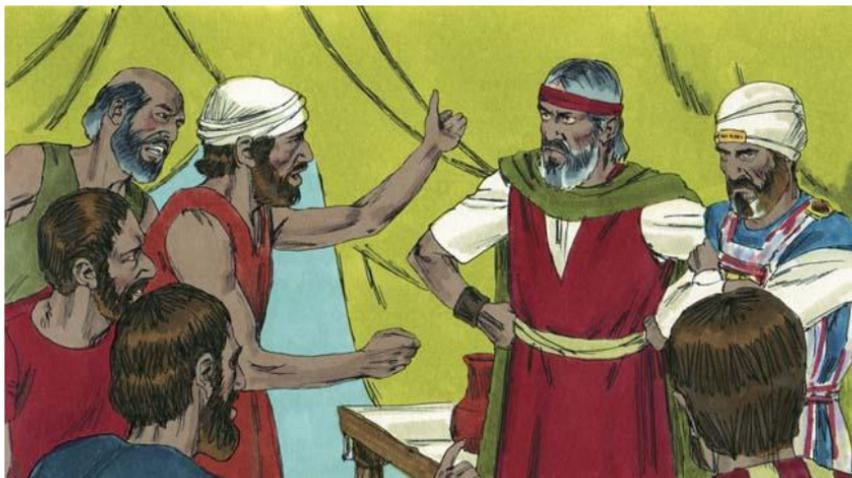
Kana e Izraelcurja aresline dži ke granica Kanan, o Mojsije izabirisarda dešuduj mušken, po ječe katar svako izraelosko pleme. E mušken dijas upute te džan thaj te špijonirin e phuv te dičhen soči si. Isto trubeine te špijunirin e Kananconen te dičhen dali si zurale ili slabe manuša.

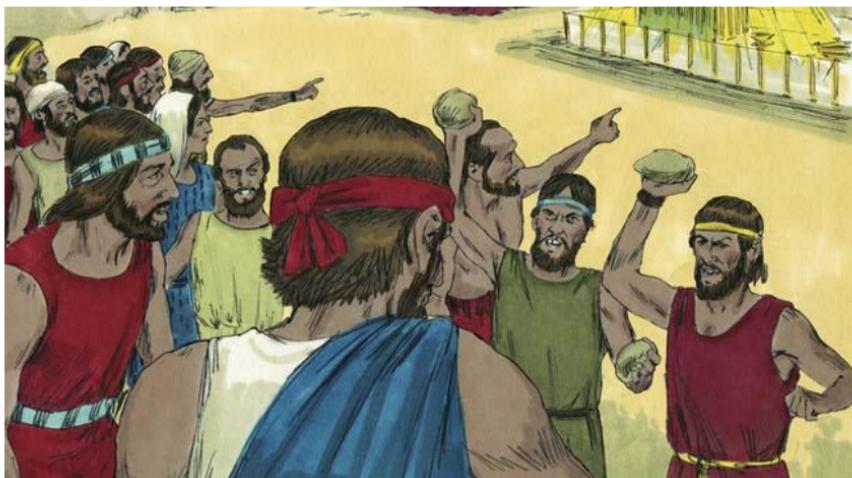
E dešuduj muškarcurja putuinas kroz o Kanan štarvardeš đes thaj askal boldinepe palpale. Thaj phendine e themešće: "E phuv si zurale plodno thaj bijanel but lačhe thaj bare plodurja." Ali e deš špijunurja phendine: "E gava lenđe si zurale a godola manuša si divurja! Ako napadis len, sigurno pobedina amen thaj mudarenamen!"

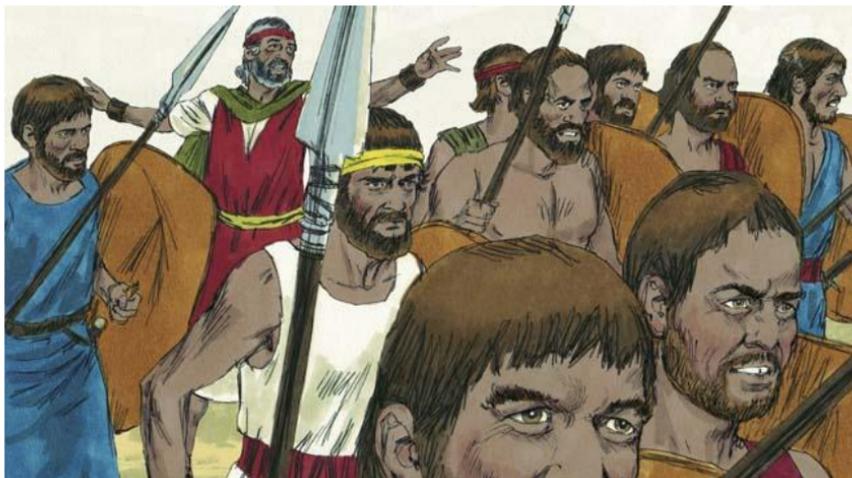
Ali e aver duj uhode, o Kaleb thaj o Isus Navin, odma phendine: "Čačes si kaj si e manuša andar o Kanan zurale vuče thaj zurale, ali amen sigurno šaj te pobedis len! O Del borilapes pale amende!"

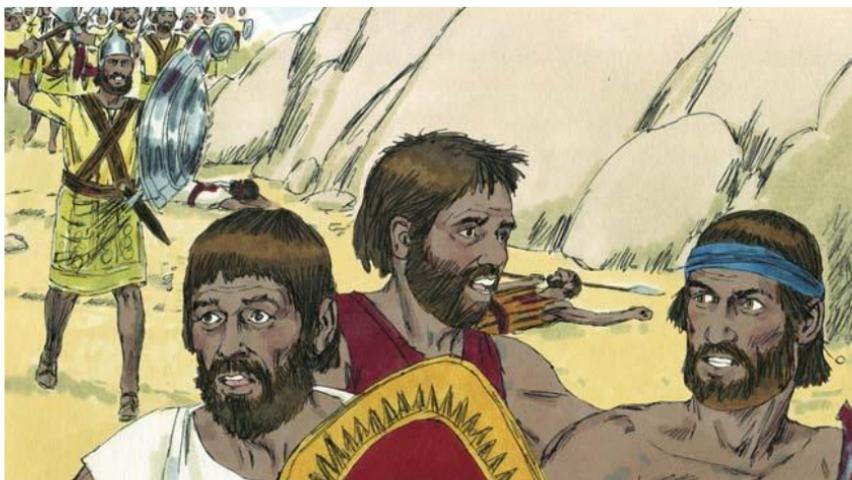
Ali o them či čutas kan ko Kaleb thaj ko Isus Navin. Thaj holjajle po Mojsije thaj po Aron thaj phendine: "Sostar andanamen akate pe akava džungalo than? Maj lače te ačhilamas ando Egipt, a na te avas mudarde ande borba a amare romnja thaj amare čavra te aven roburja." O them kamlas te izbiril pešče aver vođa savo boldelalen ando Egipt.

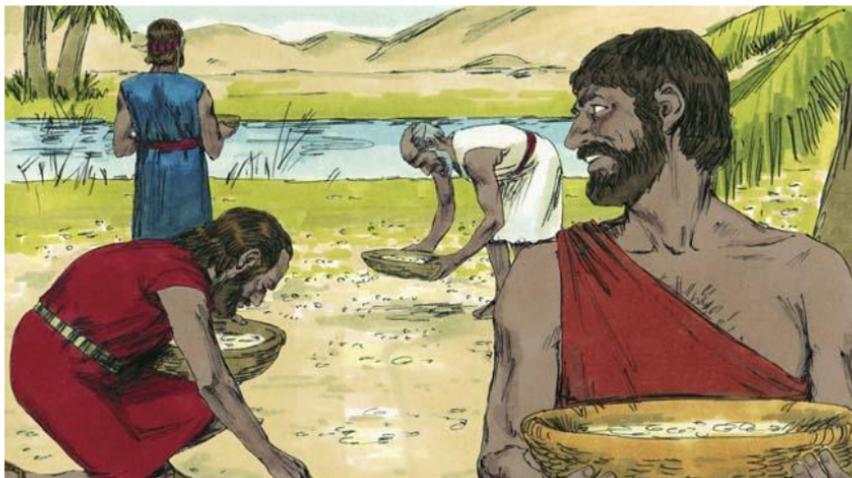
O Del zurales holjajlo thaj avilo ando šator e sastankosko. O Del phendas: "Pošto pobunisajle protiv mande, sasto them akana moraš te lutilas e pustinjasa. Osim o Isus Navin thaj o Kaleb, svako kas si biš brš ili majbut akate merela thaj nikada či dela ande obećime phuv."

Kana o them ašundas godova, sas lenđe žao kaj sagrešisardine. Line piro oružije thaj đele te napadnin e Kananconen. O Mojsije upozorisarda len te na džan kaj o Del naj lenca, ali von či čhutine kan leste.

O Del či đelo lenca ane akaja bitka, pa sas porazime thaj but lendar sas mudarde. Askal e Izraelcurja boldine pes katar o Kanan thaj lutisardine e pustinjasa štarvardeš brš.

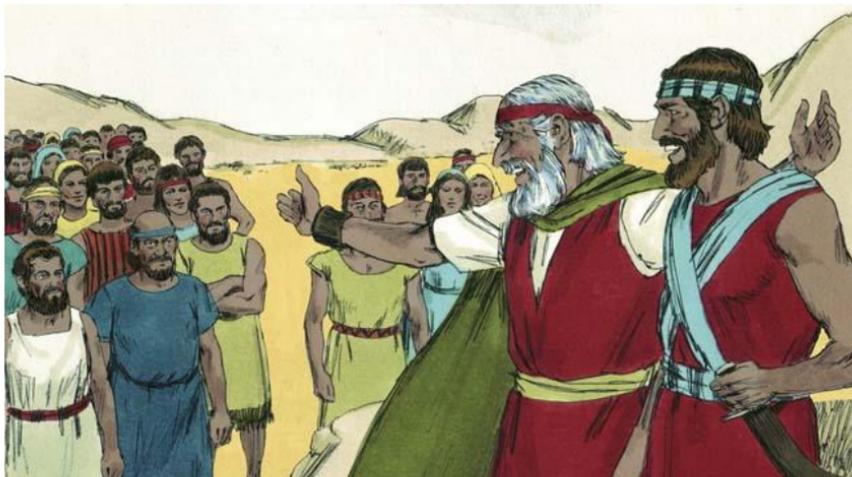
Ande godola štarvardeš brš sar o them Izraelosko lutilas e pustinjasa, o Del vodilas e briga pale lende. Dijalen mangro andar o nebo, savo akhardolas "mana". Sago kaj vi bičhaldas lenđe jato čiriklja, save akhardanas prepelice, ande lenđe logorurja te šaj han mas. Sasti godoja vrjama, o Del arakhlas lenđe drže thaj lenđe sandale katar godova te na černjon.

O Del čudсно dijalen čak vi paj andar e stena. Ali vi ako o Del delas len kroz akala brš habe, paj, drže thaj sa so sas lenđe potrebno o Izraelosko them prigovorilas thaj mrmjlilas po Del thaj po Mojsije. Ali čak vi askal, o Del sas verno kolešče so obečisardas e Avraamešče, e Isakošče thaj e Jakovešče.

Jek aver drom kana e themes nas paj, o Del phendas e Mojsijašće: "Phen e stenaće thaj o paj inkljela andar late." Ali o Mojsije ladžardas e Devles anglo sasto them gajda kaj dijas dab duvar pe stena e rovljasa umesto te phendasas laće. O paj inkljisto andar e stena te savora šaj pijen, ali o Del sas holjariko po Mojsije thaj phendas: "Tu či deja ande obećime phuv."

Nakon so e Izraelcurja lutisardine e pustinjasa štarvardeš brš, sa save pobunisajle protiv o Del muline. Askal o Del palem andas e themes dži ko rubo ke obećime phuv. O Mojsije sas akana zurale purano pa o Del odabirisardas e Isus Navin te pomognil te vodisarel e themes. O Del isto gajda obećisardas e Mojsijašće kaj jek đes bičhalela proroko savo avela sago o Mojsija.

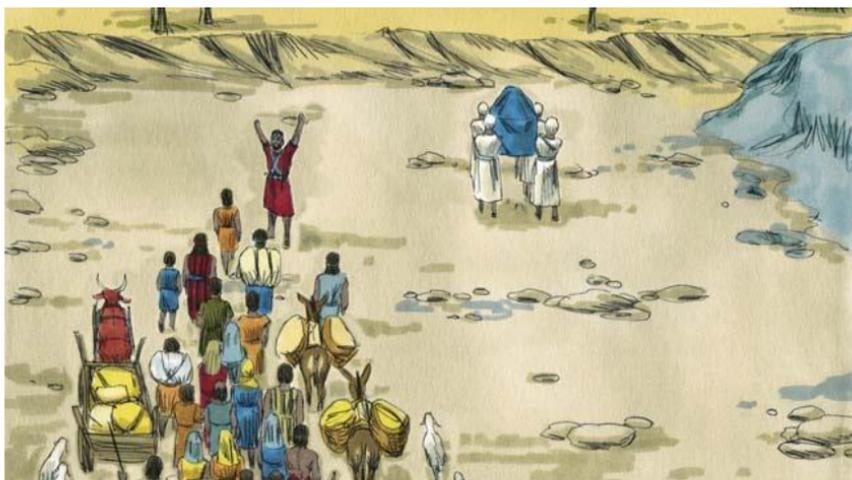
Askal o Del phendas e Mojsijašće te džal po vrho e planinako te šaj dičhel e obećime phuv. O Mojsije dikhlas e obećime phuv ali o Del či dijas te del ande late. Askal o Mojsije mulo, a e Izraelcurja tuguinas štarvardeš đesa. A o Isus Navin postanisardas lengo nevo vođa. O Isus Navin sas lačo vođa kaj pačalal thaj sas poslušno e Devlešće.

Biblisko paramiči andar o: Izlasko 16–17, Brojurja 10–14; 20; 27; Ponovime zakono 34

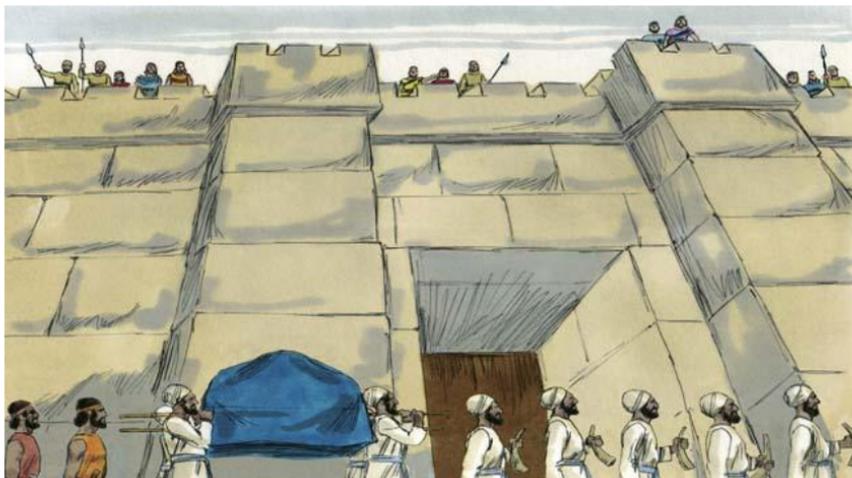
15. Obećime phuv

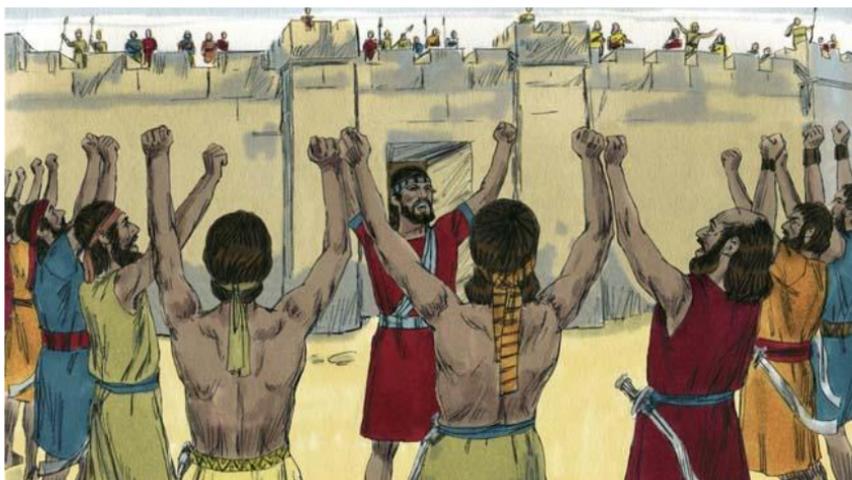
Napokon sas e vrjama te e Izraelcurja den ande phuv e Kanan, e obećime phuv. O Isus Navin bičhaldas duj špijunen ando Kanansko gav Jerihon savo sas zaštitime e zurale zidonenca. Ando godova gav trailas jek kurva savi akhardolas Rahava, voj garadas e špijunen thaj maj posle pomožisarda lende te našen andar o gav. Čerdas godova kaj paćajas e Devlešče. A e špijunurja obećisardine e Rahavaće kaj zaštitina lat thaj laće familija kana e Izraelcurja uniština e manušen andar o Jerihon.

E Izraelcurja trubeine te načnen preko e reka savi akhardolas Jordan te šaj te den ande Obećime phuv. O Del phendas e Jošuašće: "Neka e rašaja džan prvo." Čim e rašaja koraćisardine ande reka e Jordanošći, o paj angle lende đelotar nizvodno te e Izraelcurja šaj načnen pe okoja rig e Jordanešći e šuće phuvjasa.

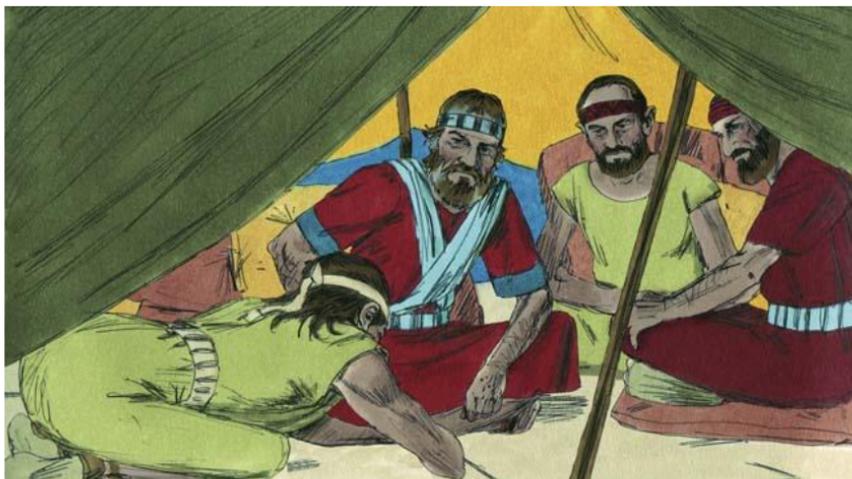
Nakon so o them nakhlo e reka e Jordanošči, o Del phendas e Jošuašče sar te napadnil o močno gav Jerihon. O them čhutas kan ko Del. Baš sar o Del phendas lenđe te čeren, e vojnukurja thaj e rašaja šov đes marširinas oko o gav Jerihon jekhvar po đes.

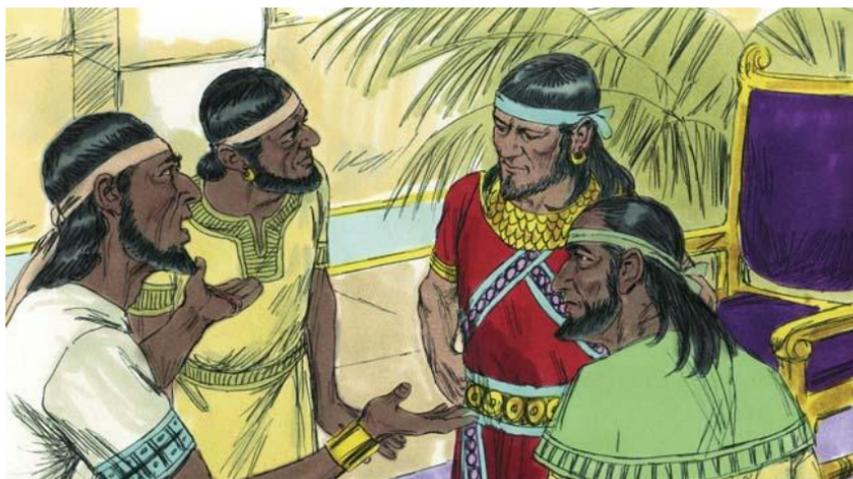
O eftato đes, e Izraelcurja marširinas oko o gav još eftato drom. Dok marširinas oko o gav zadnjo data, e vojnukurja čhutine muj dok e rašaja phurdine ande pire trube.

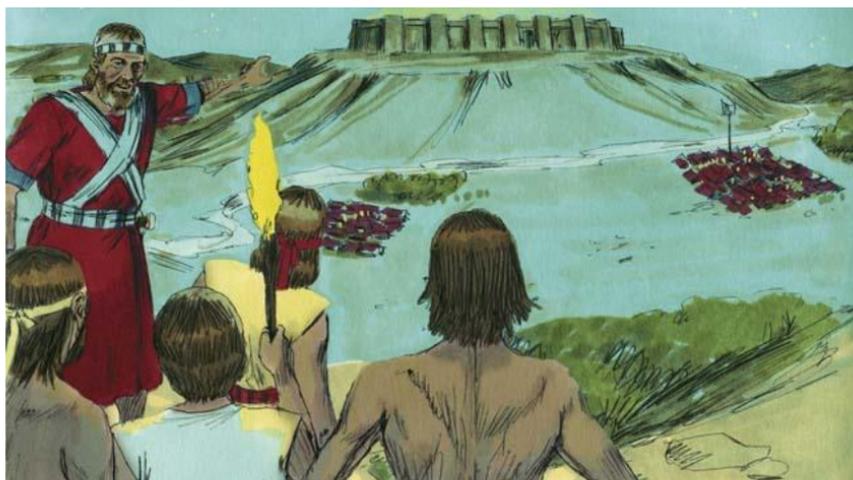
Askal e Jerihonošče zidurja haradile! A e Izraelcurja uništisardine sa ando gav sago kaj naredisardas lenđe o Del. Jedino poštedisardine e Rahava thaj laće familija, save postanisardine deo e Izraelconengo. Kana aver thema save trainas ando Kanan ašundine kaj e Izraelcurja uništisardine o Jerihon, zurales darajle kaj e Izraelcurja napadnina vi len.

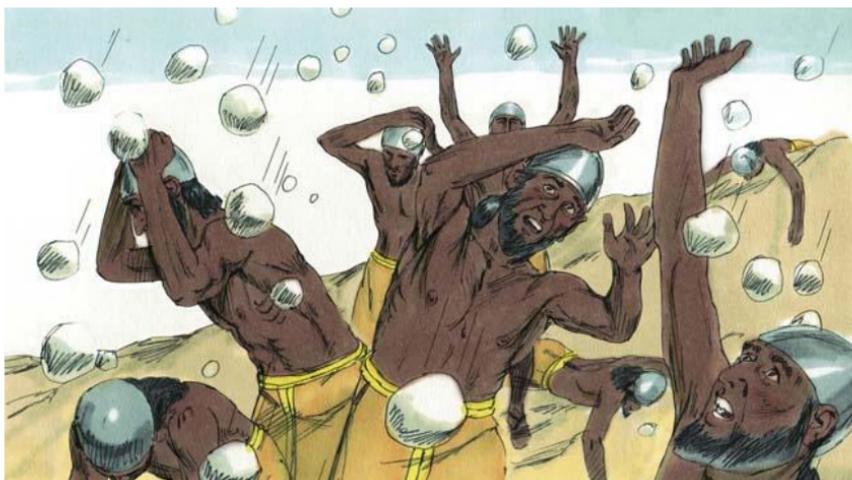
O Del zapovedisardas e Izraelconenđe te či sklopisaren miro ni ječe themesa andar o Kanan. Ali jek katar e Kananosko them, savo akhardolas Gibeon, hohadine e Isus Navin thaj phendine lešče kaj aven andar o than savo si dur katar o Kanan. Thaj rodine katar o Isus Navin te sklopil lenca miro. O Isus Navin thaj e Izraelcurja či phučline e Devles katar aviline e Gibeoncurja. Pa o Isus Navin sklopisardas miro lenca.

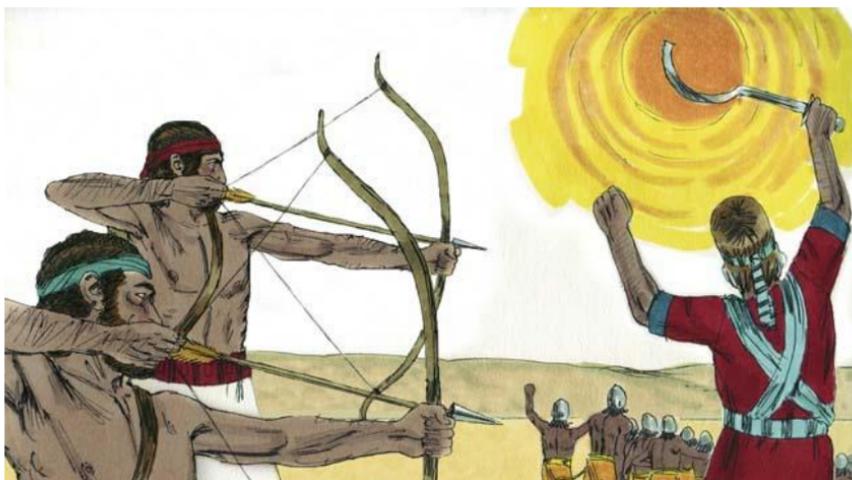
E Izraelcurja zurales holjajle kana ašundine kaj e Gibeoncurja hohadine len, ali održisardine miro lenca kaj godova sas obečime anglo Del. Jek vrjama maj posle, e kraljurja ječe aver themešče ando Kanan, e Amorejcurja, ašundine kaj e Gibeoncurja sklopisardine savezo e Izraelconenca, pa spoisardine pire vojske te aven sago jek barivojska, thaj napadnisardine o Gibeon. E Gibeoncurja bičaldine poruka e Jošuašče thaj rodine pomoč lestar.

Gajda kaj o Isus Navin čidas e Izraelošče vojska thaj marširisardine sasti rjat te aven džike Gibeoncurja. Rano detharinako, iznenadisardine e Amorejke vojniconen thaj napadnisardine len.

O Del borisajlo pale Izraelcurja godova đes. Zbunisardas e Amorejcen thaj bičhalda o baro ledo savo muda e bute Amorejcen.

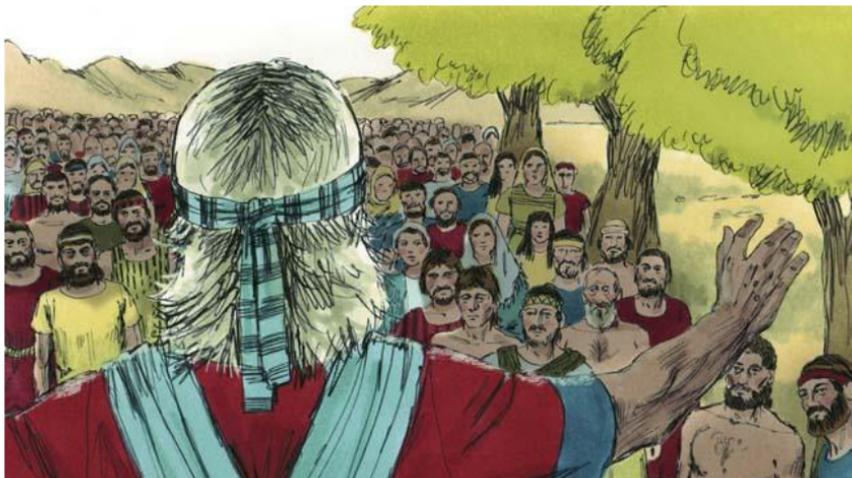
O Del ujedno ćerdas te o kham ačhel pe jek than te e Izraelconen avel dosta vrjama te potpuno pobedin e Amorejconen. Godova đes o Del dijas bari pobeda e Izraelconen.

Nakon so o Del pobedisardas godole vojska, aver but e Kanansko thema čidinepe te napadnin e Izraelconen. O Isus Navin thaj e Izraelcurja napadnisardine len thaj pobedisardine len.

Nakon godoja bitka, o Del dijas svako izraelošće plemenošće lesko kotor katar e obećime phuv. Askal o Del dijas miro e Izraelošće themešće pe sa e granice.

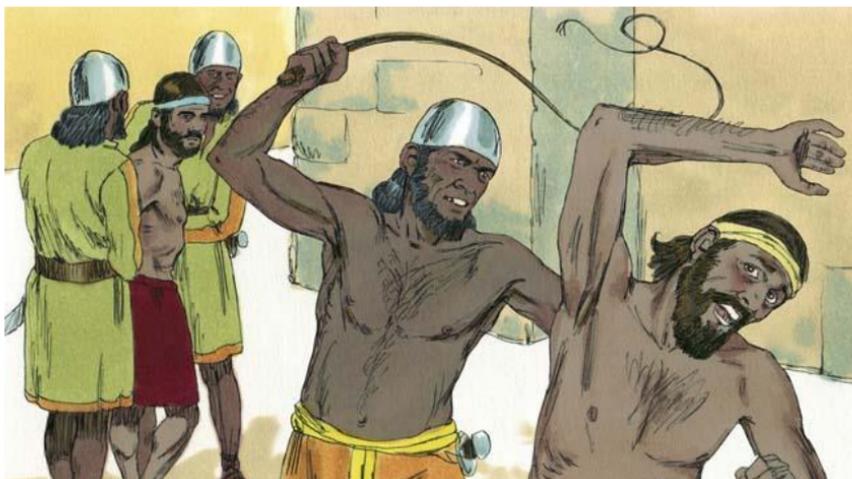
Kana o Isus Navin phurailo, ćidas sa e Izraelsko themes. O Isus Navin dijas godi e theme pe lendi obaveza te aven poslušne e savezošće savo o Del sklopisardas e Izraelconenca po Sinaj. O them obećisardas kaj ačhela paćivalo e Devlešće thaj kaj inćarel lesko zakon.

Biblijske paramiča andar o: Isus Navin 1-24

16. E osloboditeljstva

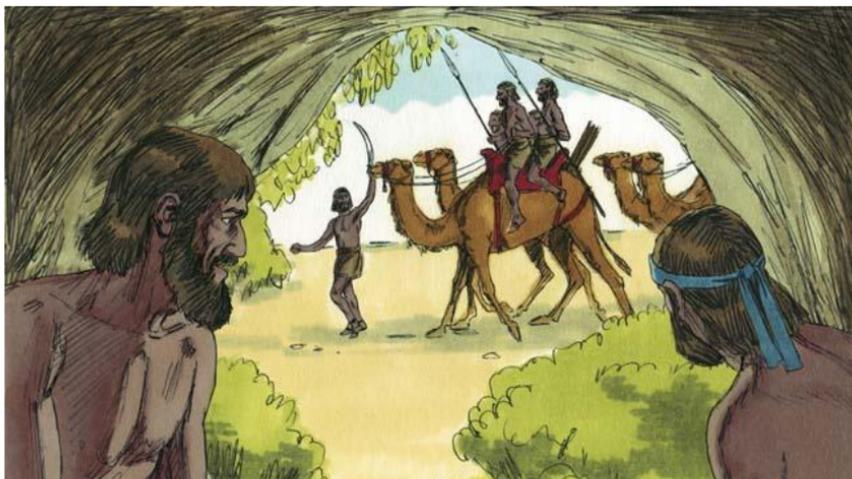
Nakon so o Isus Navin mulo, e Izraelcurja či čhutine kan ko Del thaj či tradine aver themen save nas izraelcurja andar o Kanan niti čhonas kan ke Devlešće zakonurja. E Izraelcurja počnisardine te poštuin e Kananconenđe devlen umesto e Jahve, savo sas jedino čačo Del. E Izraelconen nas caro, pa savora éerenas so gndinas kaj si lače pale lende.

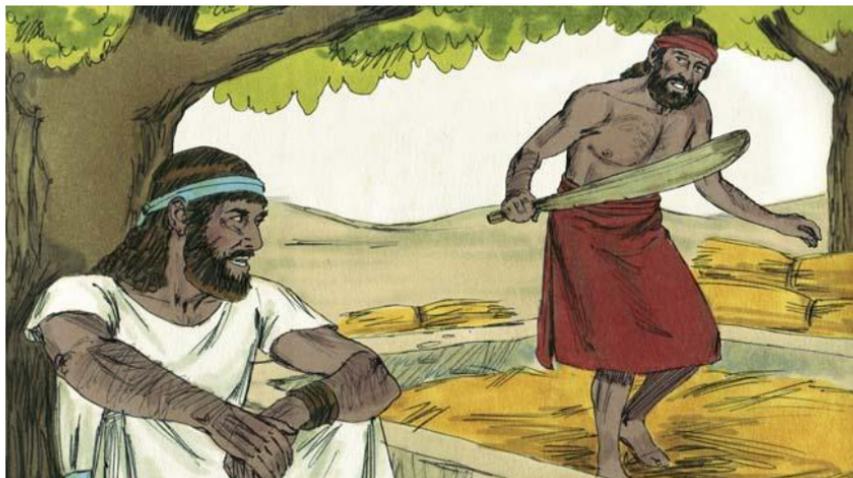
Pošto e Izraelcurja nastavisardine te aven bi pačivale e Devlešće, zato vo kaznisarda len gajda kaj muklas te lende dušmaja pobedin len. Godola dušmaja čordine but stvarja katar e Izraelcurja, uništinas lengo barvalipe thaj mudardine but e izraelconen. Nakon but brš kaj sas bi pačivale e Devlešće thaj sas mučime katar pire dušmaja, e Izraelcurja pokaisajle thaj rodine katar o Del te izbavil len.

Askal o Del bičhaldas lenđe e manuše savo izbavisardalen thaj oslobodisardalen katar lenđe dušmaja thaj andas miro. Ali o them askal bistardas po Del thaj palem počnisardine te slavin e idolen. Pa o Del muklas e manušen andar o Midijan, save sas lenđe dušmajen thaj trainas paše lende, te pobedin len.

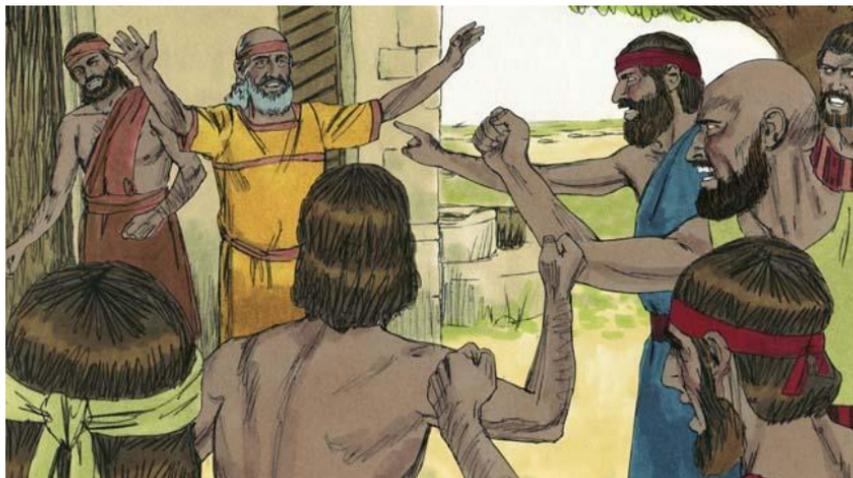
E Midejancurja efa brš lenas sa so e izraelcurja posadisardine. E Izraelcurja gajda darajle, kaj garadonas pe pečine te či aračhenlen e Midejancurja. Napokon zavapisardine e Devleščte te spasil len.

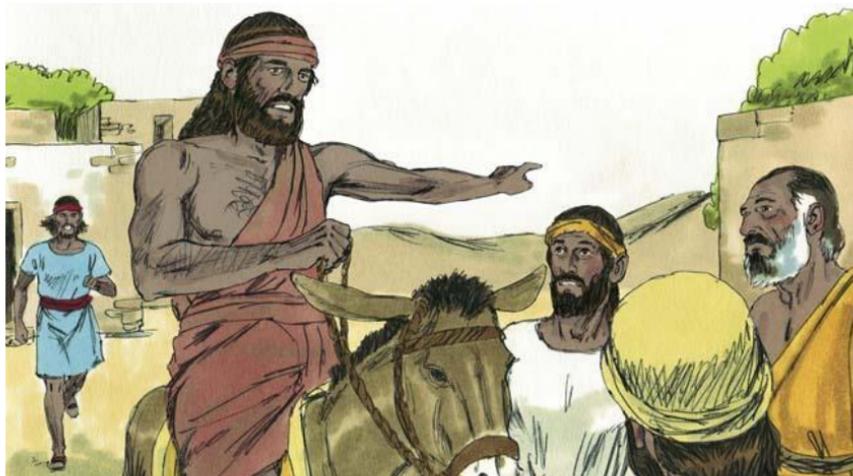
Jek đes, jek Izraelsko manuš savo akhardolas Gedeon čordanal čidelas o điv te či čoren les lestar e. Midejancurja. O anđeo e Jahvesko avilo e Gideonošće thaj phendas: "O Del si tusa, hrabro ratnikona. Dža thaj spasisar e Izraelconen katr e Midejancurja."

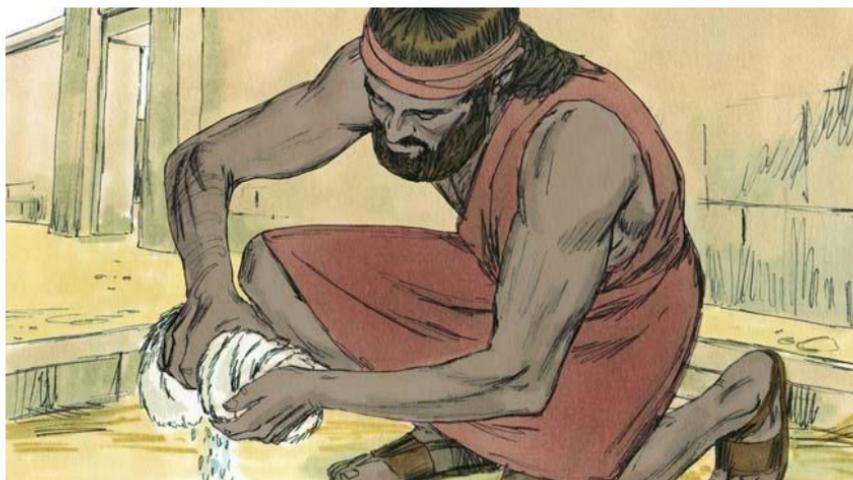
E Gideonošće dades sas žrtveniko posvetime ječe idolešće. O Del phenda e Gideonošće te haravel godova žrtveniko. Ali o Gedeon daralas katar o them, pa ažučardas dok či peli e rjat. Askal haradas o žrtveniko thaj phaglas les ande katora. Paše pašo than kaj sas o žrtveniko e idolešće vo vazdas nevo žrtveniko e Devlešće thaj žrtvuisarda žrtva e Devlešće po nevo žrtveniko.

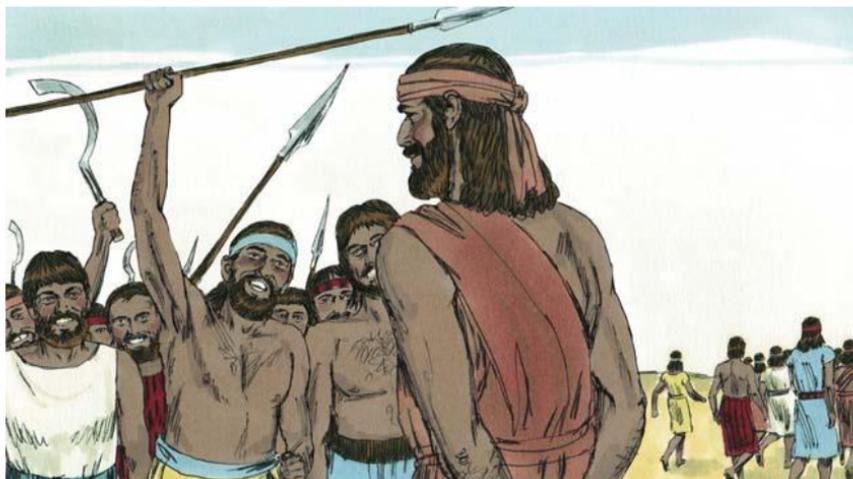
Aver detharin o them dikhlas kaj vareko haradas thaj uništisardas o žrtveniko, thaj zurales holjajle. Ďele ke Gideonesko čher te mudaren les, ali e Gideonosko dad phendas lenđe: "Sostar probisaren te pomožisaren tumare devlešče? Ako si vo del, neka korkoro zaštitil pes." Pošto vo godova phendas lenđe, o them či mudardas e Gideonite.

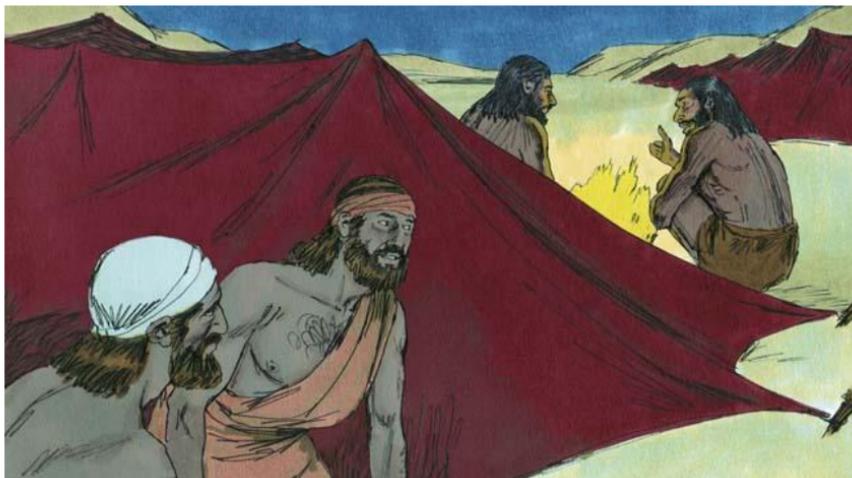
Askal e Midejancurja palem avile te čoren katar e Izraelcurja. Sas len gaći but kaj naštik sas te đinavenpes. O Gedeon akhardas e Izraelconen te zajedno borinpes protiv lende. O Gedeon zamolisardas e Devles te del len duj znakurja te avel sigurno kaj o Del koristila les te spasil e Izraelconen.

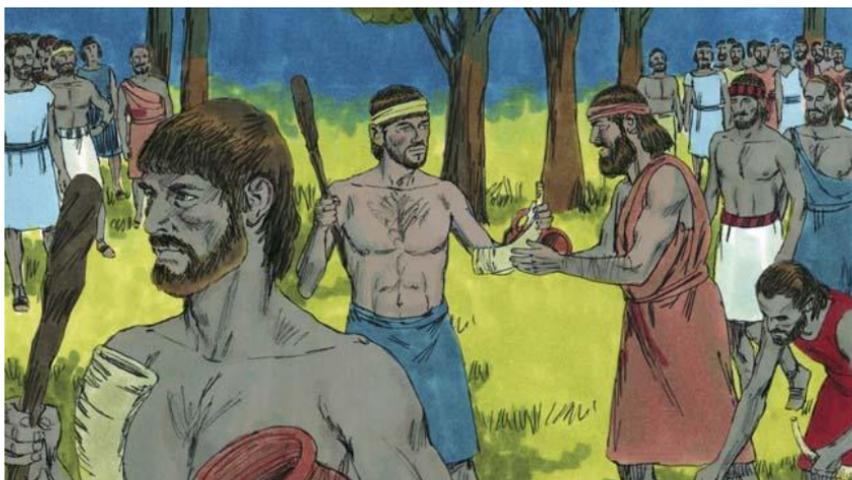
Sago prvo znako, o Gedeon čhtas e bakhrani morči pe phuv thaj rodas katar o Del te mučel te e detarinači rosa perel samo pe bakhrani morči, a na pe phuv. O Del ćerdas godova. Aver rjat o Gedeon, manglas katar o Del te e phuv avel ćinđi, ali e bakhrešči morči šući. O Del ćerdas vi godova. Akala duj znakurja uverisardine e Gideone kaj o Del koristila les te spasil e Izraelconen katar e Midejancurja.

Trjanda thaj duj milje (32.000) Izraelošće vojnukurja aviline ko Gedeon, ali o Del phendas lešće kaj si godova but them. Askal o Gedeon bičhaldas ćhere biš thaj duj milje (22.000) save daranas te borinpes. O Del phendas e Gideonešće kaj si još uvek but džene. Pa o Gedeon bičhaldas sa e theme ćhere thaj ačhiline samo trin šela (300) vojnukurja.

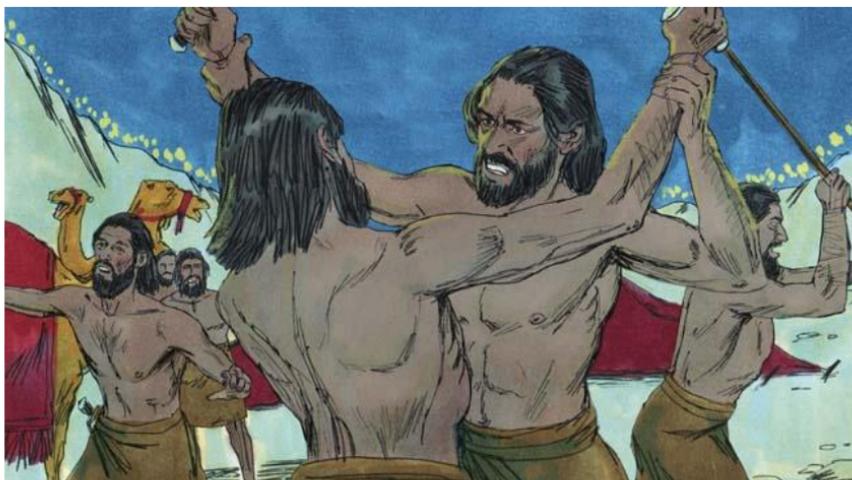
Godoja rjat o Del phendas e Gideonešće: "Fulji ando Midejansko logori thaj kana ašuneja so ćeren svato, ċi majbut daraja." Pa godoja rjat o Gedeon fuljisto ando logori thaj ašundas e Midejansko vojniconen sar ćerel svato pire drugarešće so dikhlas suno. E manušesko drugari phendas: "Akava suno značil kaj e Gideonešći vojska pobeđila e Midejansko vojska!" Kana o Gedeon ašundas akava, proslavisardas e Devles.

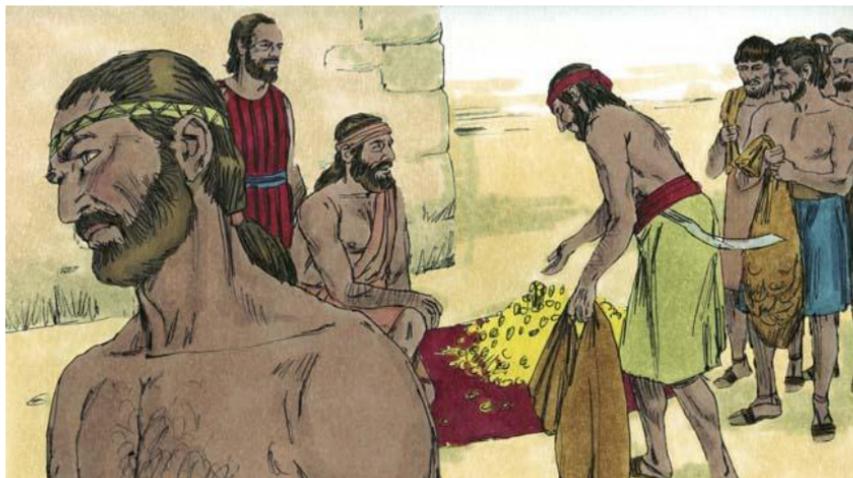
Askal o Gedeon boldapes ke pire vojnukurja thaj svakones dijās šng, glinako ćupo thaj baklja. Okružišardine o logori kaj sovenas e Midejanske vojnukurja. E Gideonešće trin šela (300) vojnukurja ċhutine e baklje ande ćupurja te e Midejancurja ċi diċhen o svetlo katar e baklje.

Askal sa e Gideonšče vojnukurja ando isto trenutko phagline pire ćupurja thaj andar jekhvar sikadine e jag katar e baklje. Zatrubisardine ande pire šnga thaj ćhutine muj: "Maćo palo Jahve thaj palo Gedeon!"

O Del zbunisardase Midejanconen, gajda kaj poćnisardine te napadin korkoro pes thaj te mudarenpes maćkar pende. Odma sas vi aver Izraelćurja akharde andar pire ćera te pomognin te traden e Midejanconen. E buten mudardine thaj tradine okolen kaj aćhiline andar e Izraeloći phuv. Godoja rjat muline űel thaj bić milje (120.000) Midejanćurja. O Del spasisardas e Izraelconen.

O them kamlas te čhol e Gideone te avel lengo caro. O Gedeon či muklalen te ćeren godova, ali manglas te den les vareso sunakune angrušća kaj line katar e Midejancurja. O them dijas e Gideone bari količina sunakaj.

O Gedeon iskoristisardas o sunakaj te ćerel posebno odora savi inđarelas o baro rašaj ali o them počnisardas te inćarenlat sagot kaj si idol. Pa o Del palem kaznisardas o Izrael pošto slavinas e idolen. O Del muklas lenđe dušmajen te pobedisaren len. Konačno palem rodine e Devle te pomožisaren thaj o Del bičhaldas lenđe još jeće osloboditelje.

Akava ponovilas pe but drom: e Izraelcurja grešinas, o Del kaznisardasa len, von pokaisajle sas, askal o Del bičhalasas lenđe izbavitelje te spasil len. Kroz but e brš, o Del bičhaldas buten osloboditeljen save spasinas e Izraelconen katar lenđe dušmaja.

Konačno o them molilas e Devle palo caro sago kaj sas sa vi aver theme Mangline te avel vi len caro savo si vučo thaj zuralo, thaj savo šaj te vodil len ande bitka. E Devleščće či sviđosajlo gadava so roden, ali dijas len e caro, sar vi rodine.

Bibliske paramiče andar e: Sucurja 1-3; 6-8

17. Devlesko savezo e Davidosa

O Saul sas prvo Izraelosko kraljo. Sas vučo thaj zgodno, baš sar o them kamlas. O Saul sas lačno kraljo prve brša dok vladilas e Izraelosa. Ali askal postanisardas opako rom savo či čholas kan ko Del, pa o Del odabirisardas aver rome savo avela jek đes kraljo umesto leste.

O Del odabirisardas ječe terne Izraelco te avel kraljo posle o Saul. Lesko alav sas David. O David sas čobano andar o gav Vitlejem. Ande razne prilike, dok lelas sama pe pire dadesko stado, o David mudardas e lavos thaj e medvedo save napadnisardine e bakhren. O David sas ponizno thaj pravedno rom savo pačalas thaj sas verno e Devlešće.

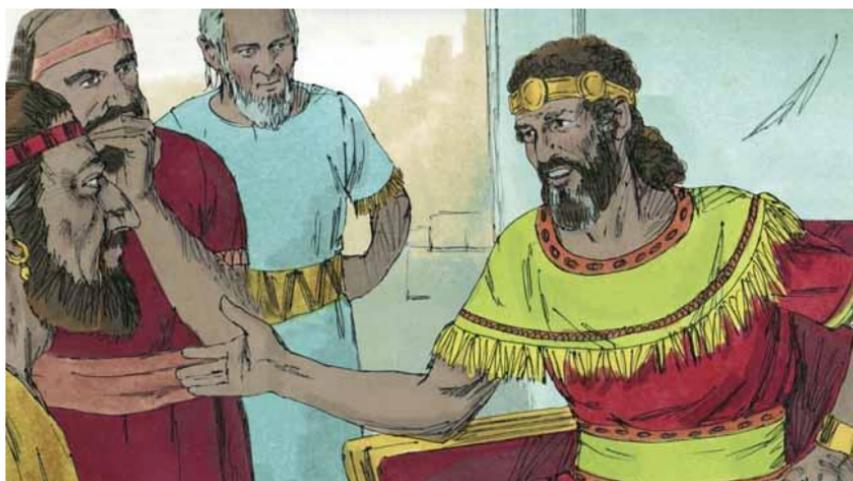
O David postanisardas silno vojniko thaj vođa. Kana sas o David još terno čhavo, borisajlo protiv jek divo alavesa Golijat. O Golijat sas obuči me vojniko, zuralo thaj skoro trin meterja vučo! Ali o Del pomožisardas e David te mudarel e Golijate thaj te spasisarel e Izraelconen. Nakon godova, o David pobedisaras ande but e bitke pe Izraelošće dušmaja, andar soste o them veličisarelas les.

O Saul postanisardas ljubomorno andar godova kaj o them volilas e Davide. O Saul but drom lijas te mudarel les, pa o David garavelas pes katar o Saul. Jek đes, o Saul rodelas e David te mudarel les. O Saul dijas ande isto špilja kaj o David garadolas katar o Saul, ali o Saul či dikhlas les. O David sas akana zurale paše pašo Saul thaj šaj te mudarel les, ali či mudardasles. Umesto godova, o David čhinas kotor katar e Saulešći haljina te dokažil e Saulešće kaj či kamel te mudareles te vo avel kraljo.

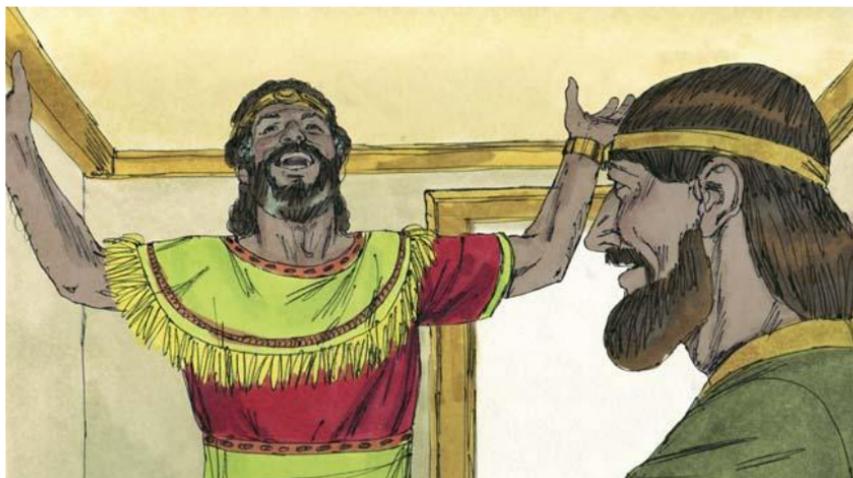
Po krajo o Saul mulo ande bitka, a o David postanisardas kraljo po Izrael. Vo sas lačno kraljo, thaj o them volilas les. O Del blagoslovisardas e David thaj čerdas les uspešno. O David borisajlo ande but e bitke thaj o Del pomožisardas les te pobedisarel e Izraelošče dušmajen. O David osvoisardas o Jerusalem thaj čerdas les pire glavno gavesa. Dok o David vladilas, o Izrael postanisardas močno thaj barvalo.

O David kamlas te vazdel hramo kaj sa e Izraelcurja šaj te slavisaren e Devles thaj te prinosisaren lešče žrtve. Skoro štar šela (400) brš, o them slavilas e Devle thaj prinosisarenas lešče žrtve ando šatori e sastanonengo savo o Mojsije sagradisardas.

Ali o Del bičhaldas e proroko e Natane ko David akale porukasa: "Pošto san tu rom ratniko, či sagradija akava hramo pale mande. Čo čhavo sagradila les. Ali me but blagoslovisarava tut. Jek katar čo potomko vladila sago kraljo mungre themesko zauvek!" Jedino e Davidesko potomko savo šaj te vladisarel zauvek si o Mesija. O Mesija si e Devlesko odabraniko savo spasila akale theme katar lenđe bezeha.

Kana o David ašundas kala alava, odma zahvalisardas e Devlešče thaj slavisardas les kaj obečisardas e Davidešče kava baro čast thaj but e blagoslovurja. O David či džanglas kana o Del čerela sa gadava. Međutim sago vi kaj dogodisajlo, e Izraelcurja moraš te ažučaren još but e vrjama maj sigo nego so avela o Mesija, skoro milje (1.000) brš.

O David vladisardas pravedno thaj verno but e brša, thaj o Del blagoslovisardasles. Ali pašo krajo pe trajosko, gadno pogrešisardas protiv o Del.

Jek đes, dok sas sa e Davidešće vojnukurja dur katar o čer thaj vodinas e bitke, vo dikhlas andar piro dvoro ječe šukar manušnja sar najol. Lako alav si Betšeba.

Umesto te boldel o šoro, o David bičhaldas varekas pale late te anela leste. Sutas lasa thaj bičhaldas lat čhere. Nedugo posle godova e Betšeba bičhaldas poruka e Davidešče thaj phendas lešče kaj si khamni.

E Betšebako rom, rom alavesa Urije, sas jek katar e Davidešče majlače vojnukurja. O David akhardas e Urija palpale katar e bitka thaj phendas lešče te džal thaj te avel pire romnjasa. Ali o Urije odbisardas te džal čhere dok sas aver vojnukurja ande borba. Pa o David bičhaldas e Urijas palpale ande borba te čhol e generalos kote kaj si e dušmaja maj zurale te vo šaj avel mudardo.

Nakon so sas o Urije mudardo, o David lija romnjače e Betšeba. Maj posle bijandas e Davidešće čhaves. O Del zurales holjajlo zbog godova kaj ćerdas o David, pa bičhaldas e proroko e Natanes te phenel e Davidešće savo bilačhipe sas lesko bezah. O David pokaisajlo pale pire bezeha thaj o Del jartosardas lešće. Dži ko krajo pe trajosko o David džalal e Devlešće dromesa thaj pačalal lešće čak vi ande phari vrjama.

Ali sagod kazna pale lesko bezah, lesko čhavo mulo. Isto gajda pale Davidosko trajo sas borbe ande lešći famija, thaj e Davidošći snaga zurale slabolas. Vi ako o David nas verno e Devlešće, o Del sas ipak verno thaj ispunisarda pire obećanja. Maj posle e Davide thaj e Betšeba sas još jek čhavo, thaj akhardineles Salomon.

Biblske paramiča andar e: 1. Samuil 10; 15–19; 24; 31; 2. Samuil 5; 7; 11–12

18. Podelime carstvo

Pale but brš, o David mulo. A lesko čhavo o Salomon počnisardas te vladil po Izrael. O Del progovorisardas e Salomonešče thaj phučla les so majbut kames te avel tut. Kana o Salomon manglas mudrost, o Del sas zadovoljno thaj čerdas les te avel maj mudro manuš po them. O Salomon sičilo but stvarja thaj sas zurale mudro sudco. O Del čerda les te avel vi zurale barvalo manuš.

O Salomon, ando Jerusalamo vazdas hramo pale savo lesko dad o David čerdas plano thaj čidas matrijali. O them akana poštuinas e Devle thaj prinosilas lešče žrtve ando hramo umesto ando šatori e sastankosko. O Del avilo thaj sas prisutno ando hramo, thaj trajilas pire themeja.

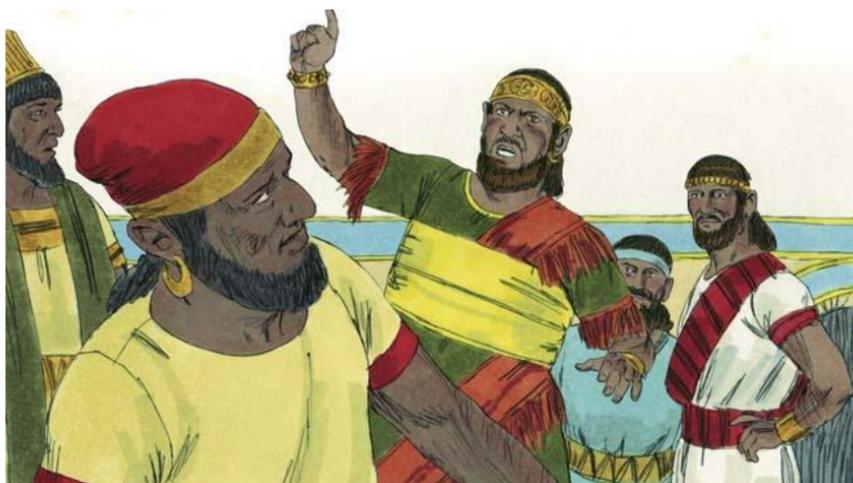
Ali o Salomon volilas e romnjen andar e aver phuvja. Thaj zato či paćajas e Devlešće thaj lijas pešće pale romnja bute manušnjn, skoro miljen (1.000) len! But katar godola manušnja aviline andar e aver phuvja thaj andine pesa pire devlen thaj nastavisardine te poštuin len. Kana o Salomon phurajlo vi vo počnisardas te poštuisarel pire romnjende devlen.

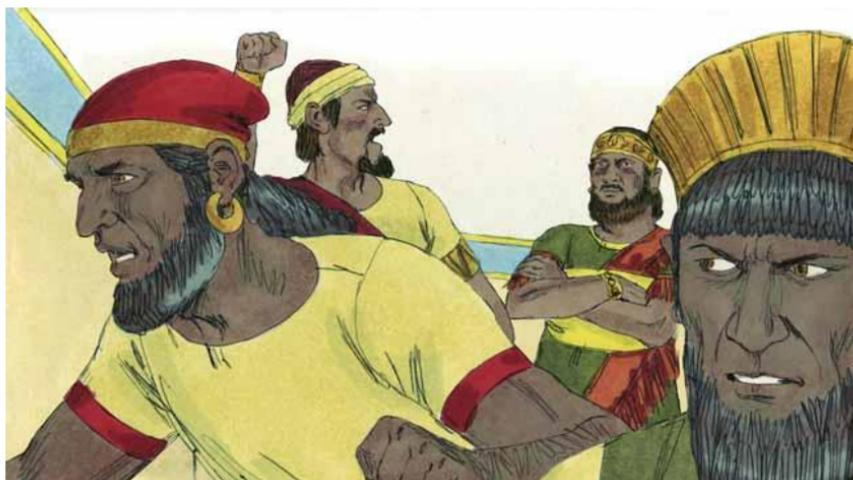
O Del holjajlo po Salomon thaj obećisardas lešće, sar e kazna pale godova kaj či paćajas e Devlešće, obećisardas kaj nakon e Salomonesko smrto, podelila e Izraelošće themes ande duj carstvurja.

Nakon so mulo o Salomon, lesko čhavo o Rovoam postanisardas caro. O Rovoam sas bi gođaver. Sa o them andar o Izrael čidapes te potvrđin lespalo caro. Phendas e Rovoamešće kaj o Salomon tradelas len te phare čeren bući thaj te počinen o baro porez.

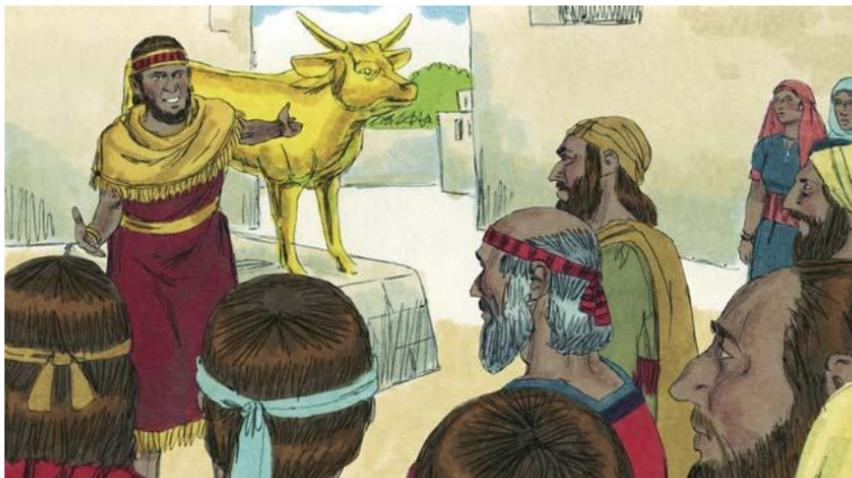
O Rovoam dile phendas lenđe: "Tumen gndin kaj mungro dad o Salomon tradelas tumen te phares čeren bući, ali me tradava tumen još majphare te čeren bući nego so vo tradelas tumen, thaj kazniva tumen maj but nego vo."

Thaj gajda, deš e Izraelošće plemenurja pobunisajle protiv o Rovoam. Samo duj plemenurja ačhiline lešće verne. Akala duj plemenurja postanisardine e Judejsko carstvo.

Aver deš thema andar e Izraelosko plemeno, save pobunisajle protiv o Rovoam, čhutine e manušes savo akhardolas Jeroboam te avel lengo caro. Piro carstvo čhutine ande severno rig e phuvjako, a akhardinepes e Izraelosko carstvo.

O Jerovoam pobunisajlo protiv o Del thaj crdas e themes po bezah. Vazdas duj idolurja te o them poštuil len, umesto te poštuin e Devles ando hramo ando Judejsko carstvo.

E Judejsko thaj e Izraelsko carstvo postanisardine dušmaja thaj često borinas pes jek protiv avereste.

Ando nevo Izraelsko carstvo, sa e carurja sas bilačhe. But katar godola carurja sas mudarde katar e Izraelcurja, save kamline te postanin carurja umesto lende.

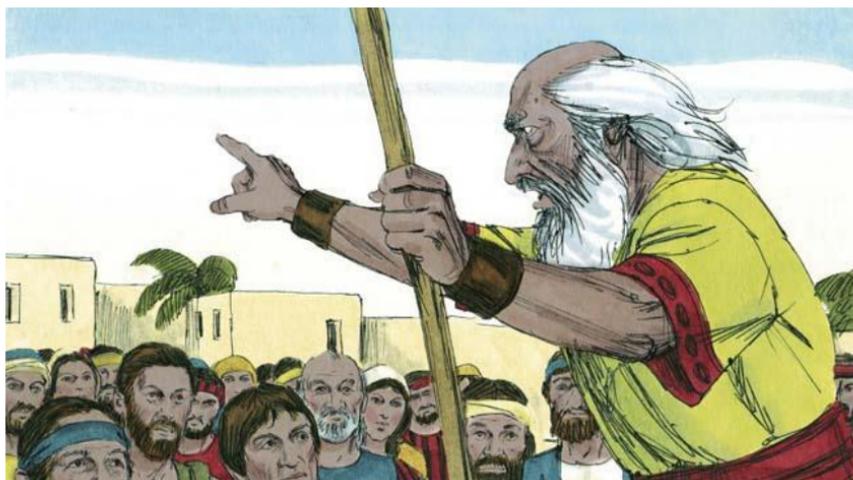
Sa e carurja thaj o but o them ando Izraelosko carstvo poštuinas e idolen. Lengo klanjipe e idolende često uključilas seksualno bilačhipe, a varekana prinosinas e čhavrenca sago žrtve.

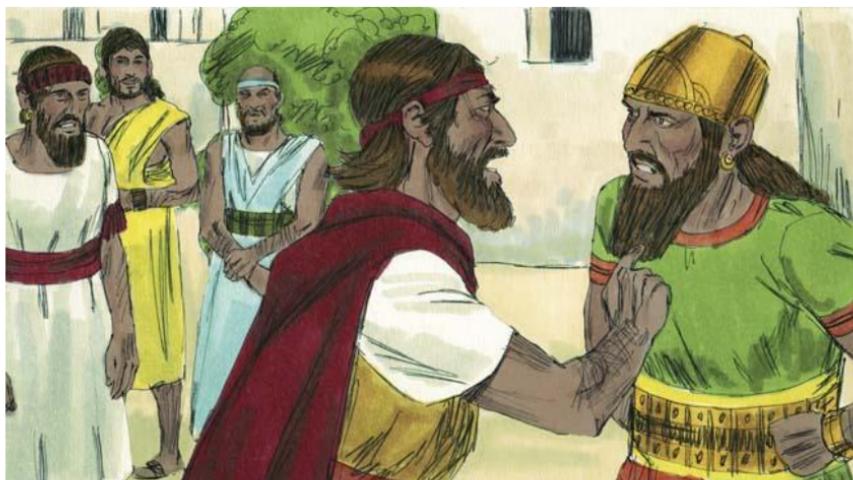
E Judejske carurja sas potomkurja e Davidešće. Varesave katar godola carurja sas lače manuša save vladinas pravedno thaj poštuinas e Devles. Ali majbut e Judejske carurja sas bilače thaj poštuinas e idolen. Varesave carurja čak žrtvuinas pire čavren e hohamne devlendže. But o them andar e Judeja isto pobunisajle protiv o Del thaj poštuinas aver devlen.

Bibliske paramiča andar e: 1. Kraljevima 1-6; 11-12

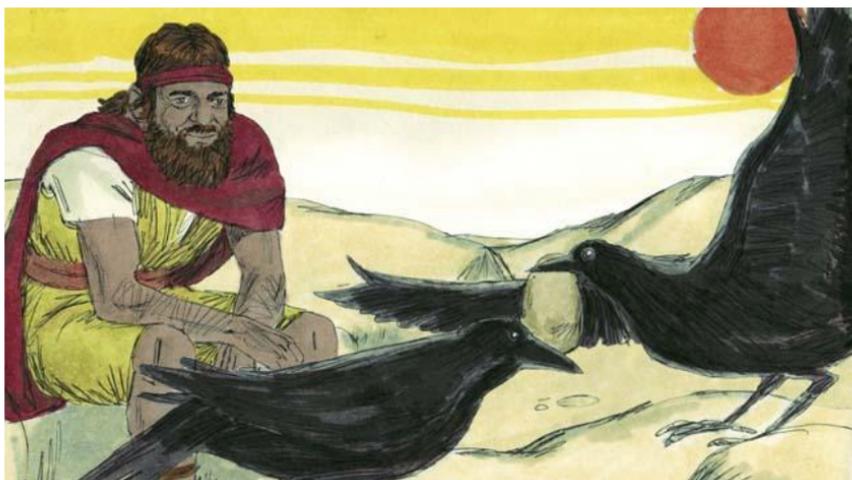
19. Prorokurja

Kroz sast Izraelošći istorija, o Del bičhalelas lenđe prorokurja. E prorokurja ašundine e poruka katar o Del thaj askal phenenas e themešće e Devlešći poruka.

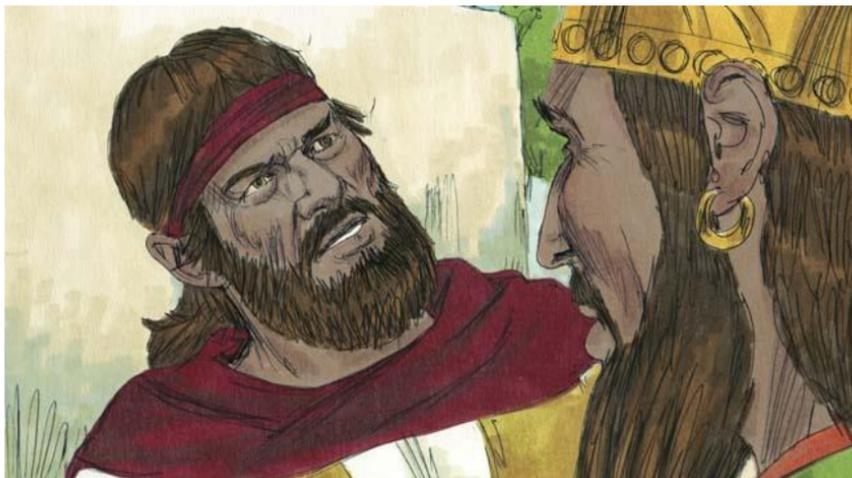
Kana sas o Ahav carujilas ando Izraelo O Ilija sas proroko. O Ahav sas bilačho manuš thaj hrabrilas e themes te poštuisaren e hohamne devle savo akhardolas Baal. A o Ilija phendas e Ahavešće: "Či avela bršnd niti rosa ando Izraelsko carstvo dok me či gajda phenav." Pe godova o Ahav zurales holjarlo.

O Del phendas e Ilijašče te džal dži ko potoko ande pustinja thaj te garadol katar o Ahav savo kamlas te mudarel les. Svako rjat thaj svako detharin, e čiriklja anenas lešče mangro thaj mas. O Ahav thaj lešče vojnukurja rodenas e Ilija, ali naštik arakhlineseles. E suša sas gajda bari pe phuv kaj po krajo vi godova potoko šučilo.

Zato o Ilija đelotar ande aver phuv savi sas paše. Ande godoja aver phuv trailas jek udovica thaj lako čhavo, Von skoro ačihline bi hamasko zbog godova kaj nas bršnd thaj sas e bari suša zbog savi avili e bari bok vi ande godoja phuv. Ali von vodinas e briga palo Ilija a o Del askal vodilas e briga pale lende, gajda kaj lengo čaro palo aro thaj lenđi flaša palo zetino či ačihline čuče. Sas len so te han kroz sasti vrjama dok sas e bok. O Ilija ačhilo okote varesave brša.

Nakon trin thaj epaš brš, o Del phendas e Ilijašće, te boldelpes ando Izraelsko carstvo thaj te phenel e Ahavešće kaj palem bičhalela bršnd. Kana o Ahav dikhlas e Ilija, phendas lešće: "A kate san tu savo anes nevolje!" O Ilija phendas lešće, "Tu san godova savo anel nevolje. Mukline e Jahve, e pravo Devles, thaj poštuin e Vaalo. An sa e themes andar e Izraelosko carstvo pe planina Karmel."

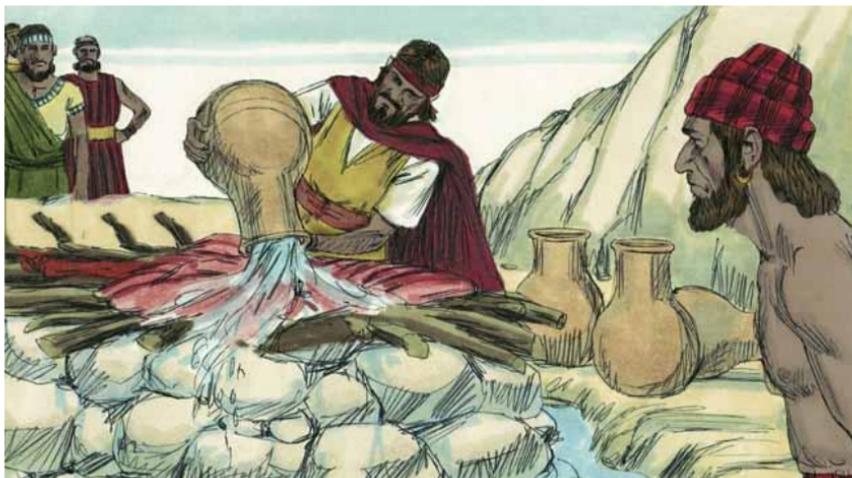
Sa o them andar o Izraelsko carstvo, uključime štar šela thaj pandžvardeš (450) Vaalošće prorokurja, aviline pe planina Karmen. O Ilija phendas e themešće: "Džikaj predomislina tumen? Ako si o Jahve Del, služisaren lešće! A ako si o Vaal Del, služisaren lešće!"

Askal o Ilija phendas e Vaalošće proroconenđe: "Den čurjasa bikos thaj pripremin les sago žrtva, ali na te den jag. Me ćerava isto gajda. O Del savo odgovoril e jagasa si čačo Del." Thaj gajda e Vaalošće rašaja pripremisardine žrtva, ali či astardine jag.

Askal e Vaalošće prorokurja molisajle e Vaalošće alavenca: "Šunamen o Vaale!" Sasto đes molisajle thaj čhutine muj thaj vi čhinenas pes čhurjenca, ali nas odgovoro.

Po krajo e đeseko, o Ilija pripremisardas žrtva e Devlešće. Askal phendas e themešće te polin dešuduj bare posude pajesa pe žrtve dok o mas, e kaš, thaj čak vi e phuv oko žrtveniko nas skroz sa čingo.

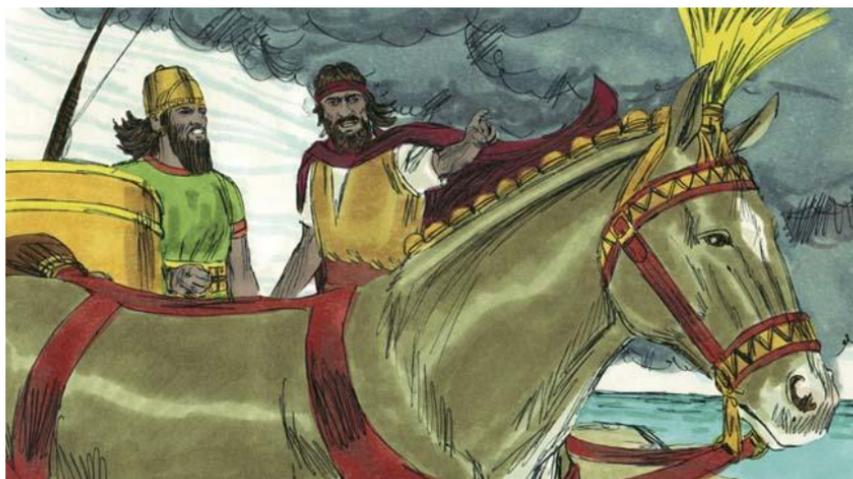
Askal o Ilija molisajlo: "Jahve, Devla e Avramesko, Isakosko, thaj e Jakovesko, sikav amende ađes kaj san tu o Del e Izraelosko thaj kaj sem me čiro sluga. Odgovorisar mande te kava them džanel kaj san tu o pravo Del."

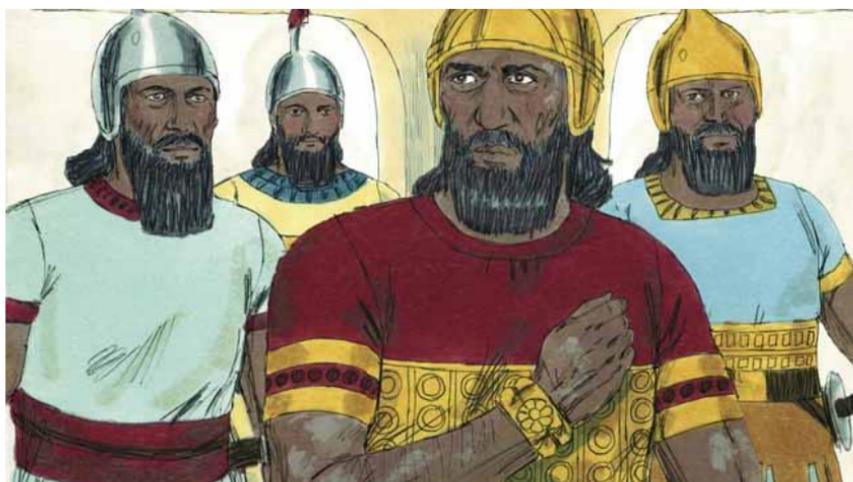
Andar o nebo odma peli e jag thaj dijas jag o mas, e kaš, o bar, e phuv thaj čak vi o paj kaj sas oko o žrtveniko. Kana o them dikhlas akava, peline pe phuv thaj phendine: "O Jahve si o Del! O Jahve si o Del!"

Askal o Ilija phendas: "Na mučen te ni jek e Baalesko proroko našel." Gajda kaj o them astardas e Vaalošće prorokonon inđardine len o kotar thaj mudardine len.

Askal o Ilija phendas e Ahavešće savo sas caro: "Odma bolde tu ando gav, kaj avel o bršnd." Ubrzo o nebo kaljilo thaj počnisardas o pljusko. O Jahve ačhadas e suša thaj sikadas kaj si Vo pravo Del.

Nakon e Ilijašći vrjama, o Del odabirisardas e manuše savo akhardolas Elizej te avel proroko. O Del ćerdas but čudurja kroz o Elizej. Jek katar e čudurja dogodisajlo e Namanešće, e dušmanešće zapovednikošće, saves sas baro morčhako nasvalipe. Vo ašundas palo Elizej thaj đelo leste thaj phučlas e Elizejes te sastarel les. O Elizej phendas e Namanešće te umočilpes efta drom ande reka e Jordanošći.

Po početko o Naman sas holjariko thaj či kamlas te čerel godova, kaj zvučilas dilipe. Ali maj posle predomislasajlo thaj umočisajlo efta drom ande reka e Jordanošči. Kana zadnjo drom inkljisto, lešči morčhi sas potpuno sasti! O Del sastardasles.

O Del bičhalelas but averen prorokonon. Von phenenas e themešče te na majbut poštuin e idolen thaj te počnin te sikaven e pravda thaj o milosrđe averenđe. E prorokurja upozorinas e theme te ako či ačhena te čeren bilačhipe thaj či počnin te poštuin e Devles, askal o Del osudila len sago došaren thaj kaznilalen.

E manuša či majbut čhonas kan ko Del. Često bilačhe postupinas e prorokonenca thaj varekana vi mudarenas len. Jehkvar o proroko Jeremija sas čhutino ane šući haing thaj muklino okote te merel. Potonisrdas ande čik savi sas tele ande haing, ali askal o caro smiluisajlo pe leste thaj naredisardas pe slugenđe te crden e Jeremija avri andar e haing maj sigo nego so merel.

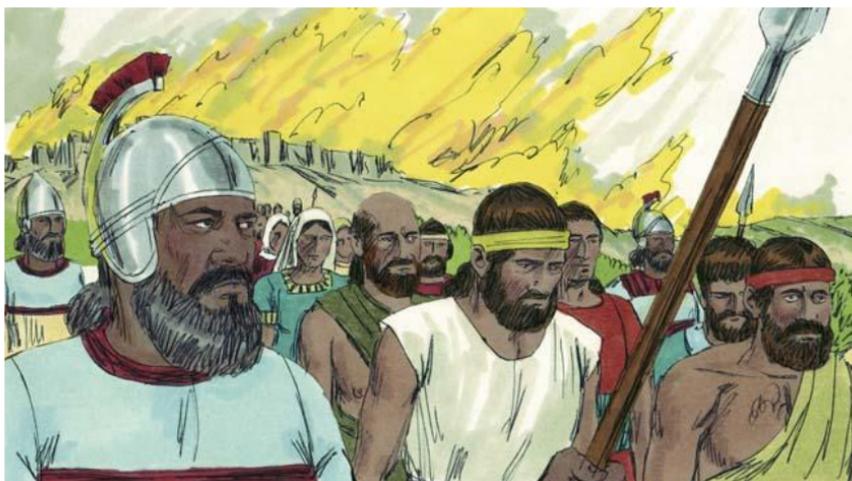
E prorokurja nastavisardine te anen e themešće e Devlešči poruka vi ako o them mrzalas len. Upozorinas e themes kaj o Del uništala len ako či pokainpes. Gajda denas gođi e theme pe okova so o Del obečisardas lenđe kaj bičhalela pire Mesija.

Biblske paramiče andar e: 1. Kraljurja 16–18; 2. Kraljurja 5; Jeremija 38

20. Izganstvo thaj boldipe palpale

Izraelosko carstvo thaj e Judejsko carstvo liduj sagrešisardine protiv o Dela. Prekršisardine o savezo savo o Del lenca sklopisardas po Sinaj. O Del bičhalelas e prorokonon te upozorisaren len te pokajinpes thaj te Les poštuisaren ali von odbiardine te pačan.

Thaj o Del kaznisardas liduj kraljevstvurja gajda kaj muklas lenđe dušmajen te uništisaren len. Asirsko carstvo, jek močno, thaj okrutno them, uništisardine e Izraelosko carstvo. E Asirijcurja sas mudarde but o them ande e Izraelosko carstvo, line sa so sas molas, thaj dine jak bute phuvja.

E Asirijcurja ćidine sa e barvale, vođen, thaj e vešten romen thaj indardinelken ande Asirija. Ando Izraelsko carstvo aćhile samo e ćore Izraelcurja save nas mudarde.

Askal e Asirijcurja andine e stranconen te trajin ande phuv kaj sas e Izraelconengo carstvo. E strancurja palem vazdine e gava thaj lenas pe e Izraelconenca save aćhile kote. E potomkurja e Izraeloćće save linepes e stranconenca akhardonas Samarijancurja.

O them ando Judejsko carstvo dikhline sar o Del kaznisardas e theme andar o Izraelosko carstvo zato kaj či pačanas lešče thaj či ašunenas leste. Ali vi maj dur poštuisaren e idolen, uključime e Kananconenđe devlen. O Del bičhalelas e prorokonem te upozorisarenlen, ali von čakamline te ašunen.

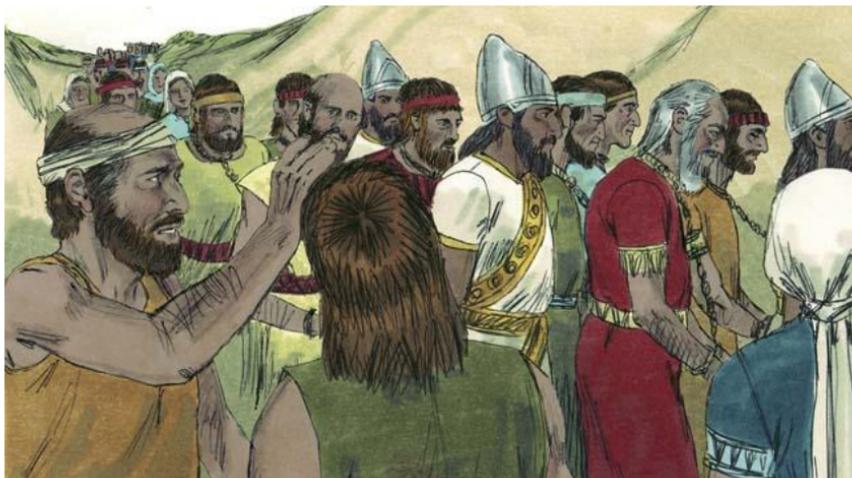
enlen, ali von čakamline te ašunen. \p Varekaj katar e 100 brš nakon so e Asirijcurja uništisardine e Izraelosko carstvo, o Del bičhaldas e Nabukodonozore, e kraljo e Babilonešče, te napadnisarel e Judejako carstvo. O Vavilon sas zuralo carstvo. E Judejske kraljurja ačhiline pe godova te aven e Nabukodonorešče sluge thaj te počinen lešče but e love svak brš.

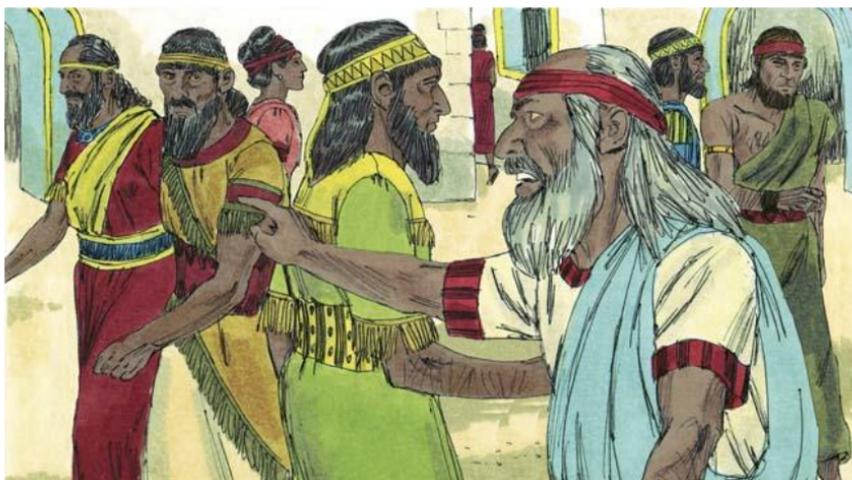
Ali nakon vareso brša, e Judejsko kraljo pobunisajlo protiv o Vavilon. Pa e Babiloncurja napadnisardine e Judejsko carstvo. Osvoisardine o gav Jerusalem, uništisardine o hramo thaj line sa o barvalipe andar o gav thaj andar o hramo.

Te kaznisarel e Judesko caro pale pobuna, e Nabukodonozorešće vojnikipurja mudardine e kraljošće čhaven angle leste thaj askal korordinele. Nakon godova inđardine e caro te merel ando phanglipe ando Vavilon.

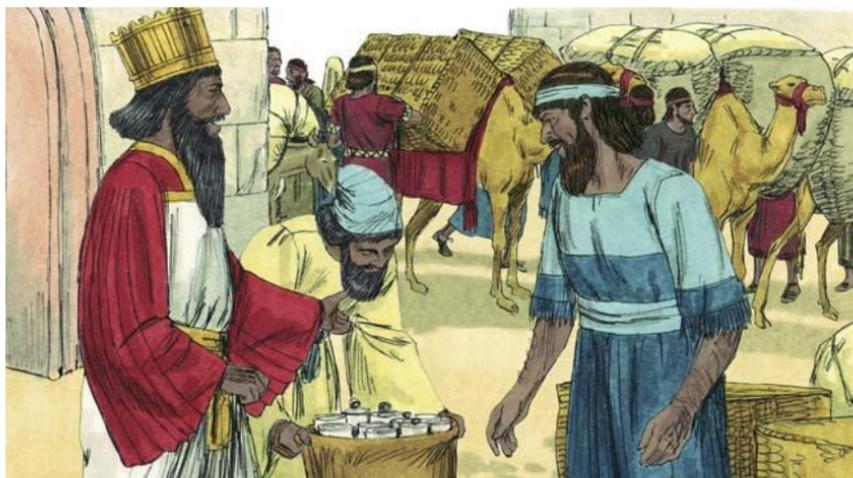
O Nabukodonozor thaj lešće vojniskurja inđardine gata sa e theme andar o Judejsko carstvo ando Vavilon, mukline samo e maj čore theme te posadin e njive. Akaja vrjama kana sas e Devlesko them tradino andar e Obećime phuv akharelpeš izganstvo.

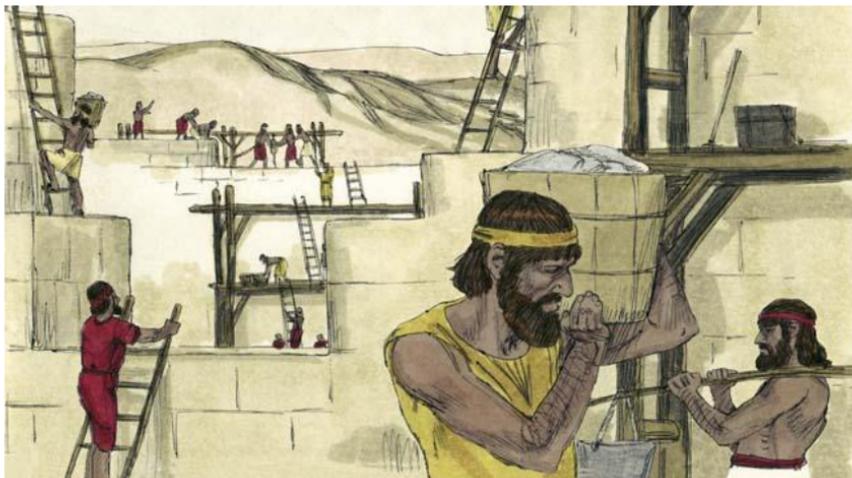
Viako o Del kaznisardas pe theme zbog lenđe bezeha gajda kaj inđardalen ando izganstvo, Vo či bistardas pe lende niti pe kova so obećisardas lenđe. O Del nastavisardas te lel sama pe po them thaj vi majdur phenelas lenđe preko e prorokurja. O Del obećisardas kaj von pale eftavardeš brš, boldenapes palem ande Obećime phuv.

Eftavardeš brš maj posle, o Kir, Persisko kraljo, porazisara o Vavilon, pa o Persisko carstvo sas zamenime e Babilonsko carstvososa. E Izraelcurja akana akhardonas Židovurja thaj majbut von nakhline po sasto trajo ando Vavilon. Samo varesošče zurale purane Židovurja denpe gođi e Judesko phuvjaće.

O Persisko carstvo sas zuralo, ali milosrdno prema o them saven pokorisardine. Cara nakon so o Kir postanisardas kraljo Perzijako, dijas naredba te bilo savo Židovo kamel te boldelpes ande Judeja šaj te inkljel andar e Persija thaj boldelpes ande Judeja. Čak dijalen vi love te vazden o Hramo! Gajda kaj nakon eftavardeš brš ando izganstvo, cikni grupa Židovsko them boldaspe ando gav o Jerusalim ande Judeja.

Kana o them areslo ando Jerusalem, palem vazdine o Hramo thaj e zidurja oko gav. Viako sas vi majdur tale aver thema, palem trainas ande Obećime phuv thaj štuinas e Devle ando Hramo.

Biblisko paramiči andar: 2. Kraljevima 17; 24–25; 2. Ljetopisima 36; Ezra 1–10; Nehemija 1–13

21. O Del običisarel e Mesija

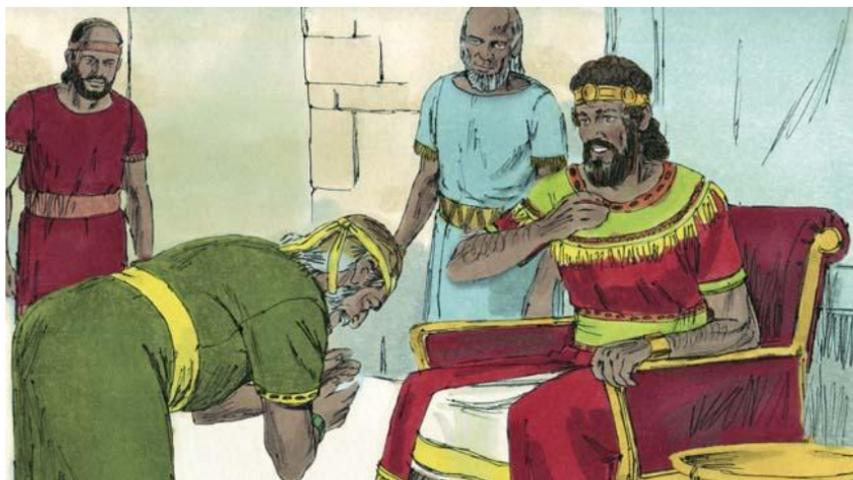
Katar o početko, o Del planirisarda te bičhalel e Mesija. Prvo obećanje palo Mesija avilo e Adameščé thaj e Evaće. O Del obećisardas kaj avela bijando e Evako potomko, savo zdrobilila e sapesko šoro. O sap savo hohadas e Eva sas o Beng. O obećanje značisardas kaj o Mesija pobečila e Benće.

O Del obećisardas e Avraameščé kaj kroz leste sa e themeščé manuša primina blagoslov. Akava blagoslov avela ispunime kana avela o Mesija. Vo omugučila te svako manuš andar svako them aven spasime.

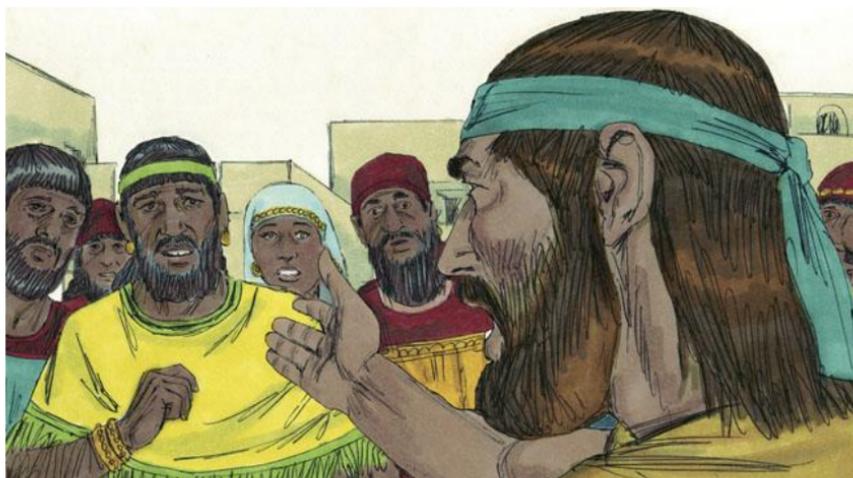
O Del obečisardas e Mojsijašče kaj ando budućnost vazdela još ječe proroko sago e Mojsija. Akava sas još jek obečanje palo Mesija savo avela ande cara maj posle vrjama.

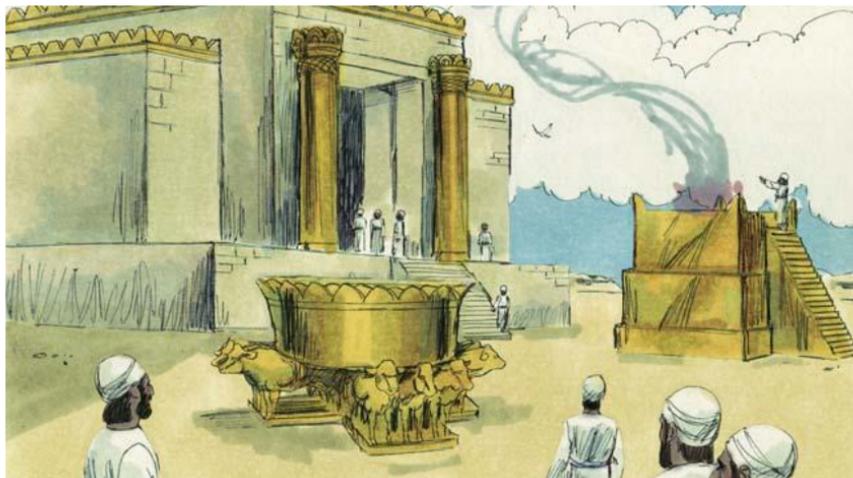
O Del obečisardas e Davidešče savo sas caro, kaj jek katar lešče potomkurja vladila sago caro e Devlešče themeja zauvek. Akava značilas kaj o Mesija avela jek katar e Davidešče potomkurja.

Kroz e Jeremijasko potomko, o Del obećisardas kaj sklopila Nevo Savezo, ali na savezo sago kaj o Dele sklopisardas e Izraelconenca po Sinaj. Ando Nevo Savezo o Del ramola piro zakono pe themešče lile, a o them priznajila e Devles, avena lesko them, a vo jartola lenđe bezeha. O Mesija utemeljila o Nevo Savezo.

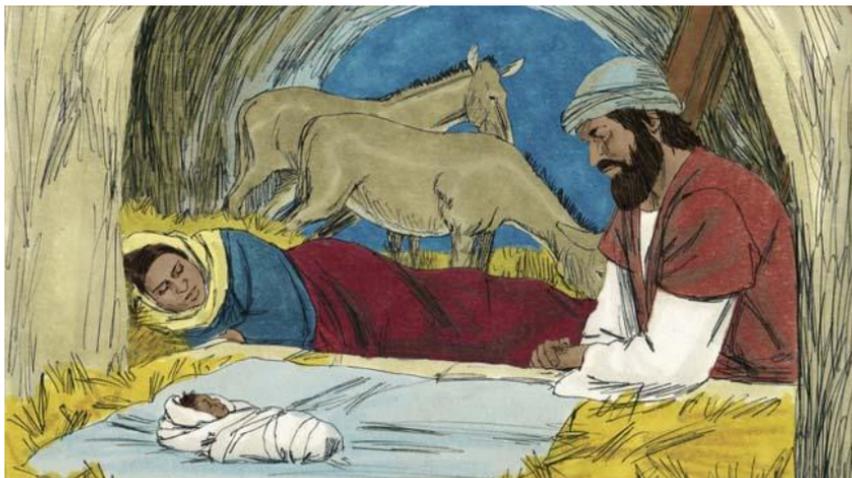
E Devlešče prorokurja isto gajda phendine kaj o Mesija avela proroko, rašaj thaj caro. Proroko si manuš savo ašunel e Devlesko alav thaj askal phenel e themešče so phendas o Del. O Mesija si godova proroko bi manako saves o Del obećisardas kaj bičhalela.

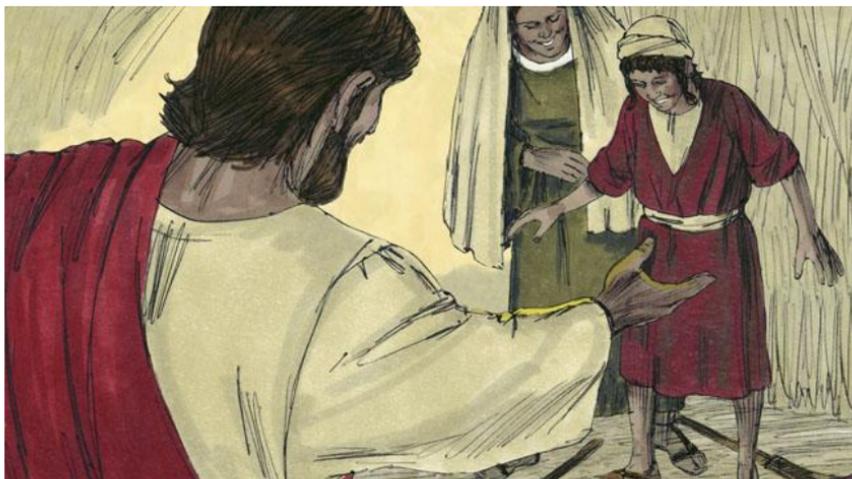
E Izraelošće rašaja prinosinas žrtve e Devlešće umesto o them, sago zamena pale lenđe bezeha. E rašaja isto molinas pe e Devlešće palo them. O Mesija avela godova savršeno baro rašaj savo prinesila korkoro pes sago savršeno žrtva e Devlešće.

Caro si vareko savo vladilas ando carstvo thaj sudilas e themešće. O Mesija avela godova savršeno caro, savo bešela po prestolje pire prapaposko e Davidosko. Vladila pe sasto them zauvek, uvek sudila pravo thaj anela lače odluke.

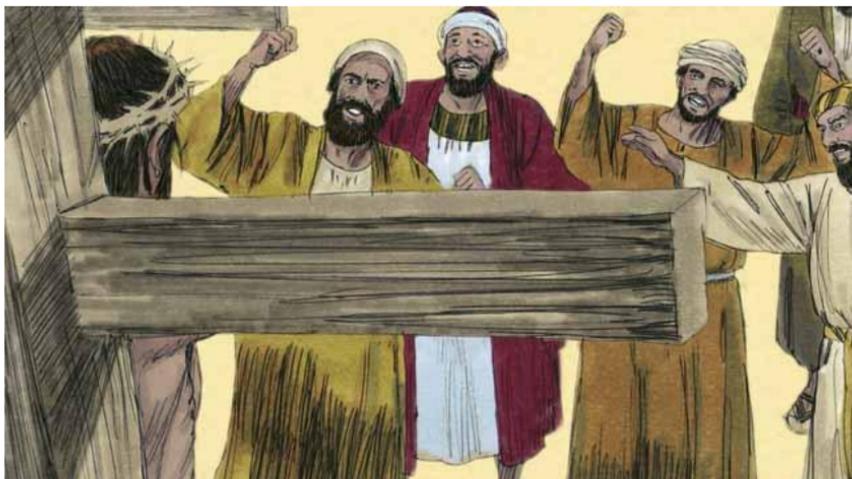
E Devlešće prorokurja još but godova proreknisardine palo Mesija. O proroko Malahija prorokuisardas kaj majsigo katar o Mesija avel jek aver baro proroko. O Isaija prorokuisardas kaj o Mesija avela bijando katar e čhej savi još nas udajime. O prorok Mihej phendas kaj avela bijando ando gav Vitlejem.

O proroko Isaija phendas kaj o Mesija trajilas ande Galileja, tešisarela e theme phađe ilenca, thaj proglasila sloboda e phanglende. Isto gajda predvidisardas kaj o Mesija sastarela e nasvale theme thaj okolen save naštik ašunenas, dičhenas, mothonas thaj phirenas.

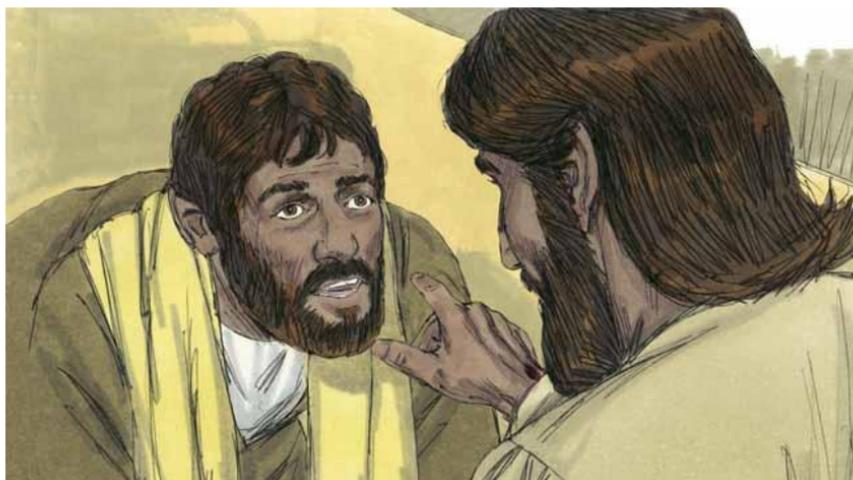
O proroko Isaija isto gajda prorokuisardas kaj e Mesija mrzana bi razlogosko thaj kaj odbacina les. Aver prorokurja phendine kaj okola save mudarena e Mesija ĉhudena e kocka pale leŝće drze thaj kaj lesko drugari izdaila les. O proroko Zaharija anglal dikhlas kaj godova drugari avela poĉindo trjanda rupune lovora palee Mesijaŝĉi izdaja.

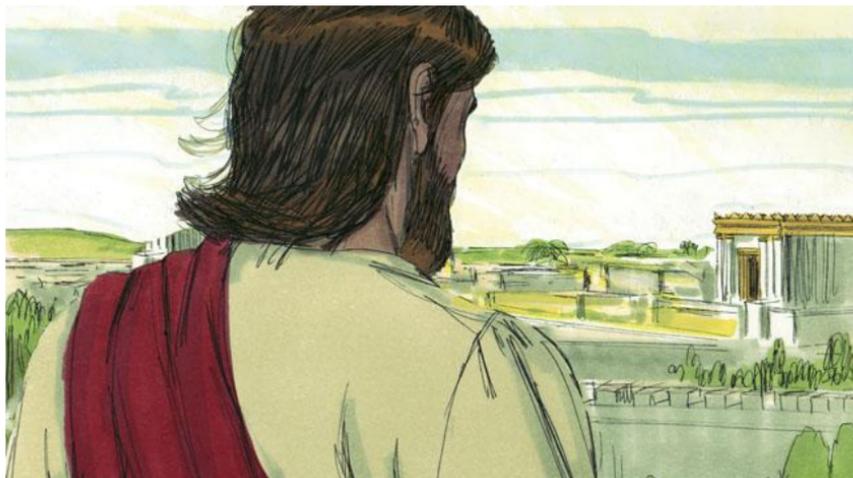
E prorokurja isto gajda phendine sar o Mesija merela. O proroko Isaija anglal dikhlas kaj o them ĉhungarela les, marena muj lestar thaj marena e Mesija. Hvarena les thaj merela ande bari patnja thaj muka, vi ako ĉi ĉerdas nisosko bilaĉhipe.

E prorokurja isto gajda phendine kaj o Mesija avela savršeno bi bezehengo. Merela te lel pe peste e kazna pale bezeha sa e themešće. Lešči kazna anela miro maškar o them thaj o Del. Thaj zbog godova sas e Devlešči volja te merel o Mesija.

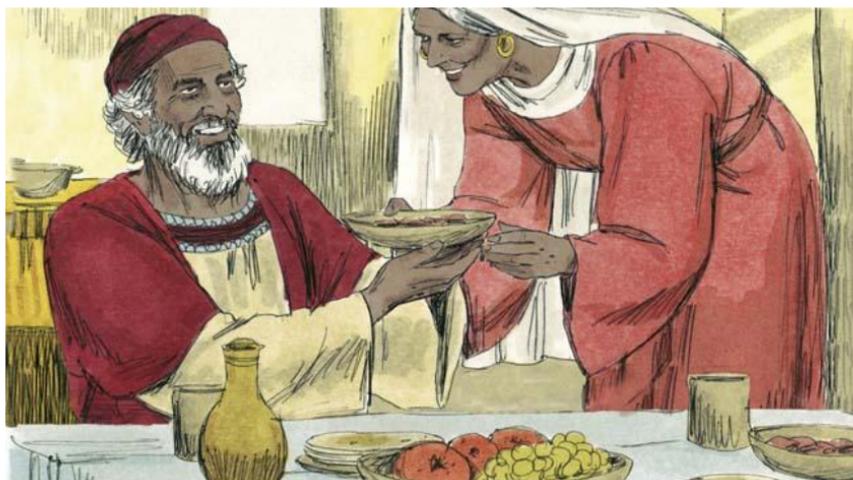
E prorokurja anglal dikhline kaj o Mesija merela, ali vi kaj o trito đes o Del vazdelales andar e mule. Kroz e Mesijasko smrtu thaj lesko uskrsnuće, o Del ostvarila piro plano te spasil e bezehalen thaj te započnil o Nevo Savezo.

O Del sikadas e prorokonende but stvarja palo Mesija, ali o Mesija či avilo pale vrjama dok trajilas ni jek kadar godola prorokurja. 400 brš nakon so sas dino zadnjo proročanstvo, tačno ande pravo vrjama, o Del bičhaldas e Mesija po them.

Biblijske paramiča andar o: Postanak 3,15; 12,1–3; Ponovljeni zakon 18,15; 2. Samuilova 7; Jeremija 31; Isaija 59,16; Danijel 7; Malahija 4,5; Isaija 7,14; Mihej 5,2; Isaija 9,1–7; 35,3–5; 61; 53; Psalmi 22,18; 35,19; 69,4; 41,9; Zaharija 11,12–13; Isaija 50,6; Psalam 16,10–11

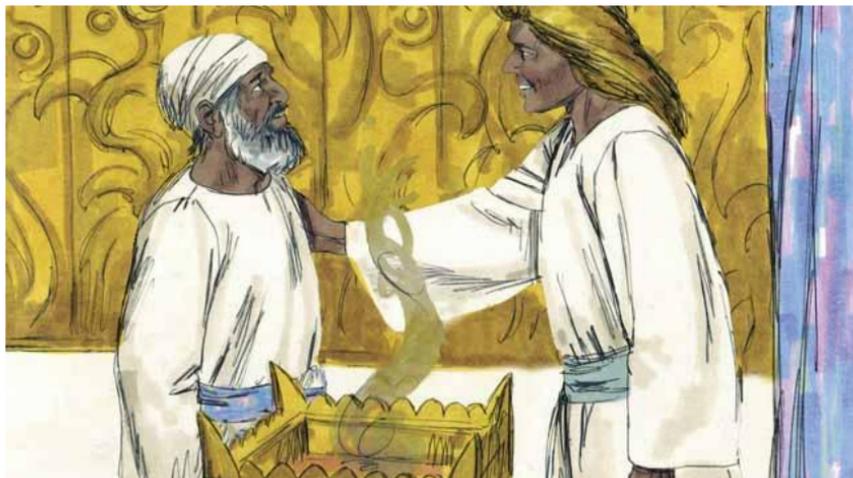
22. E Jovanesko bijandipe

Maj sigo, o Del écerelas svato e themeja kroz pire anđelurja thaj kroz e prorokurja. Ali askal nakhlo štar milje 400 brš sar o Del či javisajlo lenđe. Katar jekhvar o anđeo avilo ječe purane rašaješče kasko alav sas Zaharija e porukasa katar o Del. O Zaharija thaj lešči romnji, e Jelisaveta, sas zurale pobožno manuša, ali naštik sas len čavra.

O anđeo phendas e Zaharijašče: "Čiri romnji e Jelisaveta ačhela phari thaj bijanela tuče čhaves. Tu Dele alav Jovano. Vo avela ispunime e Sveto Duhosa, thaj pripremila e theme pale e Mesijasko drom kaj trubul te avel." O Zaharija phendas: "Mungri romnji thaj me sam zurale purane te avelamen čhavra. Sar te džanav kaj akava avela čačes?"

Pe godova o anđeo phendas e Zaharijašče, "Bičhaldo sem katar o Del te anav tuče kava lačno nevipe. Pošto či pačajan mande, akana zanemija thaj naštik te čereja svato dok o čavro či bijandol." O Zaharije odma zanemisardas. Askal o anđeo đelotar katar o Zaharija. Pale godova o Zaharije boldaspe čere thaj lešči romnji ačhili phari.

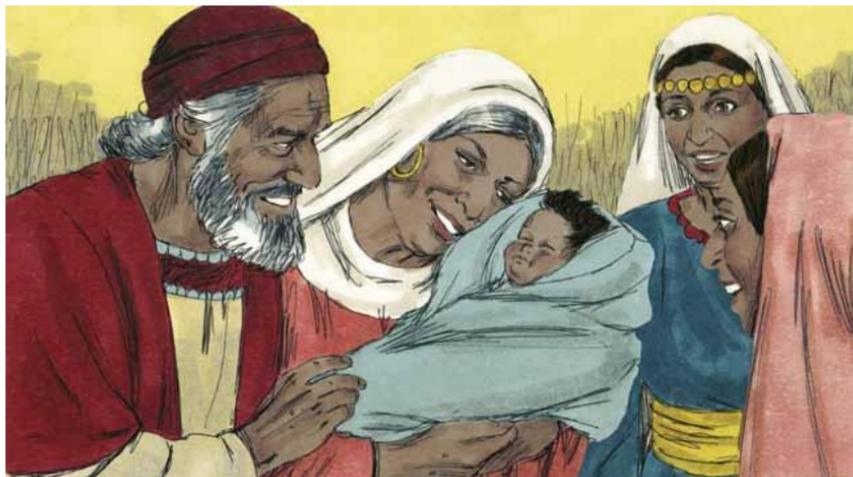
Kana e Jelisaveta sas phari šov čhon, o anđeo pojavisajlo vi ječače andar e Jelisavetači familija savi akhardolas Marija, Voj sas čhej thaj sas verime e manušesa savo akhardolas Josif. O anđeo phendas leče: "Ačheja phari thaj bijaneja čhaves. Thaj deja les alav Isus. Vo avela Čhavo e Bere Devlesko thaj vladisarela zauvek."

Pe godova e Marija phendas: "Sar šaj te avel gadava, kana sem još čhej?" O anđeo objasnisardas laće: "O Sveto fuljela pe tute, thaj e Sila e Devlešči zasinila tu. Gajda kaj o čhavo avel Sveto, Čhavo e Devlesko." E Marija paćajas thaj prihvatisardas so o anđeo phendas laće.

Ubrzo nakon so o anđeo javisajlo e Marijaće, voj đeli ande goste ke Jelisaveta. Čim e Jelisaveta ašundas e Marijako pozdrav, e Jelisavetako čhavo huklo ande late. E manušnja zajedno raduisajle zbog okova so o Del čerdas lenđe. Kana nakhlo trin čhon sar e Marija si ke Jelisaveta ande gost, boldapes čhere.

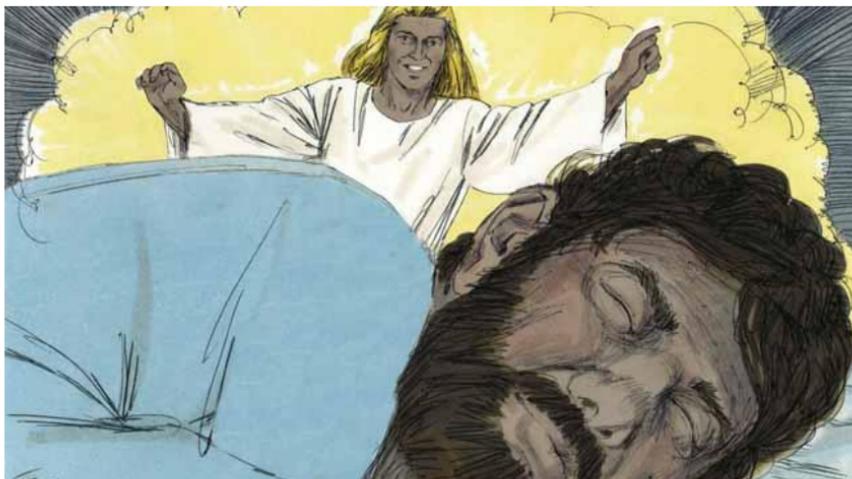
Nakon so e Jelisaveta bijandas pire čaves, o Zaharija thaj e Jelisaveta dine e čhavrešće alav Jovano, sago kaj o anđeo zapovedisardas. Askal o Del putardas e Zaharijašći čhib thaj o Zaharija počnisardas palem te ćerel svato. O Zaharija phendas: "Slava e Devlešće, kaj dijape gođi ke piro them! A tu, čhaveja mungreja, akhardoja proroko e Bare Devlesko savo phenela e themešće sar primina o jartosardipe katar pire bezeha!"

Biblijske paramiča andar: Luka 1

23. E Isusesko Bijandipe

E Marija sas verime palo pravedno manuš savo akhardolas Josif. Kana vo ašundas kaj si e Marija khamni, džanglas kaj godova naj lesko čavro. Čikamlas te ladžarel e Marija, pa planirisarda čordanal te rastanilpe latar. Maj sigo nego so čerdas godova, o anđeo avilo e Josifešće ando suno thaj phendas lešće.

O anđeo phendas: "Josife nadara te les e Marija pale ćiri romnji. Kaj čudesno ačhili khamni thaj o čavro savo si ande late, katar o Sveto Duho si. Voj bijanela čhaves. A tu deja les alav Isus (so značil 'o Jahve spasisarel'), kaj vo spasila e theme katar lende bezeha."

Gajda kaj o Josif Iija romjaće e Marija thaj andala ćhere sago pire romnja, ali či sutas lasa dok či bijandas.

Kana pašili e vrjama te e Marija bijanel, e Rimsko vlada phendas savorende kaj zbog o popiso džan ando gav kaj lenđe papurja maj sigo trainas te ramon pes. O Josif thaj e Marija moraš te putuinas andar o Nazaret, kaj trainas, ando Vitlejem, kaj o Vitlejem sas bijando gav leđe predakosko e Davidesko.

Kana aresline ando Vitlejem, nas than kaj ačhena te račaren. Jedino than savo šaj arakhiline sas e štala. Okote bijandilo o čhavo, a lešči dej čhutaless ande jasle, kaj naslen kreveto pale leste. Thaj dineles alav Isus.

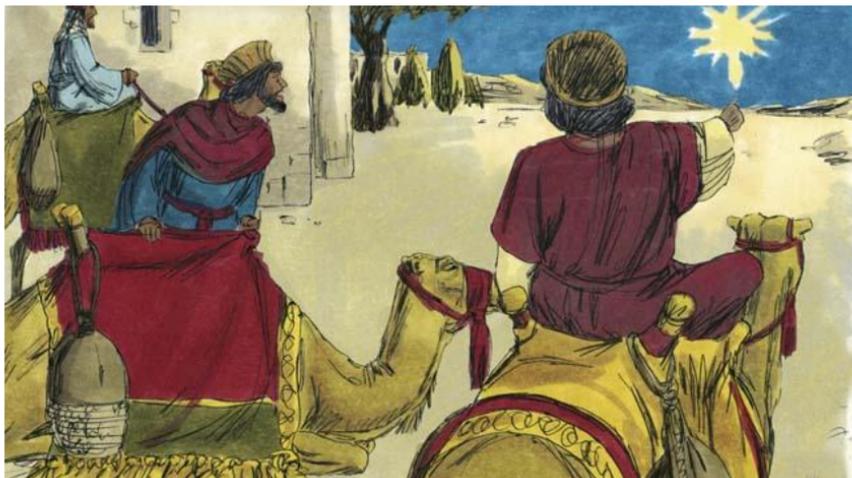
Godoja rjat, varesave pastirja aračhenas pire bakhren. Andar jekhvar pojavisajlo lenđe o anđeo savo sas obajsime e bare svetlosa, a von darajle. O anđeo phendas lenđe: "Nadaran, kaj siman bahtali nevimata. Ando Vitlejem bijandilo o Mesija e Gospodesko!"

"Roden e čhavre, thaj arachena les ande štala sar pašljol ande jasle pačardo ande krpe." Andar jekhvar, o nebi pherdilo e anđelencja save slavinas e Devles, alavenca: "Slava e Devleščće ando nebo thaj miro e themeščće pe phuv savende smiluisajlo."

E pastirja uskoro arecline po than kaj sas o Isus thaj arakhlineles sar pašljol ande jasle, baš sar o anđeo phendas lenđe. Thaj zbog godova sas zurale bahtale. E pastirja boldinepes pe livadina kaj sas e bakhre, thaj slavinas e Devle pale sa so ašundine thaj dikhline.

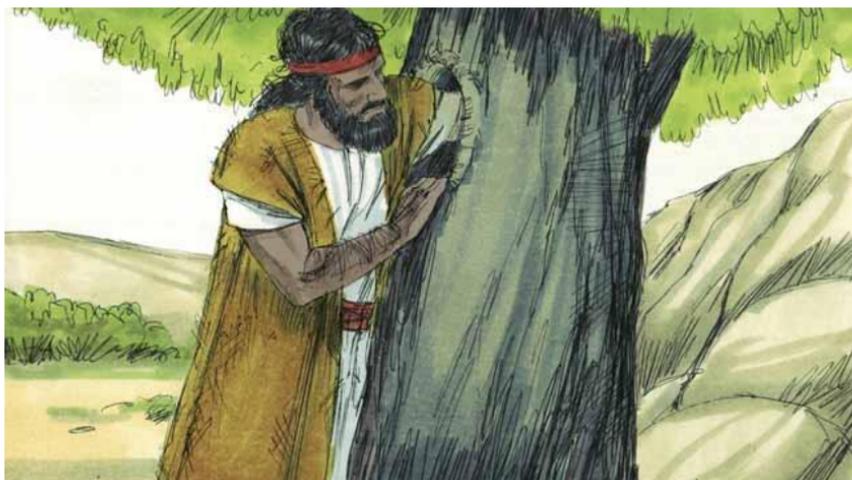
Varesošči vrjama maj posle, e mudracurja andar o dur o istoko dikhline e neobično čarain po nebo. Svatisardine kaj si godova znako kaj bijandola nevo caro e židovengo. Gajda kaj putuisardine dural te dičhen godole caro. Aviline ando Vitlejem thaj arakhline o čer kaj sas o Isus pire dadesa thaj pire dejasa.

Kana e mudracurja dikhline e Isus lešče dejava, poklonisajle thaj iskažisardine lešče čas. Thaj daruisardine les e kuč poklonenca a akal boldinepes čere.

Biblijske paramiča andar o: Matej 1; Luka 2

24. O Jovano bolel e Isuse

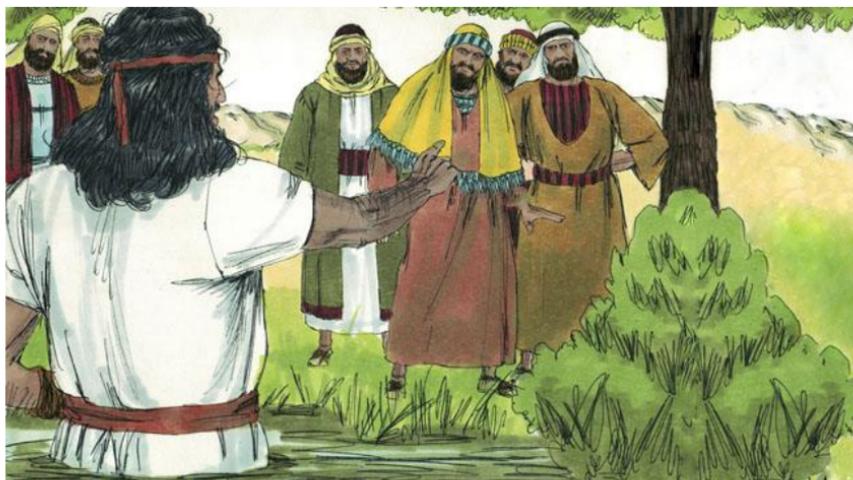
O Jovano čhavo e Zaharijasko thaj e Jelisavetako, barilo thaj postanisardas proroko. Trailas ande divljina, halas divljo medo thaj skakavcuja a e drze pe leste sas katar e kamilači morči.

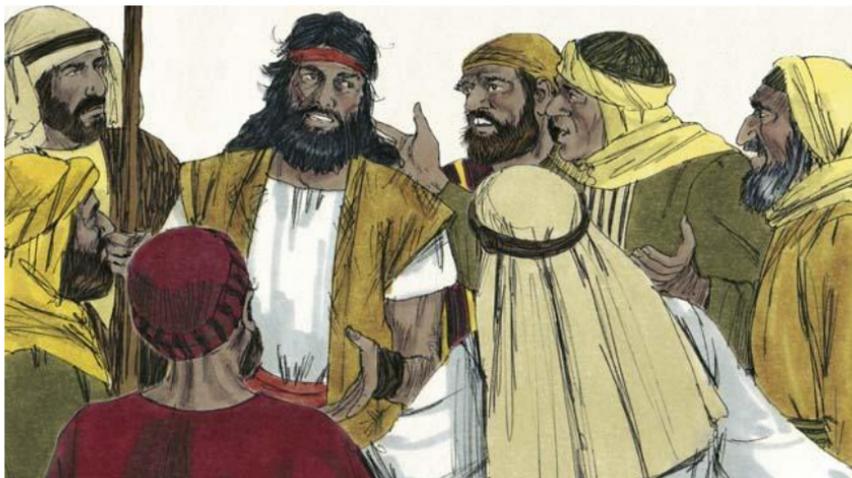
But o them džalas ande pustinja te ašunel e Jovanos. Vo propovedilas lenđe alavenca: "Pokaintumen, kaj si o carstvo e Devlesko paše."

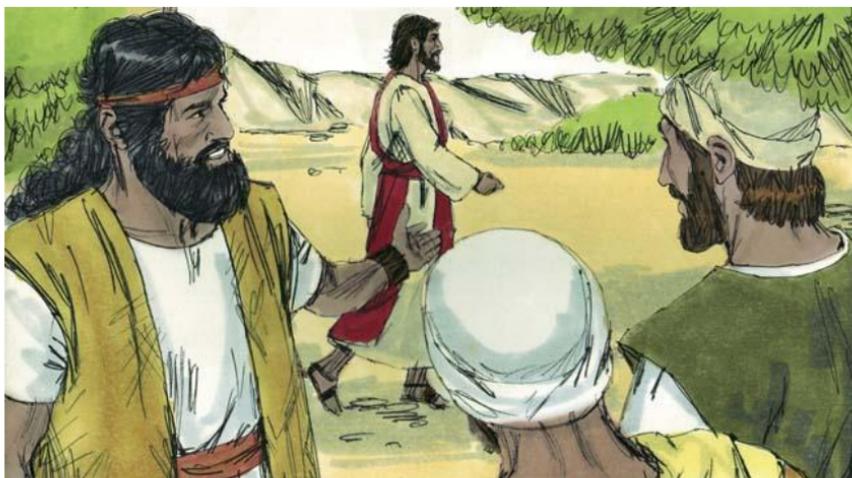
Kana o them ašundas e Jovanešči poruka, but lendar pokaisajle pale pire bezeha, thaj o Jovano boldaslen. But e pobožne vođe isto avenas te o Jovano bolelen, ali von či pokaisajle niti priznaisardine pire bezeha.

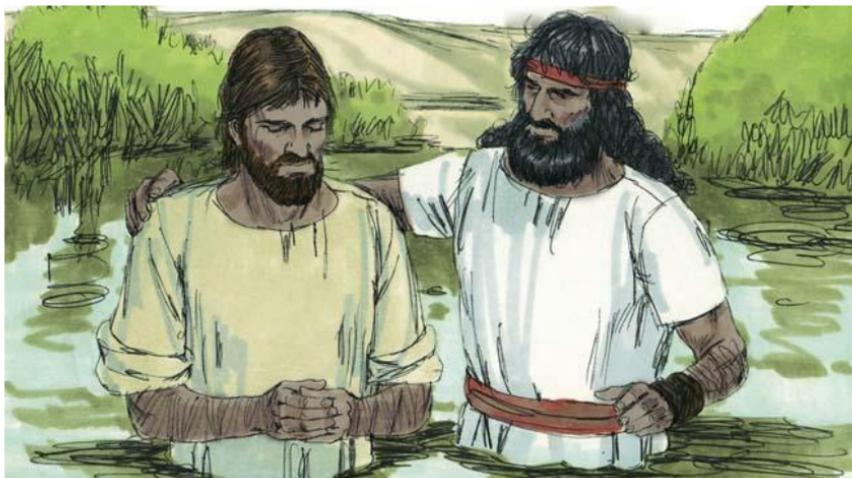
O Jovano phendas e pobožne vođe: "Tumen otrovne sapalen! Pokaintumen thaj promenin tumaro ponašanje. Svako kaš savo či del lačno plodo činelapes thaj čhudelpe ande jag." O Jovano pherdas okova so e prorokurja phendine: "Ake bičhalav mungre glasniko angle tute, savo pripremila čiro drom."

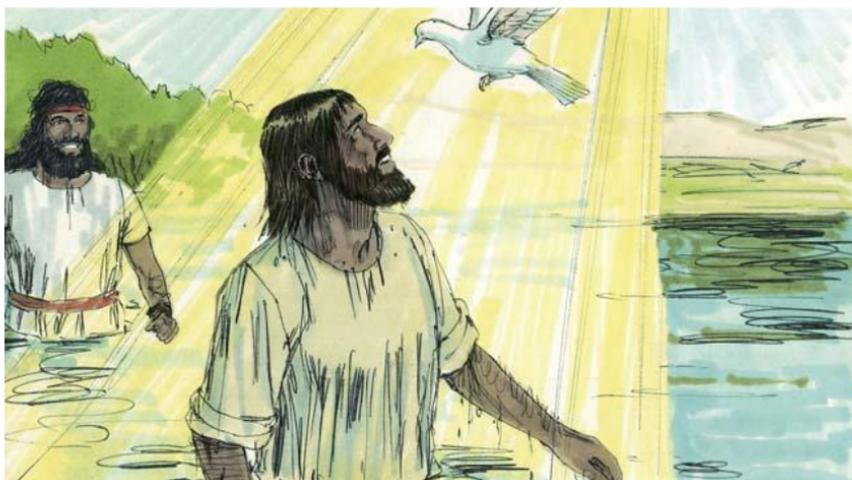
Varesave Židovurja phučline e Jovane dali si vo o Mesija. A o Jovano phendas: "Me najsem o Mesija ali avel vareko pale mande. Vo si gajda baro kaj me najsem dostojne ni te phandav e sandale pe lešče pungre."

Aver đes, o Isus avilo te o Jovano bolel les. Kana o Jovano dikhla les, phendas: "Didhena! Eke o Bakhro e Devlesko savo inđarel e bezeha e themešče."

O Jovano phendas e Isusešće: "Najsem dostojno te bolavtut. Trubujanas tu man te boles." Ali o Isus phendas: "Trubul te boles man, kaj si godova ispravno te čerelpes." Thaj gajda, o Jovano boldas les, vi ako o Isus nikada či sagrašisardas.

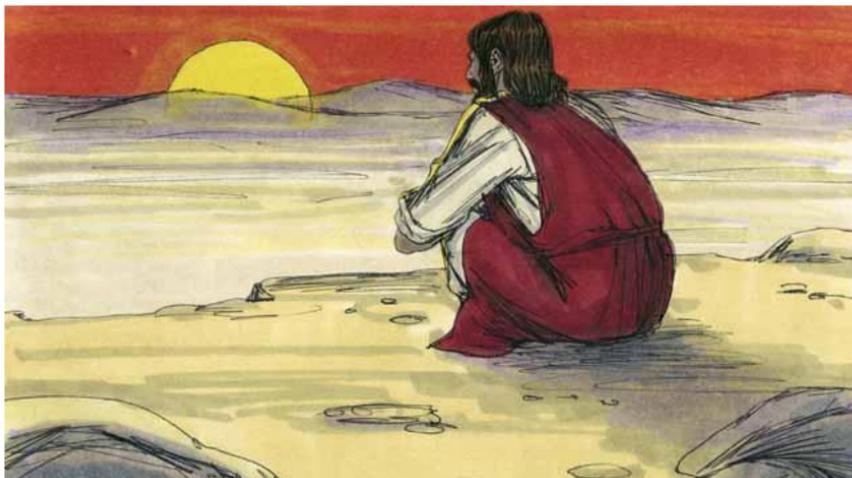
Kana o Isus inklijsto andar o paj nakon so sas boldo, o Duho Sveto pojavisajlo ando obliko e golubesko thaj fuljisto thaj ačhilo pe leste. Ande isto vrjama e Devlesko glaso ašundilo andar o nebo: "Tu san mungro čhavo saves voliv thaj zurales sem zadovoljno tusa."

O Del več phendas e Jovanošće: "O Duho Sveto avela thaj ačhela pe varekaste kas bolesa. Godova manuš si o Čhavo e Devlesko." Samo si jek Del. Ali kana o Jovano bolelas e Isuse, ašundas o glaso e Devlesko Dadesko, dikhlas e Čhave Devle, savo si o Isus, thaj dikhlas e Duho Svetos.

Biblijske paramiča andar o: Matej 3; Marko 1,9-11; Luka 3,1-23

25. O Beng iskušil e Isuse

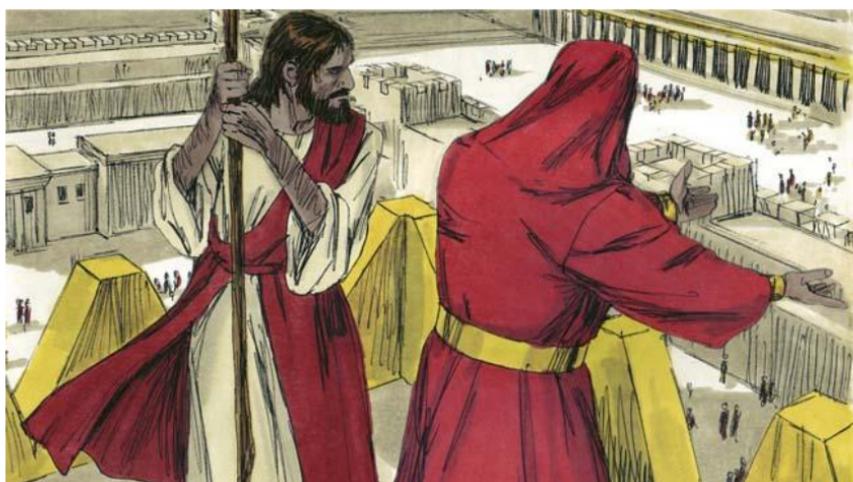
Odma o nakon so sas o Isus boldo, o Duho Sveto indardasles ande divljina, kaj postisardas štarvardeš đesa thaj štarvardeš rjat. Askal o Beng avilo e Isusešće thaj probilas te crdel les po bezah.

O Beng probisardas te crdel e Isuse po bezah gajda kaj phendas: "Ako san tu o Čavo e Devlesko, čer katar o bar te avel mangro te šaj te has!"

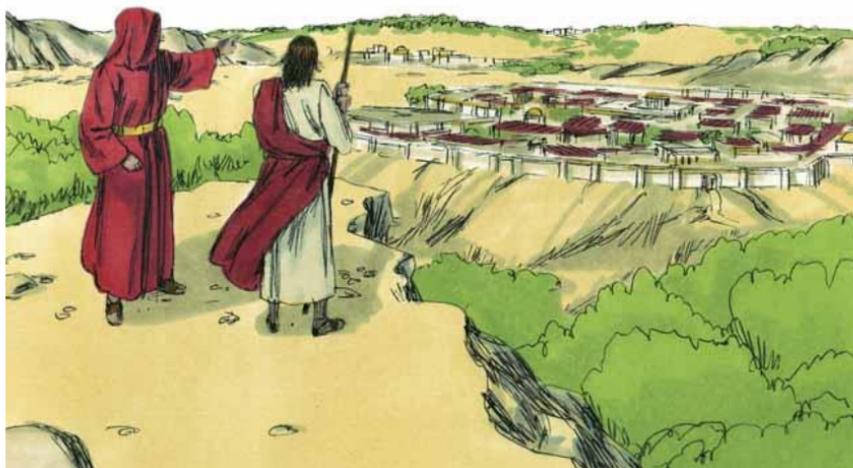
O Isus phendas lešče: "Ramome si ande Devlesko alav: 'O them či trubul samo mangro te train nego trubun svako alav savo o Del phenel!'"

Askal o Beng inđardas e Isuses pe maj vučo than po hramo thaj phendas: "Ako san o Čhavo e Devlesko, čhutetut akatar tele, kaj si ramome: 'O Del zapovedila pire anđelende te inđarentut pe vas te či pečas e pungresa ando bar.'"

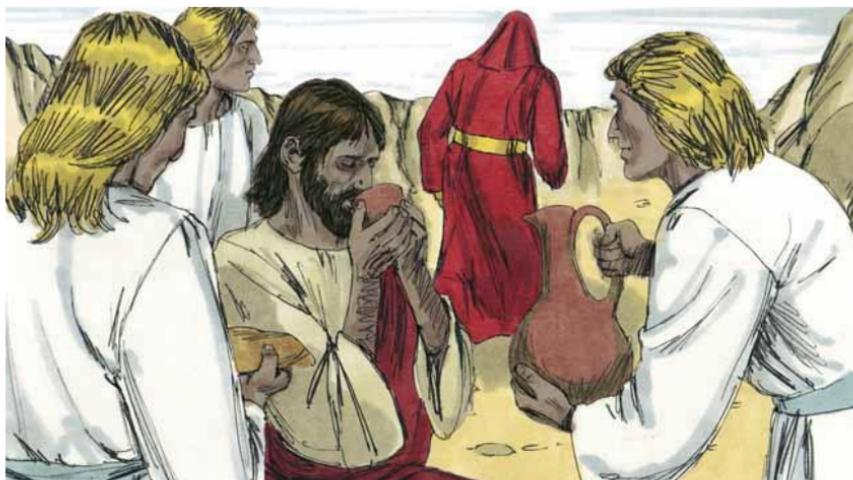
Ali o Isus phendas e benđešće gajda kaj citirilas lešće andar o sveto lil: "O Del zapovedisarda pire themešće: "Na iskušin e Gospode, tumare Devle".

Askal o Beng sikadas e Isusešće sa e carstvrja e themešće, lengo barvalipe thaj lengo moć thaj phenas: "Davatut sa akava ako poklonistut mande thaj peres štuis man."

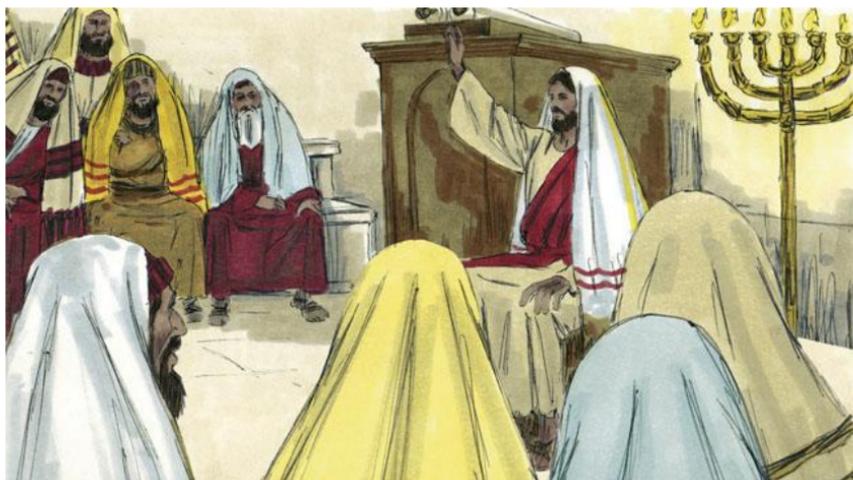
O Isus phendas: "Džatar mandar, Benga! O Del zapovedisardas ande piro Alav pire themešče: 'Štuin samo e Gospode, e Devle tumare thaj samo lešče služin.'"

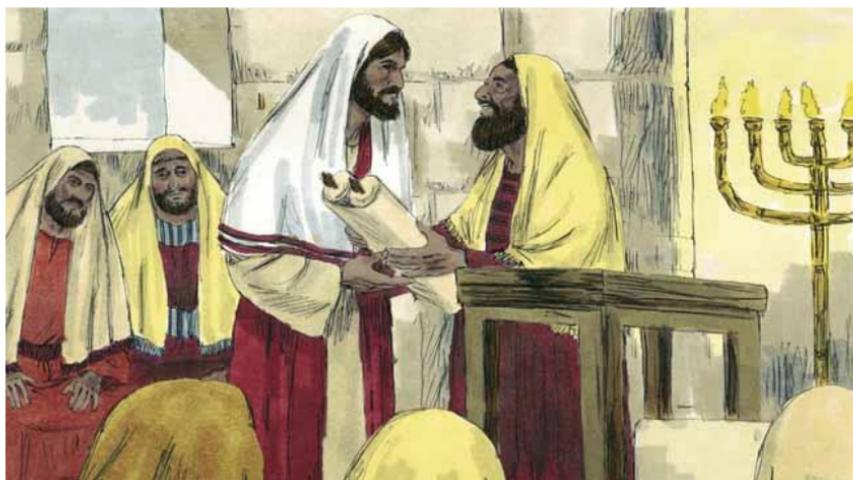
O Isus či ćerdas okova so o beng kušilas les te ćerel pa o Beng muklasles thaj đelotar lestar. Askal aviline e anđelurja thaj služisardine lešče.

Biblijske paramiča andar o: Matej 4,1-11; Marko 1,12-13; Luka 4,1-13

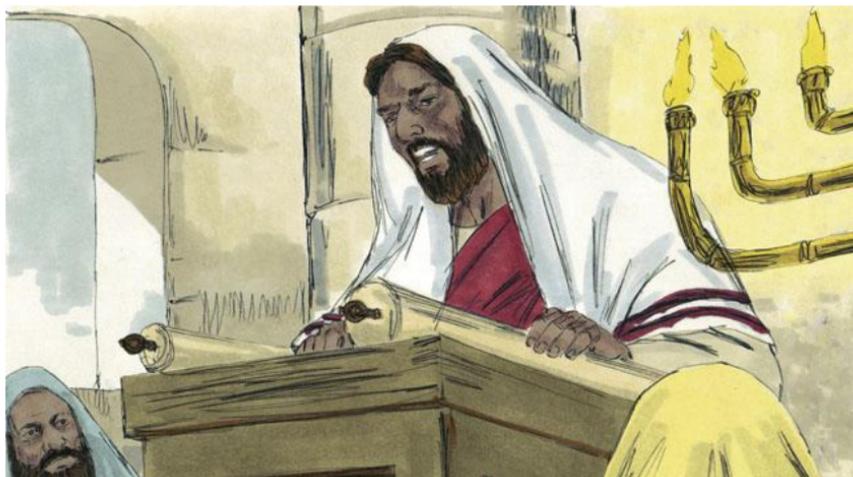
26. O Isus započnisarel piri služba

Nakon so nadvladísardas e Bendešče kušnje, o Isus boldapes palpale ande sila e Sveto Duhošči ando područje e Galilejako kaj tvi trailas. O Isus džalas katar o than dží ko than thaj sikavelas. Savora lače phenenas pale leste.

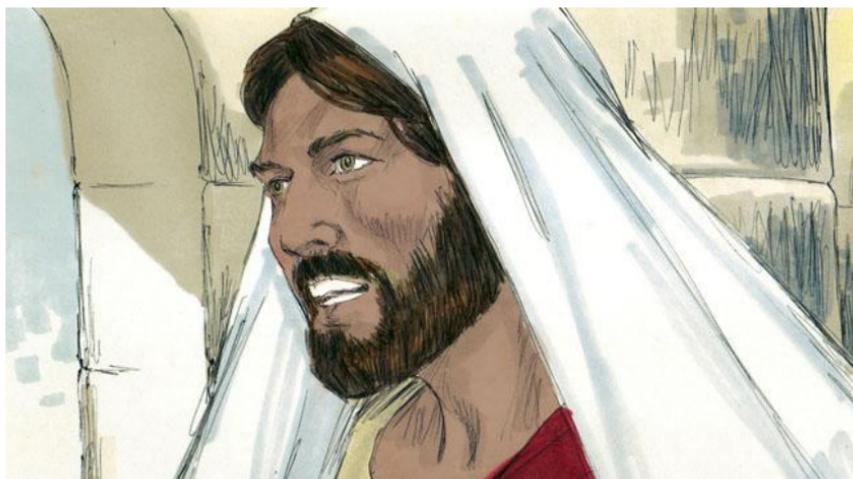
O Isus đelotar ando gav Nazaret kaj trajilas dok sas čhavro. Po savatosko đes, đelo ande zgrada kaj štuilas pes o Del. Dinele o svitko katar o proroko Isaija te čitosarel andar leste. O Isus putardas o svitko thaj čitosardas jek deo aldar leste e themešče.

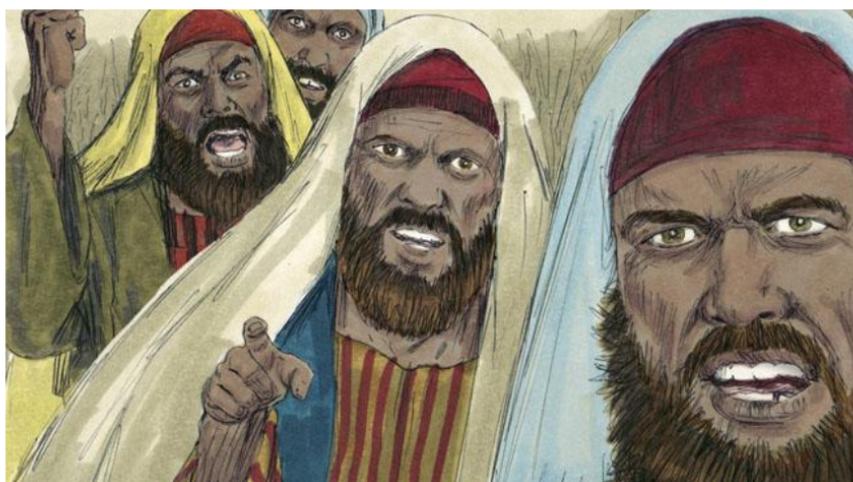
O Isus pročitosardas: "O Del dijaman piro Duho te šaj te navestisarav o lačo svato e čorende, sloboda e phanglende, te boldav o vido e korende, thaj o oslobodiv okolen save si potlačime. Akava si brš kana o Gospod smiluisajlo."

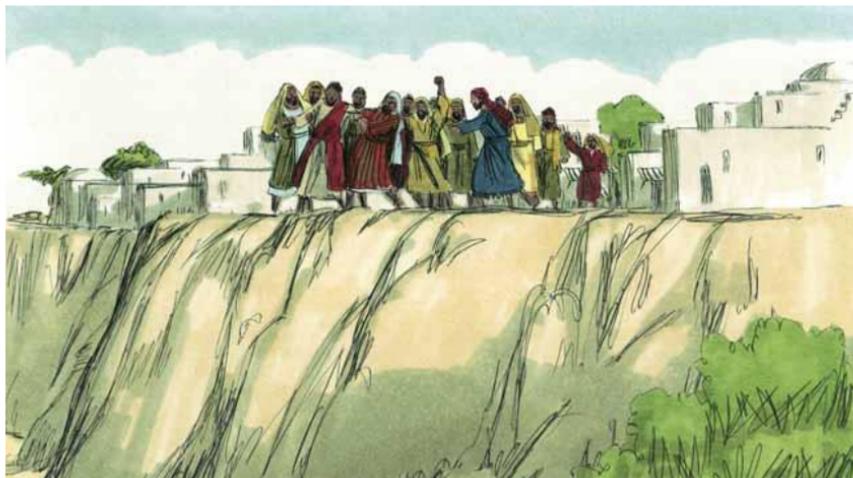
Askal o Isus bešlas. Savora pozorno diðhenas les. Džangline kaj akava deo andar o lil save akana ašundine odnosilas pes po Mesija. O Isus phendas. "E alava save akana pročitosardem dogodisajle upravo akana." O them sas zadivime. Thaj phendine "Naj li akava o čavo e Josifesko?"

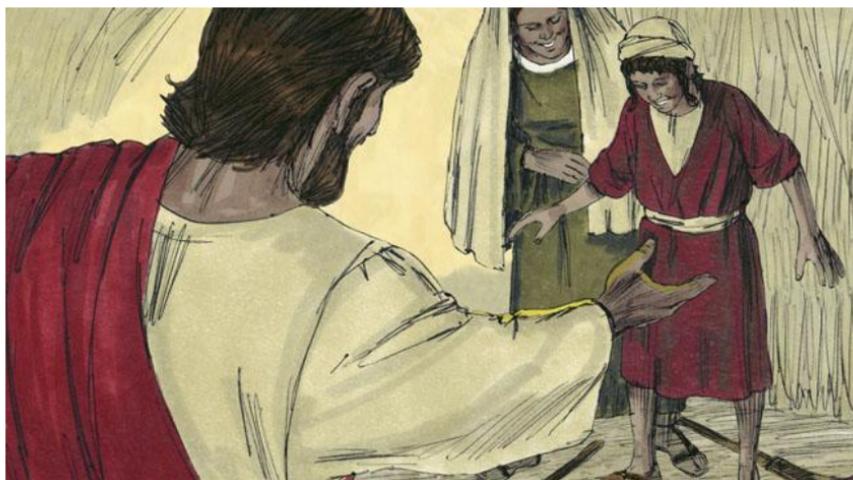
Askal o Isus phendas, "Čače si kaj nijek proroko naj prihvatime ande piro bijando gav. Pale vrjama kana sas o Ilija proroko, sas but udovice ando Izraelo. Ali kana nas bršnd trin thaj opaš brš, o Del či bičhaldas e Ilija te pomožil e udovica andar o Izrael, nego e udovica andar aver them."

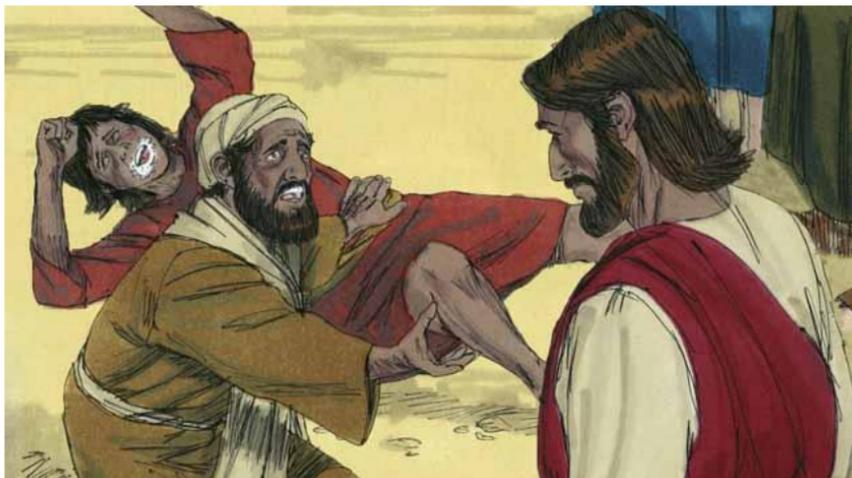
O Isus nastavisardas te ćerel svato: "Gajda vi pale vrjama kana sas o proroko Elizej, sas but them ando Izraelo e morćhaće nasvalipeja. Ali o Elizej či sastardas ni ječe lendar. Jedino sastardas e Nemanes katar e morćhako nasvalipe, savo sas zapovedniko e Izraelošće dušmanengo." O them savo ašunelas e Isuse sas Židovurja. Thaj kana ašundine kaj phenel akava holjajle pe leste.

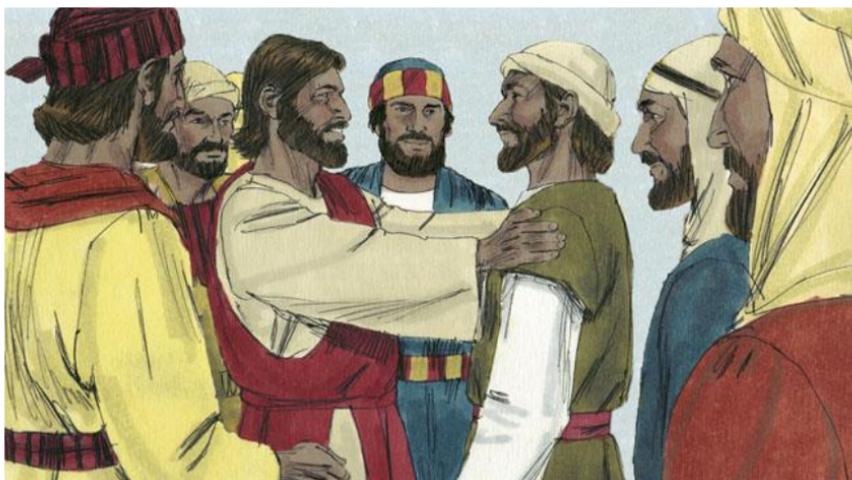
O them savo trailas ando Nazaret crdine e Isuses andar e zgrada kaj štuilas pes o Del thaj andineles dži ko krajo e liticako te čuden les latar tele te mudaren les. Ali o Isus nakhlas maškar o but o them thaj inklijisto andar o gav Nazaret.

O Isus askal nakhlas kroz o područje e Galilejako, a o but o them avilo leste. Andine leste but e manušen save sas nasvale ili naštik te phirenas, thaj vi okolen save naštik te dičhenas, phirenas, ašunen ili čeren svato a o Isus sastarelas len.

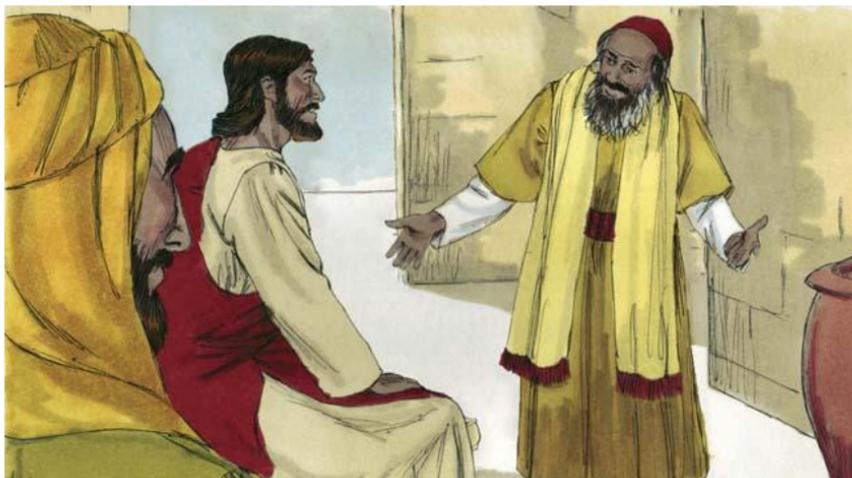
But e manuša saven sas e bendesko duho ande lende anenas len ko Isus. A pe Isusešči zapoved, e bendengo duho inkljelas andar o them thaj često čhonas muj: "Tu san o Čhavo e Devlesko!" But o them sas zadivime thaj slavilas e Devles.

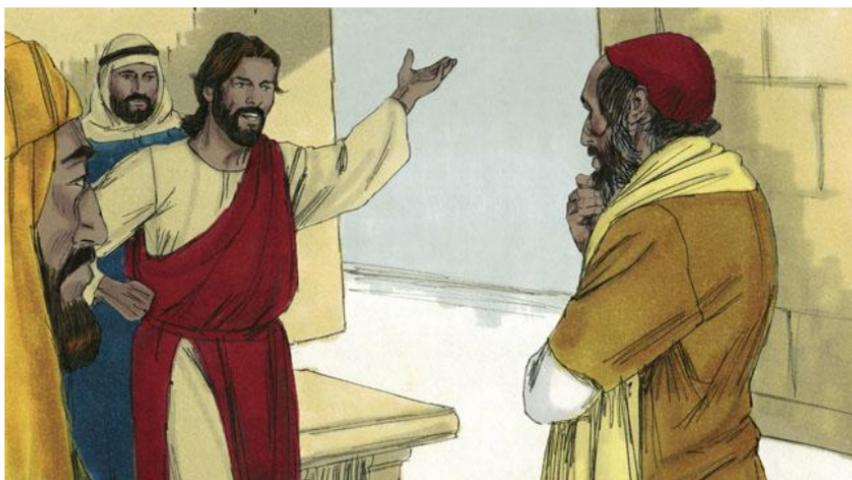
Pale godova, o Isus odabirisardas dešuduj manušen saven akhardas kaj si lešče apostolja. E apostolurja putuinas zajedno e Isuseja thaj sičonas lestar.

Biblijske paramiča andar o: Matej 4,12-25; Marko 1,14-15, 35-39; 3,13-21; Luka 4,14-30, 38-44

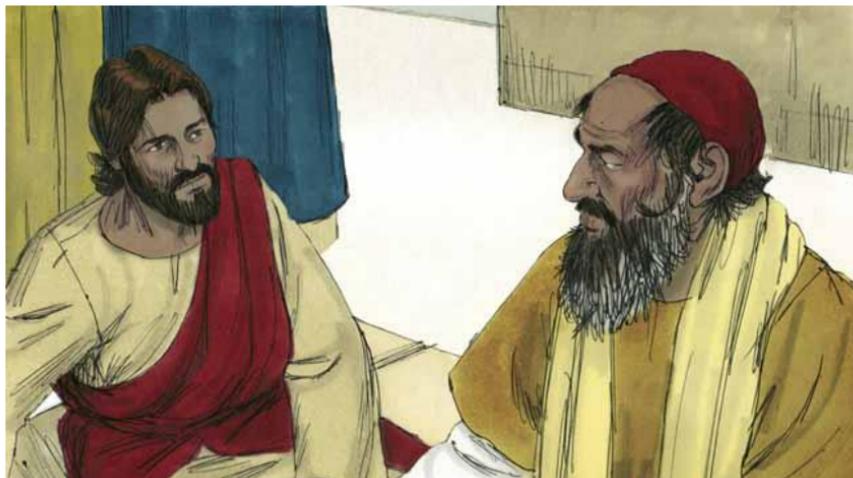
27. Paramiči katar o lačo Samaritanco

Jek đes, o manuš savo sikavelas o zakono savo o Del dijas e Židovende avilo dži ko Isus te probil les. Thaj phendas lešće: "Sikamneja so trubul te ćerav te nasledisarav o večno trajo?" O Isus phenda: "So si ramome ande Devlesko zakono?"

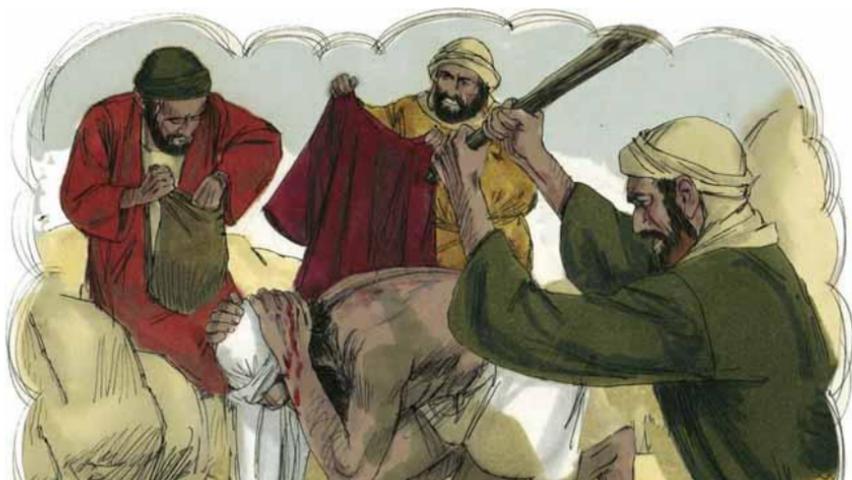
O manuš savo sikavelas e Devlesko zakon phendas kaj e Devlesko zakoni phenel: "Voli e Gospode, Devle ćires, saste ćire ileja, ćire dušava, ćire snagava thaj ćire gođava. Thaj volisar ćire pašutnes sago korkoro tut." O Isus phendas: "Ando pravo san! Ćer gajda thaj trajja."

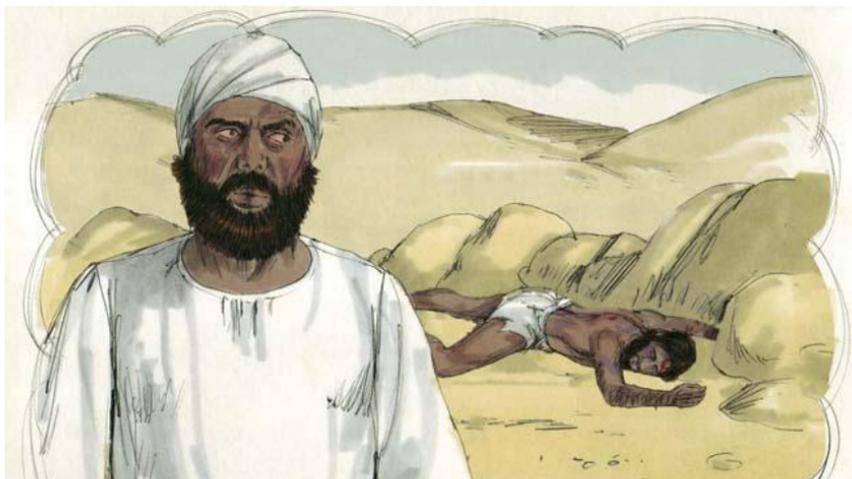
Ali o manuš savo sikavelas o zakon kamlas te sikavel kaj si vo pravedno, pa phučlas: "A ko si mungro pašutno?"

Askal o Isus phendas lešče, gajda kaj phendas lešče jek paramiči: "Sas jek židovo savo putuilas e dromesa andar o Jerusalim ando Jerihon."

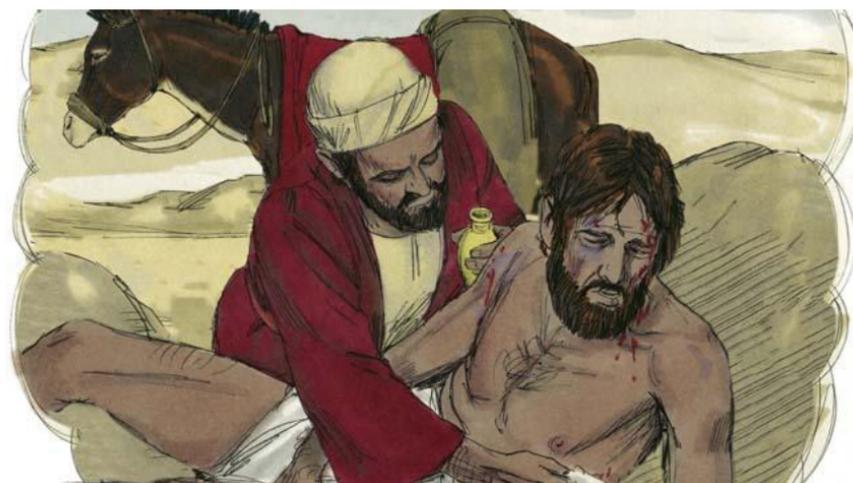
Dok o manuš putuilas, napadnisardine les e grupa razbojnikurja. Line lestar sa so sasles thaj mardine les dok skoro či mudardine les. Askal đeletar."

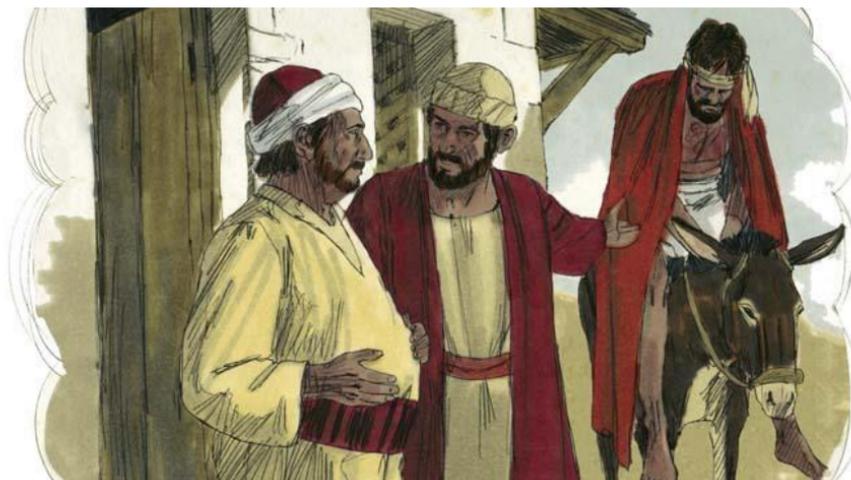
"Ubrzo nakon godova, jek e židovengo rašaj phirelas godole isto dromesa. Kana o rašaj dikhlas e manuše savo sas opljaškime thaj mardo sar bez pomočno pašljol po drom, crdaspe pe aver rig e dromešči, thaj či pomožisardas e manušesće saves trubujas pomoć, nego nastavisardas majdur."

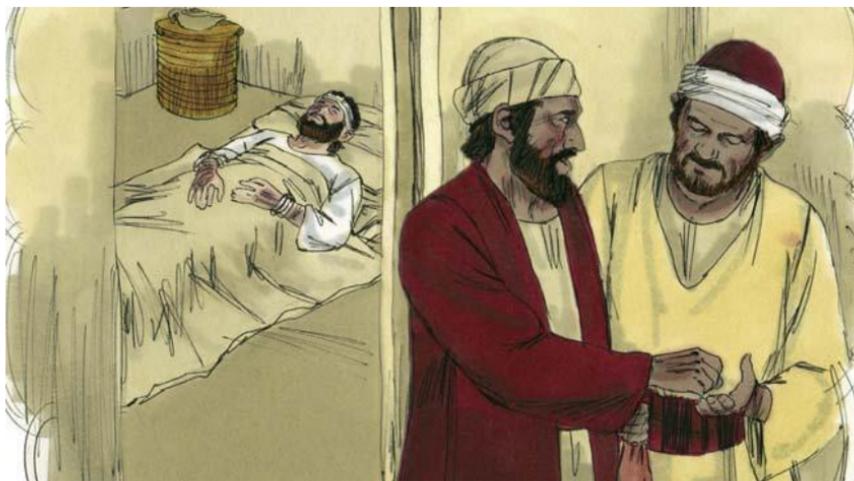
"Nedugo posle godova, Godole dromesa nakhlo vi jek Levito. (E Leviturja sas Židovurja save pomažinas e rašajen ando hramo.) O Levito nakhlas isto pe okoja rig e dromešči thaj či pomožisardas e manušeće savo opljačkime thaj mardo bezpomočno pašljol po drom."

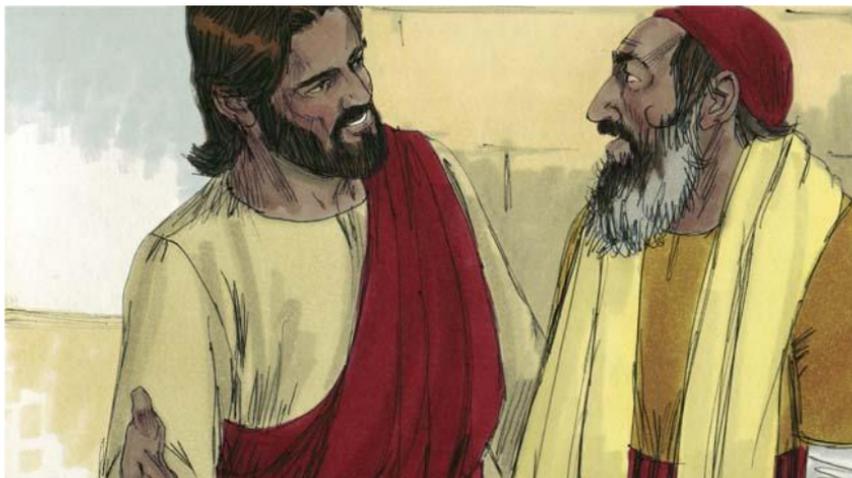
"Aver manuš savo nakhlo godole dromesa sas o Samaritanco. (E Samaritancurja sas e židovenđe potomkurja save lenas pešče romnjen andar aver them. E Samaritancurja thaj e Židovurja mrzanas pes.) Ali kana o Samaritanco dikhlas e Židoves, zurales sažalisajlo pe lesa. Thaj pobrinisajlo pale leste thaj povisardas lešće rane."

"O Samaritanco askal vazdas e manuše pe piro magarco thaj indardasles ando birto pašo drom saves sas vi than kaj šaj račarelas pes, thaj nastavisardas te vodil e briga pale leste."

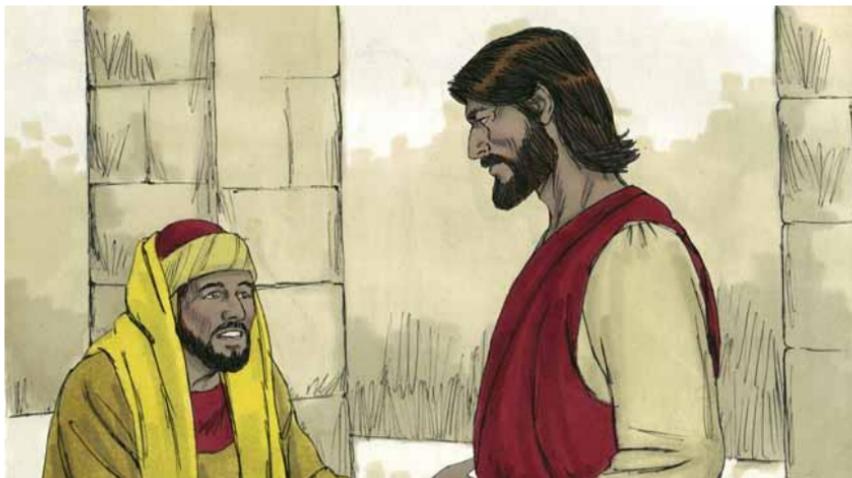
"Aver đes, o Samaritanco trubujas te džal majdur pe dromesa. Dijas vareso love e manušes savo inčarelas o birto thaj phendas lešče: 'Le sama pe leste, te potrošisardas majbut love katar akava, me počinava tuče godola troškurja kana boldavama.'"

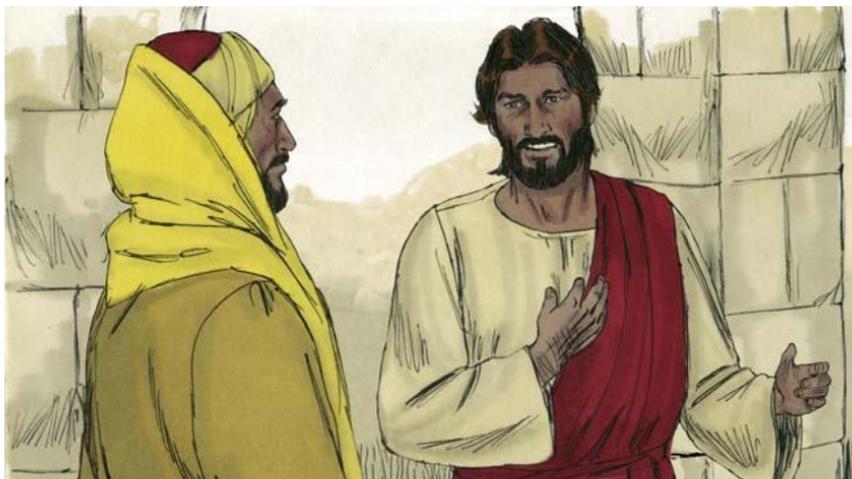
Askal o Isus phučlas e manuše savo sikavelas o zakon: "So gndis? Savo sas katar akala trin manuša maj pašo e manušesće savo sas opljačkime thaj mardo?" A kava phenda: "Akava savo sas lešće milosrdno." O Isus phendas lešće: "Dža thaj vi tu ćer gajda."

Biblijsko paramiči andar o: Luka 10,25-37

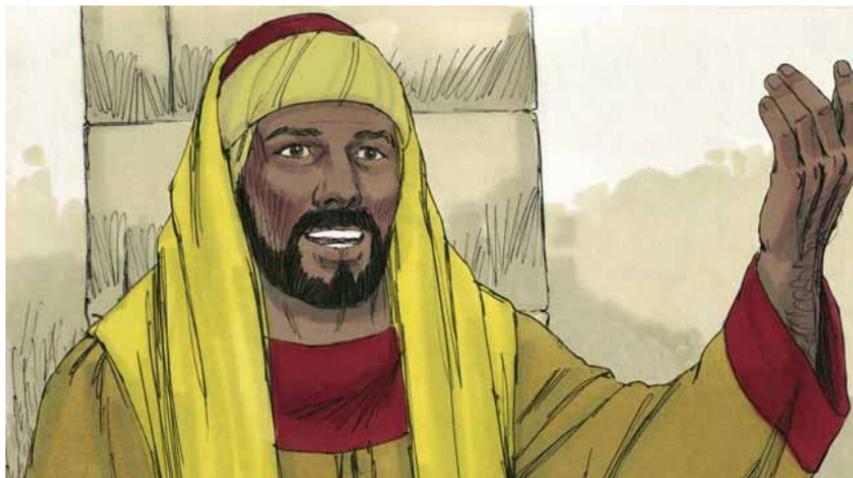
28. Barvalo terno čhavo

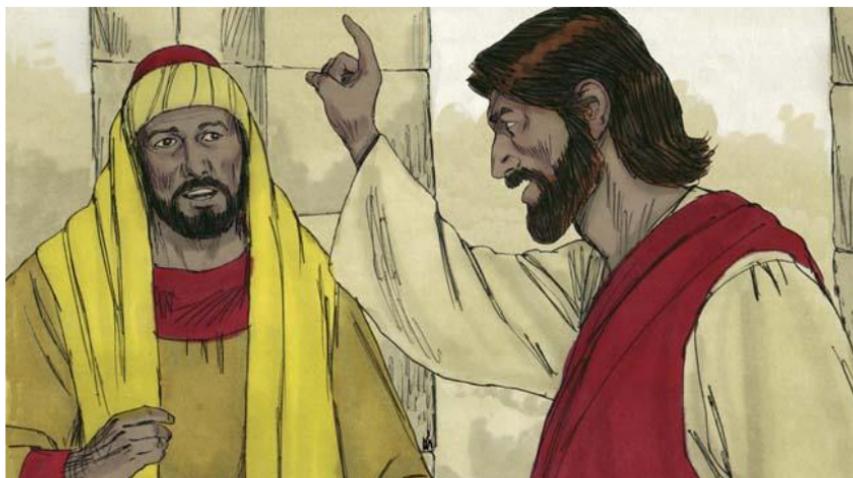
Jek đes, jek terno barvalo čhavo avilo ko Isus haj phučla les: "Lače sikavneja so trubul te ćerav te avelman večno trajo?" O Isus phendas lešće: "Sostar akhahesman 'lačheja'? Samo si jek kaj si lačo, a godova si o Del. Ali ako kames te aveltu večno trajo, av poslušno e Devlešće zakonende."

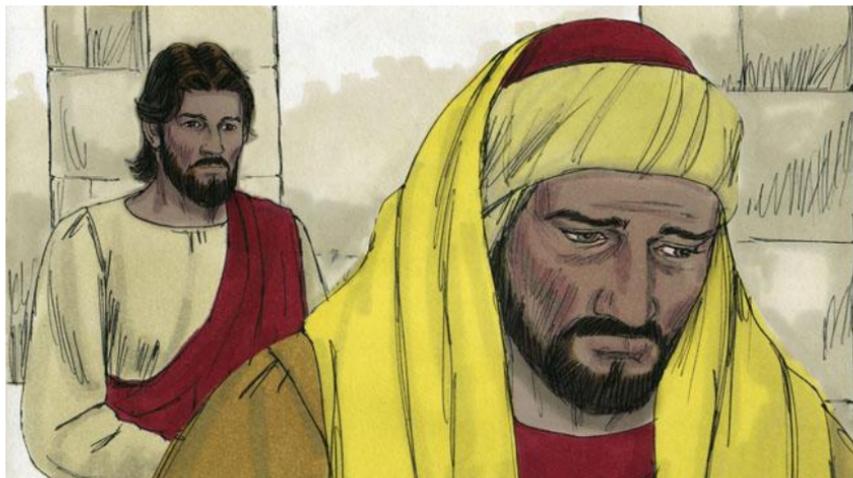
O terno phučlas: "Ande save zapovedi trubul te avav poslušno?" A o Isus Phendas lešće: "Na mudar. Na ćer preljub. Na čor. Na hohav. Poštuisar ćire dades thaj ćire deja, thaj volisar ćire pašutne sago korkoro tut."

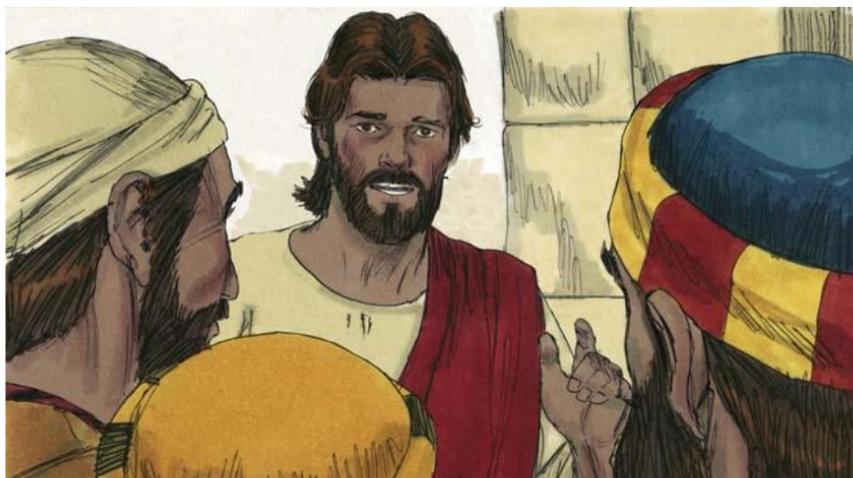
Ali o terno phendas: "Katar mungro ciknipe Semas pačivalo akale zakonende. So još trubul te čerav te traiv večno?" O Isus dikhlas pe leste thaj zavolisarda les.

Thaj o Isus phendas lešće: "Ako kames te aves savršeno, askal dža thaj bičín sa so situt thaj e love de e čorende, thaj avelatu barvalipe ando nebo. Aska av thaj dža pale mande."

Kana o terno ašundas so phendas o Isus, zurales ražalostisajlo, kaj sas zurale barvalo thaj čikamlas te des sa so sasles. Boldapes thaj đelotar katar o Isus.

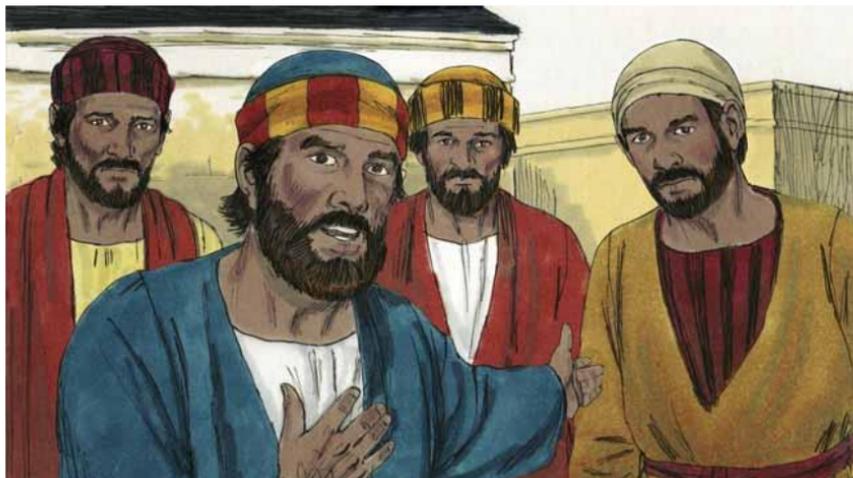
Askal o Isus phendas pire učenikonende: "Zurales si phare e barvalende te den ando carstvo e Devlesko! Ej, maj ločes si e kamilače te načhel kroz e suvjače kan nego e barvalešče ando carstvo e Devlesko."

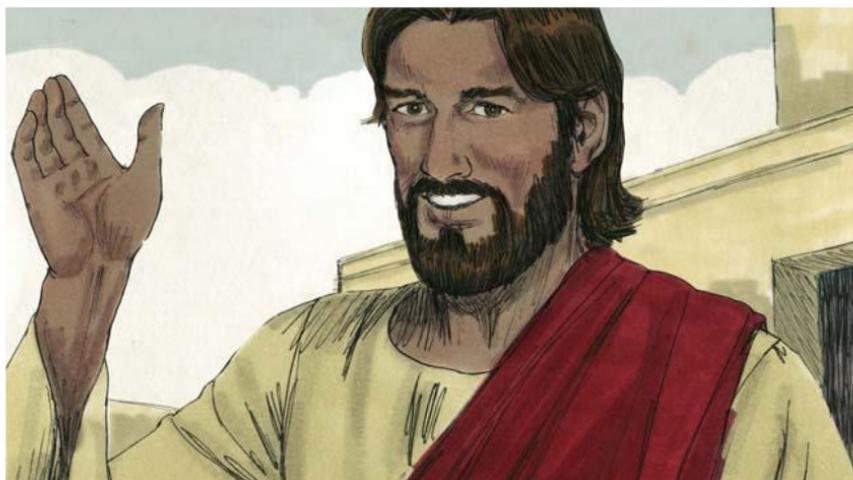
Kana e učenikurja ašundine so o Isus phendas, šokirisajle thaj phendine: "Ko askal šaj avel spasime?"

O Isus dikhlas pe pirez učenikurja thaj phendas: "E manušende si nemoguće, ali e Devlešće, sa si moguće."

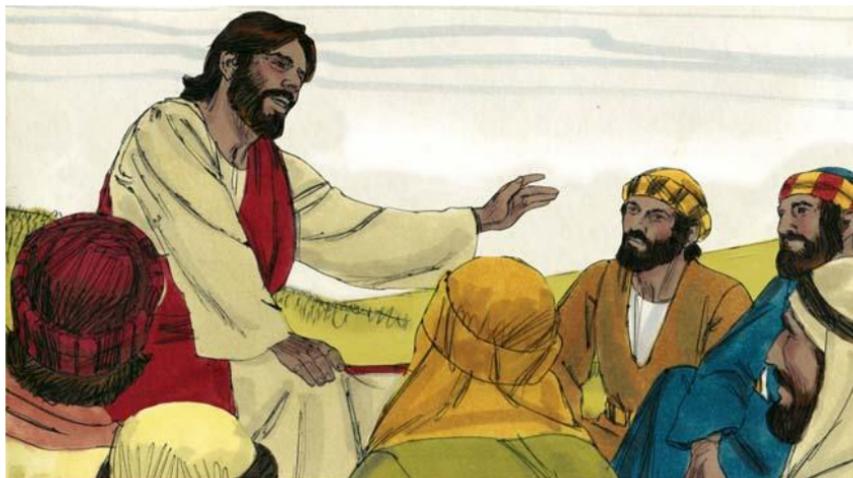
O Petar phendas e Isusešće: "Amen muklam sa thaj ake džas pale tute. So avela amari nagrada?"

O Isus phendas lešće: "Svako savo mućel piro čher, phralen, phejen dades, deja, čhavren ili o barvalipe zbog mande primila šel (100) drom maj but thaj vi isto gajda primila večno trajo. Ali but okola save si prve avena poslednje, a but okola save si poslednje avena prve."

Biblijske paramiča andar o: Matej 19,16-30; Marko 10,17-31; Luka 18,18-30

29. Paramiči katar o nemilosrdno sluga

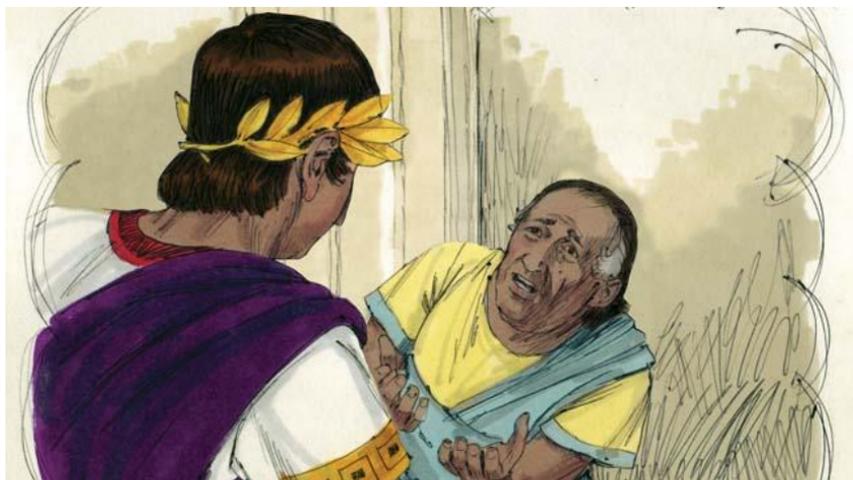
Jek đes, o Petar phučlas e Isuse: "Gospodarina, kozom drom trubul te jartiv mungre phralešće kana sagrešil protiv mande? Dali Dži je efta drom?" O Isus phendas: "Na efta drom, nego eftavardeš drom efta!" Akalesa o Isus mislisardas kaj uvek trubul te jartil pes. O Isus phendas kaja paramiči.

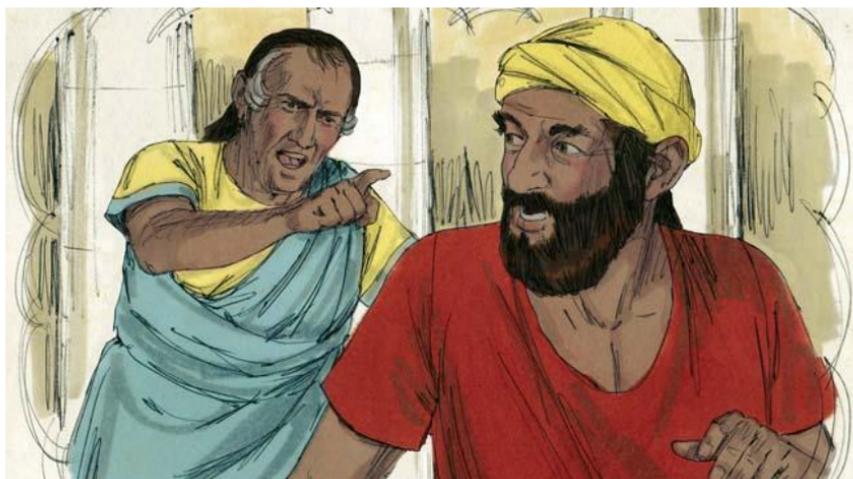
O Isus phendas: "O carstvo e Devlesko si sago o caro savo kamel te izravnil o računo pire slugasa. Jek katar o sluga duguilas baro dugo savo sas vredno počin katar 200.000 brš."

"Pošto o sluga naštik te počinel o dugo, e carošče phendas: 'Bičinen akale manuše thaj lešče familija te aven roburja thaj gajda te godova počinel lesko dugo.'"

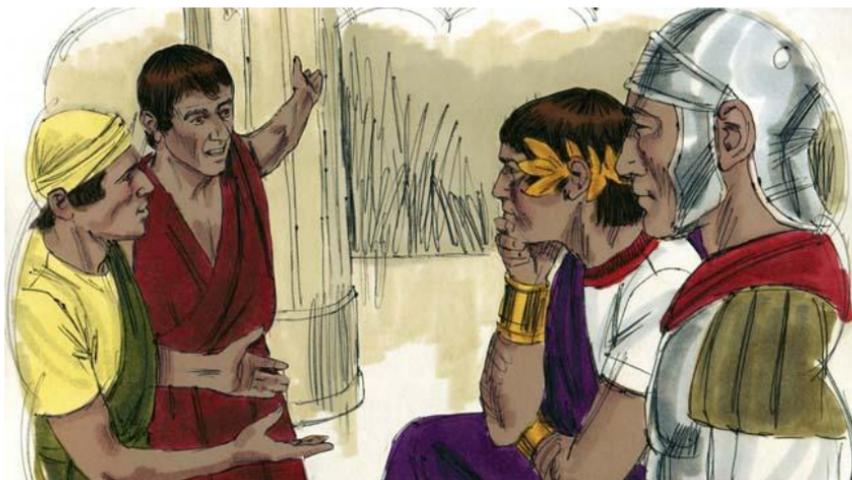
"O sluga pelo pe pire koča anglo caro thaj phendas: 'Moliv tut av strpljivo manca thaj počinava tuče sa dži ke dinareste so sem tuče udžile.'" O caro smiluisajlo e slugašče, thaj jartosardas lešče sa so sas lešče akava udžile thaj muklas les te džal."

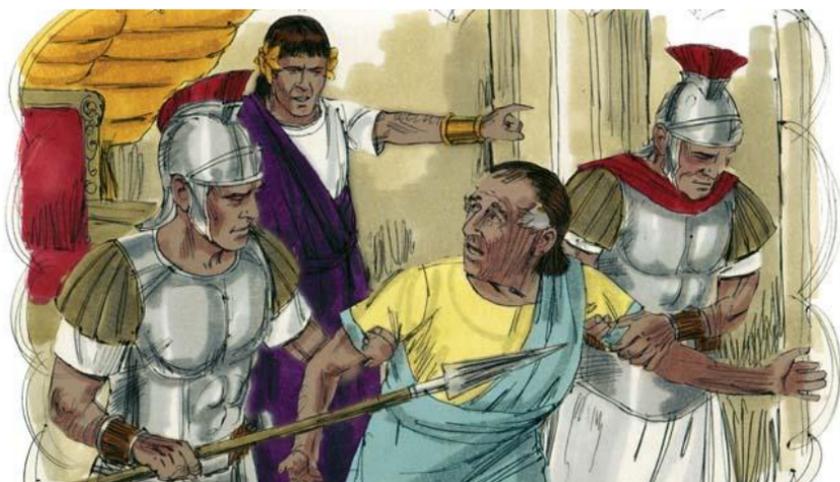
"Ali kana godova sluga delotar katar o caro, arakhlas pire drugare isto e slugo savo sas lešće udžile štar čhonendi poćin. O sluga astardas pire kolega thaj phendas: 'Poćin mande e love save san mande udžile!'"

"Lesko kolega pelo pe pire koća thaj phendas: 'Moliv tut av strpljivo manca, thaj poćinava tuće sa dži dinareste so sem tuće udžile.' Ali umesto godova, godova o prvo sluga čhudas pire kolega e slugo ando phanglipe dok či poćinel sa so si lešće udžile."

"Varesošče aver sluge dikhline so sas thaj sas zurale uznemirime. Ďele ko caro thaj phendine lešče sa so sas."

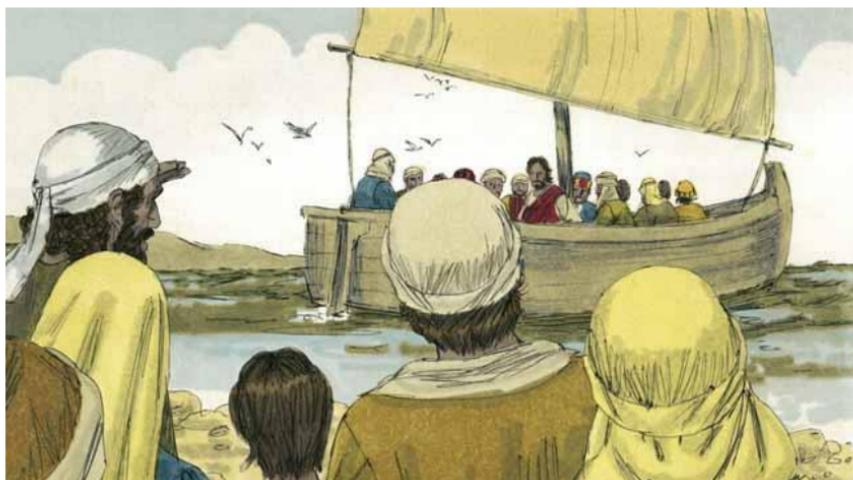
"O caro akhardas e prvo slugo thaj phendas: 'Tu bilačhe slugona! Me Jartosardem tuče gajda baro dugo samo zato kaj molisardan man. Tu trubujas te čeres isto gajda kana čiro kolega molisardas tut.' O caro sas gajda holjariko kaj čhudas e bilačhe slugo ando phanglipe dok či počinel sa so si vi vo udžile."

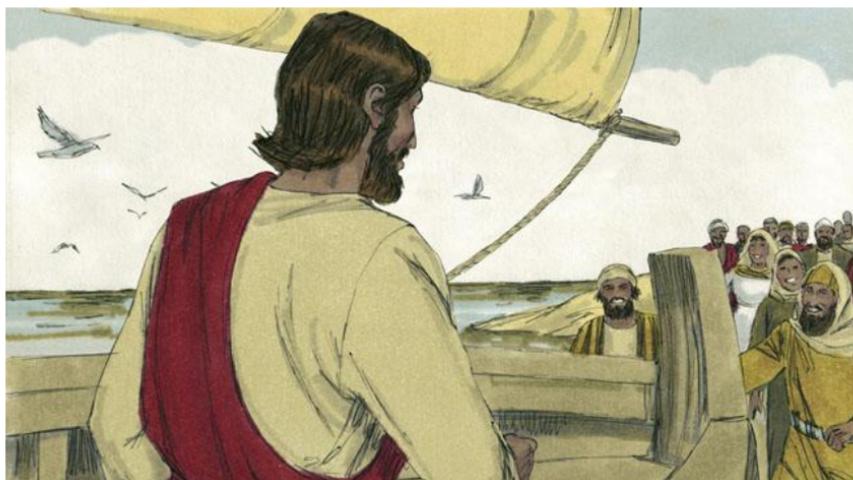
Askal o Isus phendas: "Akava mungro nebesko Dad ćerela sa dži jećešeće tumendar ako či jarton tumare phralešće katar o ilo."

Biblijsko paramiči andar o: Matej 18,21-35

30. O Isus pravarel pandž milja manušen

O Isus bičhaldas pire apostolen te propovedin thaj te sikaven e theme ande aver razne gava. Kana boldinepe ko Isus, phendine lešće so ćerdine. Askal o Isus akharda len te džan lesa po mirno than, prekal aver rig e jezerošći. Pa dine ando čamco, thaj ğele pe aver rig e jezerošći.

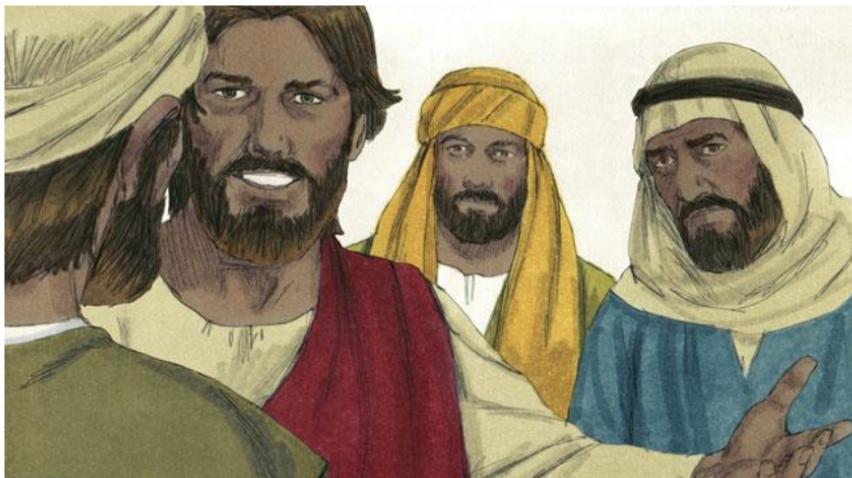
Ali, o but o them dikhlas e Isuse thaj lešće ućenikonen sar dine ando čamco. Thaj o them počnisardas te prasten oko o jezero te aven pe aver rig e jezerošći majsigo katar o Isus thaj lešće ućenikurja. Pa kana o Isus thaj lešće ućenikurja aresline, bari grupa them već ažućarenas les okote.

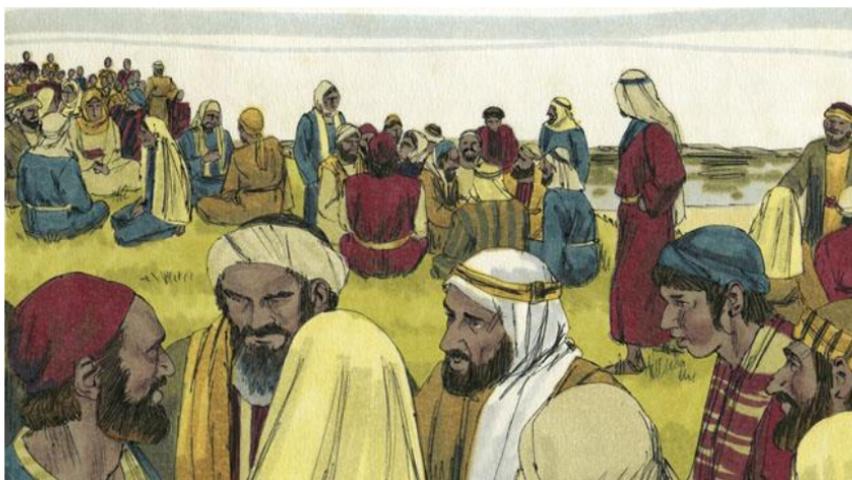
Godova but o them đinavelas prekal pandž milje 5.000 manuša, bi e manušenjengo thaj e čhavrengo. O Isus zurales sažalisajlo pe godola manuša. Thaj činisajle lešče sago e bakhre bi e pastiresko. Pa sikavelas len thaj sastarelas okolen save sas nasvale maškar lende.

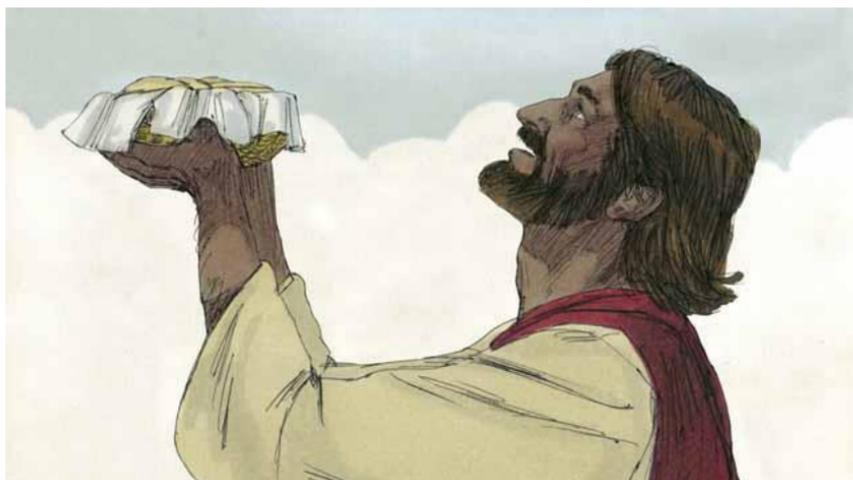
Maj posle godova đes, e sikamne phendine e Isusešče: "Kasno si thaj naj gava paše. Bičhal e theme te džal te lel pešče vareso te hal."

Maj posle godova đes, e sikamne phendine e Isusešće: "Kasno si thaj naj gava paše. Bičhal e theme te džal te lel pešće vareso te hal."

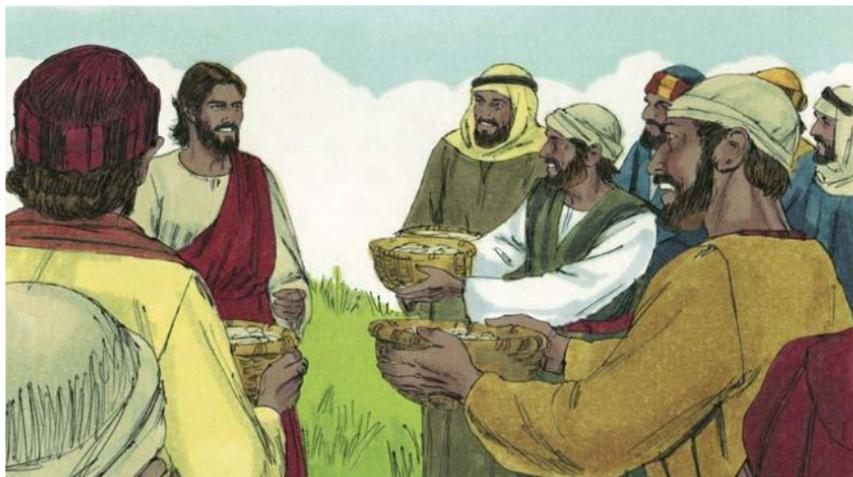
O Isus phendas e učenikonende phenen e themešće te bešen pe čar, ande grupe po pandžvardeš manušā ande svako grupa.

Askal o Isus lijas pandž mango thaj duj mače, dikhlas ando nebo, thaj zahvalisardas e Devlešće palo habe.

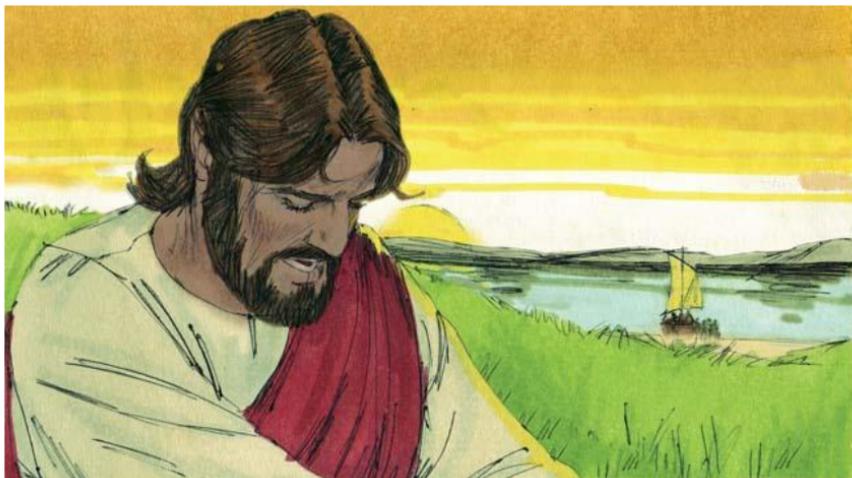
Askal o Isus phaglas e mangre thaj e mače pe duj kotora. Dija e kotora pire učenikonende te podelin e themešće. E učenikurja nastavisardine te delin o habe e themešće, a o habe nikad či nestanilas. Sa e manuša hanas thaj čaljiline.

Pale godova e učenikurja ćidine o habe savo o but o them ċi halas, a aċhilo gaći te pherdon dešuduj korpe! Sa godova habe avilo katar e pandž mangre thaj katar e duj maċhe.

Biblijsko paramići andar o: Matej 14,13–21; Marko 6,31–44; Luka 9,10–17; Jovan 6,5–15

31. O Isus phirel po paj

Askal o Isus phendas pire učenikonenđe te den ando čamco thaj otplovin pe aver rig e jezerošči dok či vo ispratil e bute theme. Nakon so ispratisardas e theme, lijapes pe planina te molilpes. O Isus sas okote korkoro thaj molisajlo dugo ande rjat.

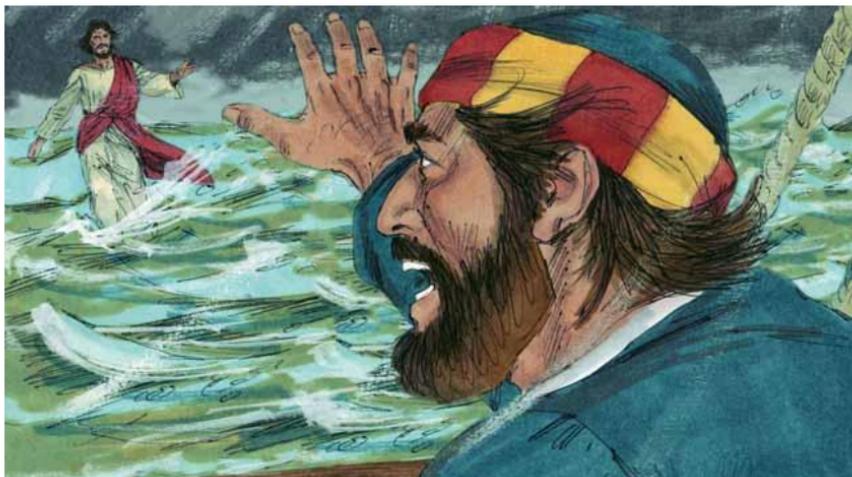
Pale godoja vrjama, e učenikurja veslinas ando čamco, ali dži ke bari rjat von arecline samo džike opašin e jezerošči. Veslinas bare mukasa kaj phurdelas e bari bavlal karingal lende.

Kana o Isus završisardas piri molitva, teljardas karingal pire učenikurja. Gajda kaj phirelas opral po paj e jezerosko prema lengo čamco!

E učenikurja zurales darajle kana dikhline e Isuse, kaj gndisardine kaj dičhen e duhos. O Isus džanglas kaj daran, pa akhardas len thaj phendas: "Na daran. Me sem!"

Askal o Petar phendas e Isusešće: "Gospode, ako san tu, zapovedisar mande te avav tute po paj." O Isus phendas e Petrešće: "Av!"

Gajda o Petar inkljisto andar o čamco thaj počnisardas te phirel prema o Isus opral po paj. Ali nakon so cara phirelas po paj. No, nakon so cara prirdas po paj, lijas piro pogled katar o Isus thaj počnisardas te dičhel pe talasurja save sas oko leste thaj hačardas e bari bavlal.

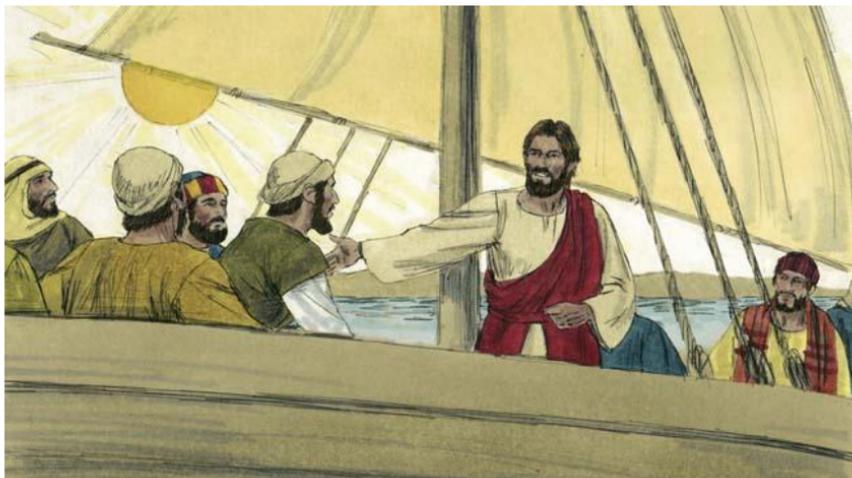
Askal o Petar darajlo thaj počnisardas te tonil ando paj. Čhtas muj: "Gospode, spasisar man!" O Isus odma dijales piro vas thaj astarda les. Askal phendas e Petrešče: "Pi pačako manuša, sostar posumnjisardan."

Kana o Petar thaj o Isus dine ando čamco, e bavlal odma ačhili te phurdel thaj o paj smirosajlo. E učenikurja sas zadivime. Naklonisajle thaj štuisardien e Isuses. Phendine lešče: "Čačes, tu san o Čhavo e Devlesko."

Biblijsko paramiči andar o: Matej 14,22-33; Marko 6,45-52; Jovan 6,16-21

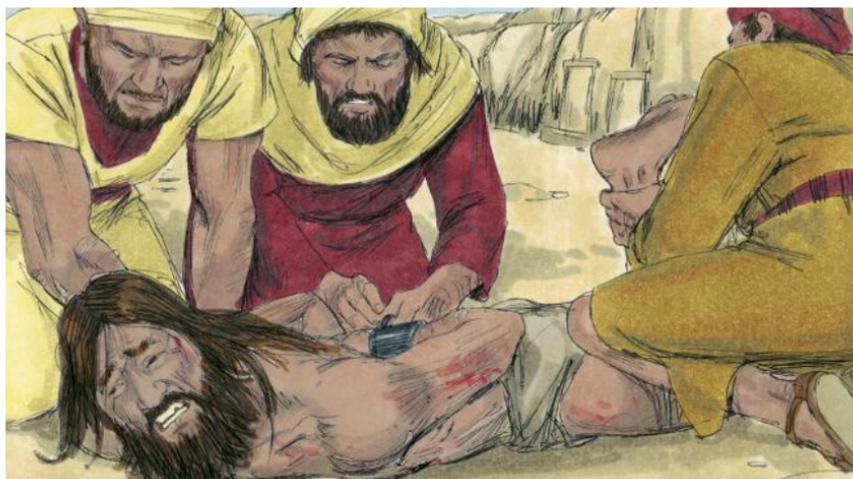
**32. O Isus sastarele nasvale romnja thaj rome
save sas nečisto duho**

Jek đes, o Isus thaj lešće sikamne nakhline čamcosa prekal o jezero ando krajo kaj trainas e Galilejcurja.

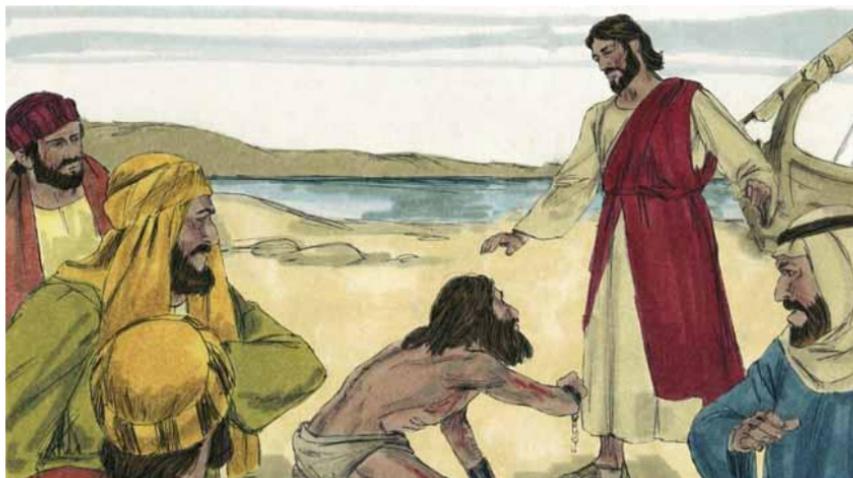
Kana areslina pe aver rig e jezerošći, rom saves sas nečisto duho prastajas dži ko Isus.

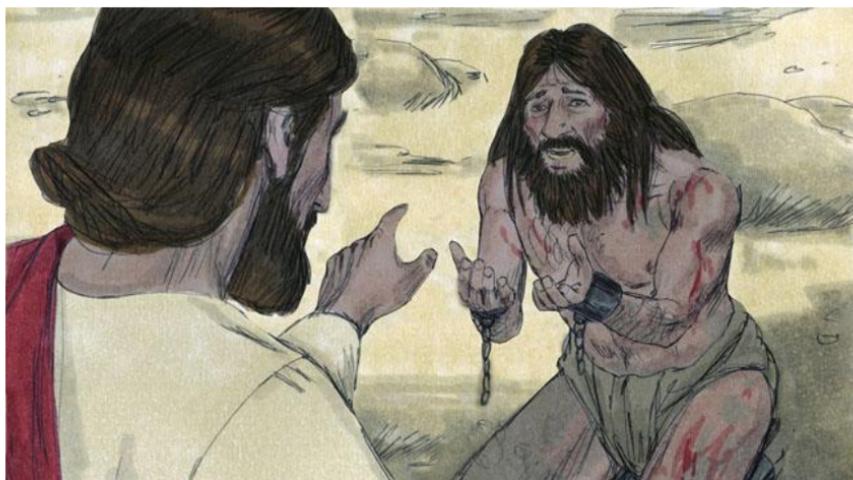
Kava rom sas gajda zuralo kaj khonik naštik savladisardas les. O them čak lanconenca phandenias lešće vas thaj lešće pungre, ali vo stalno phađelas len.

Godova rom trailas maškar e limorja pe godova krajo. Akava rom čholas muj celo rjat thaj celo đes. Či delas pe peste drže thaj činelas pes barenca.

Kana godova rom avilo ko Isus, pelo pe pe kočã angle leste. O Isus phendas e bendešće savo sas ande leste: "Inklji andar kava rom!"

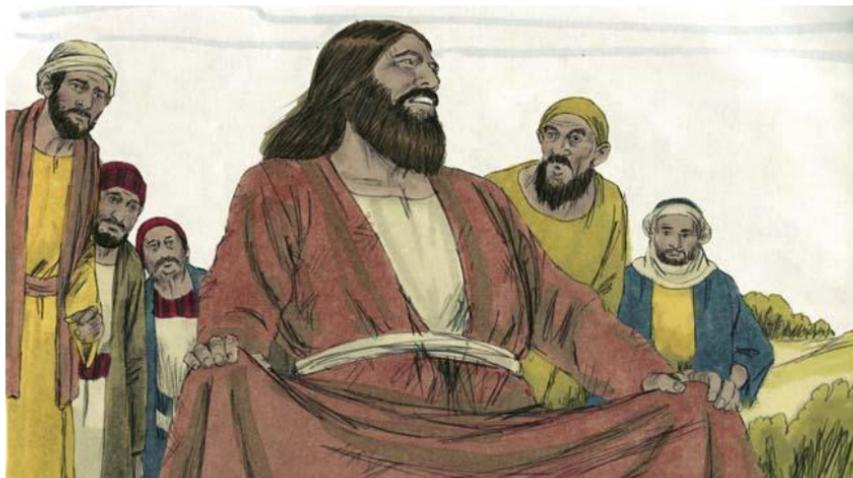
O rom nečiste duhosa čhutas muj zurale glasosa: "So mandes mandar Isuse, Svevišnje Devlešće Čhaveja? Molima tuće na mučisarman!" Askal o Isus phučlas e bilačhe duho: "Sar bučhos?" Akava phendas: "Mungro alav si Legija kas si amen but." ("Legija" sas grupa katar vareso milje vojniskurja ande rimsko vojska.)

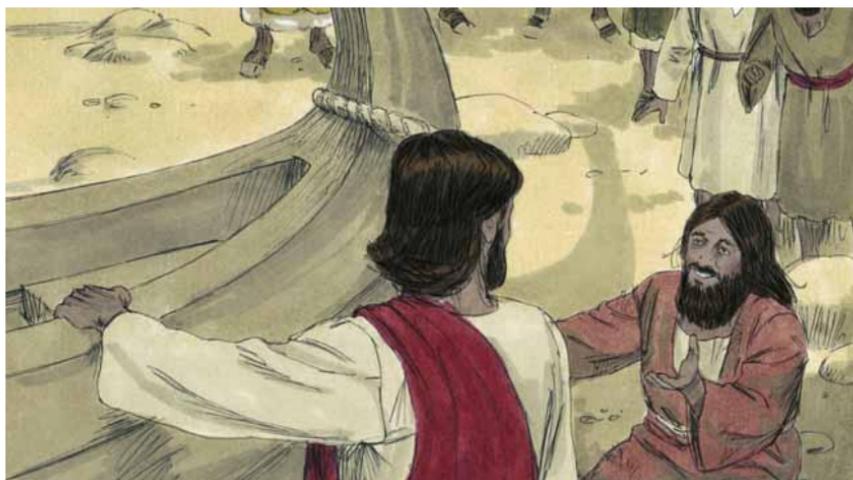
E bilačhe duhurja molinas e Isuse: "Molime tuće na trade men andar kava krajo." O kote sas krdo bale save čarjonas pe pašutno baro brego. Pa e nečiste duhurja molinas e Isuseses: "Molime tuće bičhalamen ande bale umesto godova!" O Isus phendas: "Džan!"

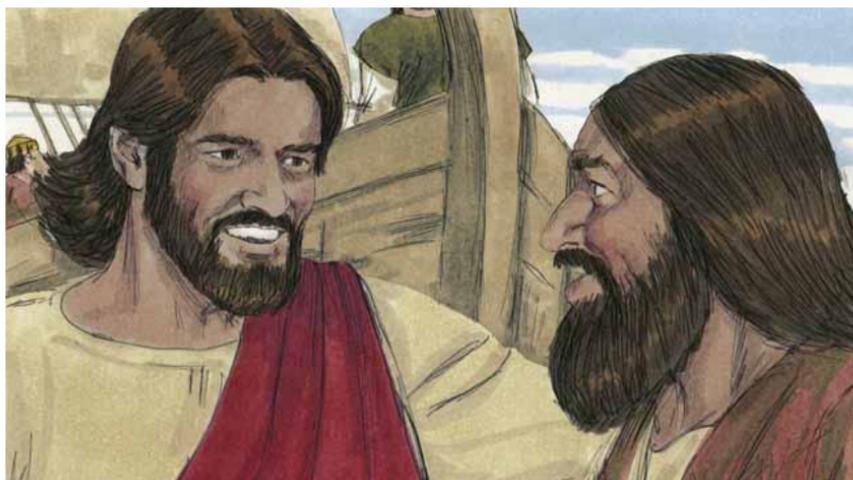
E nečiste duhurja inkljistine andar o rom thaj dine ande bale. E bale pojurisardine katar e litica thaj ando jezero thaj tasajle. Sas varekaj katar 2000 bale ande godova krdo.

Kana o them save lenas sama pe bale dikhline so sas, prastaine ando gav thaj phendine savorende kas dikhili so o Isus ćerdas. O them andar o gav aviline thaj dikhline e romes saves sas dži askal bilače duhurja. Bešelasa mirno, sasle drze pe leste thaj ponašila pe sago normalno manuš.

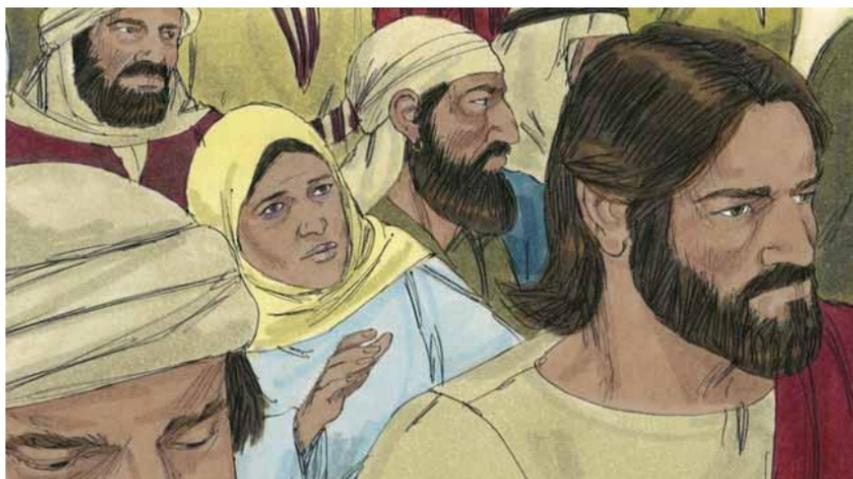
O them zurales darajlo thaj rodine katar o Isus te džaltar. Gajda kaj o Isus dijas ando čamco thaj pripremisajlo te džaltar. O rom saves sas nečiste duhurja preklinjilas e Isuses te džal lesa.

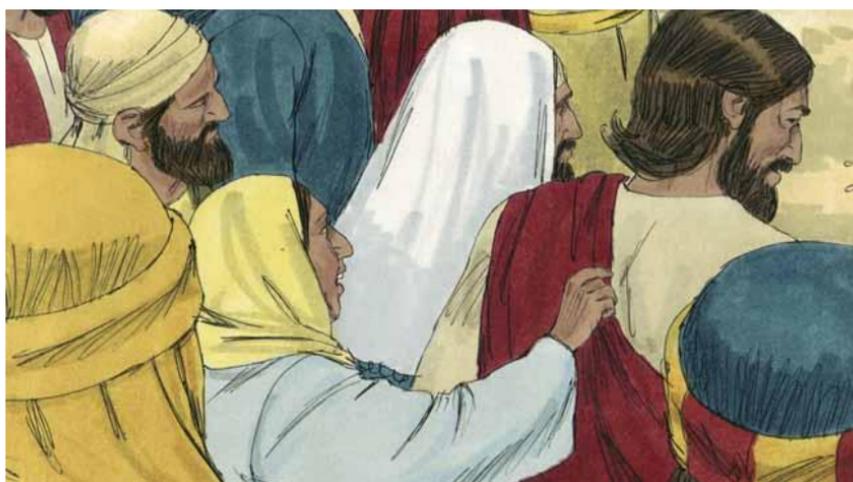
Ali o Isus phendas lešće: "Na, kamav te ačhes čhere thaj phenes će drugarende thaj će familijaće sa so o Del ćerdas pale tute thaj sar smiluisajlo tuće."

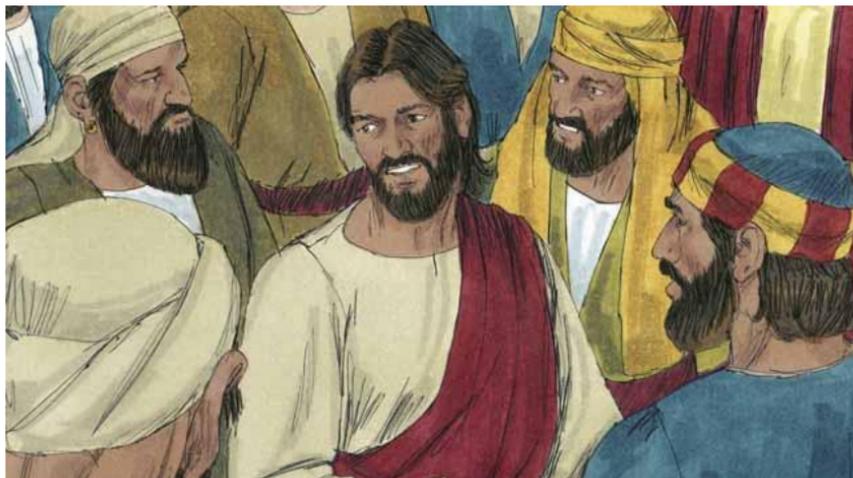
Gajda kaj o rom đelotar thaj phendas pirende pale godova so o Isus ćerdas pale leste. Savora save ašundine lesko svto sas zadivime thaj ando čudo.

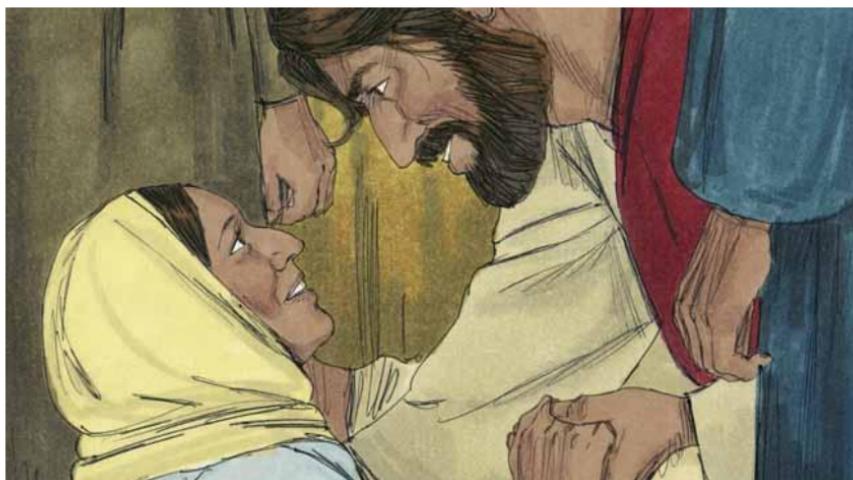
O Isus boldaspe pe koja rig e jezerešči. Kana areslo kote, but o them čidapes oko leste taj spidelaspe oko leste. Ande godoja gužva sas jek romnji savi sas nasvali dešuduj brš džalas latar o rat. Počindas sa pe love e doktorende te sastarenla, ali sas laće smo maj gore.

Ašundas kaj o Isus sastardas but e navalen theme thaj gndiardas: "Sigurno sem kaj ako samo šaj dotaknisarav e Isusešče drze, askal vi me avava sasti." Gajda kaj avili palo Isus thaj dotaknisajli lešče drzendar. Čim dotaknisardas les, o rat ačhilolatar te džal.

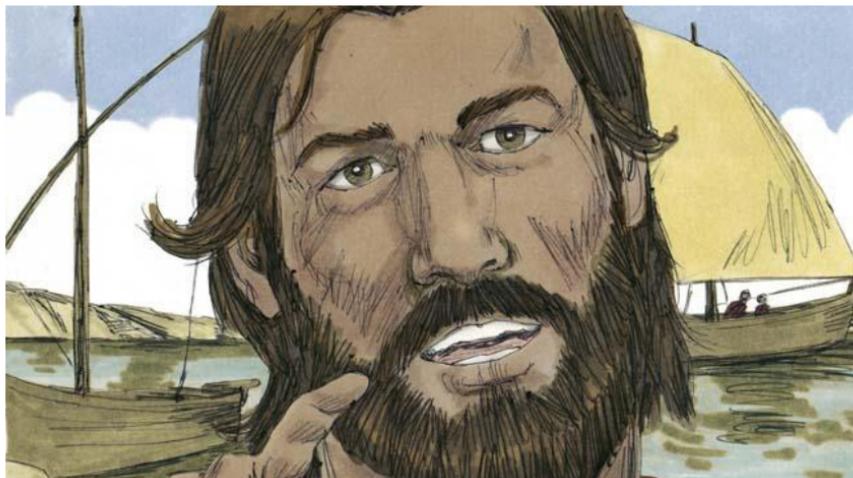
O Isus odma hačardas kaj e sila inkljisti andar leste. Pa boldaspe thaj phučlas: "Ko dotaknisardaman?" E sikamne phendine: "Si gači them kaj spidelpes oko tute thaj sudarnipe tuva. Sostar phučes: "Ko dotaknisardaman?"

E manušnji peli pe pire koča anglo Isus, činolaspe e daratar. Askal phendas e Isusešče so čerdas thaj kaj sastili. O Isus phenda lače: "Čiri vera sastardastut. Dža ando miro."

Biblijsko paramiči andar o: Matej 8,28-34; 9,20-22; Marko 5,1-20; 5,24b-34; Luka 8,26-39; 8,42b-48

33. Paramiči katar o sejači

Jek đes, o Isus sikavelas e bute themes paše obala e jezerešći. Gaći but o them avilo te ašunel les, kaj o Isus moraš te dijas ando čamco paše ando paj te šaj avel les dosta than te šaj ćerel lenđe svato. Bešlo ando čamco thaj okotar sikavelas e themes.

O Isus phendas lenđe akaja paramiči: "Jek sejači inkljisto te sadil o seme. Dok e vastesa čhudelas o seme, varesosko seme pelo po drom, e ćiriklja aviline thaj halinele sa o seme."

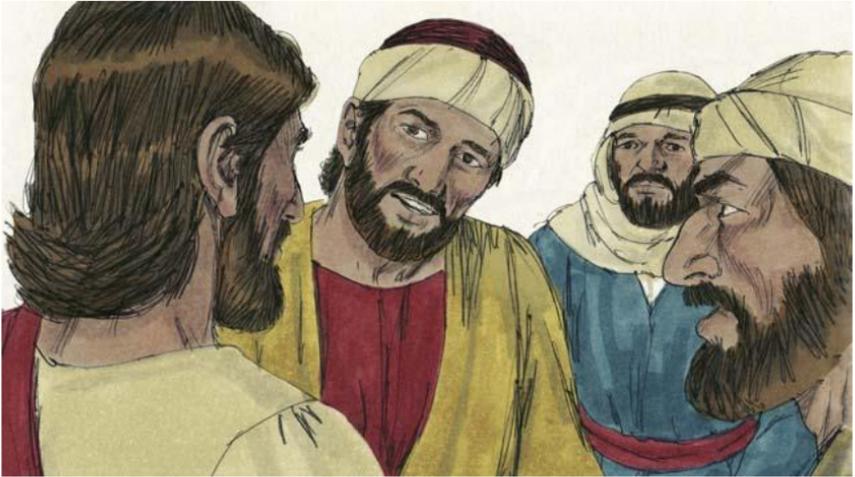
"Aver seme pelo po baruno drom, kaj sas zurale cara phuv. O seme savo barilo ande barutni phuv brzo prokljosardas, ali lesko koren naštik te del handuk tele ande phuv. Kana inkljisto o kham thaj tačardas, e biljke šučile thaj muline."

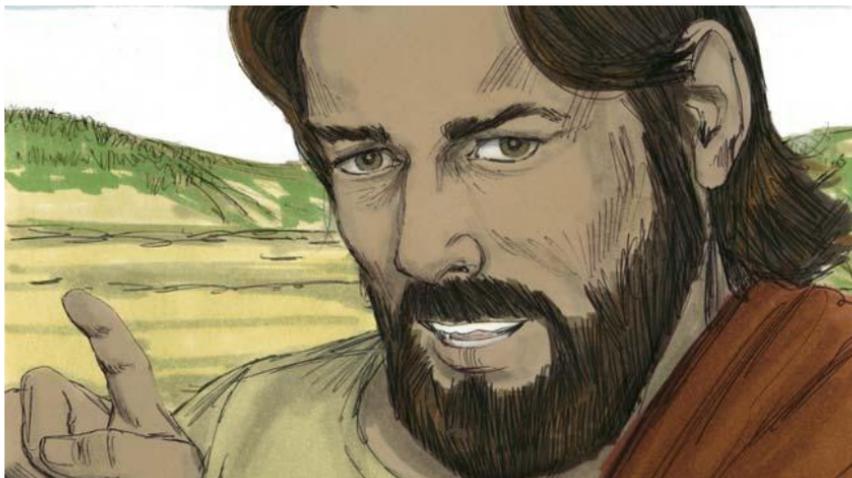
"A palem, aver seme pelo maškar e kangre. Akava seme počnisardas te barjol, ali tasadineles e kangre. Zato e biljke save barjiline andar o seme save peline ande kangrni phuv či dijas nisosko plodo."

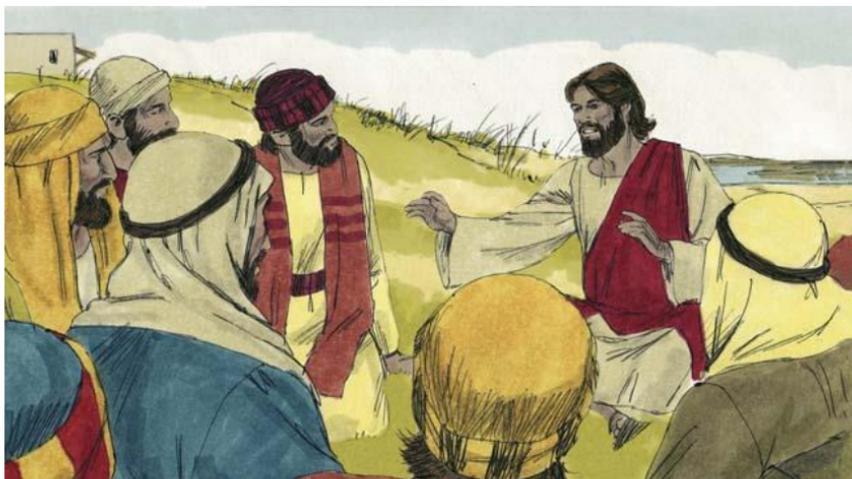
"A o seme savo ačhilo pelo pe lači phuv. A kava seme inkljisto thaj dijas 30, 60 thaj čak vo dži 100 drom majbut semenke nego so sas posadime. Kas si kan nek ašunel!"

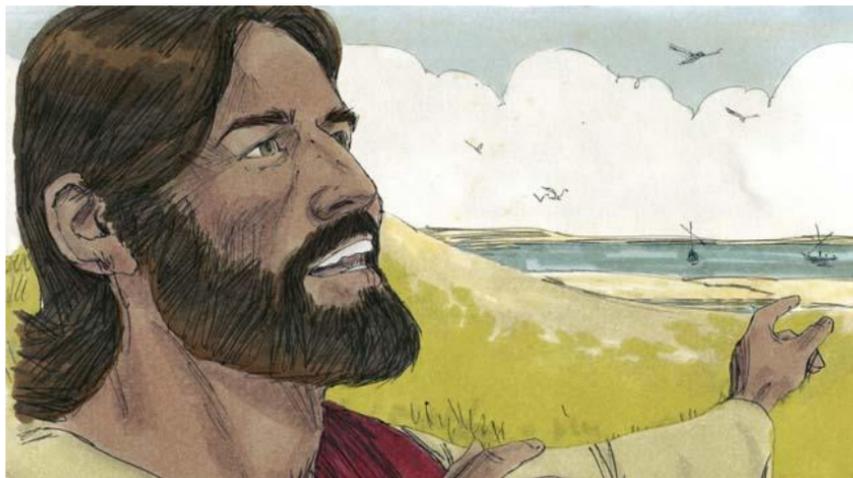
Akaja paramiči zbunisardas lešće učenikonen. Pa o Isus objasnisardas lenđe: "O seme si o svato e Devlesko. O drom si o manuš savo ašunel o svato e Devlesko, ali či hačarel les thaj avel o beng thaj lel lestar o svato."

"E barutni phuv si o manuš savo ašunel o svato e Devlesko thaj prihvatil les e bahtasa. Ali askal avel o pharipe ili e nevolje, pa otpadnisarel ili prestanil te džal e Devlešće dromesa."

Kangrenđi phuv si o manuš savo ašunel e Devlesko svato, ali sar e vrjama načhel, e brige, barvalipe thaj uzitkurja e themešće tasaven e ljubav lešči palo Del. Sago rezultato pale godova, o sikavipe kaj ašundas či del plodo."

"Ali e lački phuv si o manuš savo ašunel e Devlesko svato, pačal lešče thaj anel plodo."

Biblijsko paramiči andar o: Matej 13,1-8, 18-23; Marko 4,1-8, 13-20; Luka 8,4-15

34. O Isus sikavel vi aver paramiča

O Isus phenelas vi aver but e paramiča palo Devlesko carstvo. Sago primeri, phendas: "O carstvo e Devlesko si sago o seme e gorušicako savo vareko zasadisardas ande piri njiva. Džanen kaj si o gorušicako seme maj cikno katar sa aver seme."

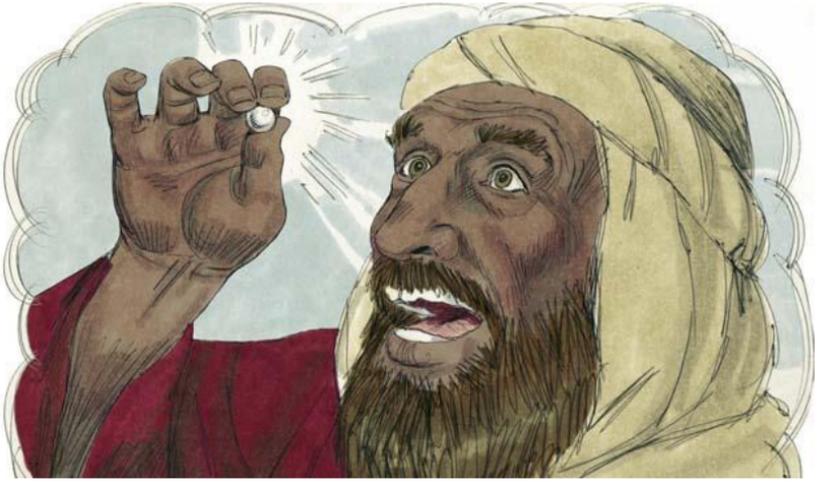
"Ali kana o seme e gorušicako barjol, vo avel majbaro katar sa e biljke ande njive, gači si baro kaj e čiriklja aven thaj gnejzdinpe ande lešće patrja."

O Isus phendas još jek paramiči: "O carstvo e Devlesko si sago o kvasco seves e manušnji hamil e humeresa dok či buljol pe sasto humer."

"O carstvo e Devlesko si isto gajda sar o barvalipe savo vareko garadas ande njive. Varesavo aver manuš aračhel o barvalipe thaj palem prahosarel les. Vo gajda raduisajlo kaj đelo thaj biđindas sa so sasles thaj sa e love dijias thaj đindas godoja njiva."

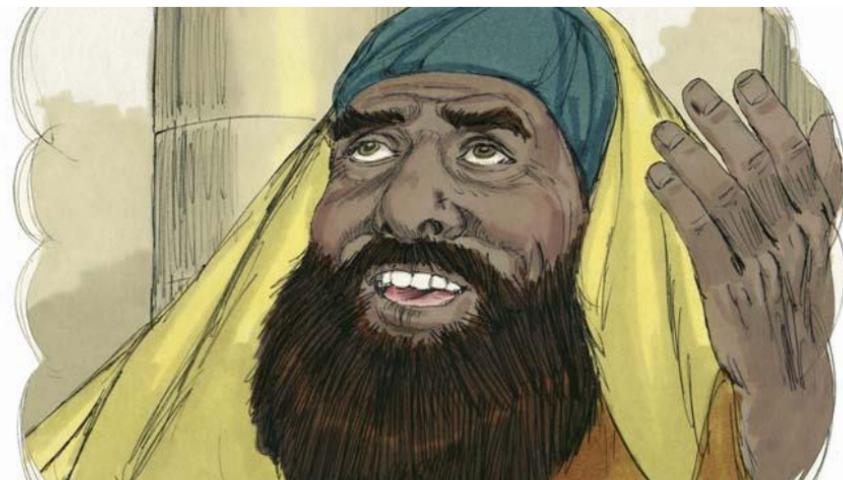
"O carstvo e Devlesko si isto gajda sago savršeno biseri savo but mol. Kana aračhel les o trgovco, vo bičinel sa so siles thaj iskoristil e love te činel les.

Askal o Isus phendas e paramiči e themešče save pouzdinas pes ande pire lače delurja, a mrzanas aver themen. Phendas lenđe: "Duj manuša đele ando hramo te molinpes. Jek lendar sas porezniko, a aver pobožno vođa."

"O pobožno manuš gajda molisajlo: 'Nais tuće, Devla, kaj najsem bezehalo sago aver them-sago okola save čoren, nepravedniko, preljubniko ili čak sago kava porezniko.'"

"Naprimera, me postisarav duvar ando kurko thaj dav deš posto katar mungre love thaj mungri imovina savi dobisarav."

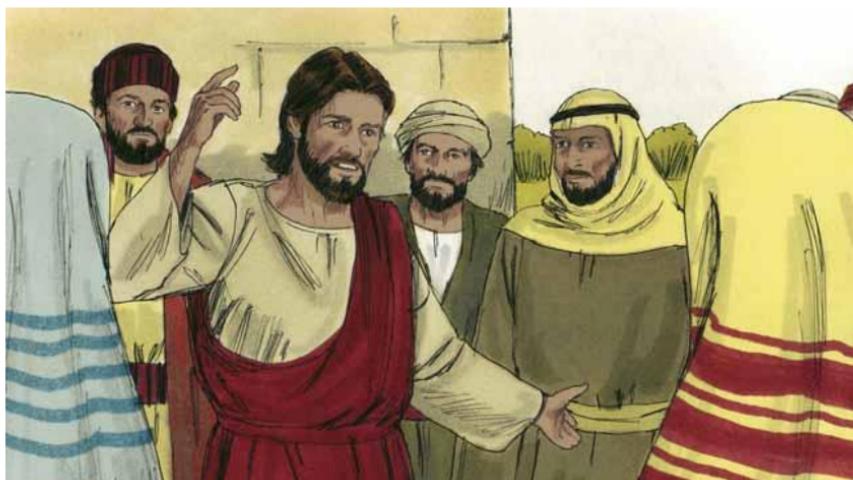
"Ali o porezniko ačhelas dur katar o pobožno vođa, thaj či pire jakha vazdelas opre ando nebo. Umesto godova, pećelas pe dumukhasa ando kolin thaj molisajlo: 'Devla, molimatuće smiluisar tut mande kaj sem bezehalo.'"

Askal o Isus phendas: "Čačes phenav tumende. O Del ašundas e molitva e poreznikošči thaj proglasisardasle pravednikosa. Ali či sviđosajli lešće e molitva e pobožno manušešči. O Del ponizila svakones savo si ponosno, a vazdela svakone savo ponizisarelpes."

Biblijsko paramiči andar o: Matej 13,31-33, 44-46; Marko 4,30-32; Luka 13,18-21; 18,9-14

35. Paramiči katar o suosećajno dad

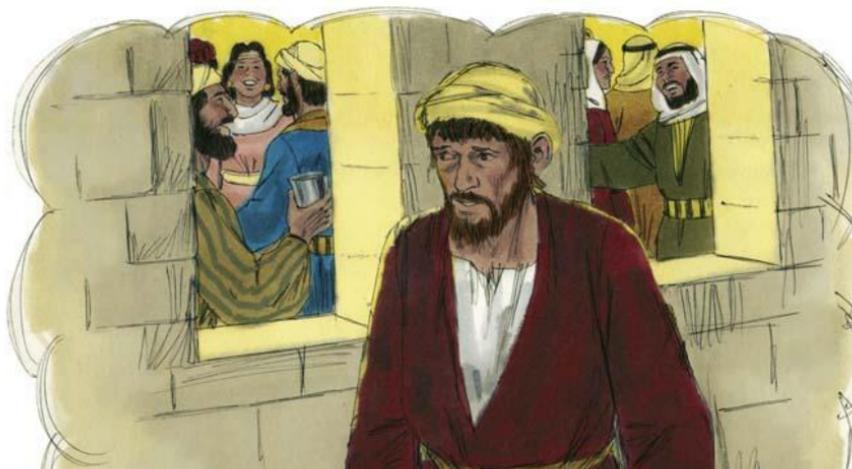
Jek đes, o Isus sikavelas e bute poreznikonen thaj aver bezehalen save čidinepe te ašunen les.

A varesošće pobožne vođe save sas isto okotelesa, dikhline kaj o Isus ponašilpes prema e bezehale sago prema pire drugarja, thaj počnisardine te kudin les maškar pende. Zato o Isus phendas lenđe akaj paramiči.

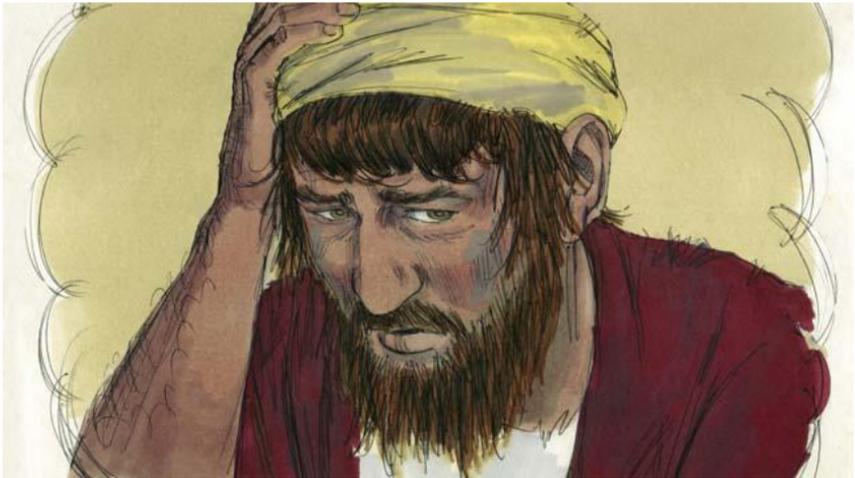
"Sas jekhvar varesavo manuš, sas les duj čhave. O majterno čhavo phendas pire dadešče: "Dade, kamav te desman mungro naslestvo odma akana!" Gajda kaj o dad podelisardas piro barvalipe pe pire duj čhave."

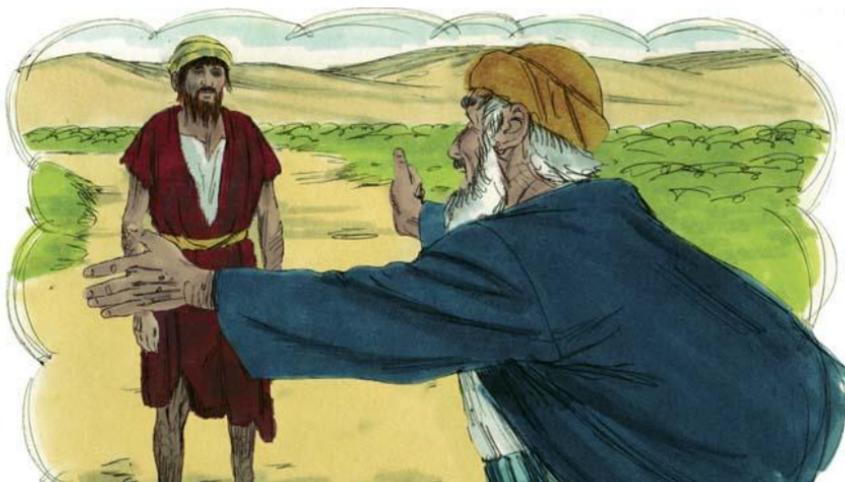
"Uskoro o majterno čhavo lijas sa so sasles thaj đelotar dur thaj potrošisardas sa pire love ando bezehalo trajo."

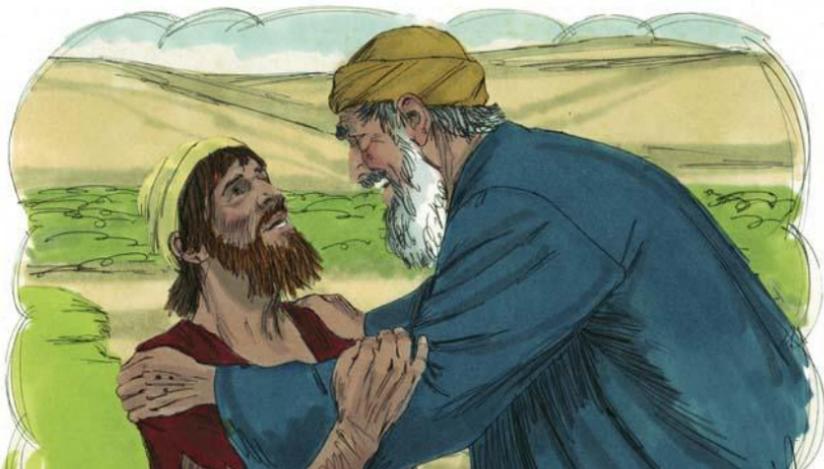
"Nakon godova, avili e bari bok ando gav kaj sas o majterno čhavo, a nas les khanči love te šaj činel pešće vareso te hal. Pa lija jedino bući savi šaj arakhlas, te pravarel e balen. Ali sas gajda čoro thaj bokhalo kaj lijas te hal e balengo habe."

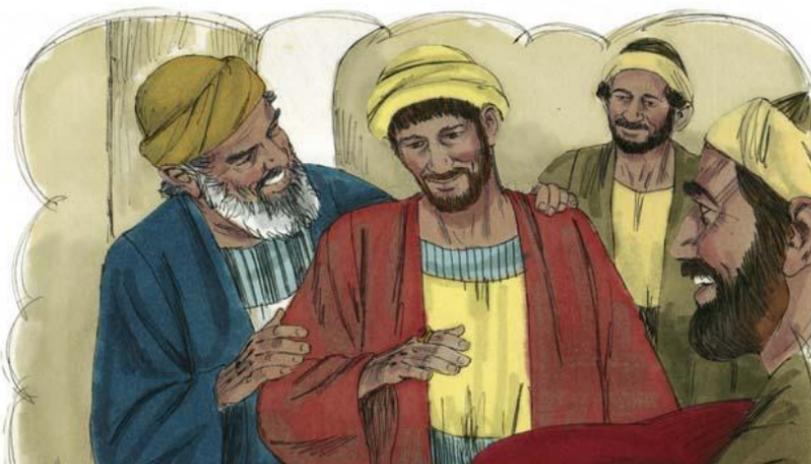
"Napokon, o maj terno čhavo phenda korkoro pešće: "So ćerav gadava? Sa e slugen mungre dadešće si habe kozom kamen, a me kate merav bokhatar. Boldavama mungre dadešće thaj mangava te avav jek katar lešće slugurja."

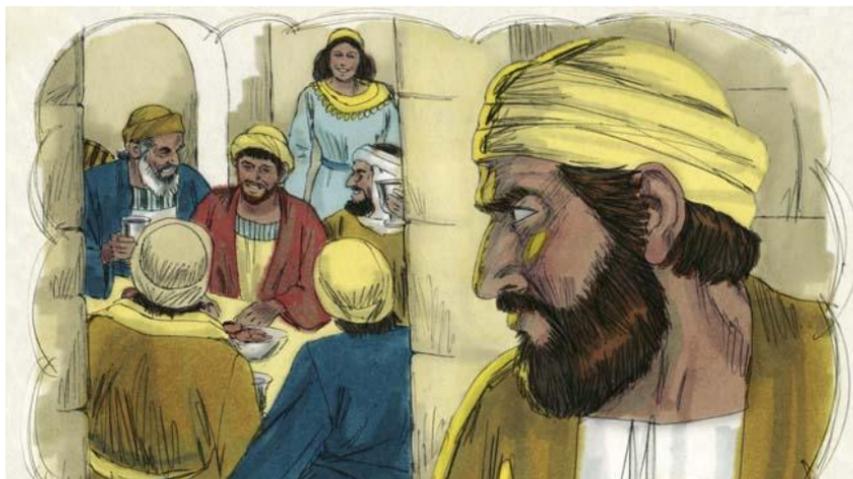
"Gajda kaj o majterno čhavo počnisarda te boldelpe palpale ke piro dad čhere. Još dok sas dur, lesko dad dikhlas les thaj sažalisajlo pe leste. Prastajas karingal piro čhavo. Dijales mrtiko thaj čumida les.

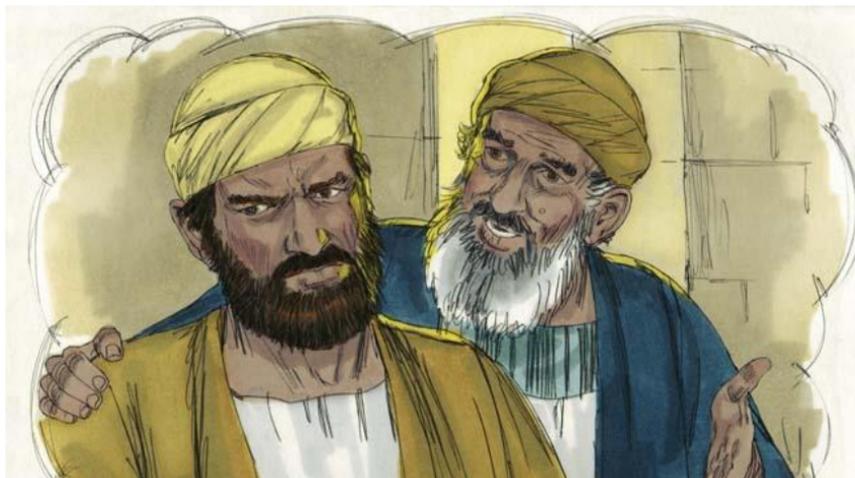
"O čhavo phenas: 'Dade, sagrašisardem protiv o Del thaj protiv tute. Najsem dostojno te avav čiro čhavo.'"

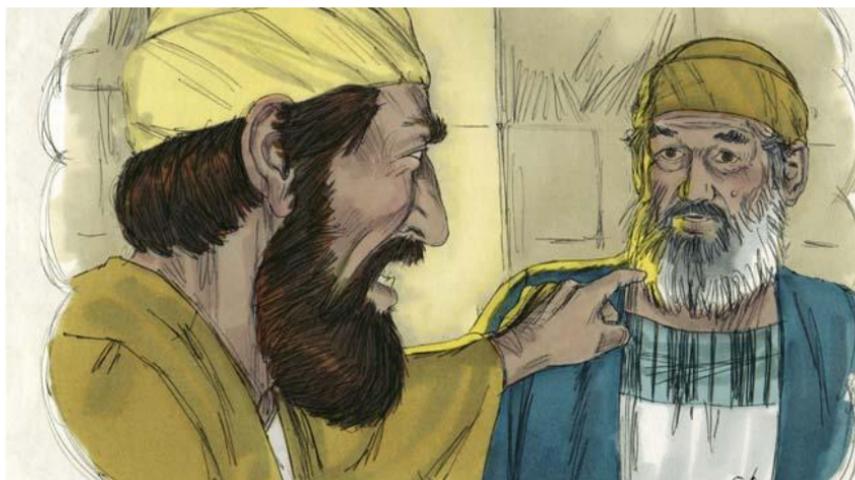
"Ali lesko dad phenel ječhešče katar pire sluge: "Dža sidar an majšukar drze thaj delen pe mungro čhavo! Čhov e angrušci pe lesko naj thaj čhov e sandale pe lešče pungre. Askal de čhurjasa e majlačhe bakhre te šaj avelamen gozba thaj te slavisaras, kaj mungro čhavo sas mulo, ali akana si džudo! Sas hasardo ali akana si arakhlo!"

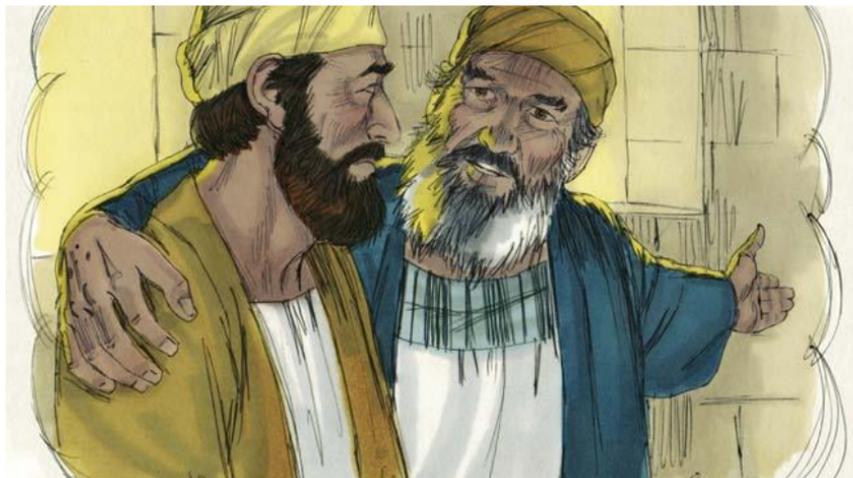
"Gajda o them počnisardas te slavisarel. Nedugo posle godova, o majpurano čhavo avilo čhere nakon so čerdas buči ande njive. Ašundas o čhelipe thaj e đilja thaj phučlas pe so si gadava."

"Kana o majpurano čhavo ašundas kaj slavisaren zato kaj lesko phral boldaspe čhere, sas zurale holjariko thaj čikamlas te del andre. Lesko dad inkljisto thaj phendas lešče te del andre thaj te slavisarel lenca, ali vo odbisardas.

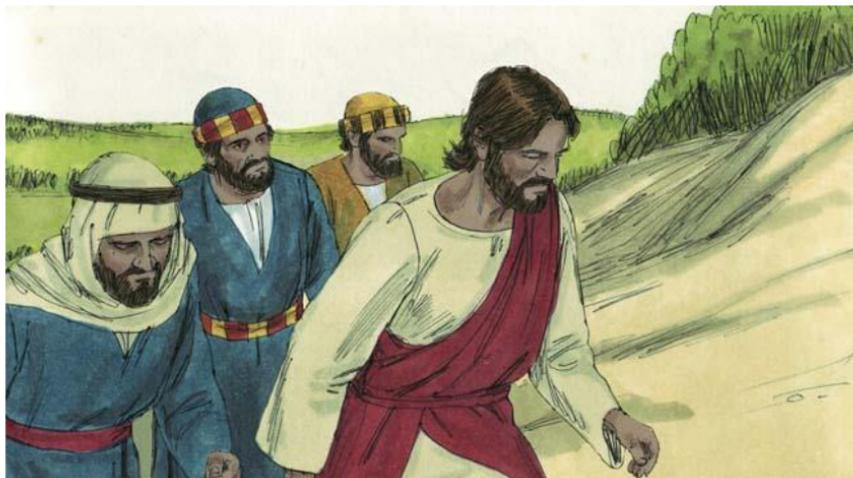
"Maj purano čhavo phendas pire dadešče: "Sa kala brš verno čeravas buči pala tute! Nikada najsemas tuče neposlušno a palem či dijanman ni cikne buznja te šaj de slavisarav mungre drugarenci. Ali kana kava čiro čhavo savo haljardas sa e love po bilačhipe, boldape čhere, a tu pale leste dijan čhurjasa maj lače guruve!"

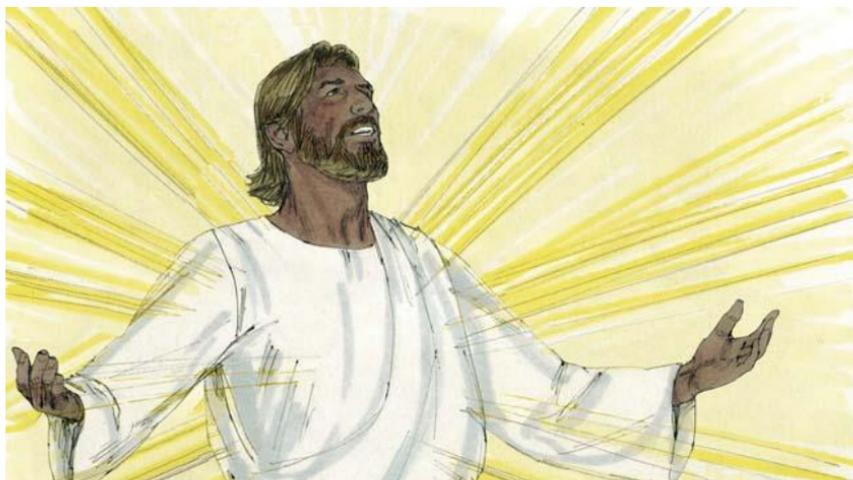
"O dad phendas: 'Čhaveja mungreja, tu san uvek manca, thaj sa so man si ċiro si. Ali si laĉhe te slavisaras, kaj ċiro phral sas mulo, ali kana si dŹudo, sas hasardo, ali kana si arakhado!'"

Biblijsko paramiĉi andar o: Luka 15,11-32

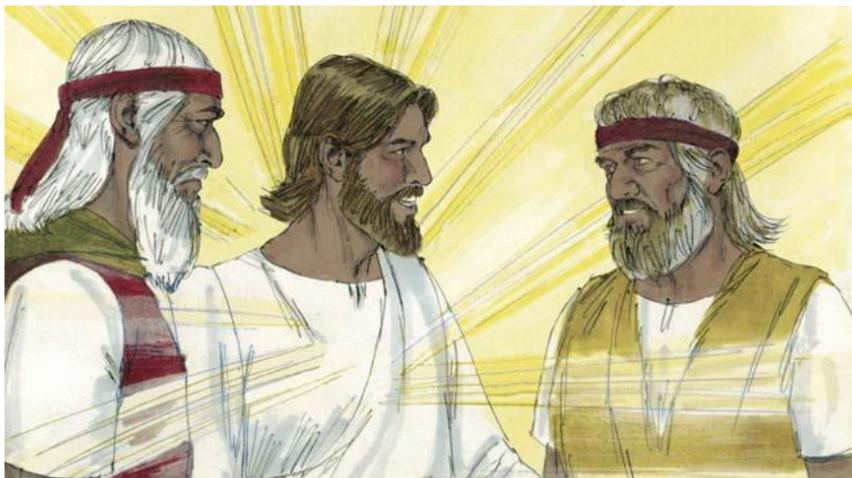
36. Preobražipe

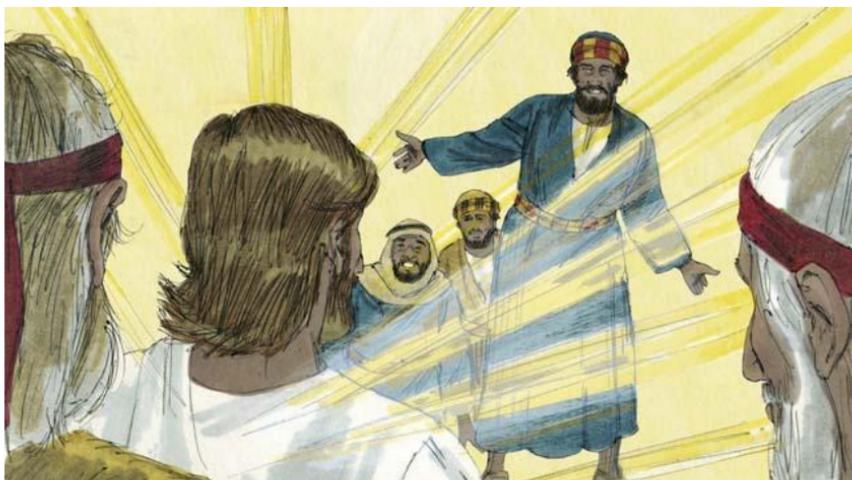
Jek đes, o Isus lija pesa trin pire učenikonen, e Petre, Jovano thaj e Jakoves. (O učeniko o Jovano nas o Jovano okova savo boldas e Isuses.) Linepe opre pe bari planina korkoro te molinpe.

Dok o Isus molisajlo lesko muj zasijosardas sago o kham thaj e drze pe leste postanisardine parni sago o svetlo, maj parne nego so bilo ko pe phuv šaj parnjardasas len.

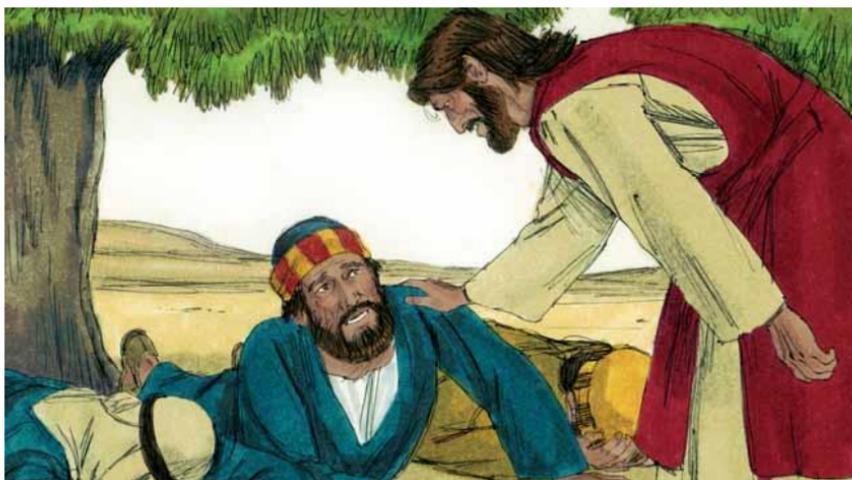
Askal o Mojsije thaj o proroko Ilija pojavisajle. Akala manuša trainas pe phuv šele bršenca maj sigo nego so sas akava. Čerdine svato e Isuseja pale lesko meripe, savo uskoro avela ando Jerusalem.

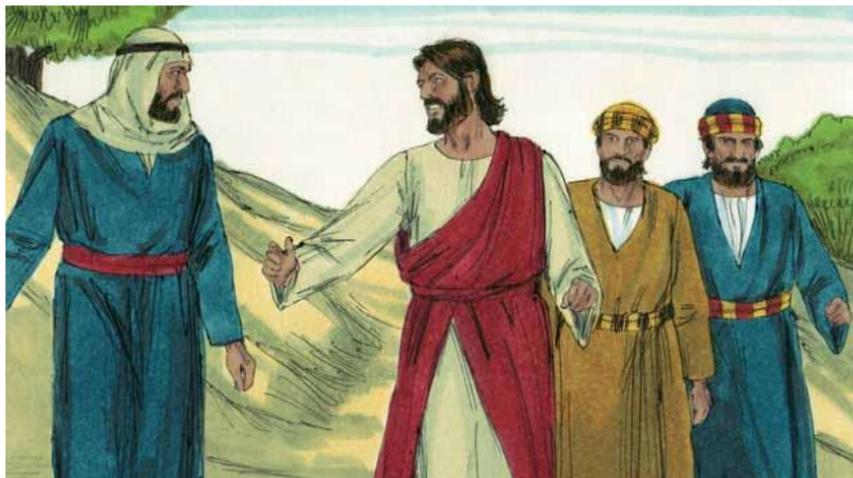
Dok o Mojsije thaj o Ilija ćerenas svato e Isuseja, o Petar phendas e Isusešće: "Lačhe si pale amende kaj sam akate. Ajde te ćere trin sjenice, jek pale tute, jek palo Mojsije a jek pa.

Dok o Petar čerelas svato, o svetlo oblako fuljisto thaj zaokružisardalen thaj o glaso andar o oblako phendas: "Akava si mungro čhavo saves čumidav. Lesa sem zadovoljno. Leste čhon kan." E trin učenikurja darajle thaj peline pe phuv.

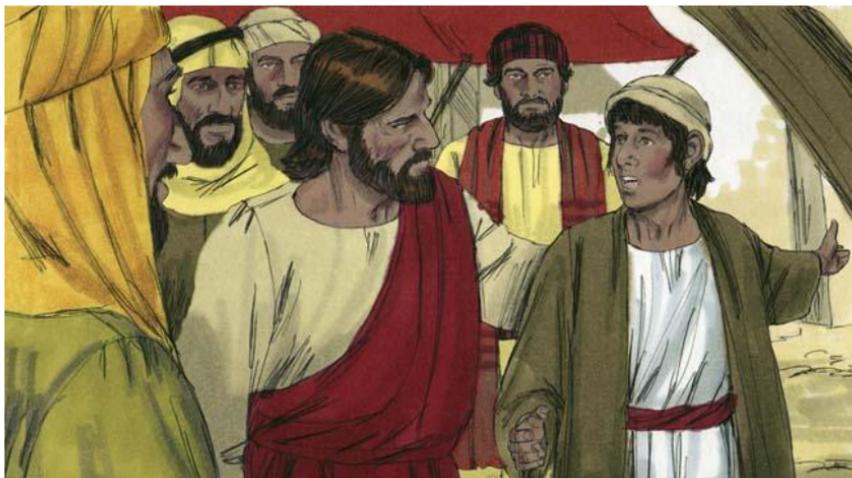
Askal o Isus čhuta po vas pe lende thaj phendas: "Nadaran ušten." Kana dikhline oko peste jedino sas o Isus okote.

O Isus thaj godola trin sikamne fuljistine katar godoja planina. Askal o Isus phenda lenđe: "Pale akana na khonikašće te phenen so sas akate. Još cara merava thaj askal boldavaman ando trajo. Posle godova šaj phenen e themešće."

Biblijsko paramiči andar o: Matej 17,1-9; Marko 9,2-8; Luka 9,28-36

37. O Isus vazdel e Lazeres andar e mul

Jek đes, o Isus dobisardas poruka kaj si o Lazar zurale nasvalo. O Lazar thaj lešće duj pheja, e Marija thaj e Marta, sas e Isusešće majlače drugarja. Kana o Isus ašundas akaja vest, phendas: "Akava nasvalipe či završila e merimava, nego anela slava e Devlešće." O Isus volilas pire drugaren, ali ažučardas okote kaj sas još duj đes.

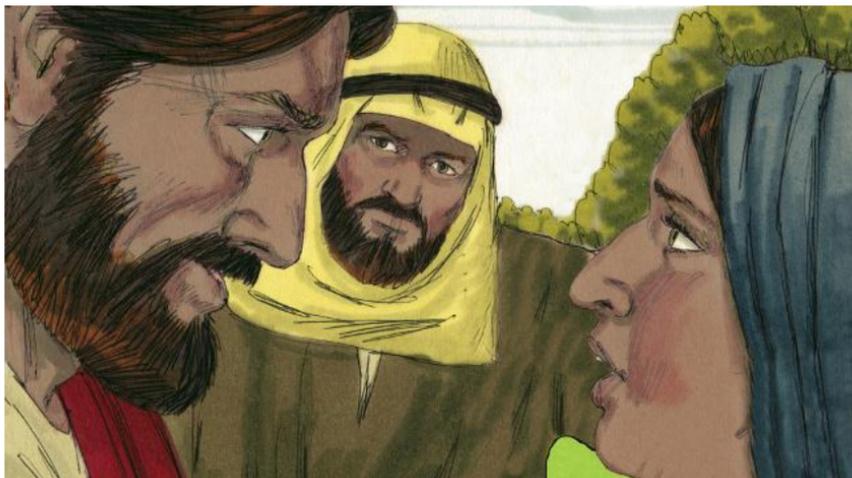
Nakon so nakhline godina duj đes, o Isus phendas pire učenikonende: "Džastar palpale ande Judeja." "Ali sikavneja," e učenikurja phendine: "či nakhli bit e vrjama sar o them okote line te mudarentut!" O Isus phenel lenđe: "Amaro drugari o Lazaro sovljilo, thaj trubul te džungavas les."

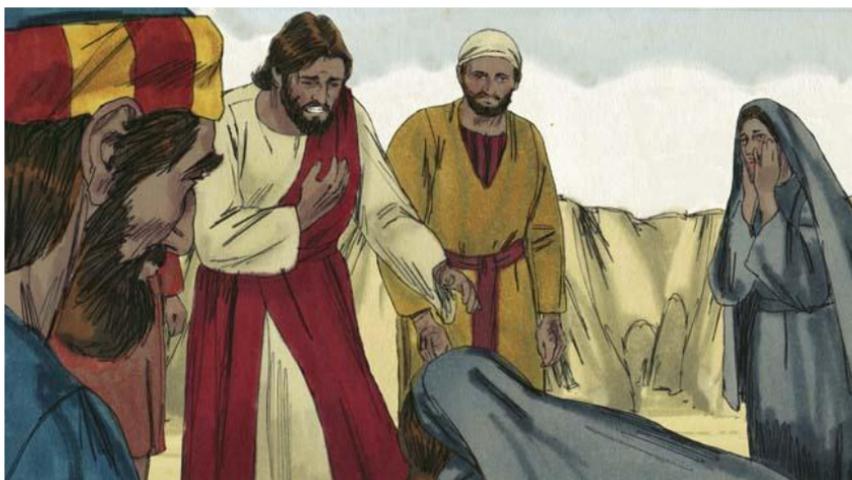
E Isusešče drugarja phendine: "Gospode ako o Lazaro sovel, askal sastola." A o Isus jasno phendas lenđe: "O Lazaro si mulo. Drago si mande kaj najsemas okote te tumen šaj pačan ande mande."

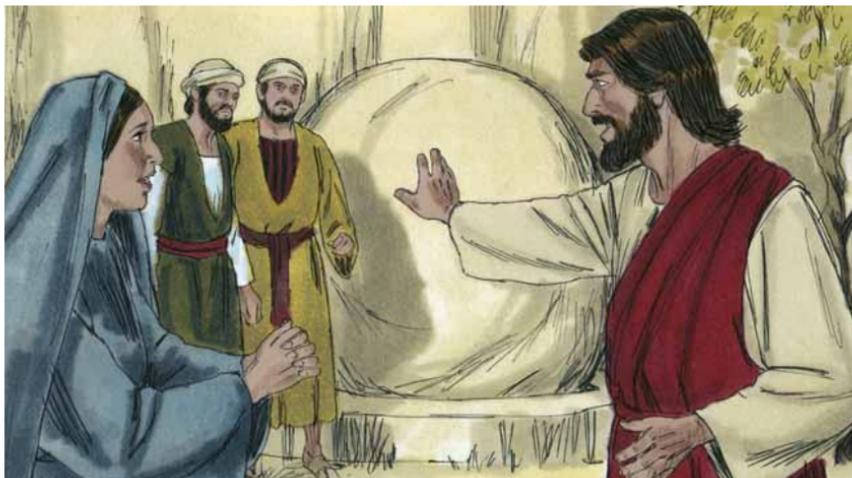
Kana o Isus areslo ande Lazaresko bijando gav, o Lazaro sas več mulo štar đes. E Marta inkljisti anglo Isus thaj phendas lešče: "Gospode te avilanas akate, mungro phral či mulosas. Ali pačav kaj o Del dela tut sogot mandeja Lestar."

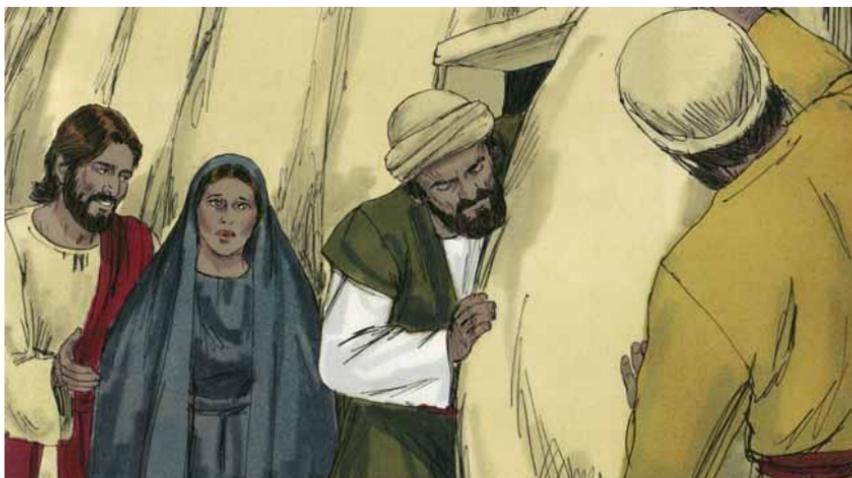
O Isus phenda: "Me sem Uskrsnuće thaj o Trajo. Ko got pačal ande mande, čak vi ako merel traila. Svako savo pačal ande mande nikada či merela. Pačas ande akava?" E Marta phendas: "Ej Gospode pačav kaj san tu o Mesija, o čhavo e Devlesko."

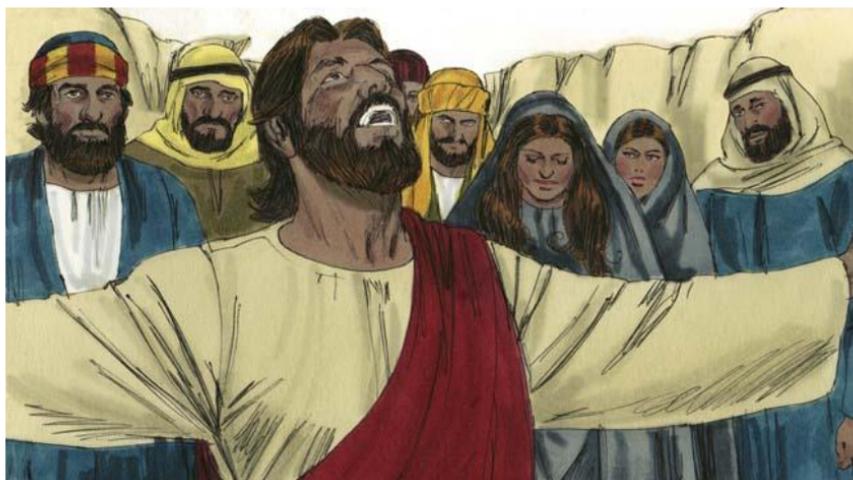
E Marija aresli. Peli e Isusešće angle pungre thaj phendas: "Gospode, te samo avilanas akate mungro phral či mulosas." O Isus phučla len: "Kaj čhutine e Lazare?" Phendine lešće: "Ando limori. Av thaj dik." Askal o Isus počnisarda te rovel.

O limori sas ande špilja, e baresa savo sas čutino po lako putardo than. Kana o Isus areslo po limori, phendas lenđe: "Len kotar o bar." Ali e Marta phendas: "Mulo si već štar đes. Khandela."

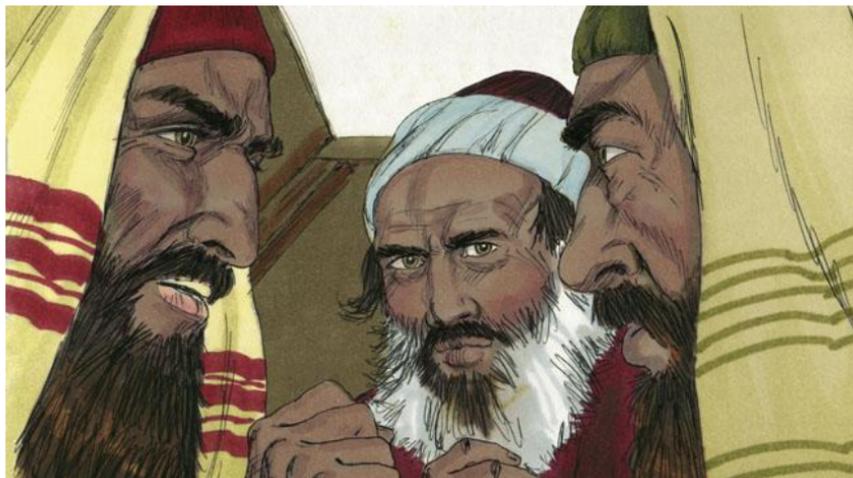
O Isus phendas: "Či li phendem tuće kaj dičeja e slava e Devlešći ako paćaja ande mande?" Pa line majdur o bar.

Askal o Isus dikhlas ando nebo thaj phendas: "Dade najs tuće kaj ašunes man. Me džanav kaj tu uvek ašunesman, ali akava phenav zbog akava them kaj ačhel akate, te von paćan kaj tu bičhaldanman." Askal o Isus čhutas muj: "Lazare inklji!"

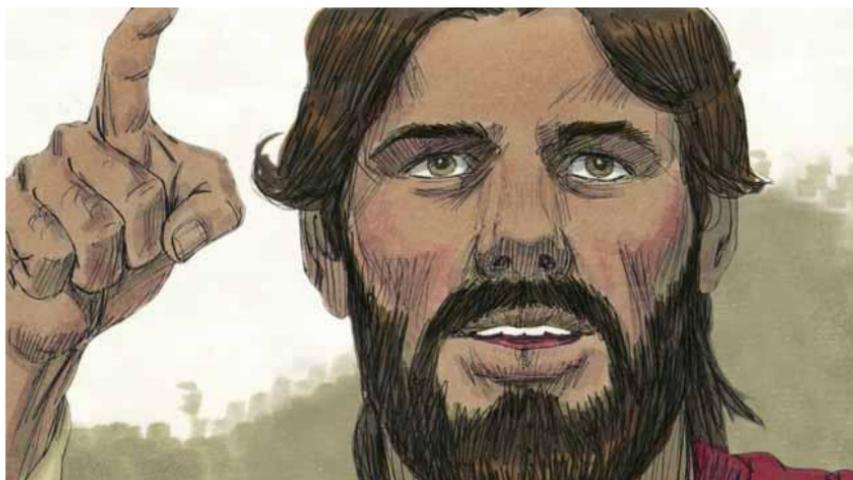
Thaj o Lazaro inkljisto! Još sas umotime ande mulikane povojurja. O Isus phendas lenđe: "Pomožin lešće te fuljarel pa peste akala povojurja thaj osloboisaren les!" But e Židovurja paćaine ande leste zbog akava čudo."

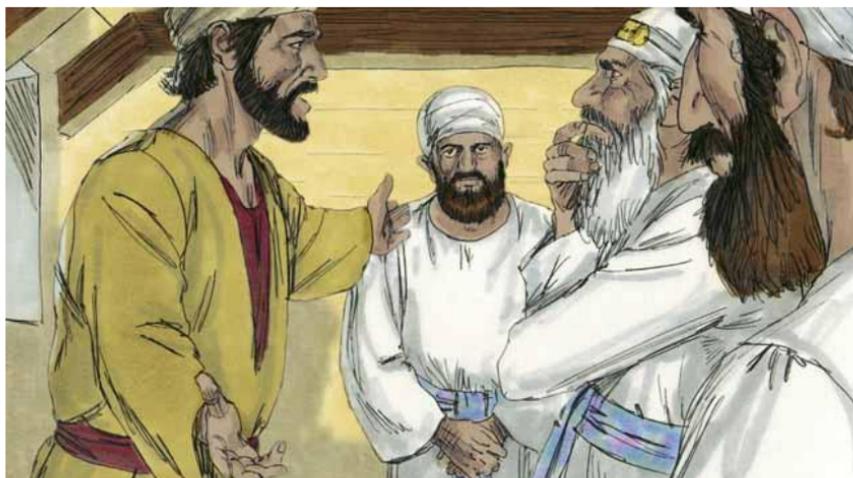
Ali e pobožne vođe e Židovende sas ljubomorne pe leste, pa ćidine e zajednica te planirisaren sar te mudaren e Isuses thaj e Lazares.

Biblijske paramiča andar o: Jovan 11,1-46

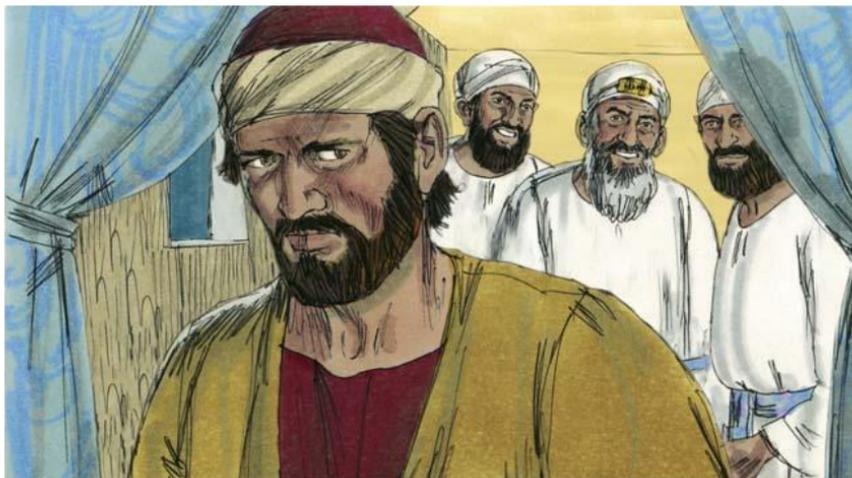
38. O Isus si izdajime

Svako brš e Židovurja slavinas e Pasha. Godova slavinas zbog godova kaj o Del spasisardas lenđe paponen andar o ropstvo ando Egiptat maj sigo but brš. Varekaj katar trin brš sar o Isus počnisardas te propovedil thaj sikavel javno, o Isus phendas pire učenikonenđe kaj kamel te slavil e Pasha lenca ando Jerusalimo, thaj kaj vo okote avela mudardo.

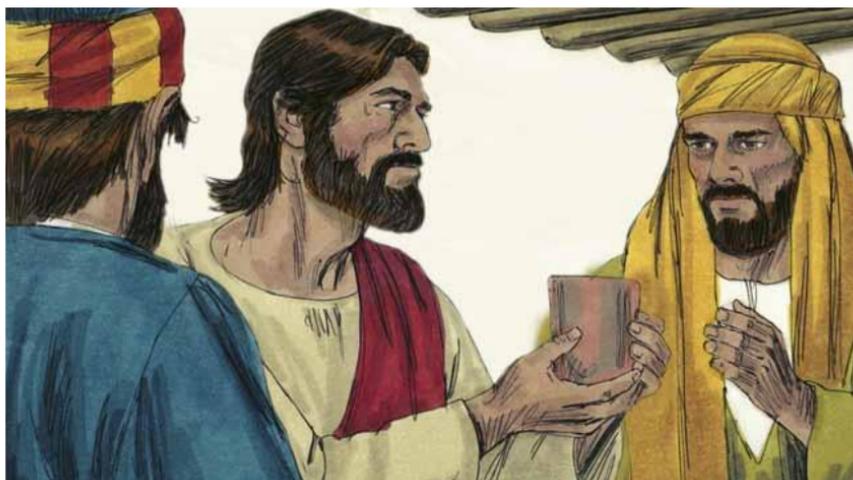
Jek katar e Isusešče učenikurja sas o manuš savo akhardolas Juda. O Juda sas zadužime pale apostolsko blagajna, ali volilas e love thaj često čorelas e love andar e blagajna. Nakon so o Isus taj lešče učenikurja arecline ando Jerusalim, o Juda delo ke Židovske vođe thaj ponudisardas lenđe te izdail e Isuse pale love. Džanglas kaj e Židovske vođe či paćan kaj si o Isus Mesija thaj kaj planirinas te mudaren les.

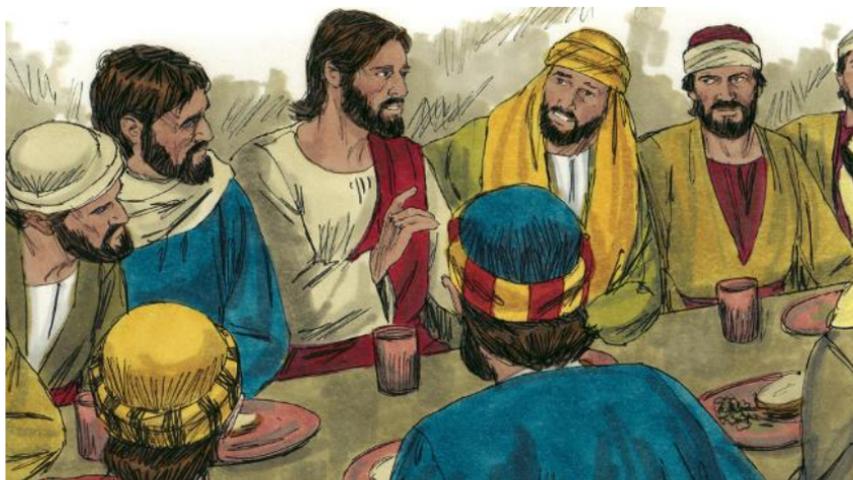
E Židovske vođe saven vodilas o baro rašaj, počindine e Judašće trjanda rupune lovora te izdaisarel e Isuses. Akava dogodisajlo tačno kana e prorokurja predvidiardin. O Juda pristanisardas, lija e love, thaj đelotar. Počnisardas te rodel prilika te pomožil len te astaren e Isuse.

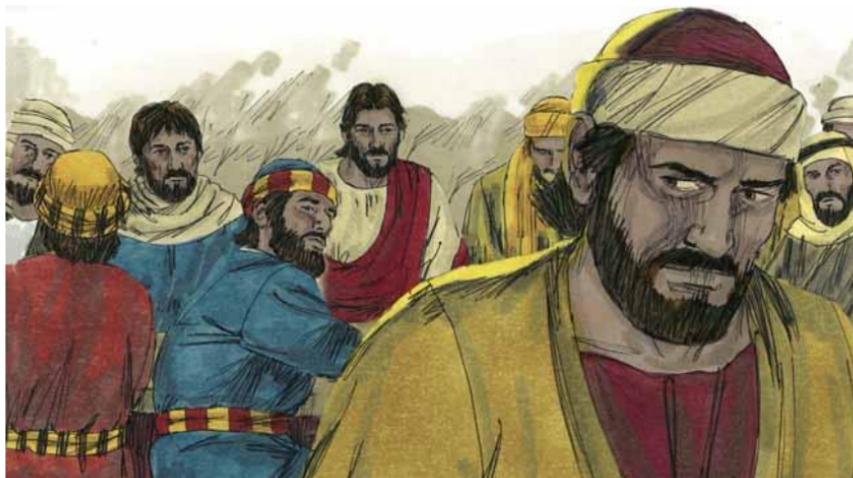
Ando Jerusalem, o Isus proslavisardas e Pasha pire učenikonenca. Pale Pashako habe, o Isus lija o mangro thaj phaglales. Phenda: "Len thaj han akava. Akava si mungro telo, savo delpe pala tumene. Akava čeren te dentumen gođi mande." Pe akava način, o Isus phendas kaj lesko telo avela žrtvuji me pale lende.

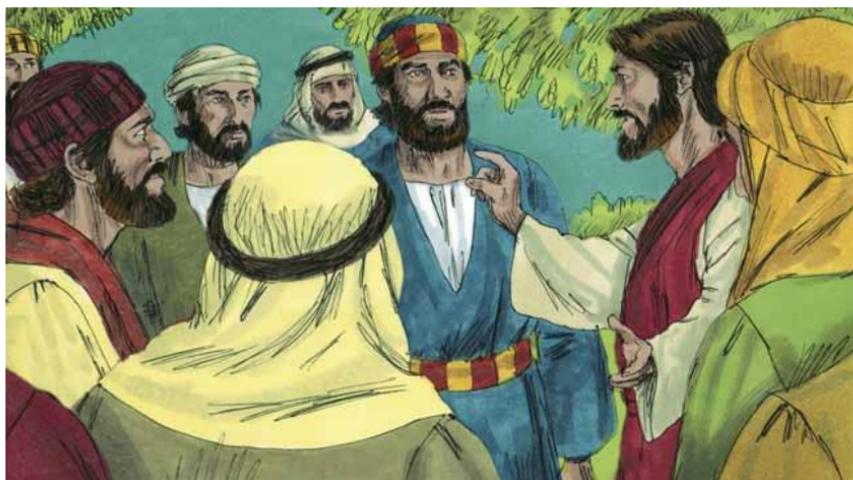
Askal o Isus vazdas o tahtaj thaj phendas: "Pijan akava. Akava si mungro rat Nevo Savezo savo čorelape palo jatosardipe katar e bezeha. Akava ćeren te dentumen gođi mande svako drom kana pijen."

Askal o Isus phendas e ućenikonenđe: "Jek tumendar izdaila man." E sikamne sas šokirime, thaj phućline ko ćerdasas gajda vareso. O Isus phendas: "Manuš saves dava kotor mangro si mungro izdajniko." Askal dijas o mangro e Judašće.

Nakon so o Juda lijas o mangro, o beng dija ande leste. O Juda inkljisto thaj delo te pomozil e Židovske vodende te astaren e Isuse. Sas tunjariko.

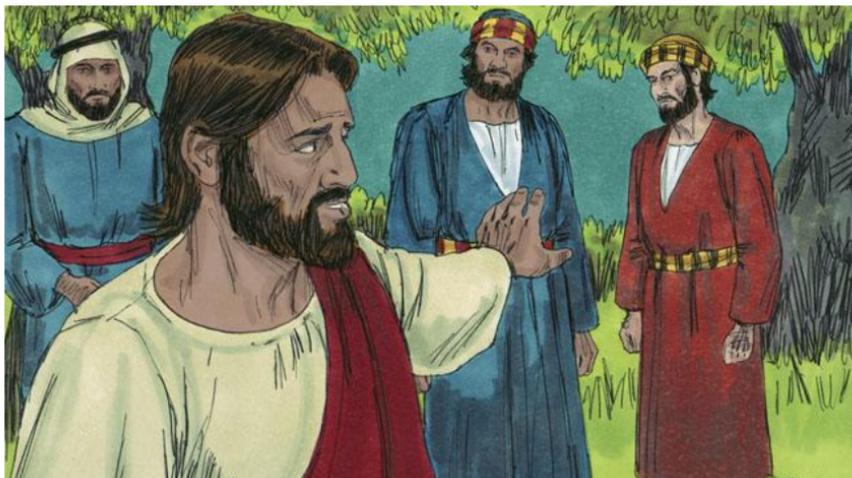
Nakon o habe, o Isus thaj lešče učenikurja dele pe Maslinsko gora. O Isus phendas: "Savora tumen mučena man arjat. Ramome si: 'Pečena e pastire thaj sa e bakhre našena.'"

O Petar phendas: "Čak vi ako sa aver mućentut, me či mukavatut!" Askal o Isus phendas e Petrešće: "O beng kamel sa te leltumen pešće, ali molisajlem pala tute, Petre, te čiro paćipe či perel. Ali ipak, arjat, majsigo nego o bašno zakukuričil, trin drom pheneja kaj či uopšte pindžares man."

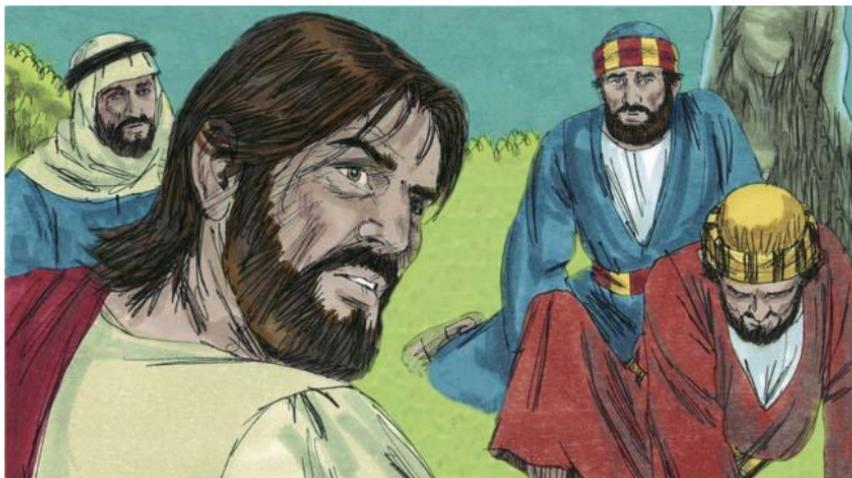
O Petar askal phendas e Isusešće: "Čak vi ako trubul te merav, nikada či phenava kaj či pindžaravtut!" Sa aver e ućenikurja phendine isto.

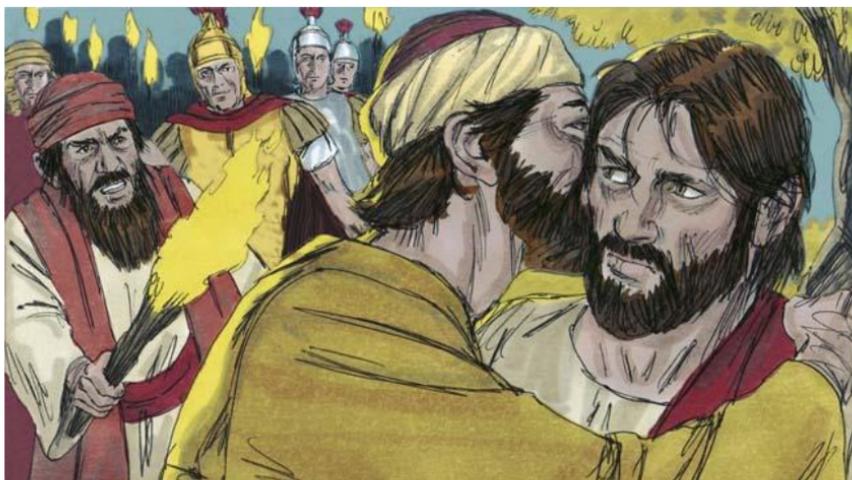
Askal o Isus delotar pire učenikonenca po than savo akhardolas Getsemansko vrt. O Isus phendas pire učenikonende te molinpe te či peren ando napast. Askal o Isus delo po korkoro than te molilpe.

O Isus molisardas trin drom: "Dade mungreja, ako si moguće, molima tuće te naj moraš te pijav akava tahtaj patnje. Ali ako naj aver načino te e themešće bezeha aven jartome, askal neka avel čiri volja." O Isus sas zurale uznemirime thaj lesko znojo sas sago kapljice rat. O Del bičhaldas e anđelo te osnažil les.

Nakon svako drom kana molisajlo, o Isus boldelaspe ke pire učenikurja, ali len lija e lindri. Kana boldaspe o trito drom, o Isus phendas: "Džungadon! Mungro izdajniko si akate."

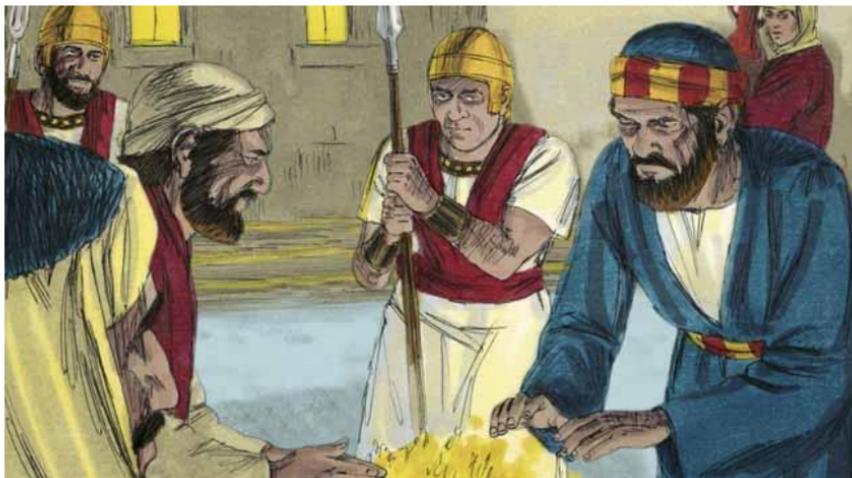
O Juda avilo e židovske vođenca, e vojniconenca thaj e but e themesa. Indarenas e mačurja thaj e rovlja. O Juda avilo e Isusešće thaj phendas: "Pozdrav sikavneja," thaj čumidas les. Akava sas znako e židovske vođenđe te džanan kas te astaren. Askal o Isus phendas: "Juda, zar izdaisma čudidipaja?"

Dok e vojnukurja astardine e Isuse, o Petar inkalda piro mačo thaj čhinas o kan e bare rašaješće slugaskobare. O Isus phenda: "Bolde o mačo! Me te kamav šaj rodav katar mungro Dad sasti vojska anđelurja te branin man. Ali me moraš te avav poslušno mungre Dadešće." Askal o Isus sastardas o kan godole manušesko. Nakon so astardine e Isuse, sa e učenikurja našline.

Biblijsko paramiča andar o: Matej 26,14–56; Marko 14,10–50; Luka 22,1–53; Jovan 12,6; 18,1–11

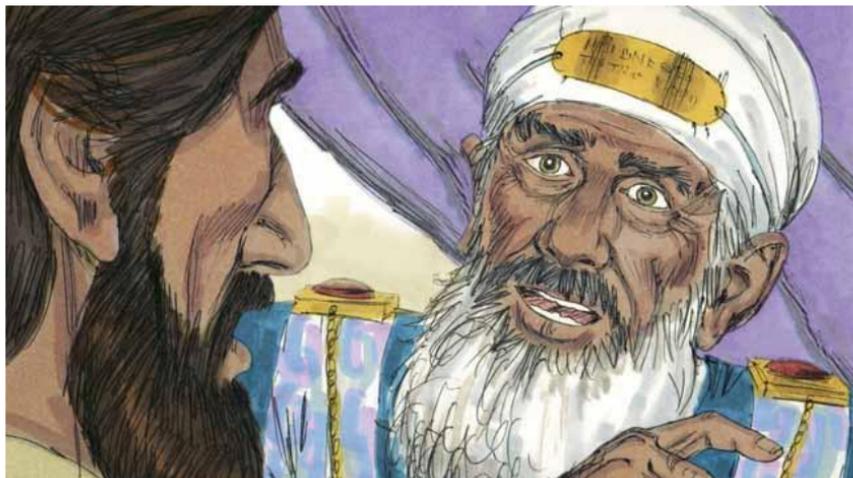
39. O Isus si osudime

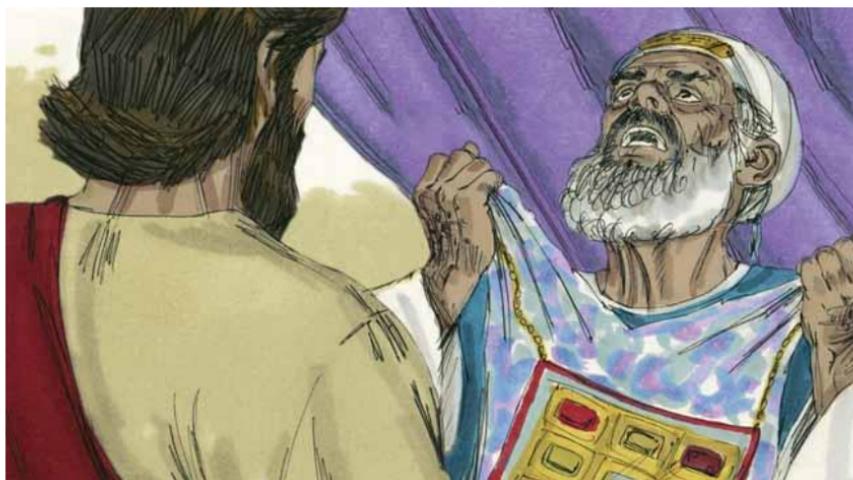
Maškaral ande rjat e vojnukurja inđardine e Isuse ando čher e bare rašajesko te o baro rašaj ispitui les. O Petar džalaz čordane pale lende. Kana e Isuse andine andre ando čher, o Petar ačhilo avri thaj tatolas paše jag.

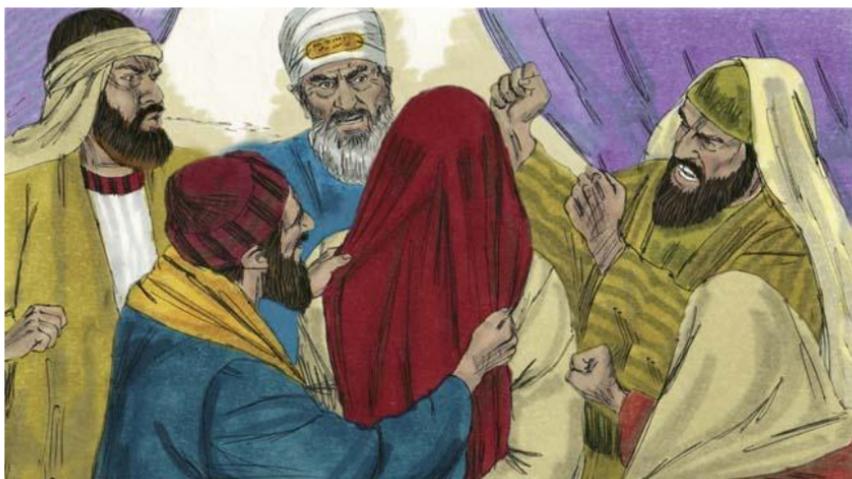
Andre ando čher, e židovske vođe sudinas e Isusešće. Andine but hohamne svedokurja te hohaven pe leste vareso. Lengo svato či slažilasp e maškar lende, pa e židovske vođe naštik dokažisardine kaj si vo došalo pale varesoste. O Isus khanči či phenda.

Po krajo, o baro rašaj dikhla ravno ando Isus thaj phenda: "Phen amende, san tu o Mesija, Čhavo e Džude Devlesko?"

O Isus phenda: "Sem, thaj dičhena man sar bešav e Devlesa thaj avav andar oblakurja." O baro rašaj čhinas piri haljina ande holji thaj čhuta muj aver pobožne vođende: "Čitrubulamen majbut svedokurja! Ašundine kaj phenda kaj si vo o Čhavo e Devlesko. So si tumari presuda?"

E Židovske vođe savora odgovorisarine e bare rašaješće: "Vo zaslužisarel te merel!" Askal phangline e Isusešće jakha, čhungarenas les, pečenas les thaj marenas muj lestar.

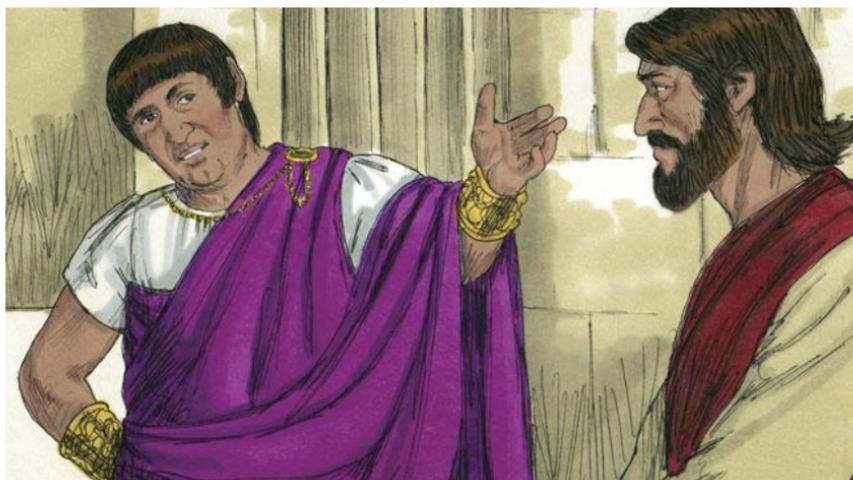
Sar o Petar ažučarelas anglo čher, jek sluškinja dikhlales thaj phendas: "Tu isto sanas e Isuseja!" O Petar phendas kaj godova naj čače. Maj posle još jek aver sluškinja godova isto phendas, a o Petar palem phendas kaj godova naj čače. Po krajo o them phendas: "Džanas kaj vi tu sanas e Isuseja, kaj sen liduj andar e Galileja."

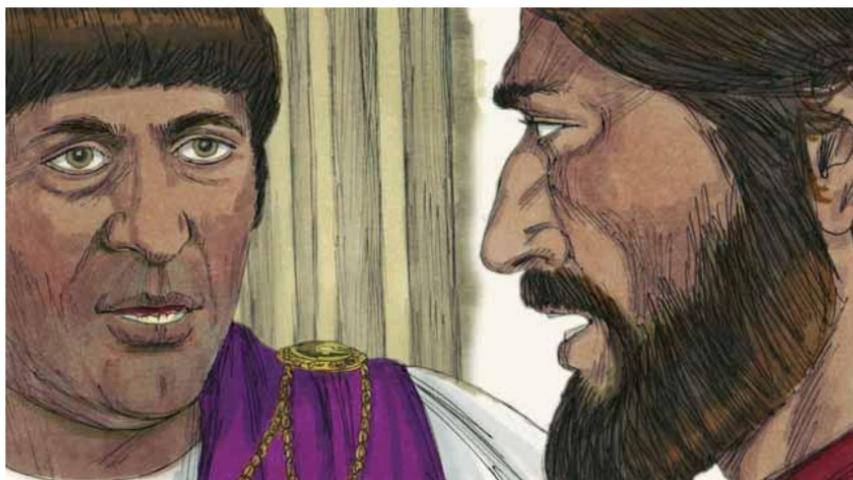
Askal o Petar halas solah, alavenca: "Neka o Del sudil mande ako pindžarav akale manuše!" Thaj o bašno odma ašundilo, a o Isus boldaspe thaj dikhlas ando Petar.

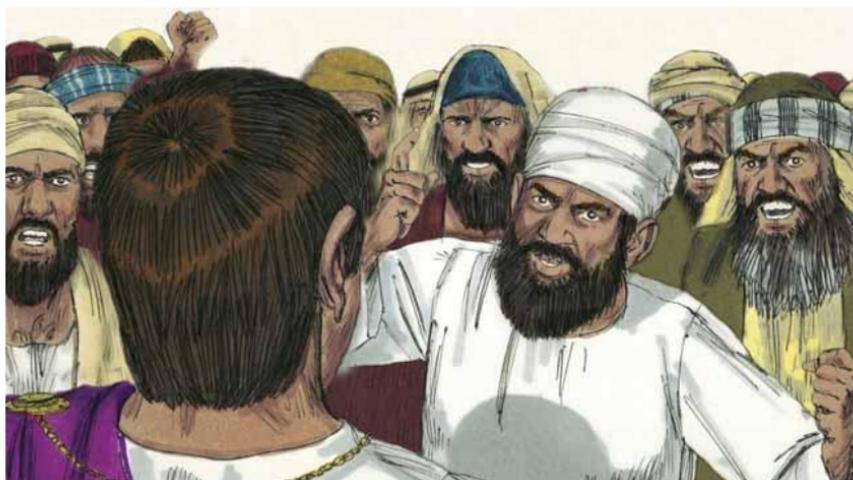
O Petar đelotar thaj ćerko rovelas. Maškaral e vrjama o Juda, izdajniko, dikhla kaj e židovske vođe osudisardine e Isuse po smrto. O Juda zurale ražalostisajlo đelotar thaj mudardape.

Detharinako rano, e židovske vođe andine e Isuse ko Pilato, e rimsko upravitelješće. Nadisajle kaj o Pilato osudila e Isuse sago došales thaj kaj kaznila les e smrtosa. O Pilato phučla e Isuse: "San tu kraljo e Židovengo?"

O Isus phenda: "Korkoro godova phendan, ali mungro carstvo naj katar akaja phuv. Te avilosas, mungre sluge borisajleas pala mande. Avilem pe phuv te phenav čačipe palo Del. Savora save volin čačipe, ašunen man." O Pilato phendas: "Phen amende so si čačipe?"

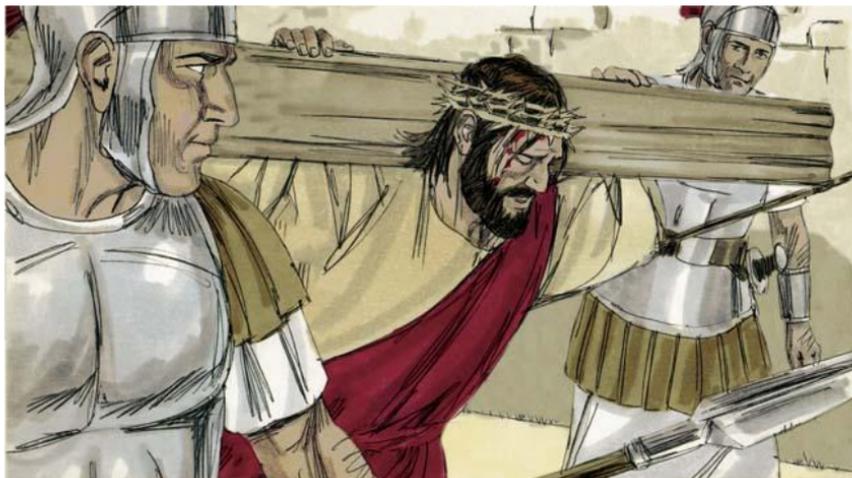
Nakon so čerda svato e Isuseja, o Pilato inkljisto anglo but o them thaj phenda: "Či arakhav nisošči doš pe akava manuš." Ali e židovske vođe thaj o them čhonas muj: "Razapnin les!" O Pilato phendas: "Vo naj došalo." Ali von čhonas muj još majzurale. Askal o Pilato phendas trito drom: "Vo naj došalo!"

O Pilato darajlo kaj o but o them pobunilape, pa pristanisarda te lešče vojnukurja razapnin e Isuse. E Rimske vojnukurja bičuisardine e Isuse thaj čhutine pe leste kraljevsko plašto thaj kruna čerdi katar e glogošč kangre. Thaj ruginas pe lešče alavenca: "Dik o kraljo e Židovengo!"

Biblijsko paramiči andar o: Matej 26,57–27,26; Marko 14,53–15,15; Luka 22,54–23,25; Jovan 18,12–19,16

40. O Isus si razapnime

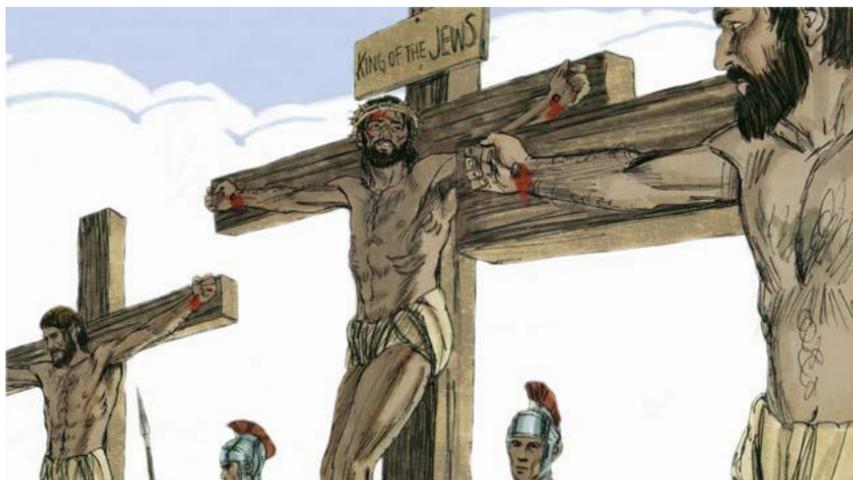
Nakon so e vojnukurja mardine muj katar o Isus, inđardine les te razapnin les. Tradineleles te inđarel o trušul pe savo merela.

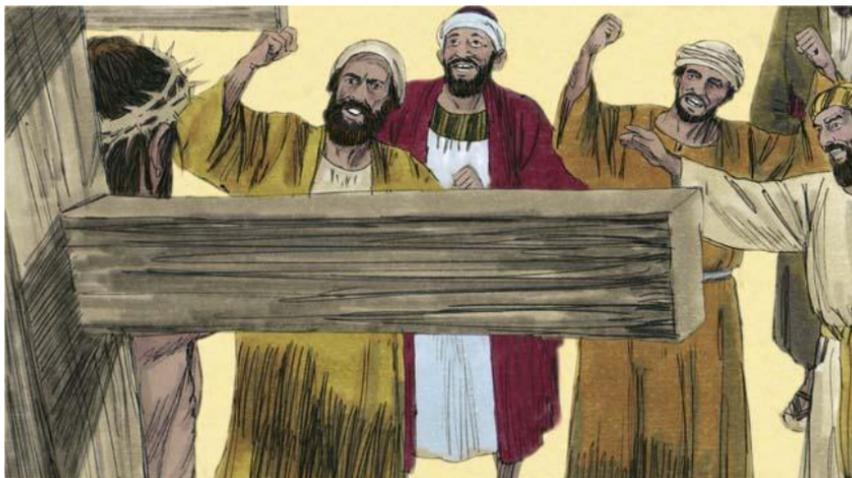
E vojnukurja andine e Isuses dži ko than savo akhardolas "Lubanja" thaj e krafinenca hvardine lešče vas thaj lešče pungre po trušul. Ali o Isus phendas: "Dade, jartosar lenđe kaj či džanen so ćeren." O Pilato zapovedisardas te ramon pe jek pločica e kaštešči "Kraljo e židovengo" thaj te čhon lat po trušul ke isusesko šoro.

E vojnurja čudine e kocka pale e Isusešće drze. Kana ćerdine akava, ispunisardine jek proroštvo savo phenel: "Podelisardine mungre haljine maškar peste thaj kockisajle pale mungre drze."

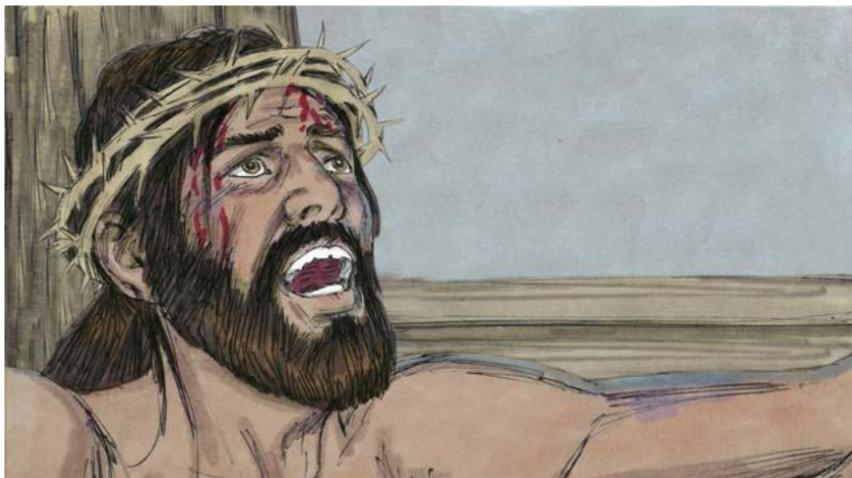
E Isuse razapnisardine maškar duj razbojnurja. Jek lendar marelas muj katar o Isus, a aver phendas: "Zar či daras e Devlestar? Amen sam došale, ali akava manuš naj vo si nevino." Askal phendas e Isusešće: "Molima tuće, detut gođi mande ande ćiro carstvo." O Isus phendas lešće: "Ađes avja manca ando rajo."

E Židovske vođe thaj buto aver them marenas muj e Isusestar. Phenenas lešće: "Ako san tu Čhavo e Devlesko, fulji katar o trušul thaj spasisar tut! Askal pačasá tuće."

Askal o nebo pe sasto područije potpuno kaljilo, vi ako sas godova maškaral ando đes. Kaljilo mismere thaj sas tunjariko trin saturja.

Askal o Isus čutas muj: "Gata si! Dade, predaisar mungro duho ande čire vas." Askal bandardas piro šoro thaj predaisardas piro duho. Kana mulo, askal sas potres e phuv činosajli, a askal o zastori, savo odvoilas e theme katar e Devlešči prisutnost ando Hramo, pharilo pe duj opašina, katar o vrho dži ko krajo.

Kroz lesko smrto, o Isus putardas o drom te o them šaj avel dži ko Del. Kana o vojniko savo arachelas e Isuse dikhla sa so sas, phendas: "Zaista, akava manuš sas nevino. Sas o Čhavo e Devlesko."

Askal o Josif thaj o Nikodem, duj židovske vođe save pačanas kaj si o Isus Mesija, phučline e Pilato pale Isusesko telo. Pačardine lesko telo ando pohtan thaj čhutinele ando limori katar izdubime stena. Askal dokotrljisardine baro bar po limori te phandaven o ulaz ande stena.

Biblijsko paramiči andar o: Matej 27,27-61; Marko 15,16-47; Luka 23,26-56; Jovan 19,17-42

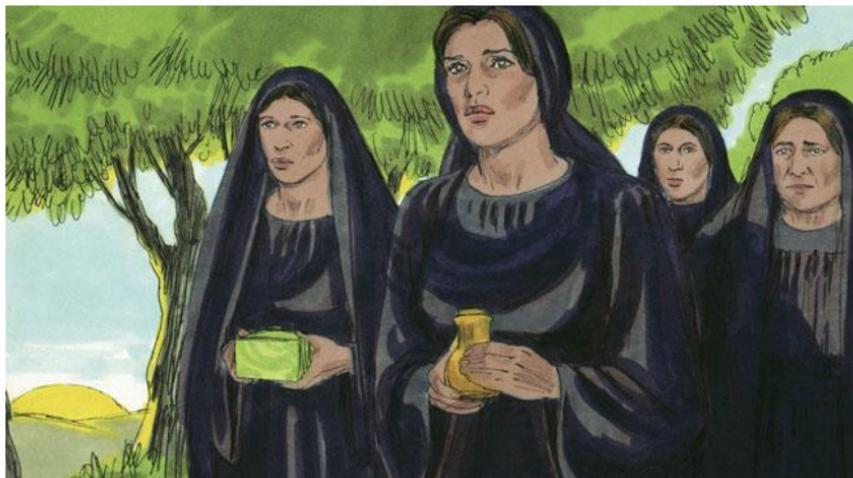
41. O Del vazdel e Isuse andar e mule

Nakon so e vojnukurja razapnisardine e Isuse, e neverne židovske vođe phendine e Pilatošče: "Okova hohamno, Isus, phenda kaj uskrsnila andar e mule nakon trin đes. Vareko moraš te arachel o limori te šaj uverime kaj lešče učenikurja či avena te čoren lesko telo thaj askal phenen kaj vo uštilo andar e mule."

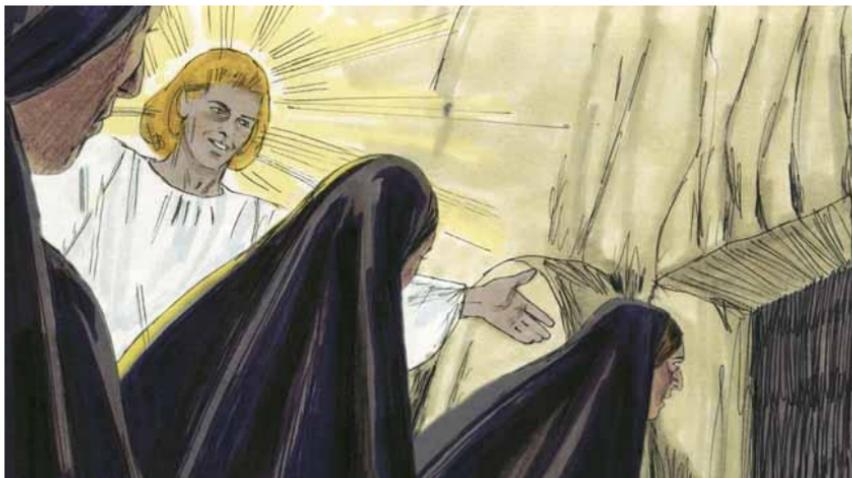
O Pilato phendas: "Len varesave vojnukonen thaj osigurin o limori so majlače šaj." Gajda kaj zapečatisardine o bar po ulazo ando limori thaj čhutine e vojnukon te arachen les te aven sigurne kaj khonik či čorela lesko telo.

Đes nakon so prahosardine e Isuse sas savatosko đes, a e židovnde nas muklino te pe godova đes džan pe limorja. Gajda kaj detharinako rano nakon savatosko đes, varesave manušnja pripremisajle te džan pe Isusesko limori te čhon još mulikane mirođije pe lesko telo.

Andar jekhvar, dogodisajlo baro potres čhinosajli e phuv. O anđeo savo sijalas zurale poput e mulja pojavisajlo andar o nebo. Otkotrljisaras o bar savo učharelas o ulaz e limoresko thaj bešlo pe leste. E vojnukurja save aračhenas o limori darajle thaj peline tele sago mule.

Kana e romnja aresline po limori, o anđeo phendas lenđe: "Na daran. O Isus naj akate. Vo uskrnsirdas andar e mule, baš sago vi kaj phendas! Didhena ando limori thaj didhena korkoro!" E romnja dikhline ando limori kaj sas čhutino e Isusesko telo. Lesko telo nas okote!

Askal o anđeo phendas e manušnjende: "Džan thaj phenen e učenikonende: 'O Isus uskrnsirdas andar e mule thaj džal ande Galileja angle tumende.'"

E manušnja sas bahtale thaj vi pherde dar. Prastaine ke učenikurja te phenen lenđe o bahtalo nevipte.

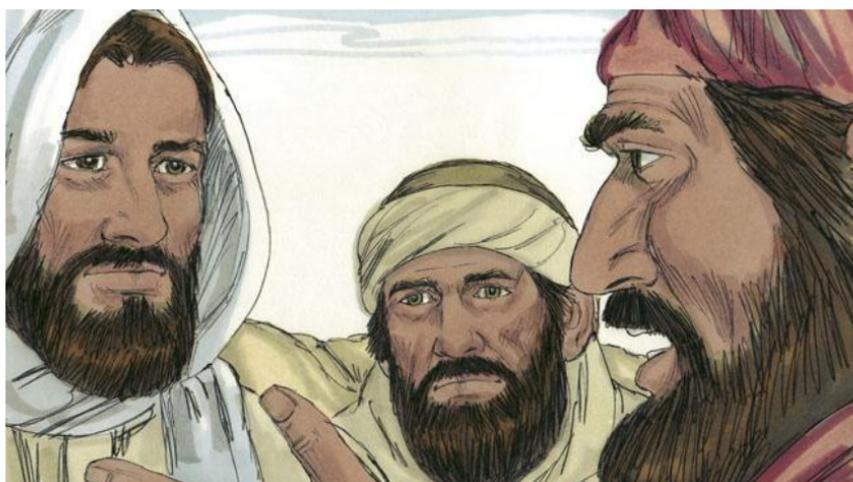
Dok e manušnja sas po drom džike učenikurja te mothon lenđe e bahtali nevimata, o Isus sikadilo lenđe, thaj von štuisardine les, o Isus phendas lenđe: "Nadaran. Džan thaj phenen mungre učenikonenđe te džan ande Galileja. Okote dičhena man."

Biblijsko paramiči andar o: Matej 27,62–28,15; Marko 16,1–11; Luka 24,1–12; Jovan 20,1–18

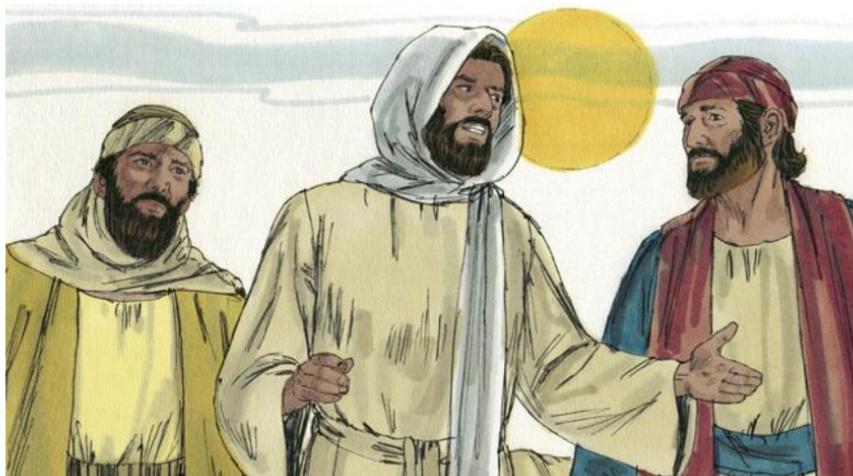
42. O Isus boldelpes po nebo

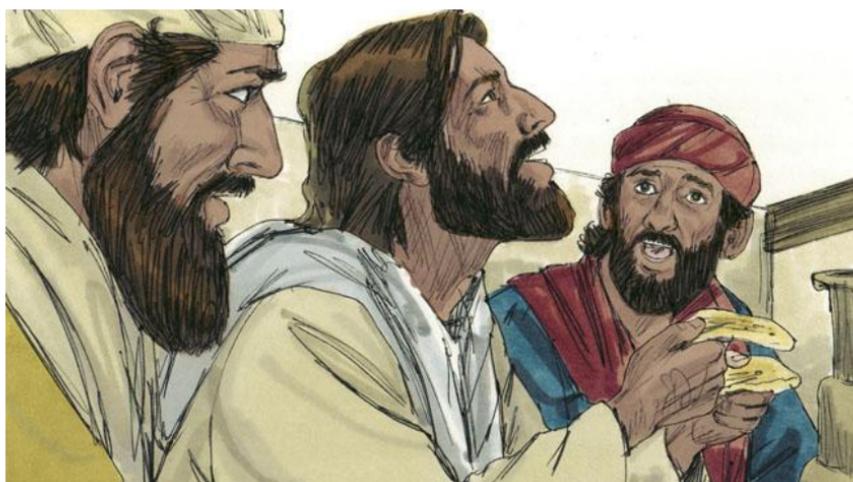
Ande okova đes kana o Isus uskrnsirdas andar e mule, duj katar lešče učenikurja džanas te obilazin o gav. Dok phirenas, čerenas svato pale sa so sas e Isuseja. Nadisajle kaj si vo o Mesija, ali aska sas mudardo. Akana e manušnja phendine kaj si palem džudo. Či džangline so te pađan.

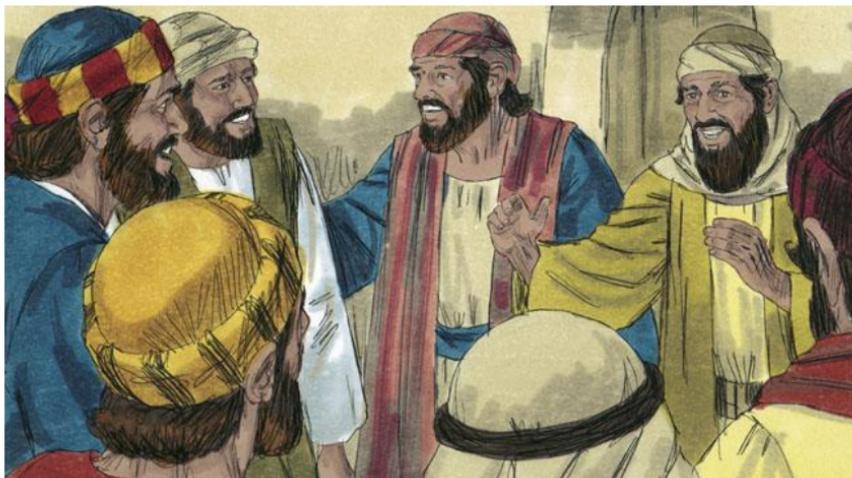
O Isus nakhlo lende thaj počnisirdas te phirel lenca, ali von či pindžardine les. Phučlalen so godova čerenas svto, pa phendine lešče sa šukar so dogodisajlo e Isuseja maj sigo nesave đesa. Gndisardine kaj čeren svato e gostosa savo čidžanel so sas ando Jerusalem.

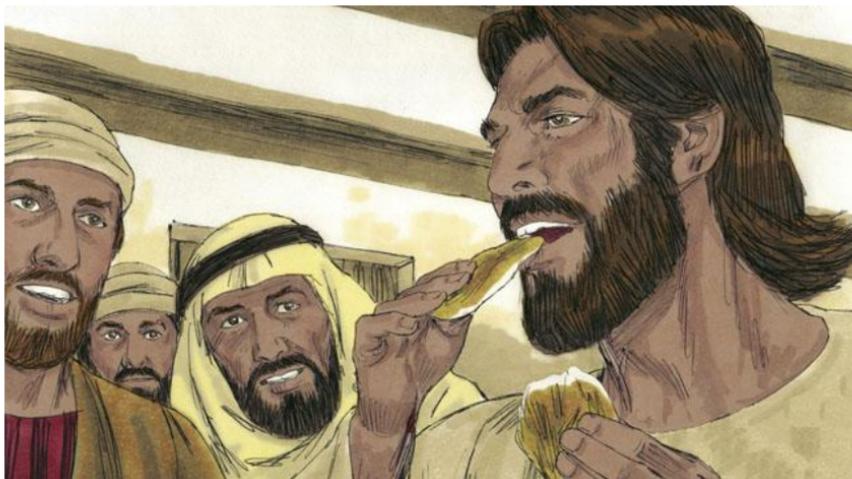
Askal o Isus objasnisarda lenđe so phenel e Devlesko alav palo Mesija. Dijalen godi so e prorokurja phendine kaj o Mesija patila thaj avela mudardo, ali uskrsnila o trito đes. Kana areslina dži ke o gav kaj akala duj manuša kanisardine te ačhen, gata već peli e rjat.

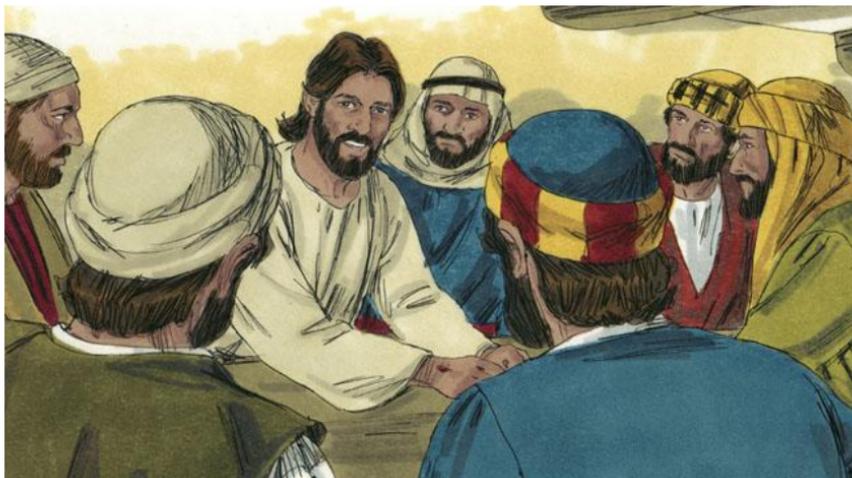
E duj manuša akhardine e Isuse te ačhel lenca, pa vo ačhilo lenca. Kana sas spremne te han e večera, o Isus vazda o mangro, zahvalisardas e Devlešće pale leste, thaj phaglale. Andar jekhvar von pindžardine les kaj si vo o Isus. Ali ande godova trenutko nestanisardas angle lenđe jakha.

E duj manuša phendine jek avrešče: "Godova sas o Isus! Zato amare ile phabonas kana objasnisarelas amamende e Devlešče alava!" Odma đeletar palpale ando Jerusolim. Kana aresline, phendine e učenikonende: "O Isus si džudo! Dikhlam les!"

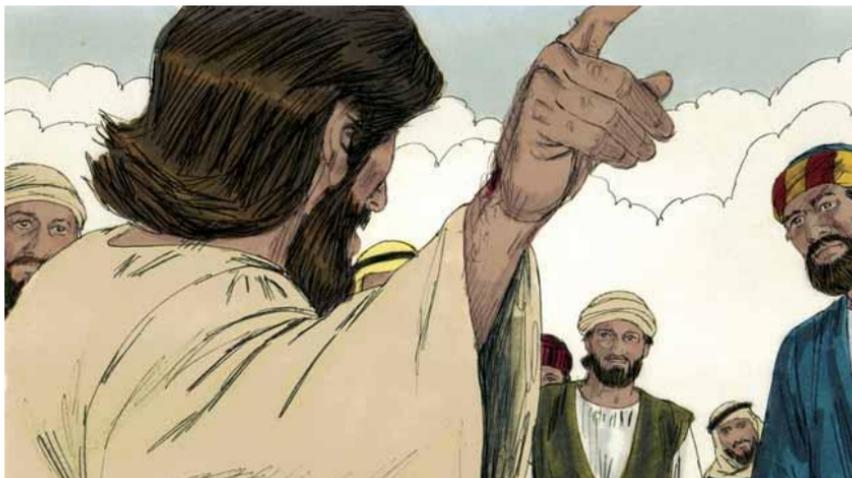
Dok e učenikurja gajda érenas svato, o Isus andar jekhvar pojavisajlo ande soba lenca thaj phendas: "Miro tumende!" E učenikurja gndisardine kaj dičen e duho, ali o Isus phendas lenđe: "Sostar sen darane thaj sumljíčave? Dičen mungre vas thaj mungre pungre. E duhonen naj telo sago man kaj si." Te dokažil lenđe kaj naj duho, manglas lendar vareso te hal. Dinele kotor pesko mačo, a vo haline.

O Isus phendas: "Phendem tumenđe kaj sa so si ramome pale mande ande Devlesko Alav moraš te pherdol." Askal putardas lendi godi te šaj hačaren e Devlesko Alav. Phendas: "Dumut sas ramome kaj o Mesija patila, merela thaj uskrsnila andar e mule o trito đes."

"Isto gajda si ramome ande Lila kaj mungre učenikurja navestina savorenđe te pokajinpe sar primisardinesas o jartipe pale pire bezeha. Počnina te čeren akava ando Jerusalem, a askal džana svugde sa e themešče svugde. Tumen sen svedokurja palthaj svedočina sa e themešče. Tumen sen e svedokurja pale godova."

Pale štarvardeš đes save avenas, o Isus pojavilaspe pire učenikonenđe. Jekhvar sikadilo e pandžsela (500) manušenđe ande isto vrjama! Dokažisardas pire učenikonenđe pe majbut načinurja kaj si džudo, thaj sikavelas les palo carstvo e Devlesko.

O Isus phendas pire učenikonenđe: "Dini si manđe sa e vlast po nebo thaj pe phuv. Dakle, džan, thaj čeren katar sa e thema učenikonen gajda kaj bolena len ando alav e Dadesko, Čhavesko, thaj e Sveto Duhosko, thaj sikavenen te aven poslušne ande sa so zapovedisardem tumenđe. Dentumen godi me avava sasti vrjama tumenca."

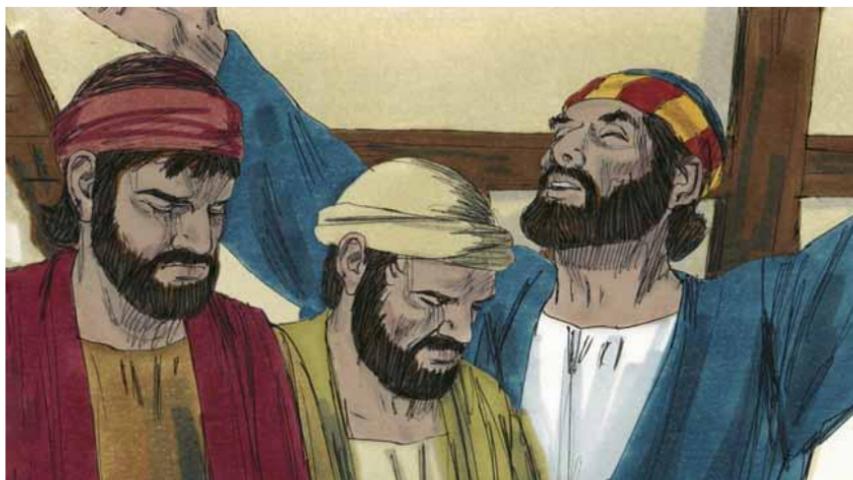
Štarvardeš đes nakon so o Isus vaskrnisarda andar e mule, phenda pire učenikonende: "Ačhen ando Jerusalimo dok e sila e Duho Svetošći či fuljel pe tumende." Askal o Isus đelotar po nebo, thaj o oblako garadasle katar lenđe jakha. O Isus bešlas pe desno rig e Devlešći te vladil pe sa.

Biblijske paramiča andar o: Matej 28,16–20; Marko 16,12–20; Luka 24,13–53; Jovan 20,19–23; e Djela apostolska 1,1–11

43. Počnil e prvo khandiri

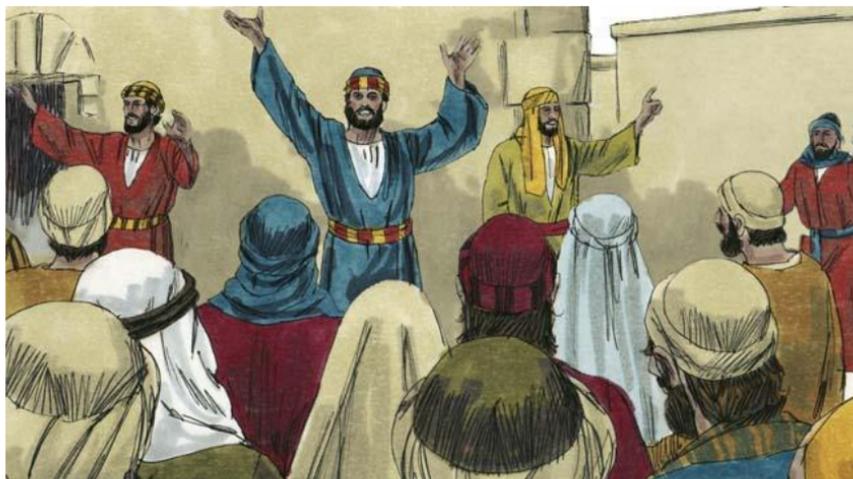
Nakon so o Isus boldaspe ando nebo, e učenikurja ačhiline ando Jerusolim sar o Isus zapovedisarda lenđe te ćeren. E vernikurja stalno okote ćidenaspe thaj molinas pes.

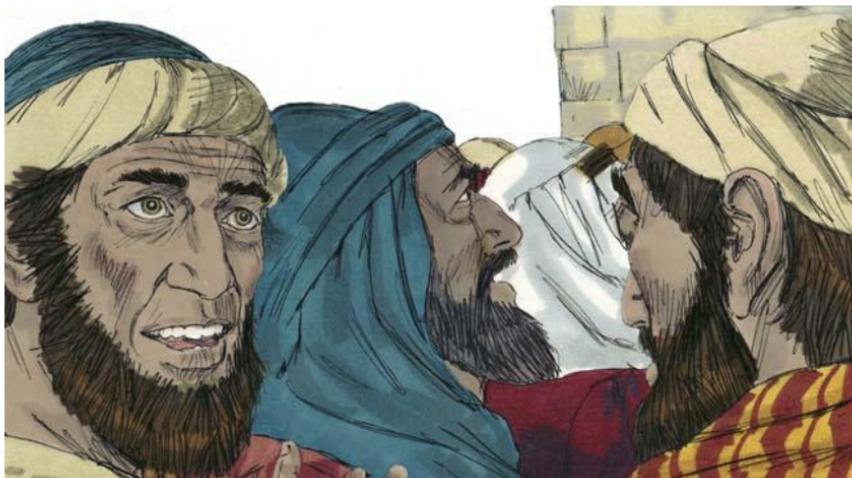
Svako brš, pandžvardeš đesa nakon e Pasha, e židovurja slavinas o važno đes savo akhardolas Pandžvardešto (50) đes. Pandžvardešto (50) đes sas kana e židovurja slavinas e žetva e đivešći. E židovurja andar o sasto them avenas pe godova đes ando Jerusolim te zajedno slavin o Pandžvardešto (50) đes. Godova brš, o pandžvardešto (50) đes avilo varekaj katar kurko đes sar o Isus đelo ando nebo.

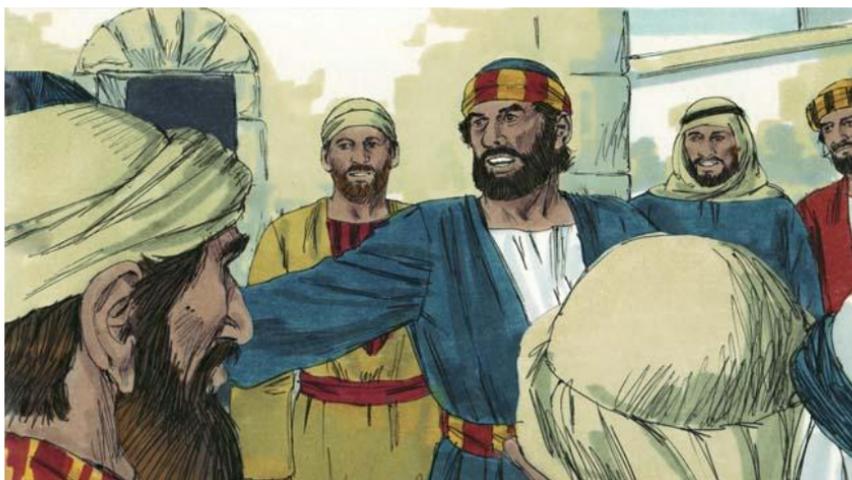
Dok sas e vernikurja sa zajedno, andar jekhvar ando čer savo andar jekhvar pherdilo e zvukosa thaj bare bavlajava. Askal vareso so izgledilas sago cikno plameno e jagago pojavisajlo pe šore sa e vernikonengo. A von savora pherdile e Sveto Duho thaj počnisadine te čeren svato ande aver čhibja.

Kana o them andar o Jerusalem ašundine e buka, but aviline te dičen so dogodisarelpes. Kana o them ašundas e vernikonen sar najavisaren e šukar delurja e Devlešće, sas začudime kaj ašundine sa kava pe pire dejaći čhib.

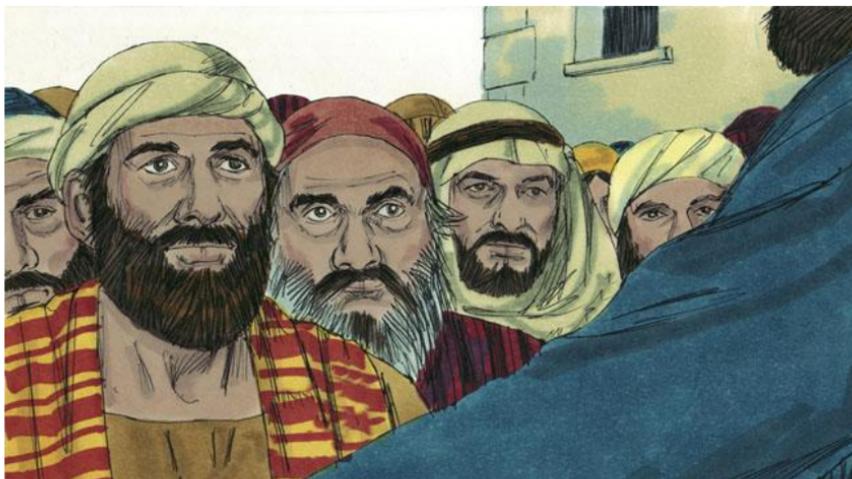
Varesave katar godola manuša optužisardine e učenikonen kaj si mate. Ali o Petar uštilo thaj phendas lenđe: "Ašunen man! Akala manuša naj mate! Akava ispunilpes o proročanstvo savo phendas o proroko Joel ande savo o Del phenel: "Ande poslednje đesa izliva mungro Duho."

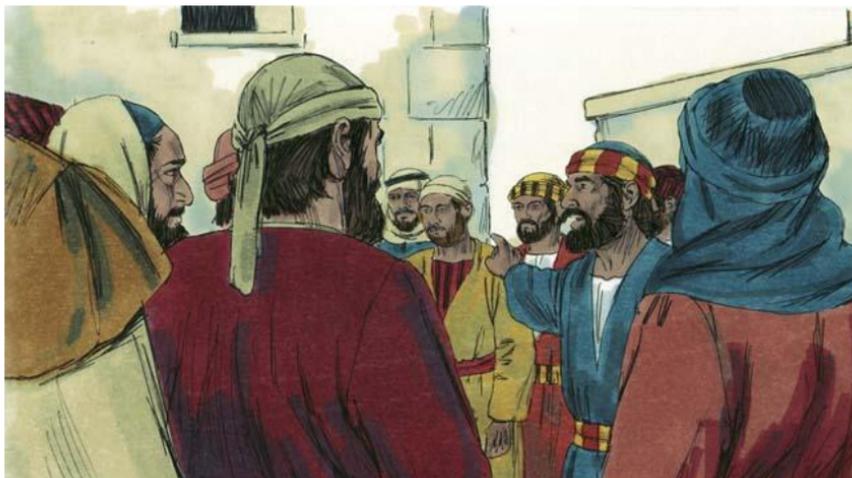
"E romalen Izraelconalen, o Isus sas rom savo ćerdas but moćne znakurja thaj ćudurja e Devlešće moćeja, sagot kaj dikhline thaj već džanen. Ali tumen razapnisardinele."

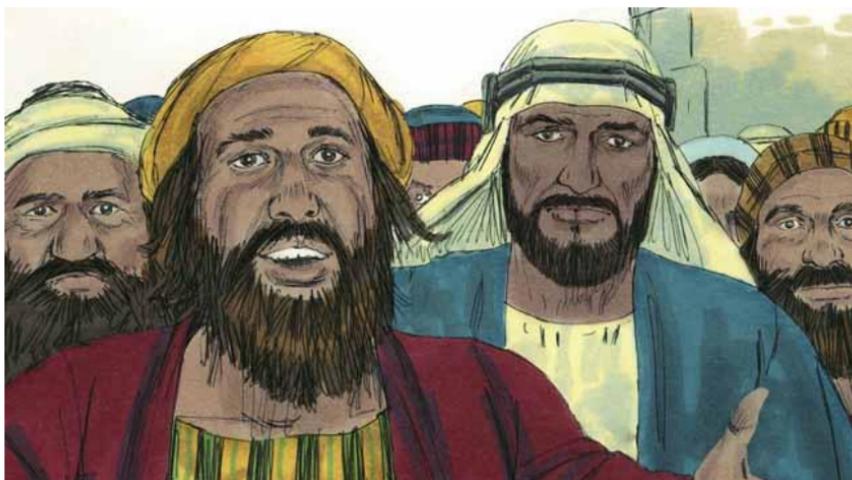
"Vi ako o Isus mulo, o Del uskrnsirda les andar e mule. Akava pherdilo o pročanstvo savo phenel: 'Či mućeja te čiro Sveco černol ando limori.' Amen sam svedokurja kaj o Del palem e Isuse uskrnsirdas ando trajo."

"O Isus si akana vazdino thaj bešel pe desno rig pire dadešči e Devlešči baš sako kaj vi obečisardas kaj čerela, O Sveto Duho čerel sa akava so akana dičen thaj ašunen."

"Tumen razapnisardine akale manuše, e Isuse. Ali džanen sigurno, kaj o Del e Isuse ćerdas Gospod thaj e Mesijava."

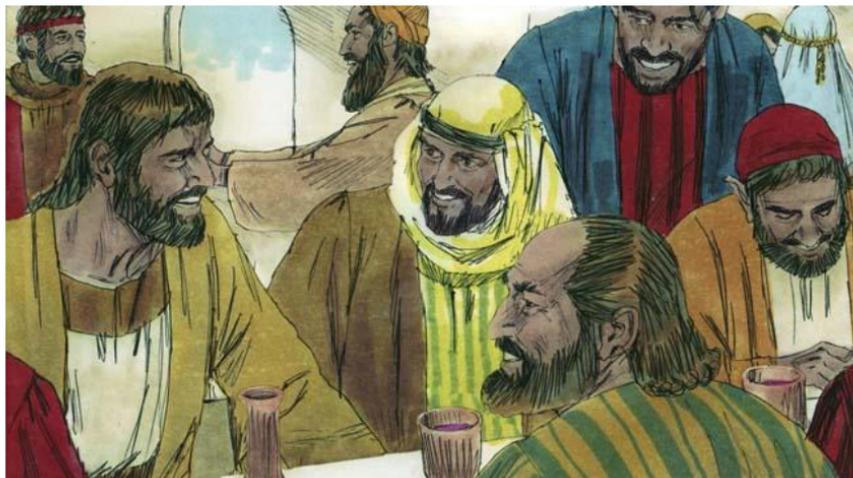
E manuša save ašundine e Petre sas zurale uznemirime okoleja so ašundine. Pa phučline e Petre thaj e učenikonen: "Phralalen, so te ćeras?"

O Petar phendas lenđe: "Svako tumendar trubul te pokailpe thaj te avel boldo ando alav e Isuse Hristosko te o Del jartosarel tumenđe tumare bezeha. Askal delatumen isto daro e Sveto Duho."

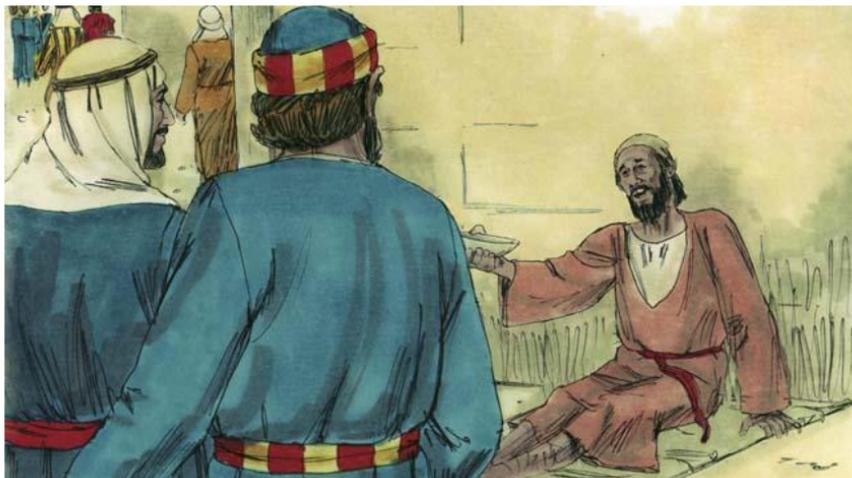
Katar trin milje manuša paćajine ande godova so o Petar phenda thaj postanisardine e Isusešće učenikurja. Sas boldine thaj postanisardine deo e khandirjako ando Jerusalimo.

E učenikurja neprestalno ašunenas e apostolengo sikavnipe, e vrjama nađhelas lende zajedno, hanas zajedno, thaj molinas pes jek avreja. Uživinas zajedno slavinas e Devle thaj sa so saslen delinas jek avresa. Savora lače gndinas pale lende. Svako đes sa majbut them postaninas vernikurja.

Biblijsko paramiči andar e: Djela apostolska 2

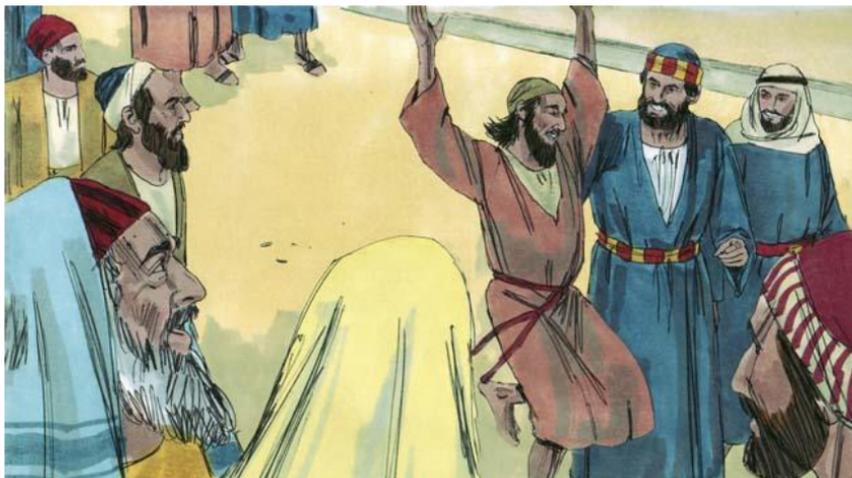
44. O Petar thaj o Jovano sastaren e prosijako

Jek đes o Petar thaj o Jovano đele ando Hramo. Dok načhenas pašo hramsko vudar, dikhlina ječe bande manuše savo prosilas love ke hramskosko vudar.

O Petar dikhlas e bande manuše thaj phendas lešće: "Najman love te davtut. Ali davatu okova so siman. Ande Isusesko alav, ušti thaj phir!"

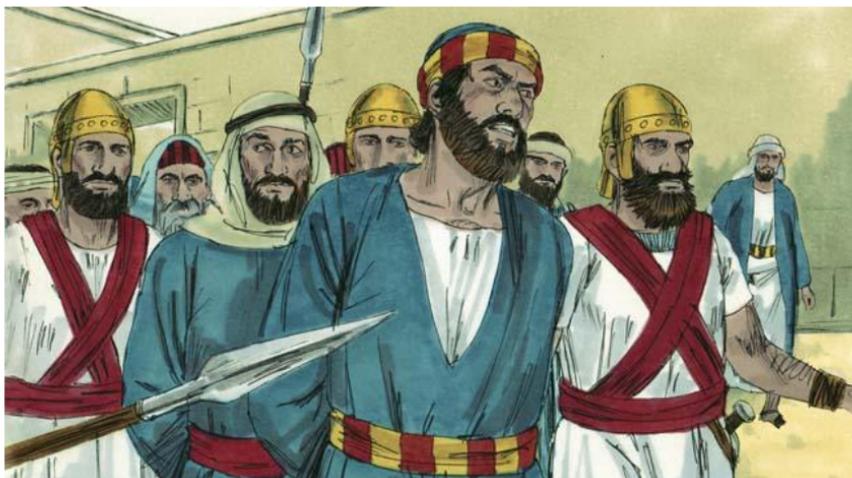
O Del odma sastardas e bande manuše, a vo odma počnisardas te phirel te hutel okolo, thaj slavisarel e Devle. O them savo sas ande hramošći avlija sas začudime.

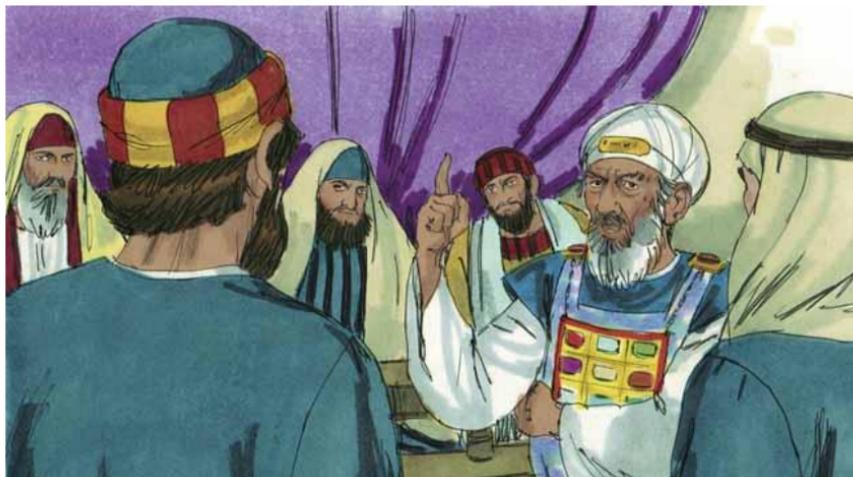
O But o them odma avilo te dičhen e manuše savo sastilo. O Petar phendas lenđe: "Sostar sen začudime kaj akava manuš sastilo? Amen či sastardam les amare snagava ili lačhipeja. Nego, sas godova e Isusešći moć thaj paćipe savo o Isus dija kolen save sastarda akale manuše."

"Tumen sen okola save phendine e rimske upraviteljnde te mudaren e Isuse. Tumen mudardine e okoles savo stvorisardas o trajo, ali o Del uskrnsisarda les andar e mule. O Del iskoristisardas tumare delurja te pherdol o proročanstvo kaj o Mesija trpila thaj merelela. Gajda kaj kana pokajintume thaj boldentumen e Devlešće te tumare bezeha aven jartome."

E Hramošće upraviteljurja sas zurale uznemirime okolesa so o Petar thaj o Jovano phenenas. Pa astardine len thaj čhudine len ando phanglipe. Ali o but o them pačajas e Petrešće porukaće, thaj o brojo e themesko save počnisardine te pačan ando Isus barilo pe oko pandž milje manuša.

Aver đes e židovske vođe andine e Petre thaj e Jovane ko baro rašaj thaj aver pobožne vođe. A von phučline e Petre thaj e Jovane: "Ko dijatumen moć te sastaren akale manuše?"

O Petar phendas lenđe: "Akava manuš ačhel akate angle tumende sastardo e Isusešće moćeja. Tumen razapnisardine e Isuse, ali o Del palem uskrnisarda les ando trajo! Tumen odbisardine les, ali či postoil ni jek aver načino te spasiln tumen osim kroz e moć e Isusešći savo si o Mesija!"

E vođe sas šokirime kaj o Petar thaj o Jovano ćerenas svato gajda odvažno kaj dikhline kaj si akala manuša, obične manuša save nas školuime. Ali askal dinepe gođi kaj sas akala manuša e Isuseja. Nakon so zapretisardine e Petrešće thaj e Jovanošće, muklinelen.

Biblijsko paramiči andar e: Djela apostolska 3,1-4,22

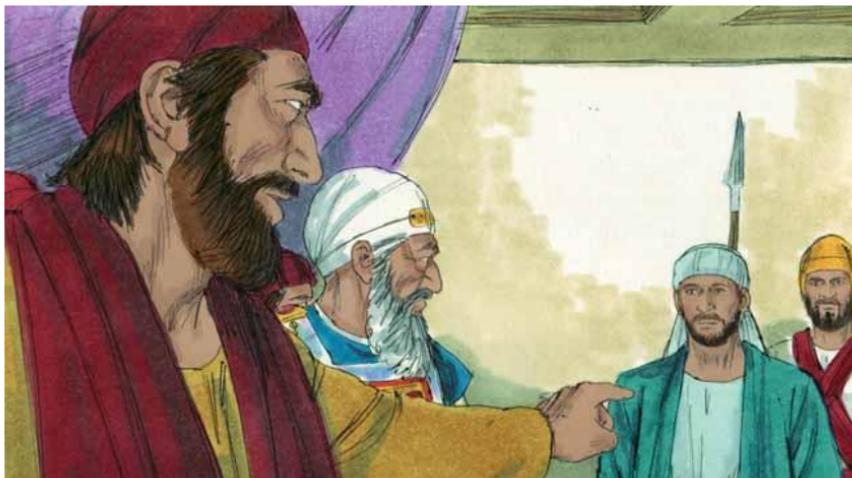
45. O Stefan thaj o Filip

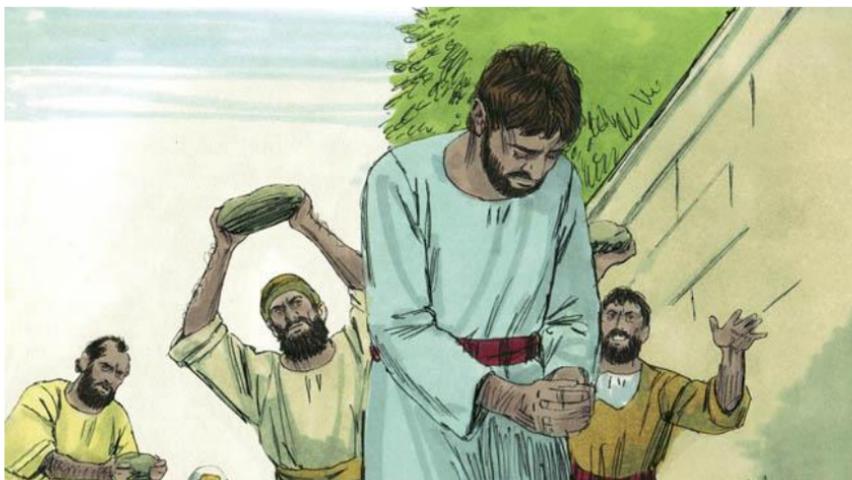
Jek katar e vođe ande khandiri savi tek počnisarda sas o manuš savo bučholas Stefan. Les sas lačno ugled thaj sas pherdo e Sveto Duhosa thaj mudrosti. O Stefan ćerelas but e čudurja thaj uvredljivo tvrdilas kaj o them trubul te pačal ando Isus.

Jek đes, dok o Stefan sikavelas palo Isus, varesošće židovurja save či pačanas ando Isus počnisardine te prepirinpe e Stefaneja. Zurale holjajle thaj hohadine e pobožne vođeđe po Stefane. Phendine: "Ašundam les sar mothol bilačhipe palo Mojsija thaj palo Del!" Pa e pobožne vođe astartine e Stefane thaj andinele anglo baro rašaj thaj ostale židovske vođeđe, aj još hohamne svedokurja hohadine po Stefane.

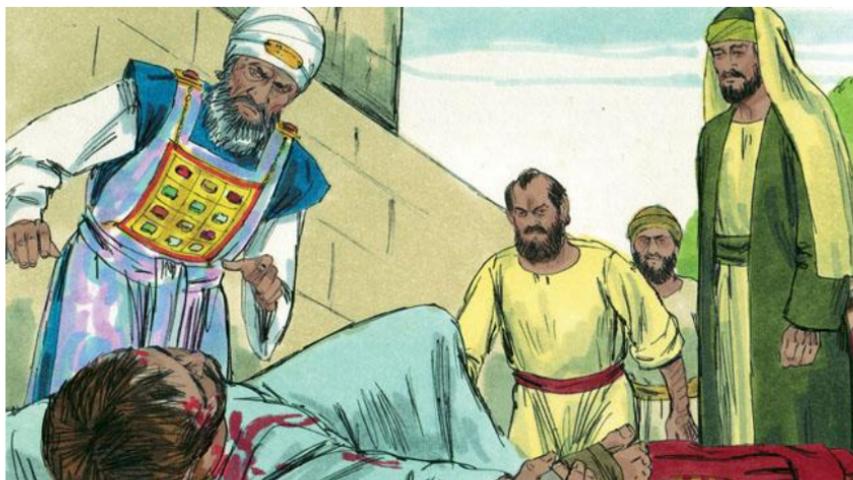
O baro rašaj phučla e Stefane: "Dali si čače godova so phenen pale tute?" O Stefan phendas lenđe gajda kaj dijalen godi pe but e bare stvarja save o Del čerdas, katar e Avraamešči vrjama dži ke Isusešči vrjama, thaj sar sas e Devlesko them neprestalno neposlušno. Askal phendas: "Tumen tvrdoglave manušalen kaj uvek bunintumen thaj odbacin e Sveto Duho, baš sago vi tumare papurja kaj uvek odbacisarenas e Devle thaj mudarenas lešče prorokonon. Ali tume čerdine vareso maj gore nego so von čerdine! Tumen mudardine e Mesija!"

Kana e pobožne vođe akava ašundine, sas gajda holjarike kaj učardine pe kan thaj zurale čhutine muj. Crdine e Stefane avrjal o gav thaj čhudenas bara pe leste te mudaren les.

Dok o Stefan marelas, čhutas muj: "Isuse, primisar mungro duho." Askal pelo pe pire kočã thaj palem čhutas muj: "Gospode na uračunisar lende akava sago bezah protiv lende." Askal mulo.

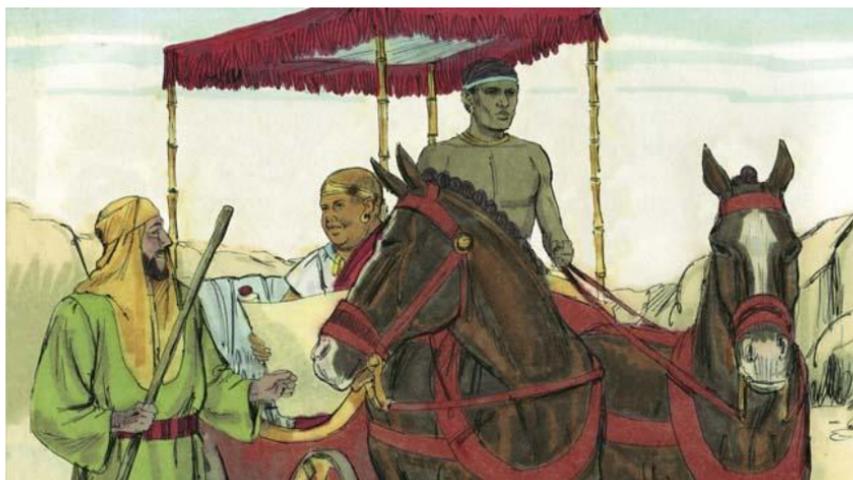
Jek terno čhavo savo akhardolas Savao složisajlo e themesa save mudardine e Stefane thaj lelas sama pe lende drze dok von čhudenas bara po Stefane. Godova đes, but o them andar o Jerusalem počnisardine te progonin e Isusešće sledbenikon, pa e vernikurja našline pe aver than. Thaj unatoč akalešće, propovedinas palo Isus kajdog džanas.

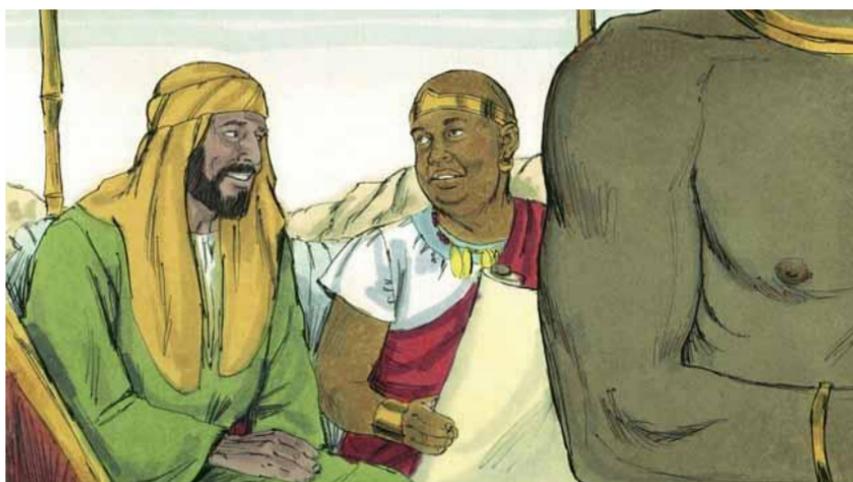
Jek e Isusesko učeniko savo bučholas Filip sas jek katar okola vernikurja kaj našline andar o Jerusolim nakon so sas o progontvo. Āelo ande Samarija kaj propovedilas palo Isus thaj but e manuša sas spasime. Askal jek đes o anđeo e Devlesko phenda e Filipešće te džal po odredime drom ande pustinja. Sar vo phirelas dromesa, o Filip dikhla e važno službeniko andar o gav savo akhardolas Etijopilja sar vozilpe ande piri kočija. O Sveto Duho phenda e Filipešće te džal te ćerel svato akale manušesa.

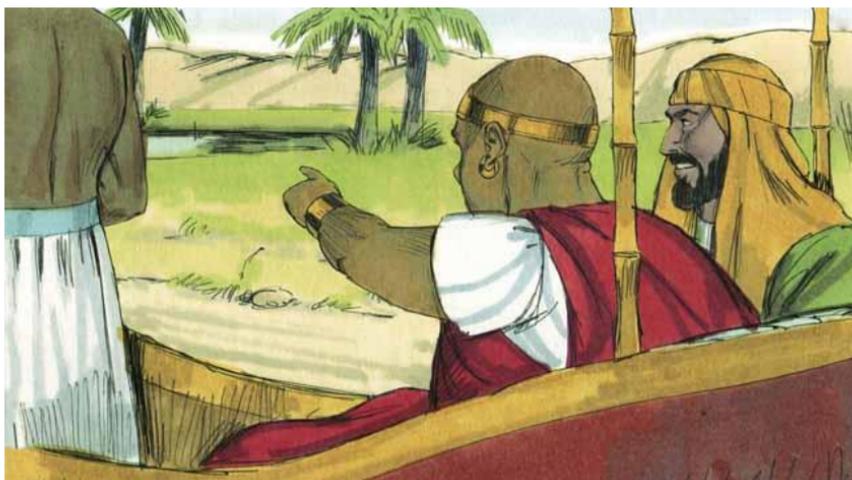
Dok o Filip načhelas e kočijava, ašundas manuša andar e etiopija sar čitol andar e knjiga o kova so ramosardas o proroko Isaija. O manuš čitosardas: "Inđarenas les sar e bakhres te den čurjasa, a sago kaj si o bakhro tiho, gajda ni vo či phenelas ni alav. Bilačhe ponašisajle prema leste thaj či poštušardin les. Line lesko trajo."

O Filip phučla e manuše andar e Etiopija: "Hačares so čitosares?" O Etijopljanino phendas: "Či. Naštik te hačarav osim ako vareko či objasnil mande. Molima tuće, av thaj beš paše mande. Dali o Isaija ramosardas pale peste ili pale verekaste avreste?"

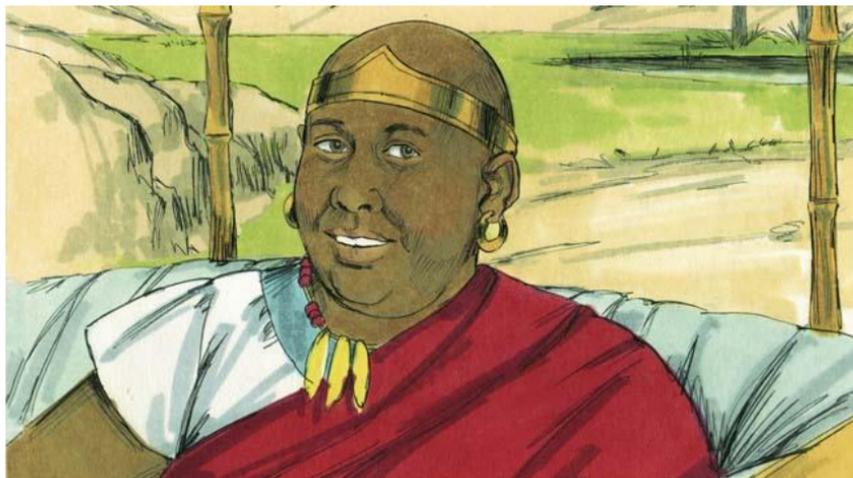
O Filip objasnisardas e nanušešće andar e Etiopija kaj o Isaija ramosardas palo Isus. O Filip isto gajda koristisardas aver lila te phenel lešće e lačhi vest palo Isus.

Dok o Filip thaj o Etiopljano putinas, avile dži ke varesosko paj. O Etiopljano phenda: "Dik okote si varesosko paj! Šaj avav boldo?" Thaj phendas e kočijašešće te ačhavel e kočija.

Gajda kaj fuljistine ando paj, a o Filip boldas e manuše andar e Etiopija. Nakon so inkljistine andar o paj, o Sveto Duho andar jekhvar inđardas e Filipe dur pe aver than kaj vo nastavisardas te ćerel svato palo Isus.

O Etijopljanino nastavisarda piro drom te džal čhere, bahtalo kaj pindžarel e Isuse.

Biblijsko paramiči andar e: Djela apostolska 6,8-8,5; 8,26-40

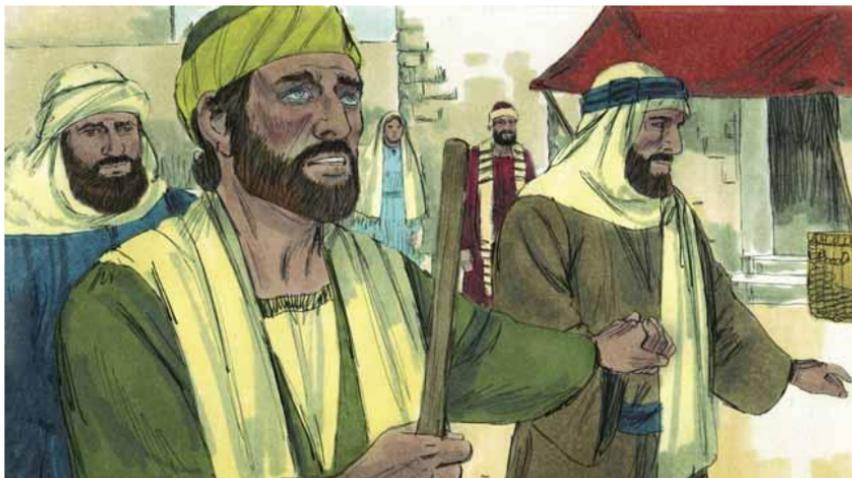
46. O Pavle postajil hriřćanino

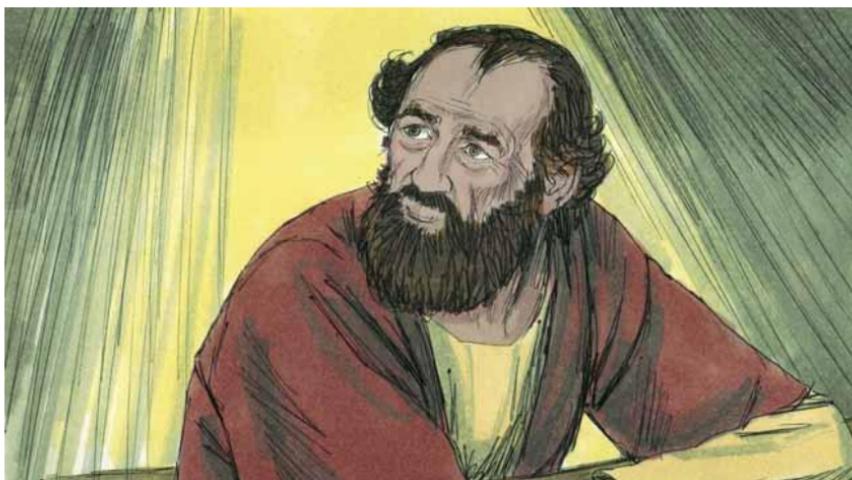
O Savle sas okova terno čhavo savo lelas sama pe drze e themešče save mudardine e Stefane. Vo či pačalas ando Isus, pa proganjilas e vernikonen. Džalas čher katar o čher ando Jerusalem te astarel e romen thaj e romnjen thaj te čhudel len ando phanglipe. O baro rašaj dijas e Savlo dopuštenje te džal ando gav Damask te astarel e hrišćanen thaj te boldel len palpale ando Jerusalem.

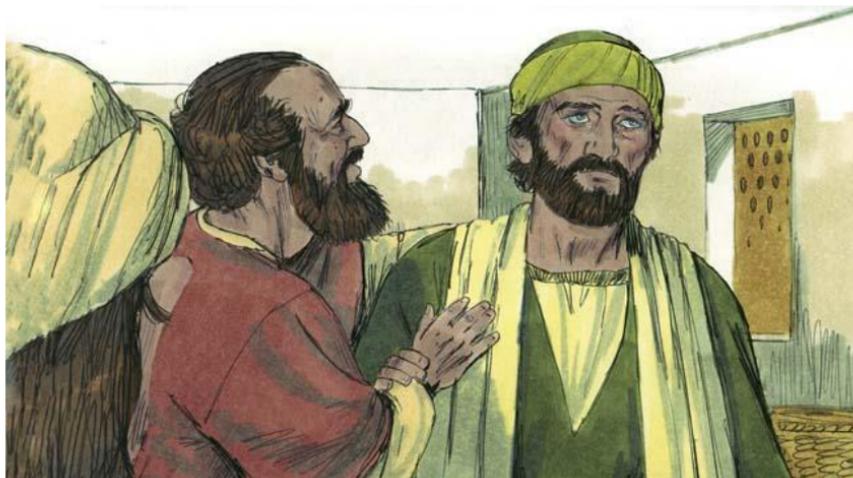
Dok o Savle sas po drom palo Damask, sjajno svetlo andar o nebo zasijisarda svugde oko leste, thaj vo pelo pe phuv. O Savle ašundas varekas sar phenel: "Savle! Savle! Sostar progonisman?" O Savle phučlas: "Ko san tu, Gospodarina?" O Isus phenda: "Me sem o Isus. Tu man progonis!"

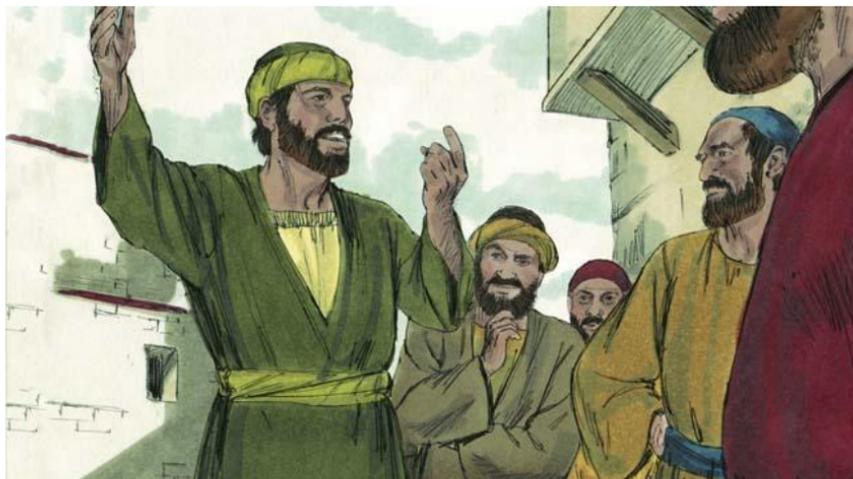
Kana o Savle uštilo, naštik te dičhelas. Lešče drugarja inđardineles ando Damask. O Savle či hala thaj či pila khanči trin đes thaj trin rjat.

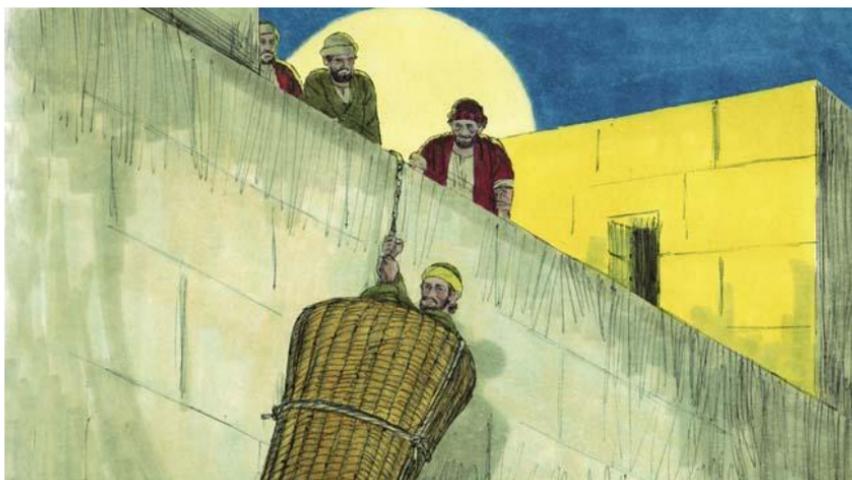
Ando Damask sas jek učeniko savo akhardolas Ananija. O Del phendas lešče: "Dža ando čer kaj bešelas o Savle. Čho čiro vas pe leste te vo šaj palem te dičhel." Ali o Ananija phendas: "Gospode, ašundem sar godova manuš progonik e vernikonen. O Del phendas: "Dža! Kaj les odabirisardem te objavil mungro alav e Židovende thaj aver themende andar aver phuvja. Vo but trpila zbog mungro alav."

Zato o Ananija delo dži ko Savle, čutas pire vas pe leste, thaj phendas: "O Isus, savo objavisajlo tuđe po drom dži akaring, bičhaldas man te boldav tuće čiro vido thaj te aves pherdo e Sveto Duhosa." O Savle odma šaj te dikhlas, a o Ananija boldasles. Askal o Savle halas vareso thaj e zor boldabes ande leste.

O Savle odma počnisardas te propovedil e Židovenđe ando Damask, phenelas: "O Isus si o Čhavo e Devlesko!" E Židovurja sas zadivime kaj o manuš savo kamelas te uništil e vernikonen akana isto pačal ando Isus! Savle raspravilas e Židovenca, dokažilas lenđe kaj si o Isus Mesija.

Nakon but e đesa, e Židovurja ćerdine plano te mudaren e Savle. Bičhaldine e manuše te roden les pe gavešće vudara te mudaren les. Ali o Savle ašundas pale gadava plano, thaj lešće drugarja pomognisardine lešće te našel. Jek rjat muklineles preko o zido ande korpa. Nakon so o Savle našlo andar o Damask, nastavisardas te propovedil palo o Isus.

O Savle đelotar ando Jerusalem te areseples e ućenikonenca, ali von daranas lestar. Askal jek verniko savo akhardolas Barnaba inđardas e Savle ke apostolurja thaj phendas lenđe sar o Savle hrabro propovedil ando Damask. Nakon godova e ućenikurja prihvatisardine e Savle.

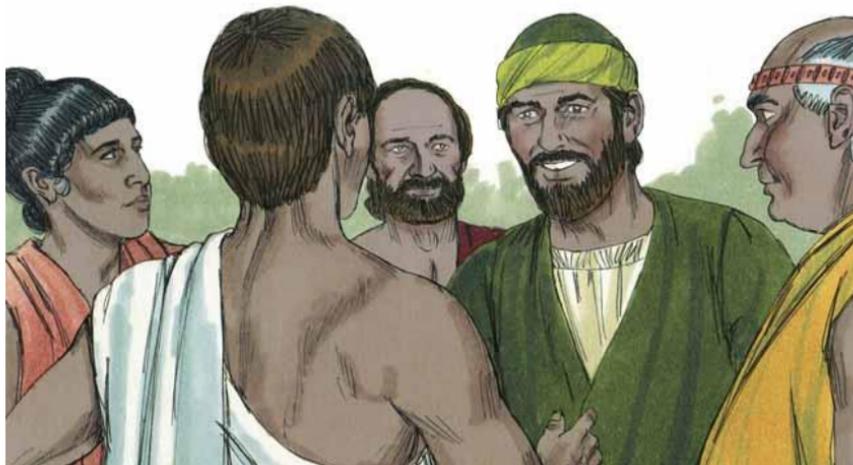
Varesošće vernikurja save našline katar o progonstvo ando Jerusalem đeletar dur ande Antiohija thaj propovedinas palo Isus. O but o them andar e Antiohija nas Židovurja, ali po prvo drom, but lendar postanisardine vernikurja. O Barnaba thaj o Savle đele okote te sikaven akale neve vernikonen majbut andar o Isus thaj osnažisaren e khandiri. Thaj upravo ande Antiohija okola save paćanas ando Isus sas akharde "Hriščanurja".

Jek đes, dok e hriščanurja ande Antiohija postinas thaj molinas pe, o Sveto Duho phenda lenđe: "Odvoisaren mande e Barnaba thaj e Savle te ćeren e bući pe savi me akhardem len." Gajda kaj e khandiri ande Antiohija molisajle palo Barnaba thaj palo Savle thaj čhutine pire vas pe lende. Askal bičaldinelen te propovedin lači vest palo Isus pe but aver thana. O Barnaba thaj o Savle sikavenas e theme andar e razne thema, thaj but o them paćajas ando Isus.

Biblijsko paramiči andar e: Djela apostolska 8,3; 9,1-31; 11,19-26; 13,1-3

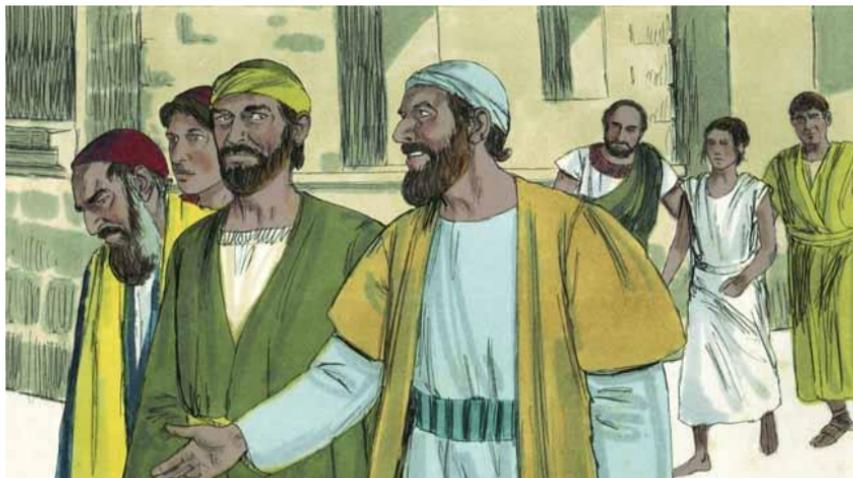
47. O Pavle thaj o Sila ande Filipe

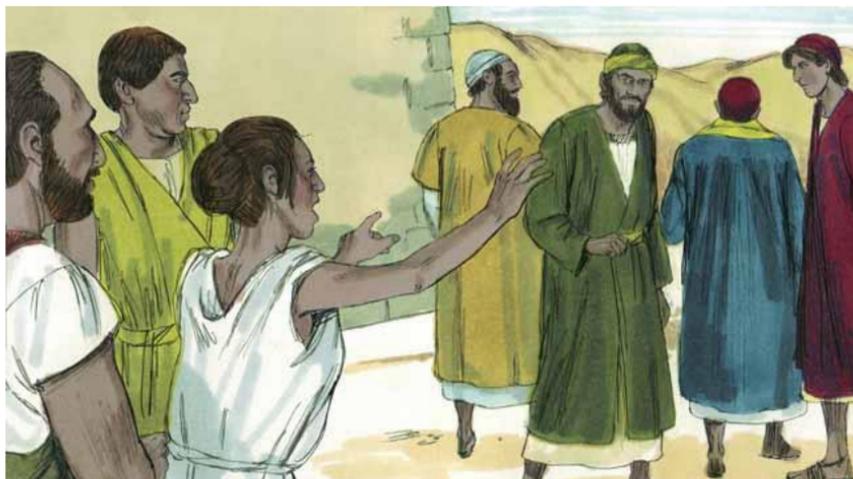
Dok o Savle putuilas kroz o Rimsko Carstvo, počnisardas te koristil piro rimsko alav: "Pavle." Jek đes, o Pavle thaj lesko drugari o Sila đele ando gav savo akhardolas Filipe te navestisaren e bahtali nevimata palo Isus. Đele po than paše reka avrjal o gav, kaj čidelas pe o them pe molitva. Okote areslina e manušnja savi akhardolas Lidija, voj sas trgovkinja. Voj volilas thaj klanjisajlo e Devle.

O Del putardas e Lidijako ilo te pačal ande poruka palo Isus, pa voj thaj lači familija sas bolde. Voj akharda e Pavle thaj e Sila te ačhen ande lako čer, pa von ačhiline late thaj ke lači familija.

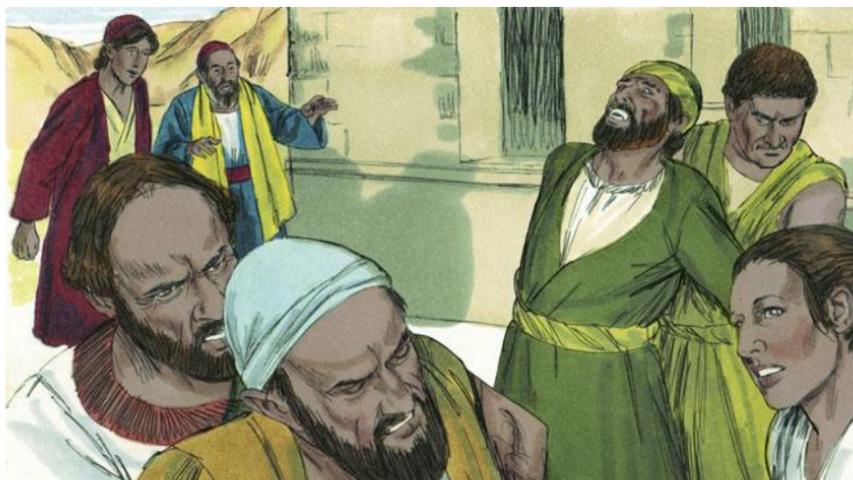
O Pavle thaj o Sila često ačhenas pes e manušenca pe molitva. Svako đes dok phirenas dži okote, jek ropkinja savi sas opsjednime e bendenca stalno džalas pale lende. Uz e pomoć godole bendješći, voj dičhelas e budućnost e themešće, pa zaradilas but love pire gospodarenđe sago vračarica.

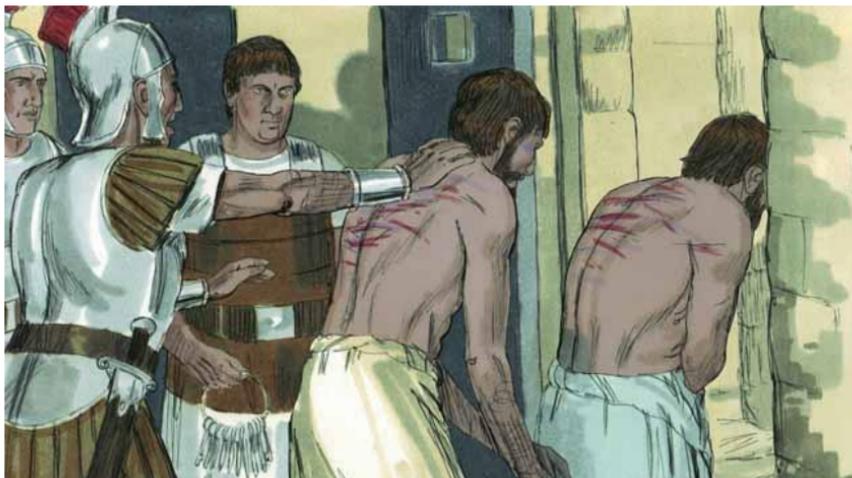
Dok phirenas, e ropkinja čholas muj: "Akala manuša si sluge e Bare Devlešće. Von navestisaren tumenđe e Devlesko plano spasenje!" Voj čerelas godova gajda često kaj dosadisardas e Pavlešće.

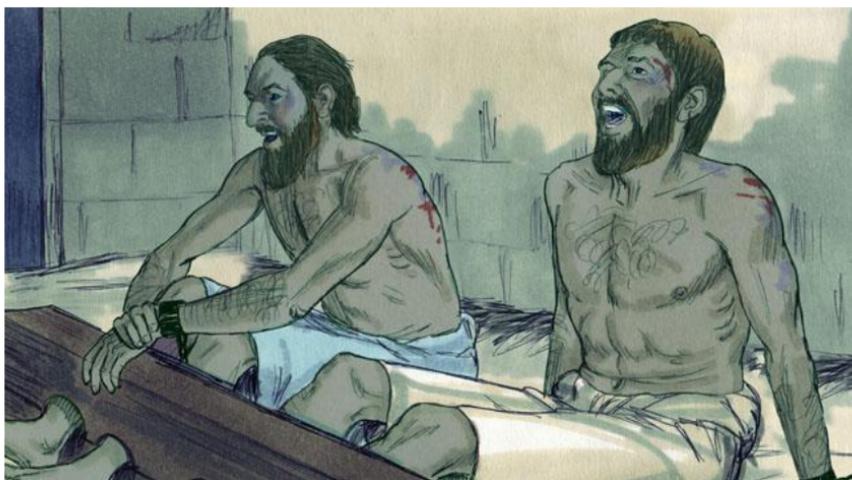
Pale jek đes, kana e ropkinja počnisardas te čhol muj, o Pavle boldape late thaj phendas e benđesće savo sas ande late: "Ande Isusesko alav, inkliji andar late." O beng odma mukulala.

E manuš a save sas vlasnikurja godole ropkinjaće zurale holjajle! Svatisardine kaj bi e benđesko, e ropkinja naštik e themešće te mothol e budućnost. Godova značilas kaj o them majbut či počinela love laće vlasnikonende te voj phenel lenđe so avela lenđe.

Gajda kaj e vlasnikurja godole ropkinjaće inđardine e Pavle thaj e Sila e rimske vlasnikonende, save mardinelen thaj čhudinelen ando phanglipe.

Čhutine e Pavle thaj e Sila ande maj arakhado deo e phanglipasko, a čak vi lende pungre čhutine ande okurja. A ipak, maškare ande rjat, von đilabenas đilja save slavinas e Devle.

Andar jekhvar sas baro potres! Sa e vudara ando phanglipe putajle thaj e lancurja katar sa e roburja peline.

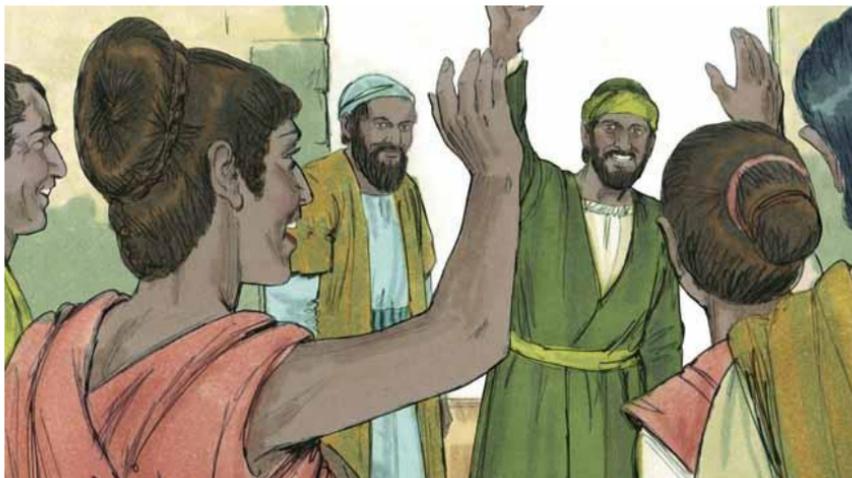
O tamničari džungadilo, a kana dikhla kaj si o vudae e phanglipesko putardo, zurale darajlo! Gndisardas kaj sa e robijaša našline, thaj planirisarda te mudarelpe. (Džangla kaj e rimske vlasti mudardinesas les te muklasas e robijašende te našen.) Ali o Pavle dikhla les taj čhuta muj: "Ač! Na vazde čiro vas pe tute. Savora sam akate."

O manuš savo aračelas e tamnica činolaspe dok avelas karingal o Pavle thaj o Sila thaj phučla len: "So trubul te ćerav te avav spasime?" O Pavle phenda: "Paća ando Gospod, Isus thaj tu thaj vi či familija avena spasime." Askal o tamničari anda e Pavle thaj e Sila ande piro čher thaj thodas lenđe rane. O Pavle propovedisardas e bahtali nevimata palo Isus savorende ande lesko čher.

O tamničari thaj lešči sasti familija paćajine ando Isus thaj sas bolde. Askal o tamničari dija e Pavle thaj e Sila te han, thaj zajedno raduisajle.

Aver đes e vođe e gavešće oslobodisardine e Pavle thaj e Sila andar o phanglipe thaj rodine lendar te džantar andar e Filipe. O Pavle thaj o Sila posetisardine e Lidija thaj aver drugaren thaj askal đeletar andar o gav. E bahtali nevimata palo Isus nastavisardas te buljol, a e khandiri nastavisardas te barjol.

O Pavle thaj e aver hrišćanske vođe putuinas ande but e gava, propovedinas thaj sikavenas e theme e bahtali nevimata palo. Isto gajda ramosardine but e lila te ohrabrin thaj sikaven e vernikonen ande khandirja. Varesave andar godola lila postanisardine lila ande Bibliji.

Biblijsko paramiči andar e: Djela apostolska 16,11–40

48. O Isus si obećime Mesija

Kana o Del stvorisarda o them, sa sas savršeno. Nas bezah. O Adam thaj e Eva volinas jek avre, thaj volinas e Devle. Nas nasvalipe ni meripe. O Del kamla te o them avel kasavo.

O beng phendas kroz o sap ando vrto sar zavedisardasas e Eva. Askal voj thaj o Adam sagrešisardine protiv o Del. Pošto sagrešisardine, savora pe phuv si nasvale thaj meren.

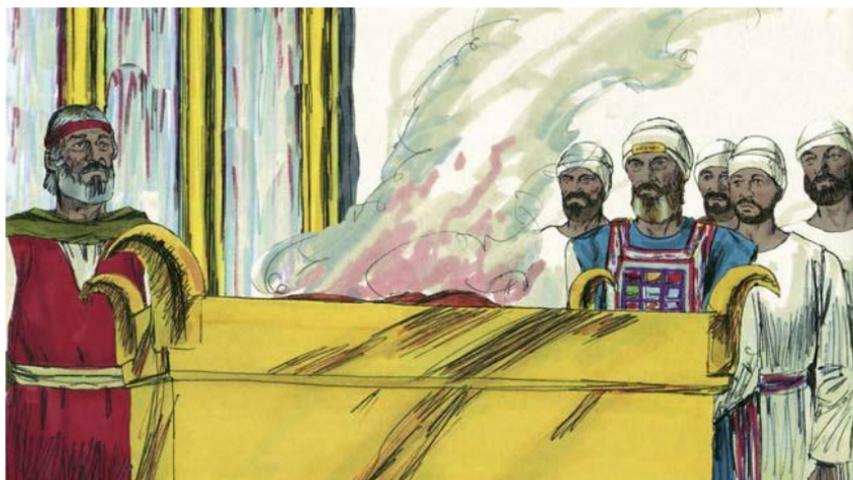
Pošto o Adam thaj e Eva sagrešisardine, vareso još majgore dogodisajlo. Von postanisardine e Devlešće dušmaja. Sago posledica, katar godoja vrjama svako manuš bijandola bezehalo thaj ujedno si vi e Devlesko dušmano. O odnos maškar o Del thaj o them sas narušime zbog o bezah. Ali e Devles sas plano te obnovil godova odnoso.

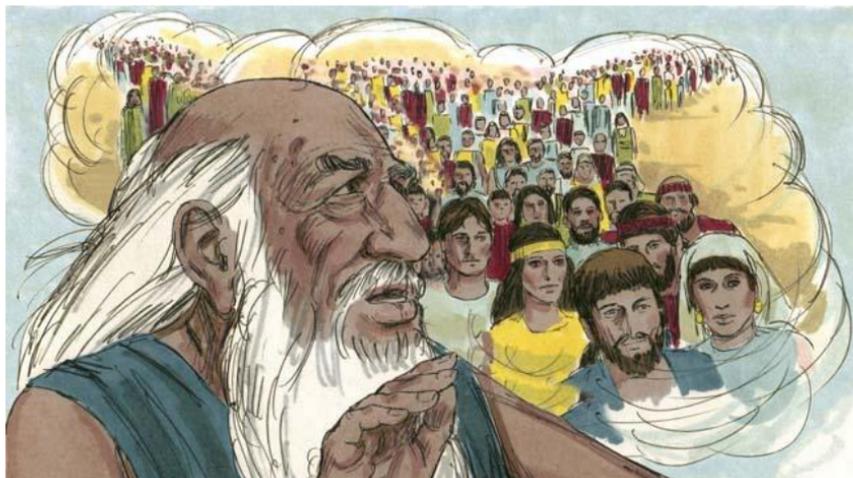
O Del obečisardas kaj jek katar e Evaće potomkurja smrskola e Bendeško šoro, a kaj o beng ranila lešći khuv. Akava značilas kaj o beng mudarela e Mesija, ali kaj o Del palem boldelale ando trajo, a askal o Mesija smrskola e bendešći moć zauvek. But brš maj posle, o Del objavisarda kaj si o Isus godova Mesija.

Kana o Del e potopesa uništisardas sasti phuv, dija brodo savo spasila e manušen save pačanas ande leste. Po isto način, savora zaslužisaren te aven uništíme zbog pire bezeha. Ali o Del dija e Isuse te spasil svakone savo pačal ane Leste.

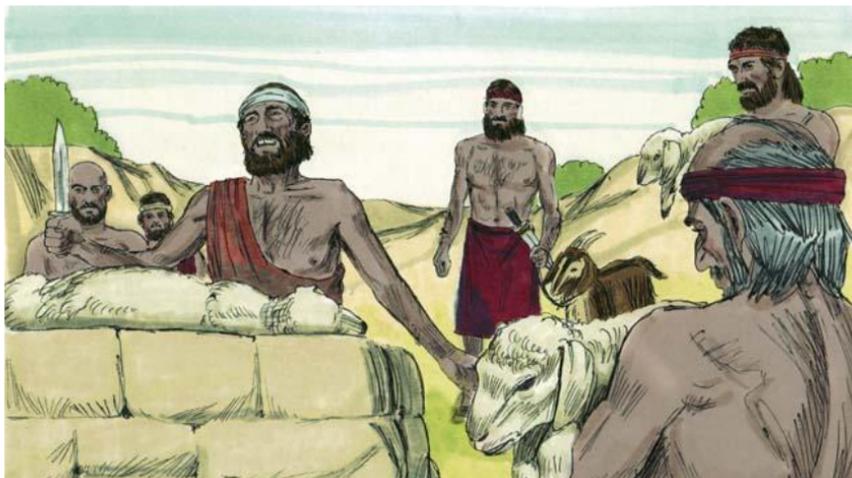
Šele bršenca, e rašaja neprestalno anenas žrtve e Devlešče pale manuša a te sikaven e kazna savi zaslužisaren zbog lenđe bezeha. Ali godola žrtve naštik te line e bezeha. O Isus si majbaro, baro rašaj. Pale razlika aver rašajende, vo prinesisardas korkoro pes sago jedino žrtva savi šaj te inđardas e bezeha sa e manušenđe po sasto them. O Isus si savršeno baro rašaj kaj lija e kazna pale svako bezah savo vareko varekana čerda.

O Del phenda e Avraamešče: "Sa o them pe phuv avela blagoslovime kroz tute." O Isus sas potomko e Avraamesko. Sa o them si blagoslovime kroz leste, kaj svako ko pačal ando Isus si spasime katar o bezah, thaj postajil e Avraamesko duhovno potomko.

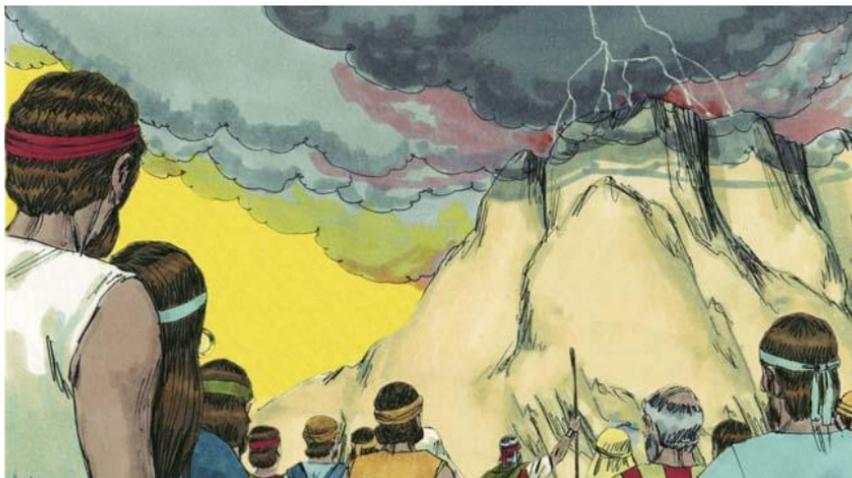
Kana o Del phenda e Avraamešče te prinesisarel pire čhave e Isako sago žrtva, o Del dija e bakhre pale žrtva umesto lešče čhave, e Isako. Savora amen zaslužisaras te meras pale amare bezeha! Ali o Del dija e Isuse sago e Devlešče Bakhre, te merel umesto amende.

Kana o Del bičhaldas poslednjo pošas po Egiptat, phenda svako Izraelošče familijače te del čhurjasa savršeno bakhre thaj lešče ratesa te mačhen pire dovratkurja pe vudara. Kana o Del dikhlas o rat, nakhas lenđe čhера thaj či mudarda lenđe prve bijande čhave. Akava događajo akhardolas Pasha.

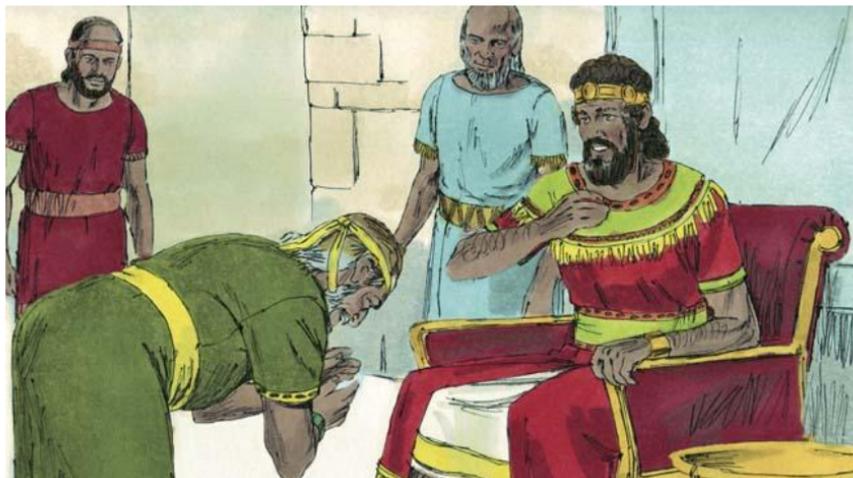
O Isus si amaro pashalno Bakhro. Vo si savršeno bi bezehalo thaj sas mudardo pale vrjama e kana proslavilas pe e pasha. Kana vareko pačal ando Isus, e Isusesko rat si počin pale godolešče bezeha, a e Devlešči kazna načhel katar godova manuš.

O Del ćerda savezo e Izraelconenca, save sas lesko izabrano them. Ali o Del akana ćerdas Nevo Savezo savo si dostupno savorende. Zbog akava Nevo Savezo, bilo ko andar bilo savo them šaj avel deo e Devlešće themestar gajda kaj pačal ando Isus.

O Mojsije sas baro proroko savo navestilas e Devlesko alav. Ali o Isus si majbaro proroko katar sa. Vo si Del, gajda kaj sa so ćerda thaj phenda sas delurja thaj alav e Devlesko. Zbog godova o Isus akhardol alav e Devlesko.

O Del obečisarda e kraljošče Davidešče kaj jek katar lešče potomkurja vladila sago kraljo pe Devlesko them zauvek. Pošto si o Isus o Čhavo e Devlesko thaj Mesija, vo si godova posebno potomko e Davidesko savo šaj vladil zauvek.

O David sas kraljo e Izraelosko, ali o Isus si kraljo saste svemiroško! Vo avela palem thaj vladila pire kraljevska e pravdasaka thaj e miroska, zauvek.

Biblijsko paramiči andar o: Postanak 1-3; 6; 14; 22; Izlajak 12; 20; 2 Samuelova 7; Hebrejima 3,1-6; 4,14-5,10; 7,1-8,13; 9,11-10,18; Otkrivenje 21

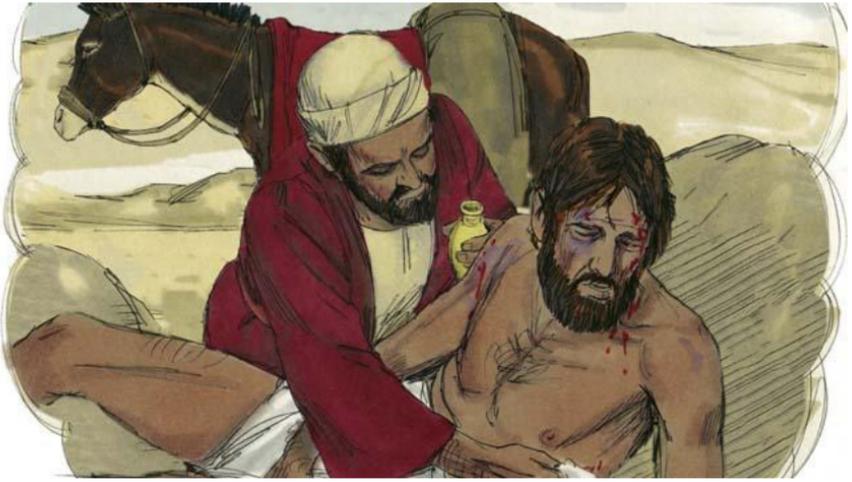
49. E Devlesko nevo savezo

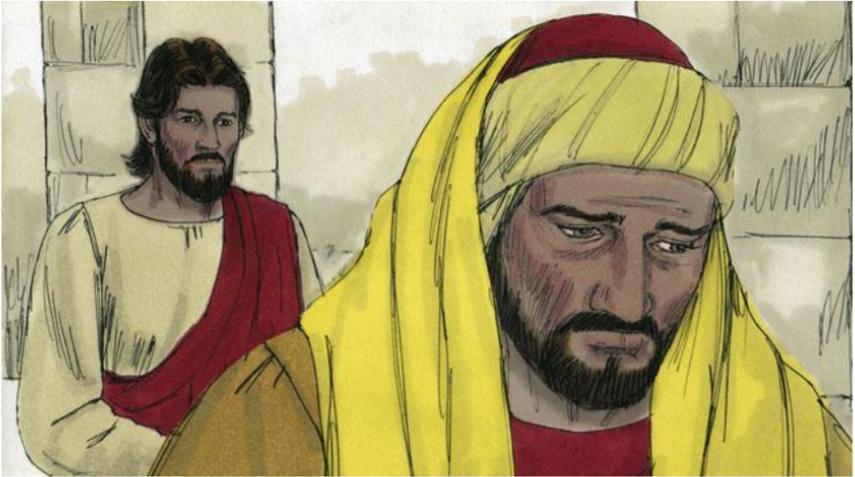
O anđeo phendas e Marijaće savi sas još čhej kaj bijanela e Devlešće Čhave. Gajda kaj, dok sas još čhej, o Sveto Duho zasinisarda lat thaj voj ačhili phari. Bijanda čhave thaj dijale alav Isus. Zato, o Isus sas Del thaj manuš.

O Isus ćerelas but čudurja save sikaven kaj si vo Del. Phirelas po paj, smirolas e oluja, sastarelas but nasvale theme, tradelas e benđen andar e manuša, uskrsnilas e mulen thaj pretvorisaras pandž mangre thaj duj cikne mače ando dovoljno habe pale pandž milje manuša te han.

O Isus sas vi baro učeniko, thaj ćerelas svato e autoritesa kaj vo si Čhavo e Devlesko. Vo sikavelas kaj trubul te volisares avre manušen po isto način sar volisares korkoro tut.

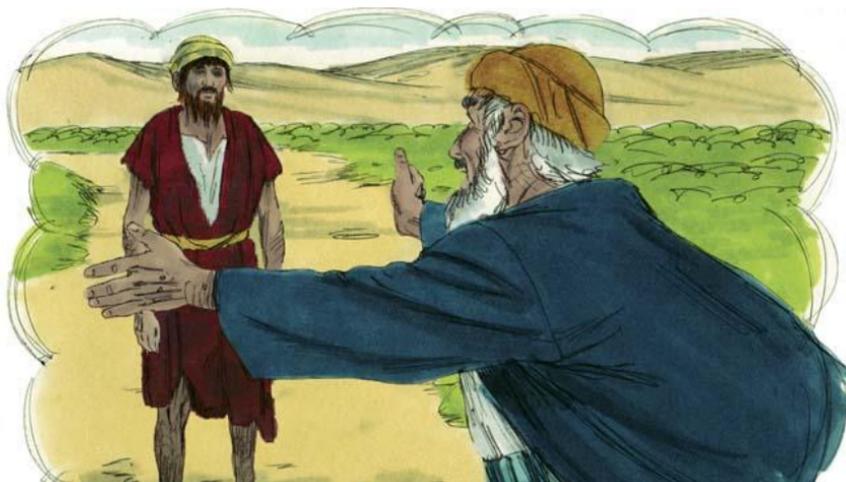
Isto gajda sikavelas kaj trubul te volis e Devle majbut nego so volis bilo so aver, ukljućime vi ćiro barvalipe.

O Isus phenda kaj si o carstvo e Devlesko maj vredno katar bilo so po them. Vareso maj važno pale bilo kaste si te pripadil ando carstvo e Devlesko. Te des ando carstvo e Devlesko, moraš te aves spasime katar čire bezeha.

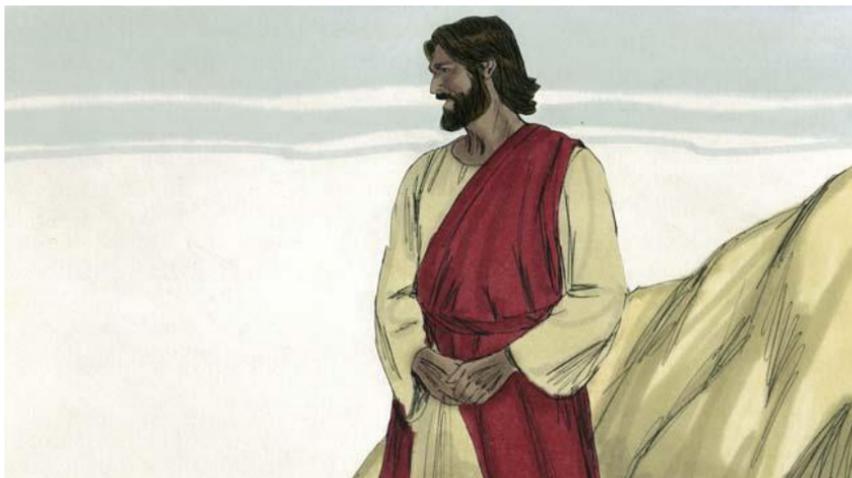
O Isus sikavelas kaj varesave manuša prihvatinu les thaj avena spasime, a aver či. Phenda kaj si varesošče manuša sago lači phuv. Von primin e lači vest palo Isus thaj aska si spasime. Aver manuša si sago zurali phuv varesošče dromešči, kaj o seme o alav e Devlesko či del, thaj či del nisošči žetva. Godola manuša odbisaren e poruka e Isusešči thaj či dena ando lesko carstvo.

O Isus sikavelas kaj o Del but volil e bezehalen. Vo kamel te jartosarel lenđe thaj te ćerelente aven lešće čhave.

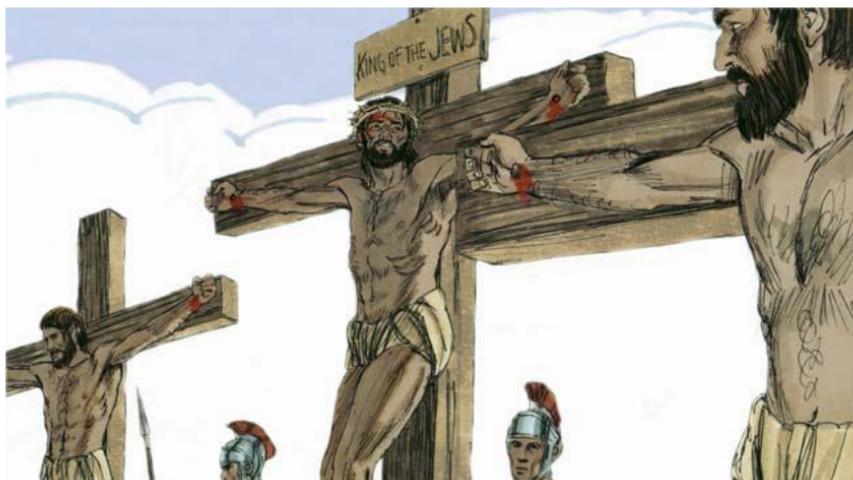
O Isus isto gajda phendas amende kaj o Del mrzal o bezah. Kana o Adam thaj e Eva sagrašisardine, godova sa uticisardas pe sa lenđe potomkurja. Sago posledica godolešće, svako manuš po them sagrašil thaj si odvoime katar o Del. Zbog godova, savora postanisardine e Devlešće dušmaja.

Ali o Del volil svakone po them gaći but kaj dija pire jedino Čhaves te kogot pačal ando Isus či avela kaznime pale pire bezeha, nego traila e Devlesa zauvek.

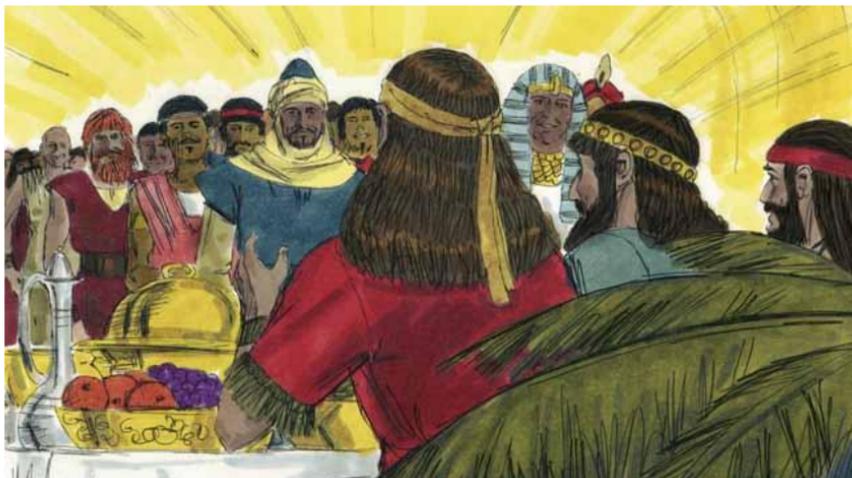
Zbog ćiro bezah, tu san došalo thaj zaslužisares te meres. O Del terubujasas te avel holjariko pe tute, ali vo piri holji mukla po Isus umesto pe tute. Kana o Isus mulo po trušul, vo primisarda ćiri kazna.

O Isus nikada či sagrašisardas, ali odabirisarda te avel kaznime thaj te merel sago savršeno žrtva te inđarel čire bezeha thaj e bezeha svako manušeće po them. Pošto o Isus žrtvuisarda korkoro pes, o Del šaj jartosarel svako bezah maj džungale bezeha.

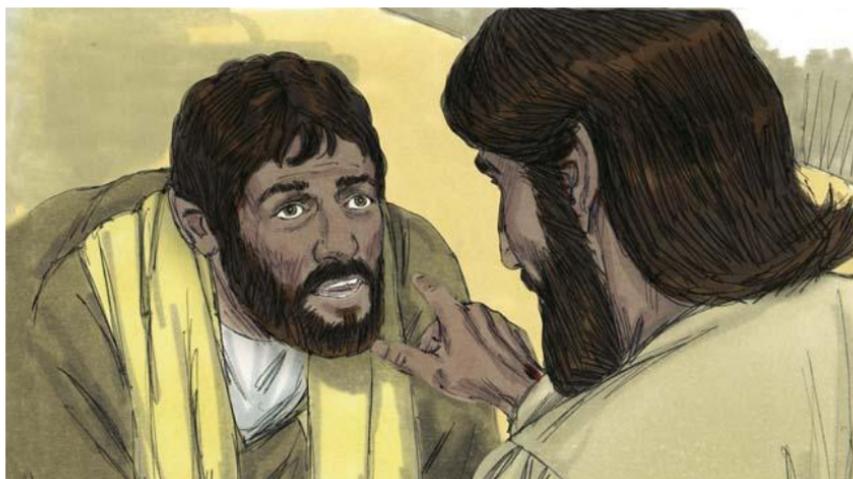
Čiro lačhipe naštik spasil tut. Naj khanči so tu šaj éres te aveltu zajedništvo e Devlesa. Samo o Isus šaj jartosarel čire bezeha. Tu samo trubul te pačas kaj si o Isus Čhavo e Devlesko, kaj mulo po trušul umesto tute thaj kaj o Del vazdale andar e mule.

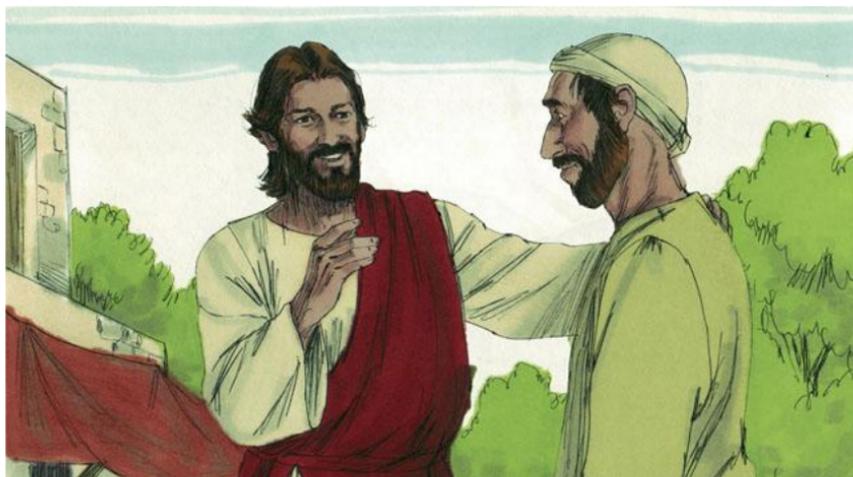
O Del spasila svakone ko pačal ando Isus thaj primiles sago pire Gospodare. Ali vo či spasila okole ko či pačal ande Leste. Naj važno dali san čoro ili barvalo, muško ili žensko, purano ili terno, ili kaj trais. O Del volil tu thaj kamel te pačas ando Isus sar les avilosas blisko zajedništvo tuva.

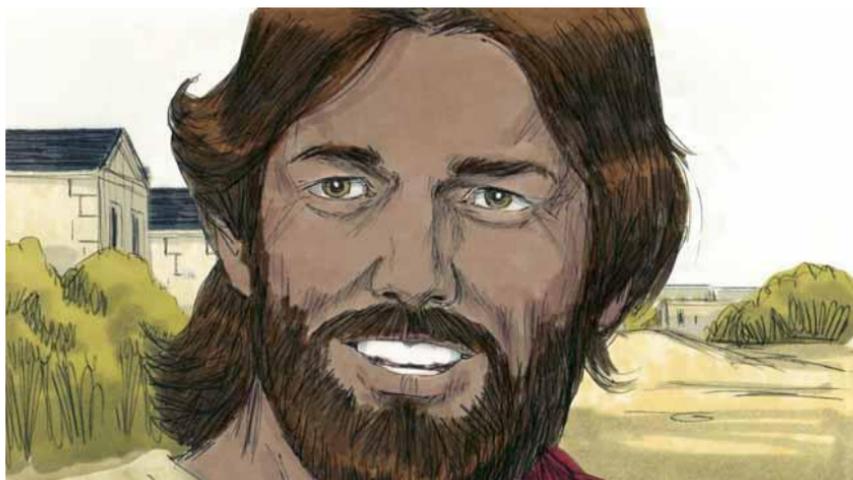
O Isus akhareltu te pačas ande leste thaj te aves boldo. Pačas kaj si o Isus Mesija, jedino Čavo e Devlesko? Pačas kaj san bezehalo thaj kaj zaslužisares te o Del kaznil tut? Pačas kaj o Isus mulo po trušul te inđarel čiro bezah?

Ako pačas ando Isus thaj ande okova so vo čerda pale tute, askal san hriščanino. O Del inkaldatu andar e benđesko carstvo savo si si ando tunjariko thaj čhutatu ande Devlesko carstvo savo si ando svetlo. O Del lija čire purane bezehale navike e trajošće, thaj dijatu neve, pravedne načinurja trajošće.

Ako san hriščanino, o Del jartosada tuće čire bezeha zbog o kova so o Isus čerda. Akana o Del inčareltu sago pire paše drugares umesto dušmanes.

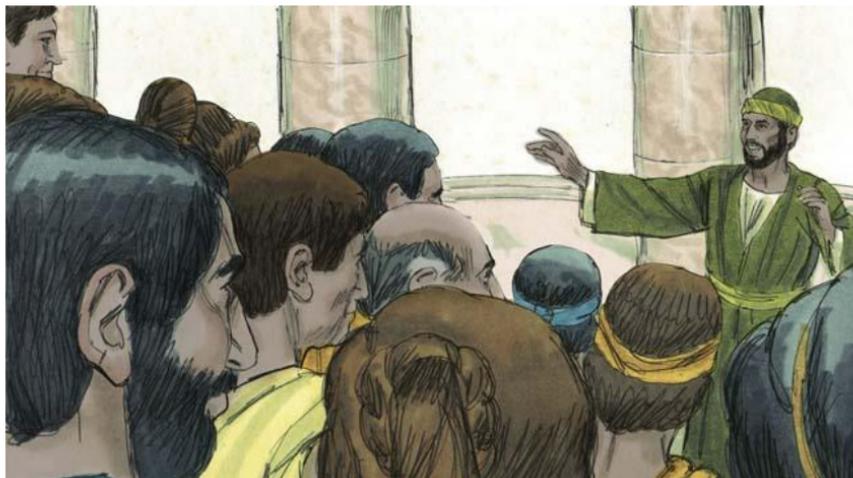
Ako san drugari e Devlesko thaj sluga e Isusesko Gospodesko, kameja te aves poslušno okolešće so o Isus sikavelas. Vi ako san hrišćanino vi majbut aveja ande kušnje e bezehešći. Ali o Del si verno thaj phenel ako priznaisares čire bezeha, vo jartosarela tuće. Vo delatut zor te boristu protiv o bezah.

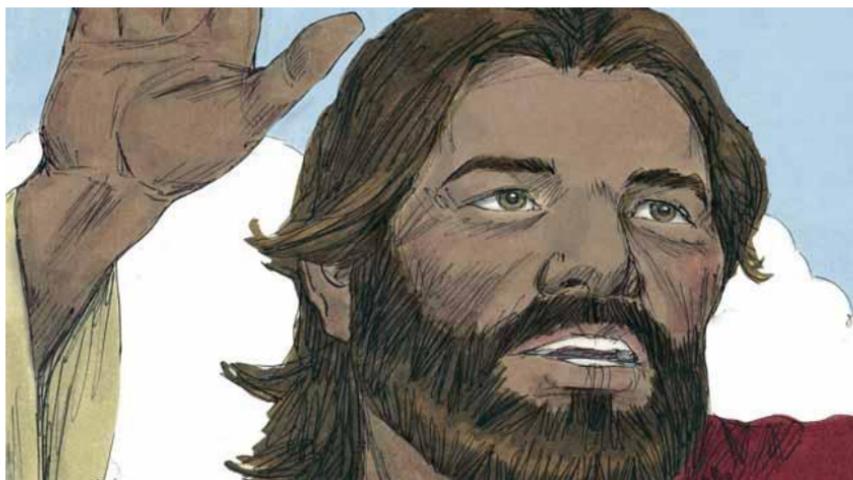
O Del phenel tuće te molistu, te proučis lesko alav, te poštuís les aver hrišćanonca thaj te phenes averenđe so vo čerda pale tute. Sa akava pomožisarel tuće te aveltu majpašo odnoso lesa.

Biblijsko paramiči andar e: Rimljanima 3,21-26; 5,1-11; Jovan 3,16; Marko 16,16; Kološanima 1,13-14; 2. Korinćanima 5,17-21; 1. Jovanova 1,5-10

50. O Isus boldelpe

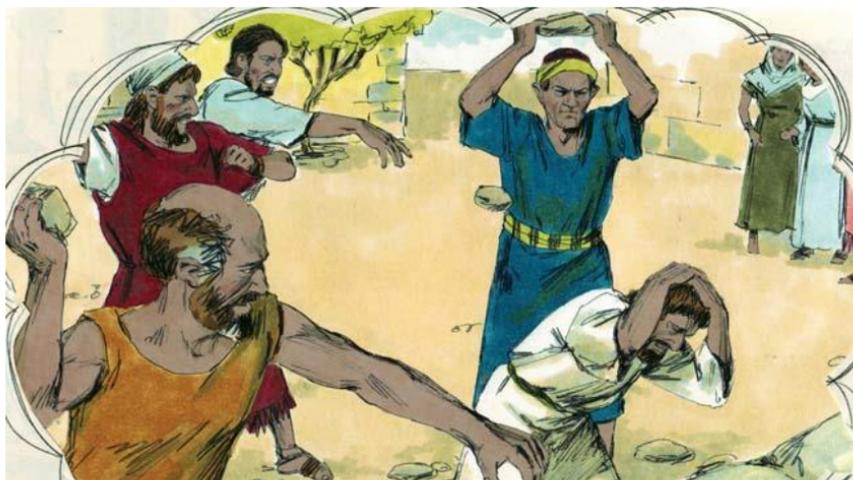
Već skoro duj milje brš, sa majbut thaj majbut manuša kroz sasto them ašundine e bahtali nevimata palo Isus Mesija. E khandiri barjolas. O Isus obećisarda kaj boldelape po krajo e themesko. Vi ako či još boldape, vo održila piro obećanje.

Dok ažućaras e Isuse te boldelpe, o Del kamel te traisaras po način savo si sveto thaj savo proslavisarele. Vo ujedno kamel te phenas averenđe pale lesko carstvo. Kana o Isus trailas pe phuv, vo phendas: "Mungre učenikurja ropovedina e lači vest palo carstvo e Devlesko svugde po them, thaj askal avela o krajo."

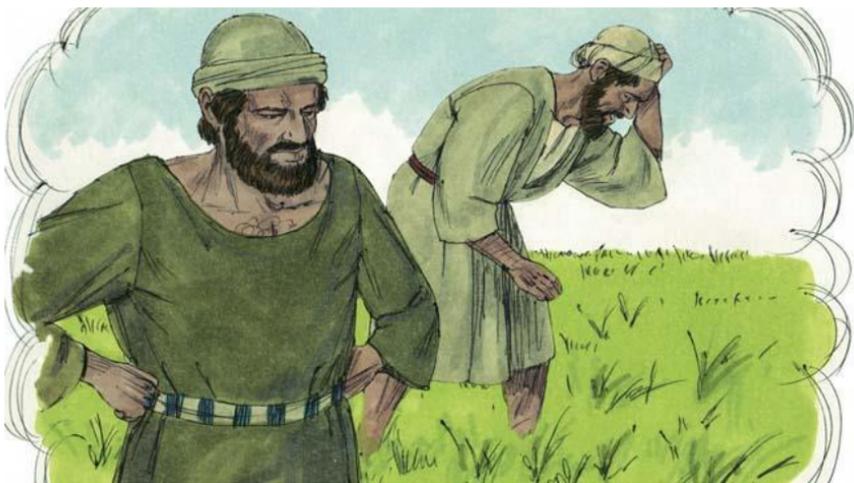
O But o them još uvek či ašundine palo Isus. Majsigo nego so boldelpes ando nebo, o Isus phendas e Hrcaninće te navestin e bahtali nevimata e manušenđe okolende save nikad či ašundinela. Phendas lenđe džan thaj čeren sa e učenikonen te aven mungre učenikurja!" Askal vi phendas: "O Polje si spremno pale žetva!"

O Isus isto phendas: "O sluga naj majbaro katar piro gospodari. Sago kaj e vlasti akale themešće mrzanas man, gajda vi tumen mrzina thaj mudarena zbog mande. Vi ako trpina ande akava them, aven ohrabrime kaj me pobedisardem e benđe, okole savo vladil akale themesa. Ako ačhen verne dži ko krajo, askal o Del spasilatume!"

O Isus pire phendas pire učenikonende jek paramiči sar objasnisardas so avela e manušenca kana o them završila. Phenda: "Varesosko manuš zasadisarda lačno seme ande piri phuv. Dok sovelas, avilo lesko dušmano thaj zasadisardas o korovo maškar o điv thaj askal đelotar."

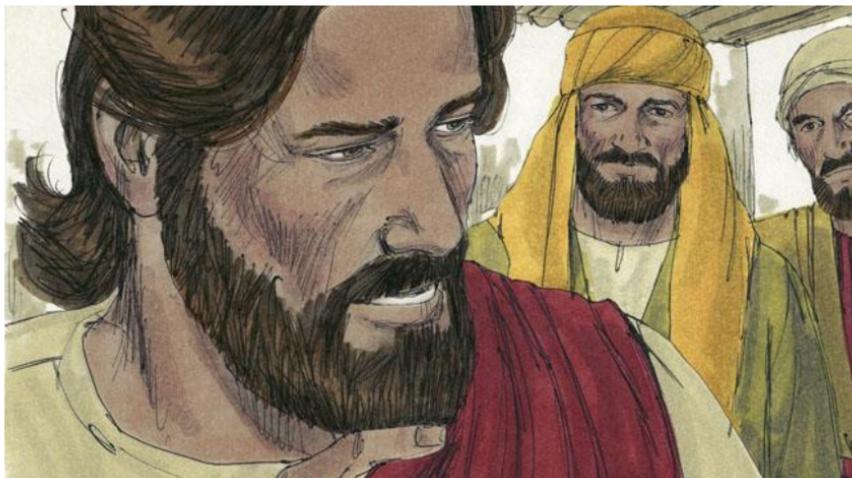
"Kana e biljke proklijsardine, o sluga godole manušenso phendas: Gospodarina, tu zasadisardan lačno seme pe koja phuv. Sostar si askal o korovo pe leste?" O Gospodari phenda: "Moraš kaj o dušmano zasadisarda les."

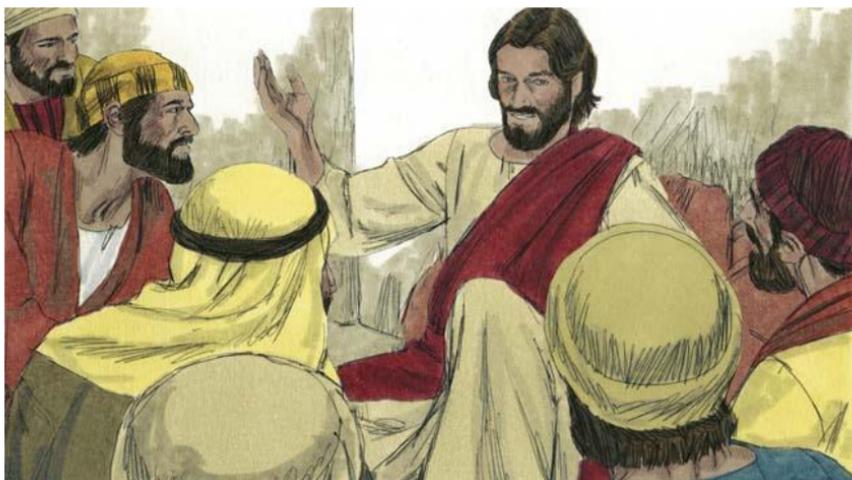
"E sluge phendine pire gospodarešće: 'Te iščupisaras o korovo?' O gospodari phenda: 'Na te čerdine godova, inkalena vi o điv. Ažučaren dži ke žetva thaj askal čiden o korovo pe gomila te denle jag, ali o điv anena ande mungre žitnice.'"

E sikamne či hačarenas o značenje akale paramičako, pa phučline e Isuse te objasnisarel lenđe. O Isus phenda: "O Manuš savo zasadisarda o lačo seme prestavisarel e Mesija. E phuv prestavisarel o them. Lačo seme prestavisarel e manušen ande Devlesko carstvo."

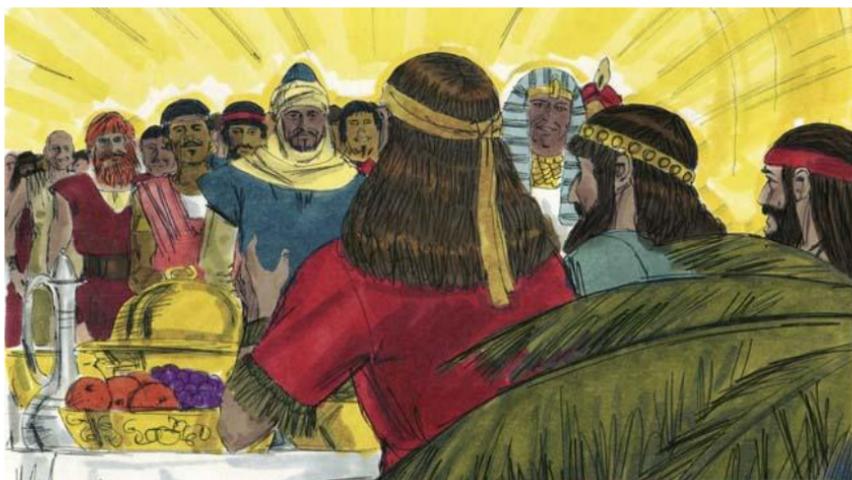
"O korovo prestavisarel e romen save pripadisaren e Bilačešće. O dušmano savo zasadisarda o korovo prestavisarel e benše. E žetva prestavisarel o krajo e themesko, a kola save kušen o čiv prestavisaren e anđelurjen."

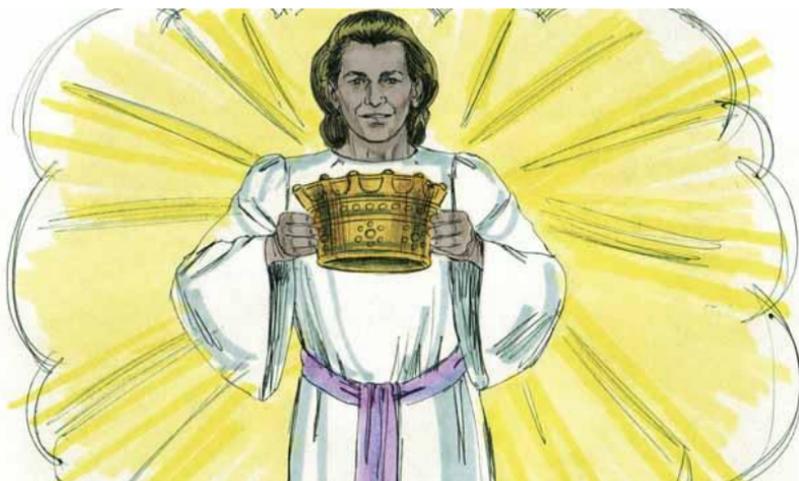
Kana o them završila, e anđelurja čidena sa e romen save pripadisaren e benđešće thaj čudenalen ando jagako bov, kaj rovena thaj škripina e dandanca ande bari patnja. Askal e pravednikurja sasinina sar o kham ando carstvo e Devlesko, lenđe Dadesko.

O Isus isto gajda phenda kaj boldelape pe phuv taman maj sigo nego so o them završisarel. Boldelape pe isto način sago vi kaj delotar, avelale fizičko telo thaj avela pe oblakurja po nebo. Kana o Isus boldelape, svako hrišćanino savo mulo uskrsnila andar e mule thaj malavela le po nebo.

Askal e hrišćanurja save si džude dena ando nebo thaj avena zajedno aver hrišćanonenca save uskrnisardine andar e mule. Savora avena kote e Isuseja. Nakon godova, o Isus traila pire romenca ando savršime miro thaj jedinstvo zauvek.

O Isus obečisarda kaj dela kruna svakone savo pačal ande leste. Von traina thaj vladina e Devlesa ando savršime miro zauvek.

Ali o Del sudila svakonešče savo či pačal ando Isus. Čhudelalen ando pakao, kaj rovena thaj škripina e dandena ande pare patnje zauvek. E jag savi nikad či ačhela neprekidno delaljen jag, a e čerme či ačhena te hanlen.

Kana o Isus boldelpe, vo potpuno uništala e benđe thaj lesko carstvo. Čudela e benđe ando pakao kaj vo phabola zauvek, zajedno savorencasave odlučisardine te sledisarenles umesto te ašunen e Devle.

Pošto o Adam thaj e Eva sas neposlušne e Devlešće thaj andine o bezah ande kava them, o Del proklisardale thaj odlučisardas te uništisarele. Ali jek đes o Del stvorila nevo nebo thaj nevi phuv savi avela savršime.

O Isus thaj lešće manuša traina pe nevi phuv, thaj vo vladila zauvek pe sa so postoil. Khosela svako jasvin thaj čiavela majbut patnje, tuge, rovljipe, bilačhipe, duk, ni smrto. O Isus vladila ande piro carstvo mirosa thaj pravdasa, thaj vo avela pire romenca zauvek.

Biblijsko paramiči andar o: Matej 24,14; 28,18; Jovan 15,20; 16,33; Otkrivenje 2,10; Matej 13,24-30, 36-42; 1. Solunjanima 4,13-5,11; Jakovljeva 1,12; Matej 22,13; Otkrivenje 20,10; 21,1-22,21

Get Involved!

We want to make these unrestricted visual Bible stories available in *every language of the world* and you can help! This is not impossible—we think it can happen if the whole body of Christ works together to translate & distribute this resource.

Share Freely

Give as many copies of this book away as you want, without restriction. All digital versions are free online, and because of the open license we are using, you can even republish unfoldingWord® Open Bible Stories commercially anywhere in the world without paying royalties! Find out more at openbiblestories.org.

Extend!

Get unfoldingWord® Open Bible Stories as videos and mobile phone applications in other languages at openbiblestories.org. On the website, you can also get help translating unfoldingWord® Open Bible Stories into *your* language.